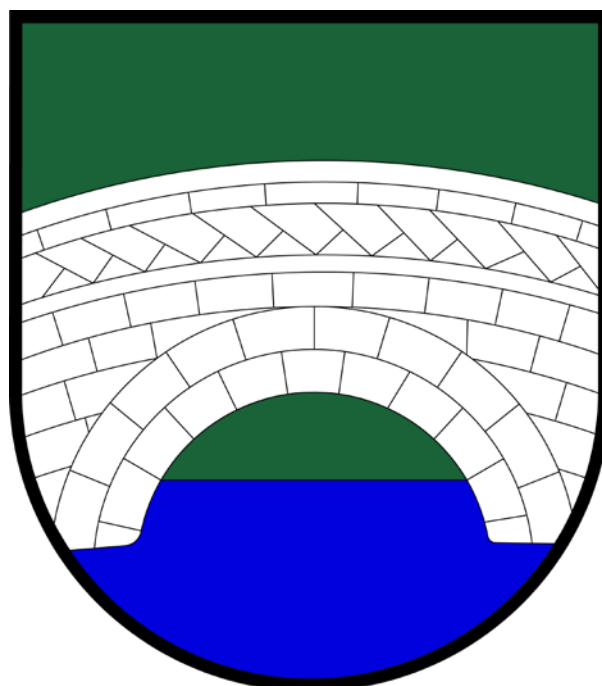

KAMENNÝ MOST

Správa o hodnotení
Územnoplánovacej dokumentácie
(podľa prílohy č. 5 zákona č. 24/2006 Z. z.)

ÚZEMNÝ PLÁN OBCE KAMENNÝ MOST
NÁVRH RIEŠENIA
TEXTOVÁ ČASŤ

SPRACOVATEĽ :	NEUTRA – architektonický ateliér – Ing. arch. Peter Mizia, Farská č. 1, 949 01 Nitra
HLAVNÝ RIEŠITEĽ :	Ing. arch. Peter Mizia
OBSTARÁVATEĽ :	Obec Kamenný Most
DÁTUM:	11/2024

Obsah

A. ZÁKLADNÉ ÚDAJE

- I. Základné údaje o obstarávateľovi
 1. Označenie.
 2. Sídlo.
 3. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu obstarávateľa, osoby s odbornou spôsobilosťou na obstarávanie územnoplánovacích podkladov a územnoplánovacej dokumentácie obcami a samosprávnymi krajmi (§ 2a stavebného zákona), od ktorej možno dostať relevantné informácie o územnoplánovacej dokumentácii, a miesto na konzultácie.

- II. Základné údaje o územnoplánovacej dokumentácii
 1. Názov.
 2. Územie (kraj, okres, obec, katastrálne územie).
 3. Dotknuté obce.
 4. Dotknuté orgány.
 5. Schvaľujúci orgán.
 6. Vyjadrenie o vplyvoch územnoplánovacej dokumentácie presahujúcich štátne hranice.

B. ÚDAJE O PRIAMÝCH VPLYVOCH ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

- I. Údaje o vstupoch
 1. Pôda - záber pôdy celkom, z toho zastavané územie (ha, poľnohospodárska pôda, lesné pozemky, bonita), z toho dočasný a trvalý záber.
 2. Voda, z toho voda pitná, úžitková, zdroj vody (verejný vodovod, povrchový zdroj, iný), odkanalizovanie.
 3. Suroviny - druh, spôsob získavania.
 4. Energetické zdroje - druh, spotreba.
 5. Nároky na dopravu a inú infraštruktúru.

- II. Údaje o výstupoch
 1. Ovzdušie - hlavné zdroje znečistenia ovzdušia (stacionárne, mobilné), kvalitatívna a kvantitatívna charakteristika emisií, spôsob zachytávania emisií, spôsob merania emisií.
 2. Voda - celkové množstvo, druh a kvalitatívne ukazovatele vypúšťaných odpadových vôd, miesto vypúšťania (recipient, verejná kanalizácia, čistiareň odpadových vôd), zdroj vzniku odpadových vôd, spôsob nakladania.
 3. Odpady - celkové množstvo (t/rok), spôsob nakladania s odpadmi.
 4. Hluk a vibrácie (zdroje, intenzita).
 5. Žiarenie a iné fyzikálne polia (tepelné, magnetické a iné - zdroj a intenzita).
 6. Doplňujúce údaje (napr. významné terénne úpravy a zásahy do krajiny).

C. KOMPLEXNÁ CHARAKTERISTIKA A HODNOTENIE VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

I. Vymedzenie hraníc dotknutého územia

II. Charakteristika súčasného stavu životného prostredia dotknutého územia - podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie.

1. Horninové prostredie - inžiniersko - geologické vlastnosti, geodynamické javy (napr. zosuvy, seizmicita, erózia a iné), ložiská nerastných surovín, geomorfologické pomery (napr. sklon, členitosť), stav znečistenia horninového prostredia.
2. Klimatické pomery - zrážky (napr. priemerný ročný úhrn a časový priebeh), teplota (napr. priemerná ročná a časový priebeh), veternosť (napr. smer a sila prevládajúcich vetrov).
3. Ovzdušie - stav znečistenia ovzdušia.
4. Vodné pomery - povrchové vody (napr. vodné toky, vodné plochy), podzemné vody vrátane geotermálnych, minerálnych, pramene a pramenné oblasti vrátane termálnych a minerálnych prameňov (výdatnosť, kvalita, chemické zloženie), vodohospodársky chránené územia, stupeň znečistenia podzemných a povrchových vôd.
5. Pôdne pomery - kultúra, pôdny typ, pôdny druh a bonita, stupeň náchylnosti na mechanickú a chemickú degradáciu, kvalita a stupeň znečistenia pôd.
6. Fauna, flóra - kvalitatívna a kvantitatívna charakteristika, chránené vzácne a ohrozené druhy a biotopy, významné migračné koridory živočíchov.
7. Krajina - štruktúra, typ, scenéria, stabilita, ochrana.
8. Chránené územia, chránené stromy a ochranné pásma podľa osobitných predpisov (napr. národné parky, chránené krajinné oblasti, navrhované vtáčie územia, územia európskeho významu, európska sústava chránených území - Natura 2000, chránené vodohospodárske oblasti, ÚSES (miestny, regionálny, nadregionálny).
9. Obyvateľstvo - demografické údaje (napr. počet dotknutých obyvateľov, veková štruktúra, zdravotný stav, zamestnanosť, vzdelanie), sídla, aktivity (poľnohospodárstvo, priemysel, lesné hospodárstvo, služby, rekreácia a cestovný ruch), infraštruktúra (doprava, produktovody, telekomunikácie, odpady a nakladanie s odpadmi).
10. Kultúrne a historické pamiatky a pozoruhodnosti, archeologické náleziská.
11. Paleontologické náleziská a významné geologické lokality (napr. skalné výtvory, krasové územia a ďalšie).
12. Iné zdroje znečistenia (hlukové pomery, vibrácie, žiarenie).
13. Zhodnotenie súčasných environmentálnych problémov.

III. Hodnotenie predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie vrátane zdravia a odhad ich významnosti (predpokladané vplyvy priame, nepriame, sekundárne, kumulatívne, synergické, krátkodobé, dočasné, dlhodobé a trvalé) podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie

1. Vplyvy na obyvateľstvo - počet obyvateľov dotknutých vplyvmi navrhovanej činnosti v dotknutých obciach, zdravotné riziká, sociálne a ekonomické dôsledky a súvislosti, narušenie pohody a kvality života, prijateľnosť činnosti pre dotknuté obce (napr. podľa názorových stanovísk a pripomienok dotknutých obcí, sociologického prieskumu medzi obyvateľmi dotknutých obcí), iné vplyvy.
2. Vplyvy a horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery.
3. Vplyvy na klimatické pomery.
4. Vplyvy na ovzdušie (napr. množstvo a koncentrácia emisií a imisií).
5. Vplyvy na vodné pomery (napr. kvalitu, režimy, odtokové pomery, zásoby).

6. Vplyvy na pôdu (napr. spôsob využívania, kontaminácia, pôdna erózia).
 7. Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy (napr. chránené, vzácne, ohrozené druhy a ich biotopy, migračné koridory živočíchov, zdravotný stav vegetácie a živočíšstva atď.).
 8. Vplyvy na krajinu - štruktúru a využívanie krajiny, scenériu krajiny.
 9. Vplyvy na chránené územia a ochranné pásma (napr. navrhované chránené vtáče územia, územia európskeho významu, európska sústava chránených území - Natura 2000, národné parky, chránené krajinné oblasti, chránené vodohospodárske oblasti, na ÚSES).
 10. Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky, vplyvy na archeologické náleziská.
 11. Vplyvy na archeologické náleziská
 12. Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality.
 13. Iné vplyvy.
 14. Komplexné posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti, vzájomných vzťahov a ich porovnanie s platnými právnymi predpismi.
- IV. Navrhované opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie**
- V. Porovnanie variantov zohľadňujúcich cieľ a geografický rozmer strategického dokumentu vrátane porovnania s nulovým variantom**
1. Tvorba súboru kritérií a určenie ich dôležitosti na výber optimálneho variantu.
 2. Porovnanie variantov.
- VI. Metódy použité v procese hodnotenia vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie a zdravie a spôsob a zdroje získavania údajov o súčasnom stave životného prostredia a zdravia**
- VII. Nedostatky a neurčitosti v poznatkoch, ktoré sa vyskytli pri vypracovaní správy o hodnotení**
- VIII. Všeobecne záverečné zhrnutie**
- IX. Zoznam riešiteľov a organizácií, ktoré sa na vypracovaní správy o hodnotení podieľali, ich podpis (pečiatka)**
- X. Zoznam doplňujúcich analytických správ a štúdií, ktoré sú k dispozícii u navrhovateľa a ktoré boli podkladom na vypracovanie Správy o hodnotení**
- XI. Dátum a potvrdenie správnosti a úplnosti údajov podpisom (pečiatkou) oprávneného zástupcu navrhovateľa**

A. ZÁKLADNÉ ÚDAJE:

I. Základné údaje o obstarávateľovi

1. **Názov: Obec Kamenný Most**

Identifikačné číslo: 503258

Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo oprávneného zástupcu obstarávateľa, osoby s odbornou spôsobilosťou na obstarávanie ÚPD a ÚPP (§ 2a stavebného zákona), od ktorej možno dostať relevantné informácie o územnoplánovacej dokumentácii, a miesto na konzultácie.

Oprávnený zástupca obstarávateľa:

Ján Richtárik – starosta obce
Obecný úrad Kamenný Most
č. 29
943 58 Kamenný Most

Odborne spôsobilá osoba pre obstarávanie ÚPD a ÚPP:

Ing. Margita Ficzová
Krajná 58
940 55 Nové Zámky
registračné číslo: 406
tel.: 0903 122 190
e-mail: margita.ficzova@slovanet.sk

Spracovateľ a zodpovedný projektant ÚPN obce Kamenný Most:

NEUTRA - Architektonický ateliér
Ing. arch. Peter Mizia
Farská 1
Nitra 949 01
t. č.: 0905 277 234
autorizačné oprávnenie číslo: 0550AA, autorizovaný architekt
e-mail: peter.mizia@gmail.com

II. Základné údaje o územnoplánovacej dokumentácii:

1. Názov : Územný plán obce Kamenný Most - Návrh

2. Územie: Kraj: Nitriansky
Okres: Nové Zámky
Obec: Kamenný Most
Katastrálne územie: k. ú. Kamenný Most

3. Dotknuté obce: Kamenín, Malá nad Hronom, Nána, Obid, Mužla, Ľubá

4. Dotknuté orgány:

- Ministerstvo životného prostredia SR, Nám. Ľ. Štúra 35/1, 812 35 Bratislava 1
- Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky, Námestie slobody 6, Bratislava - Staré Mesto, Bratislava 1
- Dopravný úrad, Letisko M.R. Štefánika, Bratislava -Ružinov, Bratislava II
- Úrad Nitrianskeho samosprávneho kraja, Odbor strategických činností, Rázusova 2/A, 949 01 Nitra
- Krajský pamiatkový úrad, Námestie Jána Pavla II. 8, 949 01 Nitra
- Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru v Nových Zámkoch, Komárňanská 15, 940 01 Nové Zámky
- Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Nových Zámkoch, Slovenská 13/8354, 940 30 Nové Zámky
- Úrad pre územné plánovanie a výstavbu Slovenskej republiky, Tomášikova 14366/64A, Bratislava - Nové Mesto, Bratislava III
- Regionálny úrad pre územné plánovanie a výstavbu Nitra, Novozámocká 3976/67D, 949 05 Nitra
- OÚ Nitra, Odbor opravných prostriedkov, Štefánikova trieda č. 69, 949 01 Nitra
- OÚ Nitra, Odbor starostlivosti o životné prostredie, Štefánikova trieda 69, 949 01, Nitra
- OÚ Nové Zámky, odbor krízového riadenia, Podzámska 25, Nové Zámky
- OÚ Nové Zámky, pozemkový a lesný odbor, Podzámska 25, Nové Zámky
- OÚ Nové Zámky, Odbor starostlivosti o životné prostredie, orgán ochrany ovzdušia, Podzámska 25, Nové Zámky
- OÚ Nové Zámky, Odbor starostlivosti o životné prostredie, orgán ochrany prírody a krajiny, Podzámska 25, Nové Zámky
- OÚ Nové Zámky, Odbor starostlivosti o životné prostredie, orgán odpadového hospodárstva, Podzámska 25, Nové Zámky
- OÚ Nové Zámky, Odbor starostlivosti o životné prostredie, orgán štátnej vodnej správy, Podzámska 25, Nové Zámky
- OÚ Nové Zámky, Odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií, Podzámska 25, Nové Zámky
- Obec Kamenný Most, Kamenný Most 29, 943 58 Kamenný Most
- Obec Mužla (OVM), Mužla 711, Nové Zámky
- Obec Ľubá, Ľubá 79, 943 53 Ľubá
- Obec Kamenín, Kamenín 641, 943 57 Kamenín
- Obec Malá nad Hronom, Malá nad Hronom 2, 943 65 Malá nad Hronom
- Obec Obid, Kráľa Štefana 57, 943 04 Obid
- Obec Nána, Madáchova 32, 943 60 Nána

Dotknutými subjektmi pri spracovaní, prerokovaní a schvaľovaní územnoplánovacej dokumentácie obce sú orgány podľa §140a zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov.

5. Schvaľujúci orgán: Obecné zastupiteľstvo obce Kamenný Most

6. Vyjadrenie o vplyvoch územnoplánovacej dokumentácie presahujúcich štátne hranice:

Návrh riešenia územného plánu obce Kamenný Most rieši jedno katastrálne územie - k. ú. Kamenný Most. Katastrálne územie nemá vplyv presahujúci štátne hranice.

B. ÚDAJE O PRIAMYCH VPLYVOCH ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

I. Údaje o vstupoch

1. Pôda - záber pôdy celkom, z toho zastavané územie (poľnohospodárska, nepoľnohospodárska pôda (m²), bonita)

Údaje o katastrálnej ploche

k. ú. Kamenný Most

Celková výmera katastrálneho územia je	2033,65 ha, z toho:
- poľnohospodárska pôda predstavuje	1484,64 ha – 73 %
- nepoľnohospodárska pôda predstavuje	549,01 ha – 27 %

Poľnohospodárska pôda má nasledovnú štruktúru:

- celkom rozloha PP	1484,64 ha (73 %)
z toho :	
- orná pôda	1029,02 ha (50,60 %)
- vinice	148,02 ha (7,28%)
- záhrady	37,42 ha (1,84 %)
- trvalé trávnaté porasty	149,69 ha (7,36 %)
- chmeľnice	0 ha (0,00 %)
- ovocné sady	120,48 ha (5,92 %)

Nepoľnohospodárska pôda predstavuje rozlohu:

- celkom rozloha NPP	549,01 ha (27 %)
z toho :	
- lesné pozemky	320,64 ha (15,77 %)
- vodné plochy	62,80 ha (3,09 %)
- zastavané plochy a nádvorcia	134,40 ha (6,61 %)
- ostatné plochy	31,17 ha (1,54 %)

(zdroj: Štatistický úrad SR; údaje platné k 31.12.2021)

Z hore uvedeného vyplýva, že najväčšie percentuálne zastúpenie v katastrálnom území má orná pôda, a to 1029,02 ha.

Podľa prílohy č. 9 k vyhláške č. 508/2004 Z. z. (novelizovaná vyhláškou č. 58/2013) sú všetky poľnohospodárske pôdy podľa príslušnosti k BPEJ zaradené do 9. skupín kvality pôdy. Najkvalitnejšie patria do 1. skupiny a najmenej kvalitné do 9. skupiny. Ochrana poľnohospodárskej pôdy pri nepoľnohospodárskom využití je zabezpečená ochranu najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôdy v katastrálnom území podľa kódu bonitovaných pôdno-ekologických jednotiek. . V kategórii najkvalitnejšej pôdy /zákonom chránenej pôdy podľa NV č.58/2013/ sú v k. ú. Kamenný Most zaradené nasledovné BPEJ 1. bonitná skupina - 0019002, 0017002; 2. bonitná skupina - 0039002, 0002002, 0002005, 0037002.

V riešenom území sú to nasledovné chránené poľnohospodárske pôdy podľa BPEJ:

1. kvalitná skupina - 0017002, 0019002
2. kvalitná skupina - 0002002, 0002005, 0037002, 0039002
3. kvalitná skupina - 0011002
4. kvalitná skupina - 0007003

Ostatné identifikované BPEJ v k. ú. sú zaradené nasledovne:

5. kvalitná skupina - 0038202, 0038402, 0043402, 0043202
6. kvalitná skupina - 0047402, 0035001, 0047202, 0031002
7. kvalitná skupina - 0187533
8. kvalitná skupina - 0096002
9. kvalitná skupina - 0192882

(pozri výkres č.3)

2. Voda, z toho voda pitná, úžitková, zdroj vody (verejný vodovod, povrchový zdroj, iný), odkanalizovanie

Zásobovanie pitnou vodou - návrh riešenia

Sídlný útvar Kamenný Most má v súčasnosti vybudovaný verejný vodovod.

Vodárenským zdrojom vody pre sídlný útvar je diaľkovod Gabčíkovo-Nové Zámky. Z ČS Nové Zámky sa voda dopraví do VDJ Kolta . Z VDJ Kolta je gravitačný prívod vody na smer Kolta – Štúrovo. Vybudované VDJ nad mestom Štúrovo 2x650m³ a 1x5000m³ s kótami 174,29/169,29 m.n.m. slúžia pre gravitačné zásobenie mesta Štúrovo, obcí Nána, Obid, Kamenný Most a Malá nad Hronom.

Z VDJ Štúrovo je voda dopravovaná gravitačne cez spoločné zásobovacie potrubie OC DN 600 do spotrebiska Nána a Štúrovo. Na trase zásobovacieho potrubia je vybudovaná odbočka pre zásobovanie obce Kamenný Most a Malá nad Hronom.

Zásobovacie potrubie pre sídlný útvar Kamenný Most a Malá nad Hronom:

Tab.1

MATERIÁL	PRIEMER V (mm)	DĹŽKA V (m)
AZC	200	2045,0
AZC	150	2331,0

Na konci trasy zásobovacieho potrubia, v km 4,376, sa na zásobovacie potrubie pripája cez vodomernú šachtu rozvodná vodovodná sieť sídlného útvaru Kamenný Most a je vybudovaná

odbočka pre zásobovacie potrubie do obce Malá nad Hronom a hospodárske stredisko Kamenný Most.

Prevádzka vodovodu pre obec Kamenný Most je automatická, gravitačný prívod vody.

Terén v trase zásobovacieho a rozvádzacieho potrubia : 110,00 – 114,00 mnm
Tlakové pomery v obci Kamenný Most dosahujú hodnotu od 0,49 MPa – do 0,53 MPa.
Hygienické zabezpečenie pitnej vody je v rámci diaľkovodu Gabčíkovo-Nové Zámky.

Vodovodná sieť v sídelnom útvaru Kamenný Most je zrealizovaná ako vetvová vodovodná sieť v kombinácii s okruhovou vodovodnou sieťou.

Celková dĺžka vybudovaného verejného vodovodu pre zásobovanie sídelného útvaru Kamenný Most je cca 7025,0 m.

Ďalej je tu vybudované samostatné rozvodné potrubie pre Hospodárske stredisko – AZC DN 100 dl.858,0m.

Prevádzkovateľom vodovodnej siete je Západoslovenská vodárenská spoločnosť a.s. OZ Nové Zámky.

Vodovodné potrubia sú uložené v komunikáciách, chodníkoch a vo výnimočných prípadoch v zelených pásoch.

Na jednotlivých vetvách sú umiestnené uzávery, hydranty, hydrant – kalník a hydrant – vzdušník.

Pre výhľadový stav riešený územným plánom sídelného útvaru je nutné rozšíriť jestvujúcu rozvodnú vodovodnú sieť o nasledovné :

Tab.2

VETVA	MATERIÁL	PRIEMER V (mm)	DLŽKA V (m)
„1a-1“	HDPE	110	450,0
„1-4“	HDPE	110	237,0
„2a-1“	HDPE	110	891,0
„3-1“	HDPE	110	266,0
„4“	HDPE	110	906,0
„4-1“	HDPE	110	139,0
„4-2“	HDPE	110	40,0
„5“	HDPE	110	62,0
„5a-1“	HDPE	110	80,0
„5a-2“	HDPE	110	117,0
„6“	HDPE	110	1045,0
SPOLU	HDPE	110	4233,0

Celková potrebná dĺžka vodovodného potrubia pre konečný stav riešený územným plánom predstavuje 4233,0 m materiálu a dimenzie HDPE D110.

Vodovodná sieť je navrhovaná ako okruhovú sieť v kombinácii s vetvovou sieťou, s čo najväčšou mierou zokruhovania vodovodnej siete.

Vodovodné potrubia budú uložené v komunikáciách, chodníkoch a vo výnimočných prípadoch v zelených pásoch.

Na jednotlivých vetvách budú umiestnené uzávery, hydranty, hydrant – kalník a hydrant – vzdušník.

Ochranné pásmo vodovodného potrubia v zmysle zákona č.442/2002 o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciach sa vymedzuje zvislými plochami vedenými po oboch stranách vodovodného potrubia verejného vodovodu vedenými od ich osi vo vodorovnej vzdialenosti

-pre potrubie do DN 500 – 1,8m

-pre potrubie nad DN 500 – 3,0 m

Výpočet potreby vody

Výpočet potreby vody pre sídelný útvar Kamenný Most je spracovaný v zmysle Vyhlášky MŽP SR č. 684/2006 Z. z. zo dňa 14.11.2006.

Rok 2023

Počet obyvateľov súčasnosť: 1064 obyv.

Prírastok - návrh riešený ÚP : 844 obyv.

Celkový počet obyvateľov pre návrhové obdobie : 1908 obyv.

Priemerná špecifická potreba vody pre bytový fond a občiansku a technickú vybavenosť /Qp/

Bytový fond

1908 obyv..... 145 l/ob/d.....276 660 l/d.....3,202 l/s

Vybavenosť

1908 obyv..... 25 l/ob/d..... 47 700 l/d.....0,552 l/s

$Q_p = 3,202 + 0,552 = 3,754 \text{ l/s}$

Maximálna denná potreba vody Qm

$Q_m = Q_p \times k_m$

$Q_m = 3,754 \times 1,6$

$Q_m = 6,006 \text{ l/s}$

Maximálna hodinová potreba vody Qh

$Q_h = Q_m \times k_h$

$Q_h = 6,006 \times 1,8$

$Q_h = 10,811 \text{ l/s}$

Požiarnu vodu, v zmysle požiadaviek Vyhl. č. 699/2004 o zabezpečení stavieb vodou na hasenie požiarov, najmä čo sa týka zabezpečenia dostatočného, fixného tlaku a množstva vody v potrubí, potrebnom na hasenie požiarov, ako aj dostatočného času dodávky vody na hasenie požiarov prevádzkovateľ negarantuje.

Kanalizácia - návrh riešenia

Odkanalizovanie a čistenie odpadových vôd

V obci Kamenný Most nie je v súčasnosti vybudovaná žiadna splašková kanalizácia. Odpadové vody od obyvateľstva a vybavenosti sú zachytávané v individuálnych žumpách, ktoré technicky ako aj polohovo väčšinou nevyhovujú STN 73 6701. Snahou obce je, aby sa čo najskôr vybudovala verejná kanalizácia v obci a tak sa mohlo čo najviac ľudí pripojiť na verejnú kanalizáciu. Pravidelným zväzhaním žump sa zamedzí, aby sa obsah žump nezodpovedne vyvážal do okolia obce a tak došlo k znečisteniu životného prostredia.

Pre obec je v súčasnosti vyprojektovaná splašková kanalizácia v stupni pre stavebné povolenie a realizáciu, v investorstve ZsVS, a.s.

Obec Kamenný Most je zaradená v rámci odvedenia a čistenia splaškových odpadových vôd do aglomerácie Štúrovo.

Vzhľadom na nepriaznivú konfiguráciu terénu kanalizačná sieť je navrhovaná ako gravitačná sieť v kombinácii s čerpacími stanicami a prečerpávaním splaškových odpadových vôd do najbližšej gravitačnej kanalizačnej stoky.

Pre odvedenie splaškových vôd z územia riešeného územným plánom je potrebné vybudovať splaškovú kanalizačnú sieť v dvoch častiach a to:

- pre existujúcu zástavbu
- pre navrhovanú zástavbu riešenú územným plánom

Jestvujúca zástavba

Pre existujúcu zástavbu je potrebné vybudovať delenú - splaškovú kanalizačnú sieť, s prislúchajúcimi objektami.

Z dôvodu nepriaznivej konfigurácie terénu, resp. spádovania okrajových častí obce, sú pre existujúcu zástavbu riešené kanalizačné čerpace stanice, ktoré prostredníctvom výtlačných potrubí prečerpávajú gravitačne privedené splašky z príslušného spádového územia do vyššej úrovne.

Na záujmovom území je navrhnutá stoková sieť delenej stokovej sústavy. Tento objekt rieši iba odvádzanie splaškových odpadových vôd. Stoková sieť je navrhnutá vo vodotesnom vyhotovení. Budú do nej zaústené kanalizačné (domové) prípojky od jednotlivých producentov.

Hĺbka uloženia stôk je daná jednak tým, aby bolo do nej možné gravitačne zaústiť prípojky od jednotlivých nehnuteľností, a jednak tým, aby nedošlo ku kolízii pri križovaní s inými podzemnými vedeniami. Niveleta dna potrubia zväčša sleduje prirodzený povrch terénu nad stokou. Tam, kde je sklon terénu v smere toku kanalizácie menší, je navrhnutý kritický sklon pre stoky DN 300 - 3,4 ‰. Pred uvedenými úsekmi budú osadené preplachovacie šachty. V ostatných častiach gravitačnej stokovej siete je navrhnutý minimálne sklon samočistiaci (pre stoky DN 300 je samočistiaci sklon min. 5,0 ‰). Stoková sieť navrhnutá v rámci tohto stavebného objektu je v celej trase gravitačná. Gravituje ku jednej čerpacej stanici ČS2, kde budú splaškové odpadové vody prečerpávané do vyššej úrovne. Čerpacia stanica ČS1 prečerpáva splašky z celej obce do stokovej siete obce Nána.

Gravitačná kanalizačná sieť

V rámci kanalizačnej siete budú vybudované nasledovné gravitačné stoky :

Tab.3

Označenie stoky	Materiál a profil stoky	Dĺžka stoky v metroch
A	PVC DN 300	1266,0
AA	PVC DN 300	627,0
AB	PVC DN 300	466,0
AB-1	PVC DN 300	135,0
AC	PVC DN 300	265,0
AD	PVC DN 300	870,0
AD-1	PVC DN 300	812,0
AD1-1	PVC DN 300	171,0
AD2	PVC DN 300	150,0
AD3	PVC DN 300	400,0
AD4	PVC DN 300	150,0
AE	PVC DN 300	422,0
AF	PVC DN 300	75,0
AG	PVC DN 300	150,0
AH	PVC DN 300	75,0
AI	PVC DN 300	330,0
AJ	PVC DN 300	109,0
AK	PVC DN 300	85,0
AL	PVC DN 300	207,0
B	PVC DN 300	655,0
BA	PVC DN 300	450,0
BB	PVC DN 300	184,0
BC	PVC DN 300	320,0
BD	PVC DN 300	250,0
BD1	PVC DN 300	25,0
SPOLU	PVC DN 300	8649,0

Celkovo je potrebné vybudovať gravitačnú splaškovú stokovú sieť v dĺžke **8 649,0 m**.

Kanalizačné potrubie gravitačné je navrhnuté z PVC rúr korugovaných DN 300 – SN 8. Na lomoch potrubia a v mieste zmeny nivelety budú umiestnené kanalizačné šachty. Šachty budú prefabrikované a opatrené poklopom s únosnosťou podľa umiestnenia.

V nadväznosti na kanalizačnú sieť sa budú postupne budovať aj kanalizačné prípojky, ktoré slúžia na odkanalizovanie domov ležiacich pozdĺž trasy gravitačných stôk. Pre každú nehnuteľnosť bude vybudovaná samostatná kanalizačná prípojka z potrubia PVC DN 150, resp. DN 200 združená, zaústená do stoky prostredníctvom sedlovej odbočky PVC DN 300/150, resp. PVC DN 300/200 a na ňu nadväzujúce tvarovky – kolena PK 150/30°, PK 150/45°. Domové prípojky budú ukončené revíznou kanalizačnou šachtičkou pred hranicou pozemku majiteľa pripojovanej nehnuteľnosti.

Čerpacie stanice

V rámci kanalizačnej siete je potrebné vybudovať 2 kusy čerpacích staníc odpadových vôd.

Čerpacia stanica ČS1 – stavebná časť

Čerpacia stanica ČS1 bude situovaná na juhovýchodnom okraji obce Kamenný Most. Slúžiť bude na prečerpávanie splaškových odpadových vôd z celej obce do výtlaku Kamenný Most - Nána, ktorý odvedie splašky do stokovej siete obce Nána.

V objekte čerpacej stanice bude osadený hrablicový kôš ako ochrana čerpadiel pred väčšími nečistotami. Hrablicový kôš bude po naplnení vytiahnutý ručným kladkostrojom. Zhrabky sa z koša vysypú a odvezú sa na ďalšie spracovanie. Čerpacia stanica je kruhového pôdorysu. Vnútorňý priemer ČS1 je 2,3 m.

Celá ČS bude bez nadstavby, zastropená a vetraná vetracími komínmi v poklopoch. Strop ČS sa vyťahne nad terén, na zabránenie prejazdu vozidlami. Čerpacia stanica je studňového tvaru s kruhovým pôdorysom. Pozostáva z tela čerpacej stanice, spodnej časti, manipulačnej plošiny s prístupovými rebríkmi, zastropenia čerpacej stanice a napojenia na kanalizáciu. Telo čerpacej stanice je navrhnuté ako monolitické z vodotesného betónu V A1 - C 16/20. Je kruhového pôdorysu s vnútorným priemerom 2,3 m (ČS 301). Hrúbka steny je 300 mm. Telo ČS je v dilatačných špárach tesnené gumovým tesnením, vloženým do betónu. Pri betonáži je potrebné vynechať všetky prestupy pre potrubia a otvory pre uchytenie zariadení a betónovej lávky. Potrebné je to z dôvodu predpísanej vodotesnosti celého objektu, ktorá sa dosiahne zálievkami otvorov okolo prestupujúcich potrubí betónom s rozpínacou schopnosťou.

Prítokové potrubie z PVC-U rúr je profilu DN 300 (DN/OD 315 mm).

Strop ČS je železobetónový, vystužený mäkkou i tuhú výstužou, s prestupmi pre poklopy. Dva poklopy slúžia na vyťahovanie čerpadiel, jeden poklop slúži ako vstup do ČS a jeden poklop slúži na vyťahovanie hrablicového koša.

ČS1 - strojnotechnologická časť

Strojnotechnologické zariadenia čerpacej stanice budú umiestnené v betónovej podzemnej šachte \varnothing 2300 mm so vstupným a montážnymi otvormi nad terénom. Prečerpávanie splaškových vôd budú zabezpečovať dve ponorné kalové čerpacie agregáty so samočistiacim kolesom a špirálnou drážkou odvádzajúcou abrázie, s výkonovými parametrami: $Q = 11$ l/s pri $H = 19,8$ m, poháňané elektromotorom o výkone $P_m = 7,5$ kW; $3 \sim 400$ V; 50 Hz; $I = 16$ A; $I_{start} = 91$ A; $n = 1460$ min⁻¹..

V čerpacej stanici budú nainštalované dva kompletne agregáty, jeden pracovný a jeden ako montovaná rezerva s automatickým nábehom, vybavené pätkovým kolenom DN100 TOP (pre montáž na šikmú stenu 45° hydraulicky optimalizovaného dna čerpacej stanice), spúšťacím zariadením s vodiacimi tyčami 2", napájacím káblom 10 m a kompletným kotviacim príslušenstvom. Elektromotory budú vybavené tepelnou ochranou a sondou pre signalizáciu prieniku kvapaliny do motora.

Súčasne bude v čerpacej stanici inštalované kontinuálne meranie hladín s diaľkovým prenosom do riadiaceho dispečingu v ČOV Štúrovo, umožňujúce aj alternatívne diaľkové nastavovanie parametrov pracovných hladín z dispečingu ČOV Štúrovo.

Na prítokovom potrubí do čerpacej stanice bude inštalovaný česlicový kôš, slúžiaci na zachytávanie väčších nečistôt, inštalovaný na vodiacich tyčiach a obsluhovaný cez otvor v strope s pokloпом 700 x 600 mm.

Obsluha uzáverov na výtlačných potrubíach čerpadiel bude umožnená z vybudovanej plošinky prístupnej po stúpačkách cez obslužný otvor v strope s poklopom 600 x 600 mm .
Montáž a demontáž čerpacích agregátov bude zabezpečená mobilným zdvíhacím zariadením cez montážne otvory v strope s poklopmi 750 x 500 mm resp. 750 x 650 mm. Priestor šachty musí byť prirodzene odvetraný.

Čerpacia stanica ČS2 – stavebná časť

Čerpacia stanica ČS2 bude situovaná v západnej časti obce. Slúžiť bude na prečerpávanie splaškových odpadových vôd zo stôk radu „B“ do výtlaku z ČS2.

V objekte čerpacej stanice bude osadený hrablicový kôš ako ochrana čerpadiel pred väčšími nečistotami. Hrablicový kôš bude po naplnení vytiahnutý ručným kladkostrojom. Zhrabky sa z koša vysypú a odvezú sa na ďalšie spracovanie. Čerpacia stanica je obdĺžnikového pôdorysu 1500x2000 mm.

Celá ČS bude bez nadstavby, zastropená a vetraná vetracími komínmi v poklopoch. Strop ČS sa vytiahne nad terén, na zabránenie prejazdu vozidlami. Čerpacia stanica pozostáva z tela čerpacej stanice, spodnej časti, manipulačnej plošiny s prístupovými rebríkmi, zastropenia čerpacej stanice a napojenia na kanalizáciu. Telo čerpacej stanice je navrhnuté ako monolitické z vodotesného betónu V A1 - C 16/20.

Hrúbka steny je 300 mm.

Prítokové potrubie z PVC-U rúr je profilu DN 300 (DN/OD 315 mm).

Strop ČS je železobetónový, vystužený mäkkou i tuhú výstužou, s prestupmi pre poklopy. Dva poklopy slúžia na vyťahovanie čerpadiel, jeden poklop slúži ako vstup do ČS a jeden poklop slúži na vyťahovanie hrablicového koša.

ČS2 – strojnotechnologická časť

Strojnotechnologické zariadenia čerpacej stanice budú umiestnené v betónovej podzemnej šachte svetlých rozmerov 1500 x 2000 mm so vstupným a montážnymi otvormi nad terénom.

Prečerpávanie splaškových vôd budú zabezpečovať dva ponorné kalové čerpacie agregáty s integrovaným drviacim zariadením, s výkonovými parametrami: $Q = 2,4$ l/s pri $H = 17,4$ m, poháňané elektromotorom o výkone $P_m = 1,7$ kW; $3 \sim 400$ V; 50 Hz; $I = 3,8$ A; $I_{start} = 17$ A; $n = 2695$ min⁻¹.

V čerpacej stanici budú nainštalované dva kompletne agregáty, jeden pracovný a jeden ako montovaná rezerva s automatickým nábehom, vybavené pätkovým kolenom DN50 TOP (pre montáž na šikmú stenu 45° hydraulicky optimalizovaného dna čerpacej stanice), spúšťacím zariadením s vodiacimi tyčami napájacím káblom 10 m a kompletným kotviacim príslušenstvom. Elektromotory budú vybavené tepelnou ochranou a sondou pre signalizáciu prieniku kvapaliny do motora.

Na jednom z čerpadiel bude nainštalovaný automatický preplachovací ventil, pomocou ktorého spolu s optimalizovaným tvarom dna čerpacej stanice bude zabránené tvorbe usadenín na dne čerpacej stanice.

Kontrolu hladín a ovládanie čerpadiel budú zabezpečovať ponorné plavákové spínače v počte 4 ks. Súčasne bude v čerpacej stanici inštalované kontinuálne meranie hladín s diaľkovým prenosom do riadiaceho dispečingu v ČOV Štúrovo, umožňujúce aj alternatívne diaľkové nastavovanie parametrov pracovných hladín z dispečingu ČOV Štúrovo.

Na prítokovom potrubí do čerpacej stanice bude inštalovaný česlicový kôš, slúžiaci na zachytávanie väčších nečistôt, inštalovaný na vodiacich tyčiach a obsluhovaný cez otvor v strope s poklopom 700 x 600 mm (dodávka stavebnej časti).

Obsluha uzáverov na výtlačných potrubíach čerpadiel bude umožnená z vybudovanej plošinky prístupnej po stúpačkách cez obslužný otvor v strope s poklopom 600 x 600 mm.

Montáž a demontáž čerpacích agregátov bude zabezpečená mobilným zdvíhacím zariadením cez montážny otvor v strope s poklopom 800 x 500 mm.

Priestor šachty musí byť prirodzene odvetraný.

Prevádzka čerpacích staníc bude plne automatizovaná, riadená od pracovných spínacích hladín v sacích šachtách, pomocou plavákových spínačov.

Alternatívne bude možné aj automatické prevádzkovanie od kontinuálneho merania a diaľkovo nastavovaných spínacích hladín z dispečingu v ČOV Štúrovo. Čerpacie agregáty bude možné spínať aj ručne z rozvádzačov.

Čerpacie agregáty budú zapínané a vypínané cyklicky, čo znamená že všetky inštalované čerpadlá budú v pracovnom režime a budú zapínať a vypínať striedavo. Tento spôsob ovládania zabezpečí rovnomerné opotrebovanie agregátov a zamedzí prípadnému usadzovaniu sedimentovateľných látok zo splaškovej vody vo výtlačnom potrubí čerpadiel.

Nábeh rezervných čerpadiel bude automatický pri stúpnutí hladín v sacích šachtách na horné maximum H_{max} .

Blokovanie chodu čerpadiel bude pri minimálnych hladinách v sacích šachtách H_{min} .

Signalizácia chodu čerpadiel, ich vzájomného prepínania a prípadných porúch, signalizácia hladín a signalizácia pretečeného množstva nameraného indukčným prietokomerom v ČS1 bude zabezpečená diaľkovým prenosom do dispečingu ČOV Štúrovo.

Kanalizačné výtlačky

Účelom výtlačných potrubí je odvádzanie splaškových odpadových vôd z príslušných čerpacích staníc do vyššej úrovne v rámci stokovej siete obce alebo do gravitačnej stokovej siete nasledujúcej obce v smere do ČOV Štúrovo.

Výtlačné potrubia sa vybudujú zo zvarného tlakového potrubia PEHD pre PN 10. Podzemné potrubia sú navrhnuté v zmysle STN 73 6620. Minimálny sklon nivelety potrubia je 3 ‰. V miestach zmeny smeru potrubia sa osadia betónové bloky podľa ON 736610.

Vzhľadom na skutočnosť, že sa používa potrubie z nekovového materiálu, je potrebné za účelom elektrického vyhľadávania na potrubie uložiť vyhľadávací vodič CY 4 mm². Vyhľadávací vodič je vodivo spojený so všetkými kovovými prvkami potrubia.

Pri križovaní miestnych komunikácií a budovaní potrubia v asfaltovej ploche miestnych komunikácií sa pred výkopom ryhy (šírka ryhy bude s pažením 1,1 m) odfrézuje asfaltová vrstva v šírke 3 m a podkladné vrstvy vozovky sa vybúrajú v šírke 1,6 m. Po zmontovaní potrubia sa ryha zasype zhutneným štrkopieskom a vozovka miestnej komunikácie sa obnoví do pôvodného stavu: v šírke 1,6 m sa obnoví vozovka do výšky 4 cm pod niveletu cesty a v šírke 3 m sa položí asfaltový koberec hrúbky 4 cm.

Výtlačné potrubie Kamenný Most-Nána

Účelom výtlačného potrubia je odvedenie splaškov z ČS1 do stokovej siete obce Nána.

Výtlačné potrubie bude zaústené do kanalizačnej šachty na gravitačnej stoke v obci Nána.

Do výtlačného potrubia sú z ČS1 zaústené dva výtlačky z čerpadiel. Výtlačné potrubie sa vybuduje zo zvarného tlakového potrubia HDPE D160. Celková dĺžka výtlačného potrubia je 4 627,0 m.

Vo vertikálnych lomoch nivelety potrubia budú osadené kalníky a vzdušníky.

Výtlačné potrubie z ČS2

Účelom výtlačného potrubia je odvedenie splaškov z ČS2 v obci Kamenný Most do kanalizačnej šachty na gravitačnej stoke „AD1“.

Do výtlačného potrubia sú z ČS2 zaústené dva výtlaky z čerpadiel.

Výtlačné potrubie sa vybuduje zo zváraného tlakového potrubia HDPE D90. Celková dĺžka výtlačného potrubia je 494,0 m.

Potrubie má v celej dĺžke jednostranný stúpajúci sklon, preto nie je potrebné budovať objekty na odvzdušnenie či odkalenie potrubia.

Navrhovaná zástavba riešená územným plánom

Pre odvedenie splaškových vôd z územia riešeného územným plánom je potrebné doprojektovať a vybudovať splaškovú kanalizačnú sieť a to o:

-gravitačnú kanalizačnú sieť

Gravitačná kanalizačná sieť

V rámci návrhu územného plánu je potrebné doprojektovať a vybudovať nasledovné gravitačné kanalizačné stoky :

Tab.4

Označenie stoky	Materiál a profil stoky	Dĺžka stoky v metroch
AA1	PVC DN 300	134,0
AA1-1	PVC DN 300	836,0
AE1	PVC DN 300	119,0
AG	PVC DN 300	85,0
AM	PVC DN 300	390,0
AM1	PVC DN 300	235,0
AN	PVC DN 300	496,0
AN1	PVC DN 300	342,0
AN2	PVC DN 300	61,0
B	PVC DN 300	106,0
BC1	PVC DN 300	291,0
BE	PVC DN 300	271,0
SPOLU	PVC DN 300	3 366,0

Celkovo je potrebné doprojektovať a dobudovať pre navrhovaný stav riešený územným plánom **3366,0 m gravitačnej splaškovej kanalizácie**, materiálu a dimenzie PVC DN 300.

V náväznosti na kanalizačnú sieť sa budú postupne budovať aj kanalizačné prípojky, ktoré slúžia na odkanalizovanie domov ležiacich pozdĺž trasy gravitačných stôk. Pre každú nehnuteľnosť bude vybudovaná samostatná kanalizačná prípojka z potrubia PVC DN 150, resp. DN 200 združená, zaústená do stoky prostredníctvom sedlovej odbočky PVC DN 300/150, resp. PVC DN 300/200 a na ňu nadväzujúce tvarovky – kolena PK 150/30°, PK 150/45°. Domové prípojky budú ukončené revíznou kanalizačnou šachtičkou pred hranicou pozemku majiteľa pripojovanej nehnuteľnosti.

Ochranné pásmo kanalizačného potrubia v zmysle zákona č.442/2002 o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciach sa vymedzuje zvislými plochami vedenými po oboch stranách kanalizačného potrubia verejnej kanalizácie vedenými od ich osi vo vodorovnej vzdialenosti

- pre potrubie do DN 500 – 1,8m
- pre potrubie nad DN 500 – 3,0 m

Množstvo odpadových vôd prijímaného do kanalizačnej siete – výhľad riešený ÚP
-návrh riešený ÚPN - 1908 obyv.

Priemerný denný prítok odpadových vôd Q24

Q24 = 276,660 m³/d

Q24 = 11,527 m³/h

Q24 = 3,202 l/s

Maximálny hodinový prítok odpadových vôd Qh

Qh = 34,581 m³/h

Qh = 9,605 l/s

Minimálny hodinový prítok odpadových vôd Qmin

Qmin = 6,916 m³/h

Qmin = 1,921 l/s

3. Suroviny - druh a spôsob získavania

Ochranu a využitie nerastného bohatstva upravuje najmä zákon č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva (banský zákon) v znení ďalších zákonov, zákon č. 569/2007 Z. z. o geologických prácach (geologický zákon) a vyhlášky MŽP SR č.51/2008 Z. z., ktorou sa vykonáva geologický zákon a iné právne predpisy.

Chránené ložiskové územie (CHLÚ)

Chránené ložiskové územie zahŕňa územie, na ktorom by stavby a zariadenia, ktoré nesúvisia s dobývaním výhradného ložiska, mohli znemožniť alebo sťažiť dobývanie výhradného ložiska.

Banský zákon vymedzuje rozdelenie nerastov na výhradné ložiská, ktoré tvoria nerastné bohatstvo vo vlastníctve štátu a ložiská nevýhradných nerastov, ktoré sú súčasťou pozemku.

Podľa vyjadrenia Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra (ŠGÚDŠ) v katastrálnom území **neevidujú:**

- objekty, na ktoré by sa vzťahovala ochrana ložísk nerastných surovín;
- staré banské diela v zmysle § 35 ods.1, zákona č. 44/1988;
- zaregistrované zosuvy;
- výhradné ložiská DP;
- výhradné ložiská CHLU;
- výhradné ložiská CHÚ;
- ložiská nevyhradeného nerastu;
- prieskumné územia určené a navrhované pre vyhradený nerast;
- prognóza radónového rizika;
- geologické ukladanie oxidu uhličitého;
- environmentálnu záťaž podľa ŠGÚDŠ.

Podľa vyjadrenia Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra **vidujú:**

- skládky odpadov (3) upravené (prekrytie, terénne úpravy a pod.
- predmetné územie spadá do nízkeho až stredného radónového rizika. Stredné radónové riziko môže negatívne ovplyvniť možnosti ďalšieho využitia územia;

Predmetné územie spadá do nízkeho až stredného radónového rizika, tak ako je to zobrazené vo výkrese č.4. Stredné radónové riziko môže negatívne ovplyvniť možnosti ďalšieho využitia územia. Podľa § 20 ods. 3 geologického zákona ministerstvo vymedzuje ako riziká stavebného využitia územia:

- výskyt stredného radónového rizika. Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom stredného radónového rizika je potrebné posúdiť podľa zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky č. 98/201 8 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o obmedzovaní ožiarovania pracovníkov a obyvateľov z prírodných zdrojov ionizujúceho žiarenia.

Podľa vyjadrenia Ministerstva životného prostredia SR a SAŽP sa v území **nachádza** environmentálna záťaž:

Názov EZ: NZ (1658) / Kamenný Most - skládka TKO

Názov lokality: skládka TKO

Druh činnosti: skládka komunálneho odpadu

Stupeň priority: v registri nie je uvedené

Registrovaná ako: C - Sanovaná / rekultivovaná lokalita, registračné číslo: 5138

Stav: upravená (prekrytie, terénne úpravy a pod.)

Návrh na ďalšie využitie: rekultivácia

Dátum poslednej zmeny: 17.5.2017

4. Energetické zdroje - druh spotreba

Elektrické vedenia a ich ochranné pásma

Obec Kamenný Most je zásobovaná elektrickou energiou z transformovni 22/0,42 kVA. Tieto transformovne sú napojené z rozvodne TR 110/22 kVA Štúrovo, cez 22 kV vzdušné elektrické vedenie. Prípojky vedú ku stožiarovým a kioskovým trafostaniciam.

Severne od zastavaného územia obce cez celé katastrálne územie v smere západ východ prechádza 110kV vzdušné elektrické vedenie – linky č. 8414 - 8415 v správe SEPS. Elektrizáciu sieť v obci spravuje ZSD a teda je i prevádzkovateľom väčšiny trafostaníc. Energetický kód obce je 0023.

Rozsah elektrických zariadení na katastrálnom území obce:

- 110 kV vzdušné vedenie:4,7 km
- 22 kV vzdušné vedenie (3x70/11) :5,0 km
- transformovňa stožiarová/stĺpová/kiosk: 12 ks

Vzhľadom na predpokladanú výstavbu jednotlivých celkov a ulíc v trase vzdušného 22kV vedenia sa urobí zakabelizovanie napojenia existujúcich, rekonštruovaných (zo stožiarových na kioskové) a nových TS v rámci obce.

Rozsah elektrických zariadení na katastrálnom území obce:

Tab.5 Jestvujúce trafostanice – navrhované intervenčné zásahy:

číslo trafostanice	Typ - návrh	Výkon TS v kVA- stav	Výkon TS v kVA- návrh	Vlastník/poznámka
TS 0023- 001	Zrušená	-	-	-
TS 0023- 002	Kiosk	250	400	ZSD
TS 0023- 003	Kiosk	160	400	ZSD
TS 0023- 004	Priehradová	100	100	ZSD
TS 0023- 005	Kiosk	630	630	ZSD
TS 0023- 006	Dvaapolstíp	50	50	ZSD
TS 0023- 007	Zrušená	-	-	-
TS 0023- 008	jednostíp	100	100	ZSD
TS 0023- 009	kiosk	100	100	ZSD
TS 0023- 010	jednostíp	100	100	ZSD
TS 0023- 011	jednostíp	100	100	ZSD
TS 0023- 012	kiosk	400	400	ZSD

Tab.6 Navrhované trafostanice

TS NOVÁ 1	Kiosk	-	400
TS NOVÁ 2	Kiosk	-	400
TS NOVÁ 3	Kiosk	-	400

TS – transformovňa

TR – transformátor

Vzhľadom na predpokladanú výstavbu jednotlivých celkov a ulíc v trase vzdušného 22kV vedenia sa urobí zakabelizovanie napojenia existujúcich, rekonštruovaných (zo stožiarových na kioskové) a nových TS v rámci obce.

Elektrické rozvody v obci sú prevedené vodičmi AlFe 25 mm² až AlFe 70 mm² na nadzemných podperách. Elektrické vzdušné rozvody sú v pomerne dobrom stave. V prípade plánovanej investičnej výstavby, podnikateľských a výrobných areálov, bude vybudovaná nová sieť trafostaníc s uložením káblových rozvodov do zeme (prípadne napojenie na existujúce trafostanice). V kontexte rozvoja budú zároveň riešené rozvody pre verejné osvetlenie iba zemnými káblami a osadením svietidiel na oceľové estetické stožiare

Navrhované a rekonštruované TS bude treba riešiť ako typové -TBSV s napojením na navrhované káblové vedenie 22kV.

V urbanistickom návrhu výstavby sa uvažuje s nárastom počtu bytových jednotiek, občianskou vybavenosťou a s výrobou a podnikaním. Sídelný útvar je rozdelený na územno

priestorové celky (UPC), v ktorých sa uvažuje s nárastom energetickej záťaže na celkovú hodnotu cca 3580 kVA. Ktoré bude riešené vybudovaním 3 nových TS a rekonštrukciou 12 -tich existujúcich TS.

Ochranné pásmo el. vedení a transformátora treba dodržať v zmysle zákona o energetike č.656/2004. Ochranné pásmo je priestor v bezprostrednej blízkosti elektroenergetického zariadenia, ktorý je určený na zabezpečenie jeho spoľahlivej a plynulej prevádzky a na zabezpečenie ochrany života a zdravia osôb a majetku.

Ochranné pásmo vonkajšieho elektrického vedenia je vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča. Táto vzdialenosť je:

- 15 m pri napätí 110 kV vonkajších nadzemných elektrických vedení
- 10 m pri napätí 22 kV (v súvislých lesných priesekoch 7 m) a u stožiarovej TS
- 2 m pri zavesenom káblovom vedení od 1 kV do 110 kV od krajného vodiča
- 1 m pri podzemnom káblovom vedení

V ochrannom pásme vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia a pod elektrickým vedením je zakázané:

- a) zriaďovať stavby, konštrukcie a skládky
 - b) vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3m
 - c) vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3m vo vzdialenosti do 2m od krajného vodiča vzdušného vedenia s jednoduchou izoláciou
 - d) uskladňovať ľahko horľavé alebo výbušné látky
 - e) vykonávať činnosti ohrozujúce bezpečnosť osôb a majetku
 - f) vykonávať činnosti ohrozujúce elektrické vedenie a bezpečnosť a spoľahlivosť prevádzky sústavy
- Vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3m vo vzdialenosti presahujúcej 5m od krajného vodiča vzdušného vedenia možno len vtedy, ak je zabezpečené, že tieto porasty pri páde nemôžu poškodiť vodiče vzdušného vedenia.
 - Vlastník nehnuteľnosti je povinný umožniť prevádzkovateľovi vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia prístup a príjazd k vedeniu a na ten účel umožniť prevádzkovateľovi vonkajšieho nadzemného vedenia udržiavať priestor pod vedením a voľný pruh pozemkov (bezlesie) v šírke 4m po oboch stranách vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia. Táto vzdialenosť sa vymedzuje od dotyku kolmice spustenej od krajného vodiča nadzemného elektrického vedenia na vodorovnú rovinu ukotvenia podperného bodu.
 - Stavby, konštrukcie, skládky, výsadbu trvalých porastov, práce a činnosti vykonané v ochrannom pásme je povinný odstrániť na vlastné náklady ten, kto ich bez súhlasu vykonal alebo dal vykonať.

Verejné osvetlenie

Osvetľovacia sústava bola zastaraná a opotrebovaná úmerne jej veku. V obci z pohľadu spotrebovanej energie prevládali ortuťové výbojky. Predchádzajúca sústava verejného osvetlenia nebola schopná plniť svoju funkciu a zjavne neposkytovala platnou normou požadované parametre osvetlenia a náležitý stupeň bezpečnosti. V rámci rekonštrukcie a modernizácie verejného osvetlenia boli použité svietidlá a svetelné zdroje, ktoré vyhovujú prísny kritériám a normám kladeným na moderné verejné osvetlenie. Základným predpokladom dosiahnutia tohto stavu bolo použitie takých prvkov osvetľovacej sústavy, ktoré rešpektujú aj požiadavky na odstránenie nežiadúcich emisií. V rámci rekonštrukcie boli pôvodné svetelné zdroje v plnom rozsahu nahradené novými s technológiu LED .

Zásady riešenia:

1. Vytvoriť územno-technické predpoklady pre napojenie silových elektroenergetických sietí do všetkých rozvojových lokalít a zaradiť ich medzi verejnoprospešné stavby.
2. Rešpektovať všetky elektroenergetické siete a zariadenia a ich ochranné pásma.
3. V zmysle návrhu kabelizovať všetky určené 22 kV vzdušné elektrické vedenia tak, aby sa odblokovali rozvojové územia obce.

Spoje, zariadenia spojov

Rozvod telekomunikačných vedení po obci je riešený káblom vedením uloženým v zemi a z časti vzduchom závesným káblom TCEKES k jednotlivým účastníkom je riešené odbočenie cez vonkajšie spojky vzdušne.

Súčasná kapacita káblového rozvodu postačuje pokryť terajšie požiadavky na zriadenie telefónnych účastníckych staníc.

Pre plánované rozšírenie je potrebné pri rozšírení zväčšiť kapacitu RSÚ. Z RSÚ v obci je potrebné uložiť telekomunikačné káble v zemi s možnosťou odbočiek pre navrhované rozšírenie liniek.

Rozvodná sieť miestnych telekomunikačných sietí je vedená zemnými káblami prevažne popri komunikáciách. Vo väčšej časti obce sú vzdušné telekomunikačné rozvody, cez ktoré sa prostredníctvom účastníckych rozvádzačov napájajú jednotliví účastníci.

V zmysle zákona č.610/2003 podľa § 67 o elektronických komunikáciách sú vedenia verejnej telekomunikačnej siete (VTS) chránené ochranným pásmom.

Ochranné pásmo VTS je široké 1 m od osi jeho trasy. Hĺbka a výška OP je 2 m od úrovne zeme pri podzemných vedeniach a v okruhu 2 m pri nadzemných vedeniach.

V ochrannom pásme nemožno:

- umiestňovať stavby, zariadenia a porasty, ani vykonávať zemné práce, ktoré by mohli ohroziť telekomunikačné zariadenie,
- vykonávať prevádzkové činnosti spojené s používaním strojov a zariadení, ktoré rušia prevádzku telekomunikačných zariadení, alebo poskytovanie verejných telekomunikačných služieb.

V návrhu ÚPN obce Kamenný Most :

- telekomunikačné vedenia a zariadenia sú v plnom rozsahu rešpektované a z uvedeného dôvodu sú do grafickej časti dokumentácie, zakreslené a zapracované všetky existujúce a navrhované trasy telekomunikačných vedení a zariadení;
- existujúce zariadenia sú chránené ochranným pásmom (§68 zákona č. 351/2011 Z. z.);
- vyžaduje sa dodržať ustanovenie §65 zákona č. 351/2011 Z. z. o ochrane proti rušeniu;
- zakazuje sa zriaďovanie skládok materiálu a zriaďovania stavebných dvorov počas výstavby na existujúcich podzemných kábloch a projektovaných trasách prekládok podzemných telekomunikačných vedení a zariadení;
- nedodržanie vyššie uvedených podmienok ochrany zariadení je porušením povinností podľa § 68 zákona č. 351/2011Z.z. o elektronických komunikáciách v platnom znení.
- Križovania a súběhy navrhovaných inžinierskych sietí s PTZ je potrebné, riešiť podľa STN 73 6005;
- pri umiestňovaní zástavby alebo iných činností v blízkosti existujúcich telekomunikačných vedení a zariadení sa požaduje rešpektovať ich ochranné pásma;
- v rámci plánovaného rozvoja obce sú navrhnuté a zapracované pripojenia jednotlivých riešených lokalít na verejnú elektronickú komunikačnú sieť /VEKS/, zemnými káblovými rozvodmi.

- V návrhu je zohľadnená možnosť výstavby/rozšírenia verejnej elektronickej komunikačnej siete (VEKS-jej podzemných sietí aj nadzemných stavieb základňových staníc), ako technickej infraštruktúry vybavenia územia. Tieto stavby sú zaradené medzi verejnoprospešné stavby. Spoločnosť Orange má v danom regióne vybudovanú technickú infraštruktúru.

Obecný rozhlas

Ústredňa obecného rozhlasu je umiestnená v budove obecného úradu. Vedenie obecného rozhlasu je vedené pozdĺž miestnych komunikácií, väčšinou súbežne s vedením NN. Miestny rozhlas v obci je prevedený vzdušne samonosným káblom na betónových stĺpoch NN vo výške 1m pod úrovňou vedenia NN a VO vedení. Stožiare sú oceľové (prípadne na stožiaroch elektrického vedenia), do výšky 7,5 m nad zemou. Reprodukory prevažne 6 a 12 W sú rozmiestnené tak, aby nevznikali zázneje. Vedenie je na oboch koncoch chránené proti podpätiu bleskoistkami. Z hľadiska funkčnosti bude plne vyhovovať aj v ďalšom období až do času, kým odovzdávanie informácií v obci nebude realizované inou technológiou.

Plynifikácia

Návrh plynárenských zariadení (PZ) bol vypracovaný pre Návrh Územného plánu obce (ÚPN-O) Kamenný Most. ÚPN-O rieši územie obce Kamenný Most.

Podklady použité na vypracovanie

Na vypracovanie návrhu PZ boli použité tieto podklady:
údaje poskytnuté od SPP – distribúcia a.s., od OcÚ Kamenný Most a od spracovateľa ÚPN-O,
mapové podklady riešeného územia od spracovateľa ÚPN-O,
Zákon č. 251/2012 Z.z. o energetike a
Technické pravidlo plyn TPP 702 07 Miestne plynovody a prípojky. Zásady pre navrhovanie distribučných sietí s prevádzkovým tlakom do 400 kPa.

Stav odberateľov zemného plynu v obci

Zemný plyn (ZP) sa v obci v najväčšej miere používa na účely vykurovania, prípravu teplej vody, varenie a na rôzne technologické účely.

Každý odberateľ ZP je vybavený obchodným meradlom na meranie odobratého množstva ZP. Obchodné meradlo je vlastníctvom distribútora (dopravcu) ZP.

Kategorizácia odberateľov zemného plynu

V obci sa môžu v zmysle kategorizácie odberateľov nachádzať štyri základné kategórie odberateľov ZP. Prvou kategóriou odberateľov je kategória domácnosti (D). Druhou kategóriou odberateľov (ročný odber do 60 tis.m³) je kategória maloodberatelia (M). Treťou kategóriou odberateľov (ročný odber nad 60 tis.m³) je kategória stredoodberateľov (S). Štvrtou kategóriou odberateľov (ročný odber nad 400 tis.m³) je kategória veľkoodberateľov (V).

Stav odberateľov nachádzajúcich sa v území obce podľa jednotlivých kategórií k 11/2024 je uvedený v nasledujúcej tabuľke:

Tab. 7 stav odberateľov ZP k 11/2024:

kategória odberateľa	počet
domácnosť (D)	309
maloodberateľ (M)	9
strednoodberateľ (S)	0
veľkoodberateľ (V)	0

Stav plynárenských zariadení v obci

Obec Kamenný Most je celoplošne plynofikovaná. Dominantným energonosičom na výrobu tepelnej energie v predmetnej obci je ZP. Zo zdroja ZP k jeho odberateľom je dodávaný VTL a STL plynovodnou DS tvorenou systémom diaľkových a miestnych PZ. Plynovodnú DS v katastrálnom území obce prevádzkuje fa SPP – distribúcia, a.s. (distribútor / dopravca ZP).

Opis plynárenských zariadení

Primárnym zdrojom ZP obce Kamenný Most je VTL plynovod Kamenný Most PN40 DN80 z VTL plynovodu Belá - Bíňa PN40 DN150 a VTL plynová regulačná stanica RS 700 Kamenný Most.

Sekundárnym zdrojom ZP v obci je STL2 plynovodná DS Kamenný Most. Táto tzv. miestna sieť (MS) tvorí jednu samostatnú rozvodňu ZP.

MS je tvorená úsekmi distribučných plynovodov (PL) a plynovodných prípojok (PR) z ocele a PE. MS zabezpečuje v obci plošnú distribúciu a dodávku ZP.

Do odberných plynových zariadení (OPZ) odberateľov v obci je ZP dodávaný plynovodnými PR. Doreguláciu ZP a meranie odberu ZP zabezpečujú plynové regulačné a meracie zariadenia (RaMZ). Prevádzku OPZ zabezpečujú odberatelia ZP na vlastné náklady.

Prehľad a parametre plynárenských zariadení

Prehľad a parametre PZ nachádzajúcich sa v katastrálnom území obce Kamenný Most podľa jednotlivých zariadení sú uvedené v nasledujúcich tabuľkách:

Tab. 8 distribučné diaľkové VTL PL a PR:

názov	konštrukčný tlak	prevádzkový tlak	dimenzia
PL Belá - Bíňa	PN40	do 4 MPa	DN150
PL Kamenný Most			DN80
PR Malá nad Hronom			DN80

Tab. 9 distribučné RS:

názov	regulácia	výkon v m ³ /h
RS Kamenný Most	4 MPa / 300 kPa	700

Tab. 10 distribučné STL plynovodné MS:

názov	konštrukčný tlak	prevádzkový tlak	materiál
MS Kamenný Most	PN6	do 300 kPa	PE

Riešenie plynofikácie

Navrhované riešenie spočíva v rozšírení jestvujúcich STL PZ o nové STL PZ v súlade s Návrhom ÚPN-O.

Navrhované STL plynovodné úseky v intraviláne obce budú ZP zásobované z jestvujúcej MS Kamenný Most o prevádzkovom tlaku STL2 do 300 kPa. Prevádzkované budú na taký pretlak ZP o tlakovej úrovne STL, na aký je v súčasnosti prevádzkovaná jestvujúca plynovodná DS obce.

Rozvojové lokality obce budú riešené predĺžením jestvujúcich alebo výstavbou nových plynovodných úsekov.

PZ musia byť navrhnuté tak, aby sa docielilo:

zachovanie bezpečnostných pásiem na zamedzenie resp. zmiernenie účinkov havárií PZ, minimálne križovanie ciest,

plošné pokrytie zastavaného územia,

minimálny vecný rozsah PZ a nákladov na ich zriadenie,

dostatočná prepravná kapacita očakávaných množstiev ZP k miestam jeho budúcej spotreby,

minimálne zaťaženie súkromných pozemkov vecným bremenom zo situovania PZ.

Na výstavbu STL plynovodov DS treba použiť rúry z HDPE MRS10 – do D75 SDR11 a od D90 SDR17,6.

Na doreguláciu pretlaku plynu STL/NTL treba použiť STL regulátory so vstupným pretlakom o rozsahu do 400 kPa. Zariadenia na doreguláciu tlaku a meranie spotreby ZP budú umiestnené v zmysle platných STN a interných predpisov SPP – distribúcia a.s..

Predmetná obec sa nachádza v oblasti s najnižšou vonkajšou teplotou -11 °C. Z tohto dôvodu pre kategóriu domácnosti (D) individuálna bytová výstavba (DIBV) treba na výpočet max. hodinového odberu ZP (Q_{mh}) uvažovať s hodnotou 1,4 m³/h. Pre kategóriu domácnosti (D) hromadná bytová výstavba (DHBV) treba na výpočet max. hodinového odberu ZP (Q_{mh}) uvažovať s hodnotou 0,8 m³/h.

Hydraulické parametre navrhovaných úsekov plynovodnej DS (dimenzia, rýchlosť a požadovaný pretlak) budú stanovené / posúdené odbornými pracovníkmi prevádzkovateľa plynovodnej DS, t.j., v súčasnosti SPP – distribúcia a.s., a to v procese územného konania resp. stavebného povolenia pri návrhoch vyšších stupňov projektovej dokumentácie.

Na hydraulický výpočet treba použiť nasledujúce parametre:

drsnosť PE potrubia 0,05 mm,

hustota ZP 0,74 kg/m³,

teplota ZP 15 OC.

Odbery v uzlových bodoch siete sú dané výskytom jednotlivých kategórií odberov na príslušných úsekoch siete. Max. hodinové odbery treba stanoviť podľa vyššie uvedených špecifických odberov tejto kapitoly.

Vstupné pretlaky do týchto úsekov budú zrejmé z výpočtovej schémy pri spracovaní hydraulického návrhu. Uzlové body navrhovaných úsekov budú špecifikované pretlakmi a odbermi.

Rozsah navrhovaných PZ

Tab. 11 miestne STL2 plynovody:

MS	dimenzia v mm	dĺžka v bm	materiál
Kamenný Most	D50	1270	HDPE MRS10 SDR11
	D63	1500	

Poznámka:

Dĺžky úsekov plynovodnej DS boli zaokrúhľované na celých 5 m.

Nárast odberu ZP**Tab. 12 ZP na bývanie:**

počet BJ IBV	počet BJ HBV	m ³ /h	tis.m ³ /r
139 (zo 231)	10	202,6	158,9

predpoklad plynofikovosti IBV cca 60%

Ochranné a bezpečnostné pásma

Ochranné pásma jestvujúcich i navrhovaných sa PZ:

VTL PR PN40 DN150	4 m od osi
VTL PR PN40 DN80	4 m od osi
STL PL a PR v extraviláne	4 m od osi
RS	8 m od pôdorysu
STL PL a PR v intraviláne	1 m od osi

Bezpečnostné pásma jestvujúcich i navrhovaných sa PZ:

VTL PL PN40 DN150	20 m od osi
VTL PL PN40 DN80	20 m od osi
RS	50 m od pôdorysu
STL PL a PR v extraviláne	10 m od osi
STL PL a PR v intraviláne	2 m od zariadenia

Ochranné a bezpečnostné pásma PZ a činnosť v nich vymedzuje zákon č. 251/2012 Z.z.. Pre situovanie PZ v dotknutom území platia ustanovenia príslušných technických noriem a predpisov.

Navrhované ciele a zásady riešenia:

Plynárenské zariadenia vrátane príslušenstva je nevyhnutné evidovať vo výkresovej časti ÚPD. Výkres č.:

9. Výkres riešenia verejného technického vybavenia - elektrifikácia, plynofikácia, telekomunikácie

Zachovať a rešpektovať ochranné a bezpečnostné pásma existujúcich PZ tak ako to vyplýva z ustanovení právnych predpisov

Prípadnú plynofikáciu riešených území riešiť koncepčne v súlade s podmienkami SPP-D.

V prípade požiadavky na uskutočnenie preložky existujúcich PZ je potrebné kontaktovať Odd. prevádzky SPP-D.

Zriaďovať stavby v OP a BP PZ a vykonávať činnosti v OP PZ možno len po predchádzajúcom súhlase prevádzkovateľa.

Agendu týkajúcu sa PZ prevádzkovaných SPP – D v súvislosti s procesom tvorby ÚPD vybavuje SPP- distribúcia a.s. oddelenie stratégie siete- koncepcia a hydraulika MS, Levická 9, Nitra

O presné vytyčenie existujúcich PZ je možné požiadať SPP distribúciu odd. prevádzky NR, KN, GA na Levickej 9, Nitra.

Všeobecné podmienky týkajúce sa rozširovania PDS a pripájania odberateľov sú obsiahnuté v prevádzkovom poriadku SPP-D.

5. Nároky na dopravu a inú infraštruktúru

Z hľadiska širších dopravných pomerov je najvýznamnejšou dopravnou tepnou cesta I. triedy I/76, Hronský Beňadik - kalná nad Hronom - Kamenín - Štúrovo. Od mesta Komárno je obec Kamenný Most vzdialený 53 km, od najbližšieho mesta Štúrovo len 7,8 km. Od okresného mesta Nové Zámky /centrum/ je obec Kamenný Most /centrum/ vzdialený 46 km, od krajského mesta Nitra je obec vzdialená približne 83 km.

Podľa posledného platného ÚPN-R NSK je v katastrálnom území plánovaný cestný rozvojový zámer. Jedná sa o západný obchvat obce Kamenný Most - prekládku cesty I. triedy I/76.

Cestná doprava

Hlavnú dopravnú kostru obce tvorí cesta I. triedy I/76 ako spojnica sídelných útvarov Kalná nad Hronom - Želiezovce - Štúrovo. Po ceste I. triedy je prevádzkovaná autobusová doprava. Pre obec má dopravný význam aj cesta III. triedy III/1520 Kamenný Most - Gbelce, prechádza severnou časťou k. ú. Kamenný Most, popri toku Paríž a zabezpečuje hlavné cestné prepojenie na okresné mesto Nové Zámky. Cesta I. triedy je v správe SSC, cesta III. triedy je v správe VÚC NSK. Je po nich prevádzkovaná aj autobusová doprava. Organizácia vnútornej dopravy je založená na sieti miestnych ciest organizovaných podľa dôležitosti.

Miestne cesty

Cesta I. triedy prechádza obcou a vytvárajú hlavnú dopravnú kostru obce, na ktorú sa napája sieť miestnych ciest. Miestne cesty sú cesty IV. triedy. Stav niektorých ciest je nevyhovujúci. Tie, ktoré sú v zlom stavebno-technickom stave sú určené na rekonštrukciu (poškodené krajnice a povrch vozoviek). Smerové oblúky na miestnych komunikáciách majú malé polomery. Miestne cesty sú vybudované v nenormových kategóriách, v šírkach od 2,7 m do 5,0m. Dopravná premávka je na všetkých cestách napriek nie vždy vhodným šírkovým usporiadaniam obojsmerná. Odvodnenie ciest je v prevažnej miere riešené do príľahlej zelene. Len málo ciest v obci má vybudovaný systém rigolov na odvádzanie dažďovej vody z vozovky. Je to najmä cesta I. triedy prechádzajúca obcou. Po trasách miestnych komunikácií nie sú prevádzkované autobusové linky. Vzhľadom na dopravný význam, spoločenskú funkciu a polohu v obci prisudzujeme miestnym komunikáciám funkčnú triedu C3. Miestne cesty sú obslužné cesty, miestneho významu, prevažne so spevneným povrchom. Slúžia predovšetkým ako prístupové cesty k rodinným domom a k iným verejným objektom a využívajú sa aj ako prístupové cesty na poľnohospodárske pozemky v rámci zastavaného územia, alebo ako spojovacie cesty mimo zastavaného územia.

Účelové cesty

Cestnú sieť mimo zastavaného územia dopĺňa aj sieť účelových ciest. Ako účelové cesty sú vybudované cesty, tvoriace pokračovanie miestnych ciest mimo zastavaného územia. Okrem toho, že účelové cesty sprístupňujú jednotlivé časti chotára, sú taktiež súčasťou výrobných areálov a poľnohospodárskych areálov. Sprístupňujú jednotlivé lokálne časti miestnych viníc, umožňujú prístup k vodným plochám. Povrch účelových ciest, ktorý je len z časti spevnený navrhujeme spevniť.

Poľné cesty

Prístup do chotára zabezpečuje sieť poľných ciest, nadväzujúca na cesty I. a III. triedy, účelové alebo miestne cesty. Majú väčšinou prašný povrch. Sprístupňujú jednotlivé časti chotára s blokmi poľnohospodárskej pôdy.

Pešie cesty a priestranstvá

Popri ceste I. triedy I/76 je vybudovaný obojstranný chodník. Chodníky sa nachádzajú v obci aj popri niektorých úsekoch miestnych ciest, avšak sú v zlom stave. Z hľadiska pešej dopravy je v návrhu ÚPD potrebné uvažovať s výstavbou a rekonštrukciou chodníkov popri miestnych cestách v zmysle návrhu. Nové pešie priestranstvá sa nachádzajú vedľa kostola, pred obecným úradom, v súčasnosti slúžia ako tržnica, ďalej pred miestnym obchodom, materskou školou a pred bytovkami. Pešie priestranstvo pre kostolom sa navrhuje rozšíriť v zmysle návrhu

Statická doprava

Obec má vybudované parkovisko pred zdravotným strediskom, obecným úradom, bytovkami, materskej škole a obchodom. Plochy statickej dopravy je potrebné dobudovať pri miestnom kostole, cintoríne, obecnom športovisku. Garážovanie motorových vozidiel je riešené v súkromných garážach na pozemkoch rodinných domov.

Dopravné zariadenia

V katastrálnom území Kamenný Most sa čerpacie stanice pohonných hmôt nenachádzajú. Najbližšie verejné čerpacie stanice a ich zariadenia sa nachádzajú v neďalekej obci Gbelce (12,4 km) a v 7,8 km vzdialenom meste Štúrovo.

Cestná hromadná doprava

Má najväčší podiel na preprave cestujúcich do zamestnania, škôl, za službami. Obec, vzhľadom na svoju polohu, má v blízkosti mesta Štúrovo a okresného mesta Nové Zámky zabezpečenie prímestskou autobusovou dopravou. Prímestské autobusové linky zabezpečuje spoločnosť Arriva Nitra, a.s. a Arriva Nové Zámky a.s. s odchodmi v pravidelných intervaloch. Do Štúrova trvá cesta autobusom približne 11 minút, do okresného mesta Nové Zámky približne 1 hodinu. Severne od k. ú. sa nachádza mesto Želiezovce. Cesta autobusom sem trvá približne 45 minút. Túto autpbusovú linku zabezpečuje spoločnosť Arriva Nitra a.s. s odchodom v pravidelných intervaloch.

Výpočet hluku z dopravy

Výpočet je vypracovaný na základe metodických pokynov v zmysle zákona č.40/2002 Z.z. a vyhlášky MZ SR č.549/2007, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí. Pre zastavané územie je najväčším zdrojom znečistenia hlukom cesta I. triedy I/76.

Dopravné podklady cesta I/76

Pre určenie intenzity dopravy bolo použité celoštátne sčítanie dopravy (CSD) z roku 2022-2023 v profile 81 320

- nákladné vozidlá	T = 489 skutočných vozidiel
- osobné vozidlá	O = 2417 skutočných vozidiel
- jednoosobné vozidlá	M = 26 skutočných vozidiel
	S = 2932 skutočných vozidiel

Základné parametre

- S - skutočné vozidlá	S = 2932
Sd celoročná priemerná denná intenzita Sd = 0,93 x S = 0,93 x 2932 = 2726,76	Sd = 2726,76
- nd - priemerná denná hodinová intenzita nd = Sd/16 = 2726,76/16 = 170,4225 skut. voz.	nd = 170,4225
- v - výpočtová rýchlosť	v = 50km/hod

- F1 - vyjadruje vplyv percent. podielu nákl. áut F1 = 2,9
- F2 - vplyv pozdĺžneho profilu F2 = 1,13
- F3 - vplyv povrchu vozovky F3 = 1,0
- Hodnota RPDl

Výpočet

- výpočet pomocnej veličiny "X"

$$X = F1 \times F2 \times F3 \times nd = 2,9 \times 1,13 \times 1,0 \times 170,4225 = 558,47$$
- výpočet ekvivalentnej hladiny hluku vo vzdialenosti 7,5m od osi krajného jazdného pruhu

$$Y = 10 \log X + 40 = 10 \log 558,47 + 40 = 67,47 \text{ dB}$$

Stanovenie vzdialenosti ekvivalentnej hladiny hluku LA = 60 dB od osi krajného jazdného pruhu.

- požadovaná hodnota útlmu U = 67,47 dB - 60 dB = 7,47 dB
- útlm 7,47 dB zodpovedá 11,8 m v zmysle grafu 2.3 metodických pokynov

Záver

- celková vzdialenosť izofóny LA = 60 dB je vo vzdialenosti 7,5 + 11,8 = 19,3 m od osi krajného jazdného pruhu.

Dopravné závady:

Realizáciou dopravnej koncepcie budú v návrhu odstránené všetky bodové aj líniové dopravné závady, ktoré boli podrobne charakterizované v problémovom výkrese v rámci etapy prieskumy a rozboru.

Ochranné pásma cestných dopravných trás

Cesta I. triedy	ochranné pásmo na obe strany od osi vozovky	50 m
Cesta II. triedy	ochranné pásmo na obe strany od osi cesty	25 m
Cesty III. triedy	ochranné pásmo na obe strany od osi vozovky	20 m
Miestne cesty	ochranné pásmo na obe strany od osi vozovky	15 m

Cyklistická doprava

Obcou Kamenný Most prechádza "modrá" cyklotrasa s číslom "2119" s názvom "Južným regioónom" a s celkovou dĺžkou 102 km. Cyklotrasa začína v obci Bešeňov, smeruje na východ, prechádza cez obce Dvory nad Žitavou, Dubník a Svodín. V obci Bíňa prechádza cez rieku Hron, ďalej smeruje na juh do katastra Kamenín, prechádza popri rieke Hron v súbehu s Pohronskou cyklomagistrálou, neskôr sa odkláňa od rieky smerom na západ a vchádza do katastra Kamenný Most. Cyklotrasa vedie priečne cez zastavané územie obce smerom k miestnym viniciam, vedie popod vinice a stáča sa západne do k.ú. Belá. Za obcou Belá vedie cez lokalitu "Máriin Dvor", smeruje na juh a vchádza do k. ú. Mužla, cez lokalitu Malá Mužla, Jurský Chlm a v lokalite Nová pustatina vedie cez slaniská, cez Čenkovský les a pri osade Čenkov sa napája na cyklomagistrálu EuroVelo6.

EuroVelo6 je diaľková cyklomagistrála siete EuroVelo vedúca v dĺžke 3 653 km pozdĺž viacerých veľkých európskych riek – väčšiny Loiry, časti Saôny, krátkej časti horného toku Rýnu a takmer celej dĺžky druhej najväčšej európskej rieky Dunaj – čím spája atlantické pobrežie s rumunským mestom Constanta pri Čiernom mori.

Predmetom návrhového riešenia ÚPN obce je i vybudovanie lokálnych cyklotrás, za účelom prepojenia obce Kamenný Most:

1. s ostatnými susediacimi obcami;

2. so zaujímavými rekreačnými lokalitami v okolí- Modrý vrch, Modrý majer, Starý vrch;

Letecká doprava

V katastrálnom území Kamenný Most sa nenachádza žiadne letisko, osobitné letisko, heliport ani letecké pozemné zariadenie. Do predmetného územia nezasahujú ani žiadne ochranné pásma, resp. prekážkové roviny a plochy letísk, heliportov, osobitných letísk a leteckých pozemných zariadení, ktoré sa nachádzajú mimo územia obce, a ktoré by ovplyvňovali a limitovali rozvoj obce.

Podľa verejne dostupných informácií sa v katastri Kamenný Most nachádza plocha, ktorá je využívaná na vzlety a pristátia lietadiel Leteckým klubom Kamenný Most, Balassiho 698/36, 943 01 Štúrovo. IČO: 42 121 230, a to na základe jej osvedčenia Slovenskou federáciou ultraľahkého lietania v roku 2009.

Podľa § 57f Prechodné ustanovenia zákona č. 143/1998 Z. z. o civilnom letectve (letecký zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov k úpravám účinným od 1. augusta 2019 sa iná plocha, ako je letisko, ktorá sa používa na vzlety a pristátie lietadiel iba dočasne alebo príležitostne alebo na vzlety a pristátia lietajúcich športových zariadení podľa predpisov účinných do 31. júla 2019 sa od 1. januára 2020 považuje za osobitné letisko. Osoba, ktorej boli určené podmienky na používanie inej plochy, ako je letisko, ktorá sa používa na vzlety a pristátia lietadiel iba dočasne alebo príležitostne alebo na vzlety a pristátia lietajúcich športových zariadení podľa predpisov účinných do 31. júla 2019, je oprávnená pokračovať v tejto činnosti podľa predpisu účinného do 31. júla 2019 do nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o určení podmienok podľa § 33 ods. 2 v znení účinnom od 1. augusta 2019. Konanie o určení podmienok podľa § 33 ods. 2 v znení účinnom od 1. augusta 2019 musí začať do 31. júla 2020, inak doterajšie oprávnenie na používanie inej plochy, ako je letisko, ktorá sa používa na vzlety a pristátia lietadiel iba dočasne alebo príležitostne alebo na vzlety a pristátia lietajúcich športových zariadení zaniká.

V priestore zaniknutého letiska pre dočasné alebo príležitostné ultraľahké lietanie sa neuvažuje s obnovením tejto plochy, ako osobitného letiska.

V zmysle ustanovení §28 ods.3 a §30 leteckého zákona je DÚ(Dopravný úrad) dotknutým orgánom štátnej správy v povoloacom procese stavieb a zariadení nestavebnej povahy v ochranných pásmach letísk a leteckých pozemných zariadení ako aj pri ďalších stavbách a zariadeniach , ktoré by mohli ohroziť bezpečnosť leteckej prevádzky, na základe čoho je potrebné požiadať DÚ o súhlas pri:

- stavbách a zariadeniach vysokých 100 a viac nad terénom /§ 30 ods.1 písm. a) leteckého zákona /.

-stavbách a zariadeniach vysokých 30m a viac umiestnených na prírodných alebo umelých vyvýšeninách, ktoré vyčnievajú 100m a viac nad okolitú krajinu /§ 30 ods.1 písm. b) leteckého zákona /.

-zariadeniach, ktoré môžu rušiť funkciu palubových prístrojov a leteckých pozemných zariadení, najmä zariadenia priemyselných podnikov, vedenia VVN 110 kV a viac, energetické zariadenia a vysielačie stanice /§ 30 ods.1 písm. c) leteckého zákona /.

- zariadenia, ktoré môžu ohroziť let lietadla, najmä zariadenia na generovanie alebo zosilňovanie elektromagnetického žiarenia, klamlivé svetlá a silné svetelné zdroje /§ 30 ods.1 písm. d) leteckého zákona /.

Vyššie uvedené požiadavky zostávajú v platnosti aj pre spracovanie ďalšieho stupňa územnoplánovacej dokumentácie.

Železničná doprava

Územím katastra Kamenný Most prechádza jednokoľajová železničná trať č.119 Štúrovo - Levice.

Na železničnej trati, v rámci k. ú. Kamenný Most sa v predmetnom území nachádza 1 železničná stanica s výhybkami a 5 nechránených železničných priecestí. Všetky súčasné úrovňové železničné priecestia je potrebné v návrhovom období prepracovať na mimoúrovňové.

Ochranné pásmo dráhy ŽSR

Železničná dráha	ochranné pásmo od osi krajnej koľaje	60 m
------------------	--------------------------------------	------

Najdôležitejšie zásady a ciele návrhu riešenia:

1. V katastrálnom území Kamenný Most sa nachádza cesta I. triedy I/76 Hronský Beňadik - Kalná nad Hronom - Kamenín - Štúrovo, cesta III. triedy III/1520 Kamenný Most - Diva - Gbelce, pre ktoré je potrebné rešpektovať:

- nadradenú ÚPD Nitrianskeho kraja;
- rešpektovať zákon č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov;
- mimo zastavaného územia výhľadové šírkové usporiadanie cesty I. triedy v kategórii C 11,5/80 a ciest III. triedy v kategórii C 7,5/70 v zmysle STN 73 6101;
- v zastavanom území výhľadové šírkové usporiadanie cesty I. triedy vo funkčnej triede B1 v kategórii MZ 14/60 resp. MZ 13,5/60 a
- ciest III. triedy vo funkčnej triede B3 v kategórii MZ 8,5/50 resp. MZ 8,0/50 v zmysle STN 73 6110;

2. V textovej a grafickej časti ÚPN sú vyznačené a rešpektované existujúce trasy ciest a ich šírkové usporiadanie .

3. Navrhované šírkové usporiadanie miestnych komunikácií je riešené vo výkrese dopravy. Spracovaný samostatný výkres riešenia dopravy obsahuje vyznačenie dopravných trás, zariadení a určenie ich parametrov v zmysle požiadaviek.

4. Dopravné napojenia navrhovaných lokalít je riešené systémom obslužných komunikácií a ich následným napojením na nadradenú cestnú sieť v súlade s platnými STN a TP. Body navrhovaného dopravného napojenia sú riešené schematicky (bez určenia typu a tvaru križovatky).

5. V návrhu sú vyznačené a rešpektované hranice ochranného pásma ciest mimo sídelného útvaru obce v zmysle zákona č. 135/1961 Zb. v znení jeho neskorších predpisov.

6. Hranice navrhovaného zastavaného územia musia rešpektovať ochranné pásma ciest a pásma prípustných hladín hluku. Umiestnenie zástavby v ochrannom pásme cesty I. triedy a v pásmach s prekročenou prípustnou hladinou hluku je neprípustné.

7. Objekty a zariadenia statickej dopravy riešiť v ďalších stupňoch PD v zmysle STN 73 6110.

8. Návrh rieši umiestnenie zastávok hromadnej dopravy s vyznačenou pešou dostupnosťou.

9. *Cyklistické a pešie trasy sú navrhnuté a vyznačené i v širších vzťahoch k príľahlému územiu. Ich šírkové usporiadanie je v ďalších stupňoch PD potrebné navrhnuť v zmysle STN 73 6110. Cyklistické trasy umiestňovať zásadne mimo telesa cesty II. triedy, v zmysle platných STN.*
10. *V zmysle ustanovenia § 28 ods. 2 a 3 zákona č. 143/1998 Z. z. o civilnom letectve (letecký zákon) je Dopravný úrad dotknutým orgánom štátnej správy v územnom konaní pri stavbách a zariadeniach nestavebnej povahy, ktoré by mohli ohroziť bezpečnosť leteckej prevádzky ako sú:*
- stavby a zariadenia vysoké 100 m a viac nad terénom I§ 30 ods. 1 písm. a) leteckého zákona;*
 - stavby a zariadenia vysoké 30 m a viac umiestnené na prírodných alebo umelých vyvýšeninách, ktoré vyčnievajú 100 m a viac nad okolitú krajinu I§ 30 ods. 1 písm. b) leteckého zákona;*
 - zariadenia, ktoré môžu rušiť funkciu leteckých palubných prístrojov a leteckých pozemných zariadení, najmä zariadenia priemyselných podnikov, vedenia VVN 110 kV a viac, energetické zariadenia a vysielacie stanice I§ 30 ods. 1 písm. c) leteckého zákona;*
 - zariadenia, ktoré môžu ohroziť let lietadla, najmä zariadenia na generovanie alebo zosilňovanie elektromagnetického žiarenia, klamlivé svetlá a silné svetelné zdroje I§ 30 ods. 1 písm. d) leteckého zákona.*
11. *Pri lokalitách slúžiacich na bývanie, resp. ubytovanie zabezpečiť vypracovanie hlukovej štúdie vo vzťahu k dopravnej infraštruktúre (a doprave na nej) a zahrnúť jej výsledky do protihlukových opatrení stavieb tak, aby bola zabezpečená expozícia obyvateľov a ich prostredia hlukom v súlade s prípustnými hodnotami, ustanovenými vyhláškou č. 549/2007 Z. z. a vyhláškou č. 237/2009 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyššie uvedená vyhláška;*
12. *Postupovať podľa Národnej stratégie rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky v SR, ktorá bola schválená UV č. 223/2013.*
13. *Návrh vytvoril územnotechnické predpoklady pre realizáciu, chodníkov pre peších a cyklistov. Všetky navrhované a rekonštruované chodníky, lávky pre peších a cyklistov sú zaradené medzi verejnoprospešné stavby.*
14. *Pri návrhu križovatiek zabezpečiť dostatočné rozhľady v križovatke.*
15. *Rešpektovať trasu existujúcej cesty II/76.*
16. *Rešpektovať trasu cestného rozvojového zámeru (ÚPN VÚC NSK) obchvat obce Kamenný Most – prekládka cesty I. triedy II/76.*
17. *Rešpektovať minimálnu vzdialenosť križovatiek nových napojení na cestu I. triedy v zmysle STN 736110 /01.*
18. *Každé napojenie na cestu I. triedy musí byť navrhnuté v zmysle platných ustanovení technických noriem, technických podmienok a právnych predpisov,*
19. *Pri návrhu ÚPN Kamenný Most sú rešpektované všetky požiadavky odboru strategických činností, oddelenia územného plánovania a životného prostredia Úradu Nitrianskeho samosprávneho kraja.*

II. Údaje o výstupoch**1. Ozdušie hlavné zdroje znečistenia ovzdušia (stacionárne, mobilné), kvalitatívna a kvantitatívna charakteristika emisií, spôsob zachytávania emisií, spôsob merania emisií**

Ochrana ovzdušia sa vykonáva v zmysle zákona č. 146/2023 Z. z. o ochrane ovzdušia a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Kategorizácia zdrojov znečistenia veľkých a stredných zdrojov znečistenia ovzdušia, o emisných limitoch, o technických požiadavkách a všeobecných podmienkach prevádzkovania, o zozname znečisťujúcich látok, o kategorizácii zdrojov znečisťovania ovzdušia a o požiadavkách zabezpečenia rozptylu emisií znečisťujúcich látok sa uskutočňuje v zmysle vyhlášky MŽP 248/2023 Z. z..

V zákone sú definované znečisťujúce látky, zdroje znečisťovania, povinnosti právnických a fyzických osôb ako aj prevádzkovateľov zdrojov znečistenia ovzdušia, poplatky a pokuty za znečisťovanie ovzdušia. Definované sú veľké zdroje znečistenia ovzdušia ako technologické celky so súhrnným tepelným výkonom 50 MW alebo vyšším. V záujmovom území sa veľké ani stredné zdroje znečistenia nenachádzajú.

Najbližšie najväčšie zdroje znečistenia ovzdušia sú:

- Výroba obuvi, RIEKER OBUV s.r.o., Komárno
- Centrálny tepelný zdroj, Bytkomfort s.r.o., Nové Zámky
- Bioplynová stanica Dubník, AT GEMER s.r.o., Dubník
- Kotoľňa, SLOVINCOM s.r.o., Hurbanovo

Tab. 13 Produkcia v tonách na km² podľa územia, chemickej zlúčeniny v rokoch 2019-2020

Emisie základných znečisťujúcich látok	2020	2019
Tuhé emisie okres Nové Zámky	0,5	0,5
Oxid siričitý okres Nové Zámky	0,1	0,0
Oxid dusíka okres Nové Zámky	0,8	0,9
Oxid uhoľnatý okres Nové Zámky	2,9	2,9
Tuhé emisie SR	0,6	0,6
Oxid siričitý SR	0,3	0,3
Oxid dusíka SR	1,1	1,2
Oxid uhoľnatý SR	5,7	5,7

Zdroj: Datacube, 2022

Do ovzdušia sa z riešeného územia dostávajú: toxické oxidy dusíka (NOX), ktoré spôsobujú ochorenia dýchacích ciest, cyanózu srdca, majú aj karcinogénne účinky, toxický oxid siričitý (CO₂), ktorý narúša krvotvorbu, dráždi sliznice a oči, spôsobuje chronické ochorenia dýchacích ciest, popolčky, ktoré zasahujú predovšetkým dýchacie cesty, pri niektorých druhoch popolčiek je zasiahnuté aj srdce a imunitný aparát (karcinogénne účinky), polietavý prach prevažne zo sekundárnej prašnosti spôsobuje ochorenia dýchacích ciest, rozľahlé plochy porastené burinými spoločenstvami sú jedným zo zdrojov alergických ochorení slizníc. Oproti ostatným regiónom Slovenska je okres Nové Zámky jeden z najmenej znečistených regiónov. Vo väčšine prípadov sa produkcia znečisťujúcich látok v okrese pohybuje hlboko pod úrovňou SR. Najmenej

znečisťujúcich látok bolo produkovaných v prípade oxidu siričitého a tuhých emisií. Ako prezentuje nasledujúca tabuľka, k nárastu dochádza v prípade produkcie tuhých emisií, ktoré sú pravdepodobne produkované ako externé vplyvy priemyselnej výroby, dopravy a zásobovania teplom v zimnom období (prechod na pevné palivá v dôsledku vysokých cien elektrickej energie a plynu).

Tab. 14 Produkcia v tonách podľa územia, chemickej zlúčeniny v rokoch 2019-2020

Emisie základných znečisťujúcich látok	2020	2019
Tuhé emisie okres Nové Zámky	732,2	715,0
Oxid siričitý okres Nové Zámky	71,8	61,8
Oxid dusíka okres Nové Zámky	1 125,4	1 208,1
Oxid uhoľnatý okres Nové Zámky	3 842,0	3 865,3

Zdroj: Datacube, 2022

Vplyvom nepriaznivej klimateografickej polohy (teplotné inverzie) sa exhaláty, hlavne v jesennom a zimnom období, koncentrujú v prízemnej vrstve ovzdušia. Naopak koncentrácie polietavého prachu sa zvyšujú pri normálnych klimatických situáciách a to už pri najmenších rýchlostiach vetra. Oproti minulosti sa zmenila situácia v hlavných znečisťovateľov ovzdušia, keď tepelné zdroje prešli z uhlia na zemný plyn. K zlepšeniu stavu znečisťovania prispela aj plynifikácia obce i keď sa tu stále nachádzajú malé zdroje znečistenia ovzdušia z výroby tepla v domácnostiach a obslužných prevádzkach. Naopak je zvýšená hybnosť automobilov na miestnych komunikáciách, ceste I. triedy, prechádzajúcej obcou a III. triedy, prechádzajúcej severom katastra.

2. Voda - celkové množstvo, druh a kvalitatívne ukazovatele vypúšťaných odpadových vôd, miesto vypúšťania (verejná kanalizácia, čistiareň odpadových vôd), zdroj vzniku odpadových vôd, spôsob nakladania.

Verejný vodovod pozri kapitola B I. 2.

Kanalizácia pozri kapitola B I. 2.

3. Odpady - celkové množstvo (t/rok), spôsob nakladania s odpadmi

Všeobecne záväzné nariadenie o odpadoch na základe ustanovenia § 6 zákona NR SR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov a v súlade so zákonom č. 79/2015 o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v obci určuje systém zberu, prepravy a zneškodňovania komunálneho odpadu.

Komunálny odpad v obci je vyvážený v pravidelných intervaloch na regionálnu skládku tuhého komunálneho odpadu.

Produkcia odpadu v obci

Celková produkcia odpadu v t za rok 2022: 323,592

Z toho zmesový KO v t: 97,170

Vytriedený odpad spolu v t : 226,422

Vytriedený odpad tvorí 70% celkového produkovaného odpadu.

V predmetnom území sú na základe registra skládok Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra evidované tri skládky upravené (prekrytie, terénne úpravy a pod.). Podľa vyjadrenia Ministerstva životného prostredia SR je v území evidovaná 1 pravdepodobná environmentálna záťaž:

Názov EZ: NZ (1658) / Kamenný Most - skládka TKO

Názov lokality: skládka TKO

Druh činnosti: skládka komunálneho odpadu

Stupeň priority: v registri nie je uvedené

Registrovaná ako: C - Sanovaná / rekultivovaná lokalita, registračné číslo: 5138

Stav: upravená (prekrytie, terénne úpravy a pod.)

Návrh na ďalšie využitie: rekultivácia

Dátum poslednej zmeny: 17.5.2017

Pravdepodobná environmentálna záťaž môže negatívne ovplyvniť možnosti ďalšieho využitia územia.

4. Hluk, vibrácie (zdroje, intenzita)

K negatívnym faktorom, ktoré nepriaznivo pôsobia a zhoršujú kvalitu životného prostredia patria hluk a vibrácie. Ochranu obyvateľstva pred nadmerným hlukom a vibráciami rieši Vyhláška MZ SR č.549/2007 Z. z. o ochrane zdravia ľudí. Prístupná hodnota hluku od roku 2006 je 60 dB pre dennú dobu a 50 dB pre nočnú dobu.

Zaťaženie prostredia hlukom

Negatívny vplyv na sídlo má prítomnosť cesty I. triedy, I/76 a železničnej trate. Obe línie prechádzajú zastavaným územím obce zo severu na juh prechádza a sú výrazným zdrojom hluku a vibrácií v území.

5. Žiarenie a iné fyzikálne polia

Rádioaktivita

Problematika rádioaktívneho ožarovania obyvateľstva je v ostatných rokoch vo svete i v Slovenskej republike predmetom zvýšenej pozornosti. Dôvodom je značná radiačná záťaž, podmienená umelými i prírodnými zdrojmi a nové poznatky hodnotenia ionizujúceho žiarenia. Z celkového rádioaktívneho žiarenia, ktoré voľne pôsobí na obyvateľstvo, viac ako dve tretiny tvoria prírodné rádioaktívne zdroje. Z nich radón sa podieľa 47 % na skladbe priemerného ročného efektívneho dávkového ekvivalentu ožiarovania obyvateľstva (Vedecký výbor OSN pre otázky ožiarovania, New York, 1988).

Najzávažnejším prírodným zdrojom žiarenia je radón-222 a jeho dcérske produkty rozpadu. Je to karcinogén, ktorý sa podieľa na vzniku rakoviny pľúc až desiatimi percentami. Zdrojovým objektom radónu sú väčšinou hlbšie pôdne horizonty a horniny s obsahom rádia-226, ktorého rozpadom Rn-222 vzniká. Z hĺbky sa radón rôznym spôsobom a rôznymi prísunovými cestami (neotektonické netesné zlomy, priepustné horniny, drvené zóny hornín, atď.) dostáva v pôdnom vzduchu, vode alebo v stavebných materiáloch do obytných priestorov.

Podľa vyjadrenia a mapového portálu Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra spadá celá severná, západná a stredná oblasť k. ú. Kamenný Most do stredného radónového rizika (63,0%). Zvyšná časť katastrálneho územia spadá do oblasti s nízkym radónovým rizikom (36,7 %).

Podľa § 20 ods. 3 geologického zákona ministerstvo vymedzuje ako riziká stavebného využitia územia výskyt stredného radónového rizika. Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s

výskytom stredného radónového rizika je potrebné posúdiť podľa zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky č. 98/2018 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o obmedzovaní ožiarenia pracovníkov a obyvateľov z prírodných zdrojov ionizujúceho žiarenia.

/pozri výkres č.4/

6. Doplnujúce údaje (napr. významné terénne úpravy a zásahy do krajiny)

Podľa vyjadrenia Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra nie sú v k. ú. zaregistrované zosuvy. V k. ú. nie sú evidované staré banské diela v zmysle § 35 ods.1, zákona č. 44/1988, prieskumné územie nie je ani navrhované ani určené pre vyhradený nerast. V území je potrebné rešpektovať jestvujúce rigoly.

C. KOMPLEXNÁ CHARAKTERISTIKA A HODNOTENIE VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

I. Vymedzenie hraníc dotknutého územia

Obec Kamenný Most leží v južnej časti Slovenska, v Nitrianskom samosprávnom kraji, v okrese Nové Zámky, 7,8 km severne od Štúrova. Katastrálne územie patrí do oblasti Podunajskej nížiny, celku Podunajská pahorkatina a do podcelku Hronská niva.

K obci patria vinice s miestnymi názvami Starý vrch, Rygó, Hegyfarok, Cseplész, Vadas a Bogaras (lokalita Chrobáčik). Juhozápadne od obce sa nachádza zaniknutý poľnohospodársky areál Malá Tata, v súčasnosti sa v tejto lokalite zachovalo len zopár obytných objektov. V severozápadnej časti od zastavaného územia obce sa nachádza zaniknutá osada Fejesdomb. Západne od obce sa nachádza čiastočne funkčný poľnohospodársky areál. Popri západnom okraji zastavaného územia obce prechádza územím železničná trať smer Levice - Štúrovo. Zastavaným územím obce prechádza zo severu na juh cesta I. triedy I/76, spojnica medzi Kalnou nad Hronom a Štúrovom. Katastrálne územie Kamenný Most má rozlohu 2 033,65 ha. Východná hranica k.ú. má prírodný charakter, v tesnom kontakte s k. ú. tečie rieka Hron a s príľahlým mŕtvym ramenom tvoria prírodnú hranicu medzi katastrami Malá nad Hronom a Kamenný Most. V severovýchodnej časti k. ú. vteká do územia vodohospodársky významný vodný tok Paríž, vyúsťujúci do Hrona.

K. ú. Kamenný Most susedí na severe s k. ú. Kamenín, na východe s k. ú. Malá nad Hronom, na juhu s k. ú. Nána a s k. ú. Obid, na juhozápade s k.ú. Mužla Na západnej strane k.ú. Mužla a na východe s k. ú. Ľubá.

Intravilán obce sa okrem zanedbateľnej časti rozkladá na pleistocénnej sprašovej terase, ktorá sa tiahne od Štúrova po Búč na západ a po Kalnú nad Hronom na sever. Reliéf celého katastra je však rozmanitejší, zahrňuje okrem inundačného územia pri Paríži a Hrone i pahorky v západnej časti k.ú. s výškou až 251 m. n. m. (Veľký vrch), ktoré sú v súčasnosti z veľkej časti pokryté vinohradmi.

Prvé písomné správy o obci pochádzajú z r. 1156, dejiny osídlenia jej územia sa však začínajú už v praveku. Ide o obec strednej veľkosti, ktorá má 1036 obyvateľov /Datacube 2022/.

II. Charakteristika súčasného stavu životného prostredia dotknutého územia - podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie

1. **Horninové prostredie - inžiniersko-geologické vlastnosti, geodynamické javy (napr. zosuvy, seizmicita, erózia a iné), ložiská nerastných surovín, geomorfologické pomery (napr. sklon, členitosť), stav znečistenia horninového prostredia**

Geomorfologické pomery

Slovensko ako celok zaraďujeme do Alpsko-himalájskej sústavy, kde sa potom člení na menšie jednotky. Najväčšiu jednotku teda predstavuje sústava, ktorá sa člení na podsústavy a postupne sa územie rozčlení až na podcelky a ich oddiely. Zariadenie obce Kamenný Most nájdeme v tabuľke.

Tab . 15 Začlenenie obce Kamenný Most do Alpsko - himalájskej sústavy

Sústava	Podsústava	Provincia	Subprovincia	Oblasť	Celok	Podcelok
Alpsko-himalájska sústava	Panónska panva	Západopanónska panva	Malá Dunajská kotlina	Podunajská nížina	Podunajská pahorkatina	Hronská niva

Zdroj: Atlas krajiny SR /Enviroportál

Stred obce leží v nadmorskej výške 110 m. n. m.. Najvyšší bod v k. ú. sa nachádza v lokalite Modrý vrch, a to vo výške 268 m.n.m..

Podľa morfológicko - morfometrického typu reliéfu a členitosti je územie rozčlenené na:

- rovina horizontálne rozčlenená –severovýchodná, východná a juhovýchodná časť záujmového územia;
- rovina horizontálne a vertikálne rozčlenená - severozápadná a stredná časť záujmového územia;
- pahorkatina stredne členitá - západná a juhozápadná časť záujmového územia;
- rovina nerozčlenená - severozápadný cíp záujmového územia;

(Zdroj: mapka geology)

Geodynamické pomery

Zákon o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy (§ 5 ochrana poľnohospodárskej pôdy pred eróziou) je v pôsobnosti od roku 2004. Sú v ňom určené protierózne opatrenia. V zhode s týmto zákonom je každý užívateľ poľnohospodárskej pôdy povinný vykonávať trvalú a účinnú protieróznu ochranu poľnohospodárskej pôdy vykonávaním ochranných opatrení podľa stupňa erózie poľnohospodárskej pôdy (§ 5, odstavec 2). Pôdochranné opatrenia sú zamerané na zachovanie kvalitatívnych vlastností a funkcií pôdy a na jej ochranu pred poškodením a degradáciou.

V riešenom území sa potencionálne vyskytujú nasledovné geodynamické javy:

- **ohrozenie poľnohospodárskych pôd veternou eróziou** – takmer celé k. ú. Kamenný Most - západ, stred a sever k. ú. nie je náchylné na veternú eróziu, stredná erózia je dominantná v západnej a juhozápadnej časti k. ú., v dotyku s riekou Hron, silná veterná erózia je značná v južnej časti k.ú. Kamenný Most, po oboch stranách cesty I. triedy, smerom na Štúrovo. Jedná sa o lokalitu "Malá Tata".
/Zdroj: podnemapy.sk/
- **ohrozenie poľnohospodárskych pôd vodnou eróziou:**
Takmer celé katastrálne územie nie je náchylné na vodnú eróziu. V území je vodná erózia podľa pôdneho portálu klasifikovaná ako žiadna až nízka. Lokality v oblasti viníc, konkrétne vinice v lokalite "Vadas" sú náchylné na strednú až vysokú vodnú eróziu. Oblasť viníc v lokalite "Starý vrch" je náchylná na vysokú až extrémnu vodnú eróziu.
/Zdroj: podnemapy.sk/
- **náchylnosť celého k. ú. na zosúvanie** - je slabá
/Zdroj: podnemapy.sk/ /pozri výkres č.4/

Ložiská nerastných surovín

pozri kapitola B I. 3

2. Klimatické pomery

Novšia klimatická regionalizácia Slovenskej republiky bola spracovaná v Atlase krajiny Slovenskej republiky 2002 autormi: Lapin, Faško, Melo, Šťastný, Tomlain. Vychádza z regionalizácie spracovanej vyššie uvedenými autormi v roku 1958, ale je dôslednejšia. Tento fakt vyplýva z vyhodnotenia klimatických prvkov dlhšieho časového radu pozorovaní, ktoré umožnilo spracovať klimatické pomery územia Slovenskej Republiky precíznejšie. Riešené územie obce Kamenný Most má klímu charakteristickú pre teplú klimatickú oblasť. Prevládajúce prúdenie vzduchu je od severozápadu a zo západu a juhovýchodu, priemerná rýchlosť vetra sa pohybuje od 3 - 6 m/s.

Tab. 16 Klimatická regionalizácia SR 2002:

Klimatická oblasť	Charakteristika okrsku	Klimatické znaky
Teplá oblasť (T)	teplý, veľmi suchý, s miernou zimou	január>-3°C, Iz do -40, letné dni nad 50

Zdroj: Atlas krajiny Slovenskej republiky 2002

Ostatné priemerné charakteristiky (SHMÚ):

- priemerná ročná teplota vzduchu: 9 - 10 °C
- priemerná ročná teplota v júli: nad 20 °C
- priemerná ročné úhrny zrážok: 500 - 550 mm
- prevládajúce prúdenie vzduchu: SZ, Z, JV

3. Ovzdušie - stav znečistenia ovzdušia

Ochrana ovzdušia sa vykonáva v zmysle zákona č. 146/2023 Z. z. o ochrane ovzdušia a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Kategorizácia zdrojov znečistenia veľkých a stredných zdrojov znečistenia ovzdušia, o emisných limitoch, o technických požiadavkách a všeobecných podmienkach prevádzkovania, o zozname znečisťujúcich látok, o kategorizácii zdrojov znečisťovania ovzdušia a o požiadavkách zabezpečenia rozptylu emisií znečisťujúcich látok sa uskutočňuje v zmysle vyhlášky MŽP 248/2023 Z. z..

V obci sa veľké zdroje znečistenia ovzdušia nenachádzajú.

Najbližšie najväčšie zdroje znečistenia sú v Nových Zámkoch, Komárne, Dubníku a Hurbanove. Obec je plynofikovaná. V obci sa nachádzajú malé zdroje znečistenia z domových prevádzok.

4. Vodné pomery - povrchové vody (napr. Vodné toky, vodné plochy), podzemné vody vrátane geotermálnych, minerálnych, pramene a pramenné oblasti vrátane termálnych a minerálnych prameňov (výdatnosť, kvalita, chemické zloženie), vodohospodársky chránené územia, stupeň znečistenia podzemných a povrchových vôd)

Hydroológia – vodohospodárske pomery

Hospodársky význam využívania vôd je dôležitý v mnohých oblastiach. Či už ide o zásobovanie pitnou vodou, odvádzanie a čistenie odpadových vôd, využívanie vody v priemysle (rôzne odvetvia, vrátane energetiky a hydroenergetiky), využívanie vody v poľnohospodárstve (pre závlahy a živočíšnu výrobu), vodnú dopravu, rybné hospodárstvo, turizmus vo vzťahu k vode, ochrana pred povodňami, krytie vlhového deficitu (nádrže, poldre, odvodnenia a závlahy).

Povrchové vody:

Vodné toky

Takmer celé katastrálne územie Kamenný Most spadá do hlavného povodia rieky Hron, juhozápadná časť k. ú. spadá pod hlavné povodie rieky Dunaj. Takmer celé k. ú. Kamenný Most spadá pod Správcu vodohospodársky významných vodných tokov - Slovenský vodohospodársky podnik, š. p. (SVP, š. p.), Povodie Dunaja, odštepny závod Bratislava, Prevádzkové stredisko Komárno. Len malá časť územia (cca 10 ha) situovaná nad zaústením vodného toku Paríž do rieky Hron spadá pod Prevádzkové stredisko Dolný Hron - prevádzkový úsek Želiezovce, ktorý je organizačne začlenený pod pôsobnosť odštepneho závodu v Banskej Bystrici. Po dohode s OZ Bratislava a OZ Banská Bystrica, bude k ÚPN vydané súhrnné stanovisko z OZ Bratislava - Prevádzkové stredisko Komárno.

V katastrálnom území Kamenný Most sa nachádzajú:

- časť vodohospodársky významných vodných tokov Hron a Paríž a ich protipovodňové ochranné hrádze;
- časť mŕtveho ramena Hrona;
- časť drobného vodného toku - Kamenický kanál;
- bezmenný drobný vodný tok - na vodohospodárskej mape v oblasti pod názvom "Čistiny"
- časť drobného vodného toku - BP Paríža

Vodné plochy

Na severozápadnom okraji k. ú. Kamenný Most, na toku Paríž, sa nachádzajú 3 kaskádovito vybudované vodné nádrže Ľubá, vo vlastníctve SRZ - Rada Žilina. Jedná sa o kaprové rybníky s chovným účelom. Vo východnej časti k. ú., v dotyku so zastavaným územím obce sa nachádza mŕtve rameno Hrona. Jedná sa o odstavné rameno rieky Hron s rozlohou 6ha, evid. č. 2-1512-1-1, s názvom Berek III, v správe MO SRZ Štúrovo.

Zoznam vodohospodársky významných vodných tokov ustanovuje vyhláška MŽP SR č.211/2005 Z.z.

Podzemné vody:

Základnou hodnotenou jednotkou vodohospodárskej bilancie podzemných vôd Slovenska je hydrogeologický rajón s jeho následným detailným členením na subrajóny a čiastkové rajóny. Hydrogeologický rajón je hydrogeologicky jednotné územie s podrobnými hydrogeologickými vlastnosťami, typom zvodnenia a obehom podzemnej vody. Podľa súčasnej hydrogeologickej rajonizácie je územie Slovenska rozdelené na 141 hydrogeologických rajónov. (Generel ochrany a racionálneho využívania vôd SR, 2002).

Hodnotenú územie spadá do 4 hydrogeologických regiónov – neogén Hronskej pahorkatiny (západná časť k. ú.), kvartér hronských terás v Podunajskej nížine (sever k.ú.), kvartér nivy Hrona v Podunajskej nížine (východná časť k. ú.), kvartér dunajských terás na úpští Hronskej pahorkatiny (južný cíp k. ú.). Určujúcim typom priepustnosti je medzizrnová priepustnosť. Kvantitatívna charakteristika prietochnosti a hydrogeologickej produktivity je vo väčšine územia vysoká ($T = 1.10 \cdot 10^{-3} - 1.10 \cdot 10^{-2} \text{ m}^2 \cdot \text{s}^{-1}$) a mierna ($T = 1.10 \cdot 10^{-4} - 1.10 \cdot 10^{-3} \text{ m}^2 \cdot \text{s}^{-1}$).

T hľadiska sedimentov a hornín pre severnú časť k.ú. a územie ťahajúce sa zo stredu k.ú. smerom na juh sú typické fluviálne sedimenty, piesky a piesčité štrky v terasách s pokryvom spraší. Pre juhovýchodnú časť k. ú. sú typické taktiež fluviálne sedimenty, piesky a piesčité štrky až piesky v terasách avšak bez pokryvu. V údolí rieky Hron a toku Paríž sú typické nívne fluviálne sedimenty, humózne hliny, hlinitopiesčité až štrkovito - piesčité hliny dolných nív. V západnej a juhozápadnej časti sú typické dva typy sedimentov a hornín, a to eolické sedimenty, spraše a piesčité spraše, vápnité a nevápnité sprašové hliny a ostatné bližšie geneticky nerozlíšené sedimenty, s nepravidelným pokryvom v podloží (oblasť miestnych viníc).

Geotermálne vody

Podľa Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra spadá celé územie katastra Kamenný Most do jedného geotermálneho útvaru podzemných vôd so zdrojmi geotermálnych vôd:

- je to SK300020FK tzv. Komárňanská okrajová kryha so strednoteplotnými geotermálnymi vodami ($T = 100 - 150^\circ\text{C}$)

Geotermálna voda v tomto útvare je viazaná na triasové vápence a dolomity. V geotermálnom útvare je dobrý kvantitatívny aj chemický stav geotermálnych vôd.

V riešenom katastrálnom území Kamenný Most neboli zatiaľ realizované žiadne výskumné a prieskumné geotermálne vrty. Najbližšie geotermálne vrty: FGO-1 Obid, FGKr-1 Kravany nad Dunajom, vrt FGŠ-1 Štúrovo.

Vodné zdroje a ich ochranné pásma

Južná časť katastrálneho územia Kamenný Most sa nachádza v ochrannom pásme II. stupňa v súčasnosti nevyužívaného vodného zdroja RH – 10, ktorý sa nachádza v susednom katastrálnom území Obid. V samotnom katastri Kamenný Most sa vodný zdroj v ochrannom pásme II. alebo III. stupňa nenachádza.

Vodohospodársky chránené územia

Predmetné územie nezasahuje do Chránenej vodohospodárskej oblasti (CHVO). Priamo v dotknutom území sa nenachádza vodohospodársky významné územie.

Navrhované ciele a zásady riešenia:

V rámci navrhovaného územného rozvoja obce, či už bytového, výrobného, športového alebo rekreačného je potrebné rešpektovať vodné toky a pri vlastnom návrhu rozvojových zámerov vychádzať z nasledovných požiadaviek:

1. *Rešpektovať Zákon o vodách č.364/2004 Z. z v znení neskorších predpisov, Zákon č.7/2010 o ochrane pred povodňami a príslušné platné normy STN 75 2102 „Úpravy riek a potokov“ a pod.*
2. *Navrhované križovanie inžinierskych sietí s vodnými tokmi je potrebné riešiť technicky v súlade s STN 73 6822 .Križovanie a súbehy vedení a komunikácií s vodnými tokmi".
V zmysle § 49 zákona č. 364/2004 Z. z.(Vodný zákon) a vykonávacej normy STN 75 2102 , zachovať ochranné pásmo vodného toku - Kuzmov jarok obojstranne.*
3. *V ochrannom pásme, ktoré je potrebné ponechať bez trvalého oplatenia, nie je prípustná orba, stavanie objektov, zmena reliéfu ťažbou, navážkami, manipulácia s látkami škodiacimi vodám, výstavba súbežných inžinierskych sietí.*
4. *Vlastnú výstavbu navrhovanú v blízkosti vodných tokov situovať nad hladinu Q100 , mimo záplavové územie (súvislá zástavba, významné líniové stavby a objekty a pod.,). V záujme zabezpečenia ochrany územia pred povodňami musia byť rozvojové aktivity v súlade so Zákonom č.7/2010 Z. z o ochrane pred povodňami - uvedené je potrebné zapracovať i do časti „Ochrana pred povodňami“.*
5. *Vytvárať podmienky pre prirodzené meandrovanie vodných tokov, pre spomaľovanie odtoku povrchových vôd z predmetného územia.*
6. *V rámci odvádzania dažďových vôd a vôd z povrchového odtoku je potrebné realizovať opatrenia na zadržanie pridaného odtoku v území tak, aby odtok z daného územia nebol zvýšený voči stavu pred realizáciou navrhovanej zástavby a aby nebola zhoršená kvalita vody v recipiente (retencia dažďovej vody a jej využitie, infiltrácia dažďových vôd a pod.).*
7. *Podporovať inovačné postupy a technológie zabezpečujúce vsakovanie dažďových vôd do územia.*
8. *Obmedziť vypúšťanie dažďových vôd a vôd z povrchového odtoku do vodných tokov.*
9. *Odvádzanie a čistenie odpadových vôd z rozvojových lokalít musí zohľadňovať požiadavky na čistenie vôd v zmysle Zákona o vodách č.364/2004 Z. z a NV SR č.269/2010 Z. z, ktorým sa ustanovujú požiadavky na dosiahnutie dobrého stavu vôd.*
10. *Komplexne riešiť odtokové pomery v povodiach s dôrazom na spomalenie odvedenia povrchových vôd z územia v súlade s ekologickými limitmi využívania územia a ochrany prírody.*
11. *Vytvárať podmienky a budovať potrebné protipovodňové opatrenia s dôrazom na ochranu intravilánov miest a obcí.*
12. *Stavby protipovodňovej ochrany je potrebné zaradiť v územnoplánovacej dokumentácii medzi verejnoprospešné stavby.*
13. *V rámci využitia územia nesmie dôjsť k významným zásahom do režimu povrchových vôd, vodných tokov a technických diel na nich.*

14. *Potenciálnu protipovodňovú ochranu navrhovaných rozvojových zámerov, spolu s príslušnou projektovou dokumentáciou si musí žiadateľ - investor zabezpečiť na vlastné náklady.*

Vodné zdroje a ich ochranné pásma

Do záujmového územia nezasahuje žiadne ochranné pásmo vodného zdroja.

Hydromelioračné zariadenia a opatrenia

Závlahové stavby

V k.ú. Kamenný Most sa nachádzajú nasledovné hydromelioračné zariadenia v správe Hydromeliorácie, š.p.:

- závlaha pozemkov "ZP ŠM Kamenný Most" (evid. č. 5207 097) + rúrová sieť, ktorá bola daná do užívania v r. 1968 s celkovou výmerou 400 ha a závlahová čerpacia stanica "ČS stav. časť - Kamenný Most" (evid. č. 5207 097 004);
- závlaha pozemkov "ZP Kamenný Most II." (evid. č. 5207 119) + rúrová sieť, ktorá bola daná do užívania v r. 1988 s celkovou výmerou 290 ha;
- závlaha pozemkov "ZP Štúrovo - Nový Dvor" (evid. č. 5207 202) + rúrová sieť, ktorá bola daná do užívania v r. 1983 s celkovou výmerou 933 ha.

Závlahové stavby pozostávajú zo záujmového územia závlahy a podzemných rozvodov závlahovej vody, ktoré sú rôznych profilov (DN 150, DN 200, DN 250) a z rôznych materiálov (PVC, AZC, oceľ). Na povrch sú vyvedené hydranty, vzdušníky, kalníky, ktoré sú chránené betónovými skružkami.

Odvodňovacie stavby a zariadenia

zariadenia V riešenom území nie sú vybudované žiadne odvodňovacie zariadenia.

Odvádzanie dažďových vôd:

Terén obce Kamenný Most je s miernym výškovým rozdielom, striedajú sa tu rovinné územia s miernym spádom a protispádom. Sú tu vybudované ochranné technické zariadenie pre odvádzanie dažďových povrchových vôd pomocou udržiavaných rigolov vedľa cesty I. triedy. Miestne komunikácie majú tiež rigoly, ktoré sú však miestami neudržiavané, alebo v celkovej dĺžke komunikácie úplne absentujú. Dažďové vody tak vsiaknu do zelených pásov vedľa komunikácie alebo sa priamo zhromažďujú na ceste, ktorú následne zaplavujú.

Súčasná likvidácia dažďových vôd je nedostatočná a to preto, lebo odvodňovacie priekopy nemajú dostatočnú kapacitu, nie sú udržiavané a tiež je potrebné dobudovať odvodňovacie priekopy, aby nedošlo k zatápaniu časti územia. Z hľadiska protipovodňovej ochrany má obec vypracovaný protipovodňový plán, ktorým sa v čase povodní riadi. Na vodohospodársky významných vodných tokoch sú vybudované protipovodňové hrádze, na toku Paríž je vybudovaná pravostranná hrádza, ktorá chráni obec i zvyšné časti katastra pred zaplavením.

Cieľom riešenia je vytvoriť také územno priestorové požiadavky, ktoré by prispeli k realizácii vodozádržných stavieb a opatrení. Je teda potrebné vytvoriť podmienky k zadržiavaniu dažďových vôd, čím by sa zabránil rýchly odtok vôd z územia, zároveň by nedochádzalo k vysychaniu krajiny, podpovrchové vody by boli bohaté na vlahu, čím by sa zlepšil mikroklimax v území a v neposlednom rade i samotná biodiverzita územia.

Odvodňovanie

V riešenom území obce sú vybudované závlahové stavby.

V prípade, že v rozhodovacom procese prevýši záujem vlastníkov parciel o zhodnotenie ich vlastníctva a správny orgán vydá súhlas so zmenou funkčného využitia územia na stavebné účely podľa § 13 zákona č.220/2004 Z. z. a následne rozhodnutie o odňatí parciel podľa § 17 uvedeného zákona, žiadame správny orgán, aby v rozhodnutí zaviazal vlastníka stavebných pozemkov pred začatím stavebného konania na príslušnú stavbu prekonzultovať návrh projektu stavby so š.p. Hydromeliorácie - Odborom správy a prevádzky HMZ, ktorý na základe predloženej dokumentácie a odborného posúdenia určí stavebníkovi jednu z podmienok stanovených v bodoch a/, b/, c/

a/ v prípade, že sa preukáže odborným posúdením možnosť zrušenia časti potrubia bez náhrady novým potrubím (toto preukazuje žiadateľ a následne schvaľuje Hydromeliorácie, š.p.), zaviazat' vlastníka stavebných pozemkov pred začatím stavebného konania majetkovoprávne vysporiadať so správcom vodnej stavby príslušnú časť rúrovej siete (podzemného závlahového potrubia). Postupovať sa bude podľa § 45a ods. 1 a 3 zákona č. 92/1991 Zb. o podmienkach prevodu majetku štátu na iné osoby v znení neskorších predpisov v súlade so Smernicou Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky k činnosti rezortnej majetkovej komisie a jej postupe pri nakladaní s majetkom štátu. Podmienkou je, že uzatvorenie a odpredaj časti rúrovej siete nesmie mať za následok znefunkčnenie zostávajúcej časti rúrovej siete,

b/ v prípade, že sa preukáže odborným posúdením nutnosť preložky časti podzemnej rúrovej siete tak, aby vodná stavba zostala naďalej využiteľná, zaviazat' vlastníka stavebných pozemkov pred začatím stavebných prác zrealizovať preložku potrubia podľa schválenej PD, ktorú predkladá stavebník. Náklady na vykonanie preložky budú hradené v plnej výške stavebníkom. Odovzdanie a prevzatie realizovanej preložky potrubia bude vykonané za účasti zástupcu Hydromeliorácie, š.p. Vybudovaná preložka bude správcovi vodnej stavby odovzdaná bezodplatne po jej kolaudácii,

c/ ak nebude možné zrušenie, resp. preložka časti rúrovej siete, zaviazat' vlastníka stavebných pozemkov o rešpektovanie jestvujúceho závlahového potrubia vodnej stavby a dodržanie ochranného pásma od osi závlahového potrubia, ktoré bude stanovené správcom vodnej stavby. V ochrannom pásme neumiestňovať stavby trvalého charakteru, ani vysádzať stromy a kríky. Zároveň požadujeme zaviazat' vlastníka pozemkov k právu prístupu k vodnej stavbe za účelom vykonávania prevádzkových činností a nevyhnutných opráv (Zákon o vodách č. 364/2004). Všetky inžinierske siete realizovať v zmysle ustanovení STN 73 6961 „Križovanie a súběhy melioračných zariadení s komunikáciami a vedeniami“. V prípade poškodenia majetku štátu, ku ktorému má Hydromeliorácie, š.p. právo hospodárenia, jeho uvedenie do pôvodného stavu na náklady žiadateľa - stavebníka. Majiteľ pozemku si nebude uplatňovať u správcu závlahy náhradu za škody na majetku, spôsobené prípadnou poruchou na závlahovom potrubí a pri jej odstraňovaní,

d/ Predložiť projektovú dokumentáciu k stavebnému povoleniu na odsúhlasenie na Hydromeliorácie, š.p.

Taktiež odvodňovacie kanále je nutné pri návrhu územného plánu a realizácii stavieb rešpektovať, vrátane ochranného pásma 5 m od brehovej čiary kanála.

Prípadné križovanie inžinierskych sietí a komunikácií s kanálmi je potrebné navrhnuť v zmysle ustanovení STN 73 6961 „Križovanie a súbehy melioračných zariadení s komunikáciami a vedeniami“ z r. 1983.

Prípadné vypúšťanie akýchkoľvek odpadových vôd do kanálov je nutné konzultovať s Odborom správy a prevádzky HMZ š.p..

Vodné hospodárstvo

Zásobovanie pitnou vodou

Sídelný útvar Kamenný Most má v súčasnosti vybudovaný verejný vodovod.

Vodárenským zdrojom vody pre sídelný útvar je diaľkovod Gabčíkovo-Nové Zámky. Z ČS Nové Zámky sa voda dopraví do VDJ Kolta. Z VDJ Kolta je gravitačný prívod vody na smer Kolta – Štúrovo. Vybudované VDJ nad mestom Štúrovo 2x650m³ a 1x5000m³ s kótami 174,29/169,29 m.n.m. slúžia pre gravitačné zásobenie mesta Štúrovo, obcí Nána, Obid, Kamenný Most a Malá nad Hronom.

Z VDJ Štúrovo je voda dopravovaná gravitačne cez spoločné zásobovacie potrubie OC DN 600 do spotrebiska Nána a Štúrovo. Na trase zásobovacieho potrubia je vybudovaná odbočka pre zásobovanie obce Kamenný Most a Malá nad Hronom.

Na konci trasy zásobovacieho potrubia, v km 4,376, sa na zásobovacie potrubie pripája cez vodomernú šachtu rozvodná vodovodná sieť sídelného útvaru Kamenný Most a je vybudovaná odbočka pre zásobovacie potrubie do obce Malá nad Hronom a hospodárske stredisko Kamenný Most.

Prevádzka vodovodu pre obec Kamenný Most je automatická, gravitačný prívod vody.

Terén v trase zásobovacieho a rozvádzacieho potrubia : 110,00 – 114,00 mnm
Tlakové pomery v obci Kamenný Most dosahujú hodnotu od 0,49 MPa – do 0,53 MPa.
Hygienické zabezpečenie pitnej vody je v rámci diaľkovodu Gabčíkovo-Nové Zámky.

Vodovodná sieť v sídelnom útvaru Kamenný Most je zrealizovaná ako vetvová vodovodná sieť v kombinácii s okruhovou vodovodnou sieťou.

Celková dĺžka vybudovaného verejného vodovodu pre zásobovanie sídelného útvaru Kamenný Most je cca 7025,0 m.

Ďalej je tu vybudované samostatné rozvodné potrubie pre Hospodárske stredisko – AZC DN 100 dl.858,0m.

Prevádzkovateľom vodovodnej siete je Západoslovenská vodárenská spoločnosť a.s. OZ Nové Zámky.

Celková potrebná dĺžka vodovodného potrubia pre konečný stav riešený územným plánom predstavuje 4233,0 m materiálu a dimenzie HDPE D110.

Vodovodná sieť je navrhovaná ako okruhovú sieť v kombinácii s vetvovou sieťou, s čo najväčšou mierou zokruhovania vodovodnej siete. Na jednotlivých vetvách sú umiestnené uzávery, hydranty, hydrant – kalník a hydrant – vzdušník.

Vodovodné potrubia budú uložené v komunikáciách, chodníkoch a vo výnimočných prípadoch v zelených pásoch.

Ochranné pásmo vodovodného potrubia v zmysle zákona č.442/2002 o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách sa vymedzuje zvislými plochami vedenými po oboch stranách vodovodného potrubia verejného vodovodu vedenými od ich osi vo vodorovnej vzdialenosti

Požiaru vodu, v zmysle požiadaviek Vyhl. č. 699/2004 o zabezpečení stavieb vodou na hasenie požiarov, najmä čo sa týka zabezpečenia dostatočného, fixného tlaku a množstva vody v potrubí, potrebnom na hasenie požiarov, ako aj dostatočného času dodávky vody na hasenie požiarov prevádzkovateľ negarantuje.

Znečistenie povrchových vodných tokov

Povrchové vody

Nariadením vlády č. 296/2005 Z. z. sa ustanovujú kvalitatívne ciele povrchových vôd a limitné hodnoty ukazovateľov znečistenia odpadových vôd a osobitných vôd.

Povrchové vody sú znečisťované hlavne odpadovými vodami priemyselnými a komunálnymi, ktoré sú vypúšťané priamo do vodného toku. K nepriamemu znečisťovaniu dochádza aj vplyvom dažďovej vody (znečisťujúce látky v ovzduší a v pôde).

Povrchové vody a vodné toky v riešenom území sú kontaminované predovšetkým splachmi humusu, pôdy (zeminy), hnojív, pesticídov vrátane vyvezených splaškov z polí a záhrad. Vďaka starostlivosti a kontrole zo strany obecného úradu sú prípady hádzania domového odpadu, kovového šrotu, obalov do vodných tokov skôr ojedinelé a periodicky sa odstraňujú. Značný rozsah chemického znečistenia predstavujú poľnohospodárske závody a nelegálne skládky odpadov, z ktorých sú často vylúhované aj toxické látky znečisťujúce povrchové i podzemné vody.

Podpovrchové vody

Podpovrchové vody tvorí pôdna a podzemná voda.

V obci sa zachovalo množstvo studní, ktoré sa po vybudovaní využívajú zväčša na polievanie záhrad. Voda má zvýšenú hladinu dusičnanov a na pitie sa nehodí.

Pôdna voda je disponibilným zdrojom pre biosféru. Je obsiahnutá v pôde a nevytvára súvislú hladinu. Pôdna voda je veľmi dôležitá najmä z hľadiska jej využitia v poľnohospodárstve.

Podzemná voda je definovaná ako časť podpovrchovej vody, ktorá vyplňuje dutiny zvodnených hornín a ktorá podľa charakteru vytvára obyčajne súvislú hladinu. Podzemné vody majú vyhradené osobitné miesto v zákone o vodách, prednostne sa majú využívať pre zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou.

Podzemná voda je nenahraditeľná zložka životného prostredia.

V oblasti zastavaného územia obce a v jej okolí a zároveň i v oblasti vodnej nádrže Ľubá je preukázané antropogénne znečistenie podzemných vôd, kde je miera znečistenia vysoká (úroveň znečistenia -Cd- je od 3,1 - 5,0). (Zdroj: enviroportal / Atlas krajiny SR, 2022)

Ochrana vôd a vodných zdrojov

Právna starostlivosť o vodu je vymedzená v zákone č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení zákona č. 587/2004 Z. z. Tento zákon vytvára podmienky na všestrannú ochranu povrchových vôd a podzemných vôd vrátane vodných ekosystémov a od vôd priamo závislých krajinných ekosystémov, na zlepšenie stavu povrchových vôd a na ich účelné a hospodárne využívanie.

Do k. ú. Kamenný Most, lokality Starý vrch – vinice, zasahuje pásmo hygienickej ochrany vodného zdroja RH10. K k. ú. Kamenný Most sa nenachádzajú žiadni významní odberatelia povrchových či podzemných vôd. Z hľadiska kvantitatívnej vodohospodárskej bilancie stanovujúcej vzťah medzi zdrojmi vody a požiadavkami na vodu a zistením požiadaviek krytia vodnými zdrojmi v obci je vo všetkých bilančných profiloch zaznamenaný aktívny bilančný stav.

Katastrálne územie Kamenný Most nebolo zaradené medzi geografické oblasti s potenciálne významným povodňovým rizikom (PMPR) a pre túto oblasť neboli vypracované mapy povodňového ohrozenia a mapy povodňového rizika.

Podľa § 33 vodného zákona citlivé oblasti sú vodné útvary povrchových vôd:

A) v ktorých dochádza alebo môže dôjsť v dôsledku zvýšenej koncentrácie živín [§ 2 písm. A

C)] k nežiaducemu stavu kvality vôd,

B) ktoré sa využívajú ako vodárenské zdroje alebo sú využiteľné ako vodárenské zdroje,

C) ktoré si vyžadujú v záujme zvýšenej ochrany vôd vyššiu stupeň čistenia vypúšťaných odpadových vôd.

V zmysle nariadenia Vlády SR č. 617/2004 Z. z. sa za citlivé oblasti 1) považujú vodné útvary povrchových vôd, ktoré sa nachádzajú na území Slovenskej republiky alebo týmto územím pretekajú.

Za zraniteľné oblasti podľa § 34 vodného zákona sa ustanovujú poľnohospodársky využívané územia, z ktorých odtekajú vody zo zrážok do povrchových vôd alebo vsakujú do podzemných vôd, v ktorých koncentrácia dusičnanov je vyššia ako 50 mg.l-1 alebo sa môže v blízkej budúcnosti prekročiť. Vymedzené zraniteľné oblasti sa pravidelne prehodnocujú.

Minerálne a geotermálne vody, pramene

Podľa Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra spadá celé územie katastra Kamenný Most do jedného geotermálneho útvaru podzemných vôd so zdrojmi geotermálnych vôd:

- je to SK300020FK tzv. Komárňanská okrajová kryha so strednoteplotnými geotermálnymi vodami (T = 100 - 150°C)

Geotermálna voda v tomto útvare je viazaná na triasové vápence a dolomity. V geotermálnom útvare je dobrý kvantitatívny aj chemický stav geotermálnych vôd.

V riešenom katastrálnom území Kamenný Most neboli zatiaľ realizované žiadne výskumné a prieskumné geotermálne vrty. Najbližšie geotermálne vrty: FGO-1 Obid, FGKr-1 Kravany nad Dunajom, vrt FGŠ-1 Štúrovo. V záujmovom území nie sú podľa Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra evidované minerálne vody, resp. zdroje, pramene.

Ochrana kúpeľných a liečebných zdrojov

V katastrálnom území nie je Inšpektorátom kúpeľov a žriediel a Štátnou kúpeľnou komisiou uznané žiadne ochranné pásmo a tiež žiadne uznané prírodné liečivé zdroje, či prírodné minerálne zdroje.

Opatrenia:

- v rámci odvádzania dažďových vôd a vôd z povrchového odtoku je potrebné realizovať opatrenia na zadržanie pridaného odtoku v území tak, aby odtok z daného územia nebol zvýšený voči stavu pred realizáciou navrhovanej zástavby a aby nebola zhoršená kvalita vody v recipiente (retencia dažďovej vody a jej využitie, infiltrácia dažďových vôd a pod.),
- podporovať inovačné postupy a technológie zabezpečujúce vsakovanie dažďových vôd do územia a obmedziť vypúšťanie dažďových vôd a vôd z povrchového odtoku do vodných tokov.

Akúkoľvek investorskú činnosť a výsadbu porastov v blízkosti vodných tokov a ich ochranného pásma odsúhlasí s príslušným správcom vodných tokov.

Pri aktivitách obce (priestorovom usporiadaní územia, umiestňovania a uskutočňovania stavieb v blízkosti vodných tokov) vyplývajúcich z predmetného strategického dokumentu požadujeme rešpektovať zákon č. 364/2004 Z. z., o vodách v znení neskorších predpisov a zákon č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami v znení neskorších predpisov. Pre návrh odvádzania a zneškodňovania odpadových vôd je potrebné zohľadňovať požiadavky na čistenie vôd v zmysle NV SR č. 269/2010, ktorým sa ustanovujú požiadavky na dosiahnutie dobrého stavu vôd.

Výkon rybárstva upravuje legislatíva:

Právne zásady ochrany rýb na Slovensku zabezpečujú viaceré zákony a vyhlášky:

- v zmysle zákona o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov je evidovaných 18 druhov rýb,
- zákon č.139/2002 Z. z. o rybárstve upravuje podmienky ochrany, chovu a lovu rýb a ostatných vodných organizmov tak, aby priamo alebo prostredníctvom ekologických väzieb nedochádzalo k narušeniu vodných ekosystémov a k ohrozeniu genofondu rýb. Zároveň upravuje aj práva a povinnosti fyzických a právnických osôb pri využívaní vôd na ochranu, chov a lov rýb, pôsobnosť štátnej správy na úseku rybárstva ako aj zodpovednosť za porušenie povinností podľa tohto zákona.
- Vyhláška MŽP SR č. 185/2006 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 139/2002 Z. z. o rybárstve v znení neskorších predpisov

V k.ú. kamenný Most sa podľa zoznamu revírov Slovenského rybárskeho zväzu nachádzajú tri revíry:

- Rybníky Ľubá
Číslo revíru: 2-2530-1-2
Charakter: kaprové vody
Účel: chovný
Užívateľ: SRZ
Plocha: 36 ha
- Paríž
Číslo revíru: 2-2040-1-2
Charakter: kaprové vody
Účel: chovný
Organizácia: MO Štúrovo
Užívateľ: SRZ
Plocha: 3 ha
- Hron č.1
Číslo revíru: 2-0740-1-1
Charakter: kaprové vody
Účel: lovný
Užívateľ: SRZ
Plocha: 0 ha

Riziko povodní

Ochrana pred povodňami zahrňuje:

- a) úpravy tokov,
- b) budovanie ochranných hrádzí
- c) kombináciu opatrení a) + b)

Do celkovej koncepcie vodného hospodárstva je zahrnutá aj úprava menších vodných tokov a drobných prítokov v území.

Medzi ochranou pred povodňami zaraďujeme najmä: povodňové plány, povodňové prehliadky, predpovedná, hlásna a varovná povodňová služba, povodňové zabezpečovacie a záchranné práce.

Pri návrhu rozvojových zámerov v tomto území je nevyhnutné rešpektovať zákon o ochrane pred povodňami č.7/2010 Z. z. (§20, ods. 6, 7, 8, 9).

V prípade akýchkoľvek stavebných zámerov v blízkosti vodných tokov s nedostatočnou kapacitou koryta na odvedenie prietoku Q 100 – ročnej veľkej vody požadujeme rešpektovať ich inundačné územie, zamedziť v nich výstavbu a iné nevhodné činnosti v zmysle tohto zákona.

Vytvárať podmienky a budovať potrebné protipovodňové opatrenia s dôrazom na ochranu intravilánu obce.

Stavby protipovodňovej ochrany sú zaradené v územnoplánovacej dokumentácii medzi verejnoprospešné stavby.

V rámci využitia územia nesmie dôjsť k významným zásahom do režimu povrchových vôd, vodných tokov a povrchových technických diel na nich.

Stavby na území s trvalo zvýšenou aktivitou podzemných vôd požadujeme osádzať s úrovňou suterénu min. 0,5 m nad rastlým terénom, bez budovania pivničných priestorov.

Akúkoľvek investorskú činnosť a výsadbu porastov v blízkosti vodných tokov a ich ochranného pásma odsúhlasí so správcom vodného toku –SVP š. p.

V prípade situovania rozvojových lokalít v potenciálne zaplavovanom území si musí žiadateľ – investor protipovodňovú ochranu zabezpečiť na vlastné náklady, vrátane príslušnej projektovej dokumentácie. Protipovodňová ochrana nesmie negatívne ovplyvniť odtokové pomery nižšie položených úsekov vodných tokov.

Katastrálne územie Kamenný Most nie je zaradené medzi geografické oblasti s potenciálne významným povodňovým rizikom (PMPR) a preto pre túto oblasť neboli vypracované mapy povodňového ohrozenia a mapy povodňového rizika.

Záver:

1. Zabezpečiť vykonanie preventívnych opatrení pred povodňami, ako sú opatrenia, ktoré spomaľujú odtok vody z povodia do vodných tokov, zvyšovať retenčnú schopnosť územia, zabezpečiť akumuláciu vôd v lokalitách na to vhodných, ktoré chránia obec pred zaplavením územia vodou z povrchového odtoku, ako aj zaplavenia vodou z vodného toku.

2. Snažiť sa udržať vody z povrchového odtoku na miestach, kde vzniknú a neodvádzať ich do recipientu.

3. Pri umiestňovaní stavieb brať do úvahy inundačné územia, územia ohrozené povodňami (v potenciálnej zóne zaplavenia) a pobrežné pozemky.

4. Pri schvaľovaní nových investičných zámerov brať do úvahy ich budúci možný vplyv na kvalitu povrchových a podzemných vôd. ako aj ich celkový vplyv na životné prostredie.

5. Pri činnostiach plánovaných na pobrežných pozemkoch drobných vodných tokov, kde je ochranné pásmo 10 m od brehovej čiary, je potrebný súhlas OÚ Nitra, OSŽP, ŠVS, podľa § 27 vodného zákona.

6. Podporovať opatrenia na vodných tokoch z hľadiska ochrany pred povodňami, úpravy pred vybrežovaním vôd, stabilizácia koryta na tokoch a realizovať ochranné technické opatrenia na monitorovaných lokalitách v rámci katastrálneho územia Kamenný Most.

7. V záujme zabezpečenia ochrany riešeného územia pred povodňami musia byť rozvojové aktivity súlade so Zákonom č.7/2010 Z.z o ochrane pred povodňami a v súlade s „Povodňovým plánom záchranných prác“.

8. Zvýšenú ochranu treba venovať aj nasledujúcim hodnotným lokalitám s významnou mikroklimatickou, ekostabilizačnou funkciou, významné biotopy - refúgiá fauny a flóry - Chránené územia.

V k. ú. Kamenný Most ide o nasledovné územia:

Územie európskeho významu SKUEV0066 Kamenínske slaniská;

Územie európskeho významu SKUEV0157 Starý vrch;

Územie európskeho významu SKUEV0158 Modrý vrch;

Územie európskeho významu SKUEV0820 Dolný tok Hrona;

Prírodná rezervácia Čistiny

5. **Pôdne pomery - kultúra, pôdny typ, pôdny druh a bonita, stupeň náchylnosti na mechanickú a chemickú degradáciu, kvalita a stupeň znečistenia pôd**

Pôdne typy

Orná pôda je sústredená takmer v celom k.ú Kamenný Most, s výnimkou zastavaného územia, zalesnených plôch a vodných tokov.

Charakteristiku pôd, nachádzajúcich sa v katastri, sú uvádzané cez zastúpené bonitované pôdnoekologické jednotky (v skratke BPEJ). Ich zaradenie je podľa hlavnej pôdnej jednotky.

BPEJ sú prevzaté z pôdných máp – zdroj pôdny portál. Ich zaradenie je podľa hlavnej pôdnej jednotky. Ako vyplýva z podkladov, najviac sú v území zastúpené hlavne hnedozeme.

(Poznámka HPJ = hlavná pôdna jednotka).

KÓD HPJ	HPJ (hlavné pôdne jednotky)
02	- fluvizeme kultizemné, karbonátové, stredne ťažké
07	- fluvizeme kultizemné, ťažké
11	- fluvizeme kultizemné, glejové, stredne ťažké
17	- černozeme čiernicové, prevažne karbonátové, stredne ťažké
19	- čiernice typické, prevažne karbonátové stredne ťažké až ľahké, s priaznivým vodným režimom
31	- čiernice v komplexoch so slancami (zasolené pôdy), stredne ťažké až veľmi ťažké pôdy
35	- černozeme kultizemné, karbonátové, z karbonátových aluviálnych sedimentov, ľahké, vysychavé
37	- černozeme kultizemné, karbonátové, zo spraší, stredne ťažké
38	- regozeme kultizemné a černozeme kultizemné, erodované zo spraší, stredne ťažké
39	- černozeme kultizemné a černozeme kultizemné, hnedozemné, zo spraší, stredne ťažké
43	- černozeme kultizemné erodované a regozeme kultizemné zo spraší, stredne ťažké
47	- regozeme kultizemné a hnedozeme kultizemné, erodované zo spraší, stredne ťažké

- 87 - rendziny kultizemné a rendziny kultizemné, kambuzemné, stredne hlboké, zo zvetralín vápencov a dolomitov, stredne ťažké až ťažké, lokálne veľmi ťažké
- 92 - rendziny modálne na výrazných svahoch 12 - 25°, stredne ťažké až ťažké, lokálne veľmi ťažké
- 96 - slaniská kultizemné a slance kultizemné

Pôdne typy v riešenom území:

Skupina pôd iniciálnych:

Fluvizeme (v starších klasifikáciách: nivné pôdy) sa vyskytujú prevažne v nivách vodných tokov, ktoré sú, alebo donedávna boli ovplyvňované záplavami a kolísaním hladiny podzemnej vody. Majú svetlý (ochrický) humusový horizont. Najdôležitejšie subtypy používané pri hodnotení pôd sú: kultizemné (orané) vo variete: karbonátové a glejové subtypy (s vysokou hladinou podzemnej vody a glejovým G-horizontom).

Černozeme sú pôdnym typom s tmavým humusovým horizontom vyskytujúce sa na sprašiach, na starších nivných sedimentoch, kde už veľmi dlhú dobu nedochádzalo k záplavám a v niektorých územiach aj na sprašových hlinách. Vyskytujú sa v subtypoch: typické (vo variete: typické a karbonátové), hnedozemné s hnedým B horizontom pod humusovým horizontom, pseudoglejové so pseudoglejovým B horizontom a čiernicové s výskytom znakov sezónneho nadmerného prevlhčenia a glejových procesov v substráte (prechodný subtyp k čiernicam)

Čiernice (v starších klasifikáciách: lužné pôdy) sú pôdy s tmavým humusovým horizontom, vyskytujúce sa prevažne v nivách vodných tokov, menej na pahorkatinách na miestach ovplyvnených vyššou hladinou podzemnej vody. Hlavné subtypy sú: typické (väčšinou vo variete – karbonátové), glejové s trvalejším výskytom podzemnej vody blízko povrchu pôd, pelické, s veľmi vysokým obsahom ílu (zrnitostne veľmi ťažké).

Rendziny sú charakteristické pôdy vyvinuté z vápencov a dolomitov, väčšinou s tmavým (molickým) humusovým A - horizontom, pod ktorým je karbonátový substrát, so skeletnosťou obvykle nad 30%.

Hnedozeme sú pôdy vyvinuté prevažne zo spraší, alebo sprašových hlin s tenkým svetlým humusovým horizontom a výrazným B-horizontom, ktorý vznikol translokáciou a akumuláciou ílových častíc. Na väčšine územia neobsahujú v pôdnom profile skelet. Hlavné subtypy: kultizemné (orané), luvizemné (s výraznejším nahromadením ílu v B - horizonte), pseudoglejové (so sezónnym povrchovým prevlhčením).

Pôdne druhy

Z hľadiska zrnitosti pôd sú v katastrálnom území v prevažnej miere zastúpené stredne ťažké pôdy (hlinité) a v menšej miere pôdy ťažké (ílovitohlinité). (Lukniš a kol., 1972)

Pôdne pomery obce sú priaznivé pre rozvoj poľnohospodárstva. Na území sa nachádzajú poľnohospodárske pôdy v zastúpení 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8. a 9. kvalitnej skupiny pôd.

Produkčná schopnosť pôdy

Pre účely praktickej realizácie poznatkov o produkčnej schopnosti pôd bolo potrebné vykonať integrované hodnotenia vzťahov medzi vlastnosťami pôdno-ekologických jednotiek (BPEJ), faktormi prostredia a dostupnými údajmi o úrodách plodín a tak vytvoriť relevantnú sústavu hodnotenia produkčného potenciálu poľnohospodárskych pôd, ktorá je vyjadrená v 100-bodovej stupnici, (od 100 do 1 BH BPEJ), resp. v príslušných kategóriách. Vyššie bodové hodnoty vyjadrujú vyšší produkčný potenciál pôdy a nižšie naopak nižší produkčný potenciál pôdy.

Na základe podrobných poznatkov o priestorovej štruktúre produkčného potenciálu pôd (BH BPEJ) vrátane početných výsledkov analýz vzťahov medzi vlastnosťami PEJ a produkciou hlavných plodín, sú všetky poľnohospodárske pôdy Slovenska začlenené do 4 typov (O, OT, T a N) a 14 subtypov ich racionálneho využívania. Na rozdiel od bodových hodnôt (BH BPEJ) naznačujú aj udržateľné vzťahy medzi vlastnosťami BPEJ a spôsobmi využívania ich potenciálu.

V k.ú. Kamenný Most sa nachádzajú

Potenciálne orné pôdy:

- O1 – najproduktnejšie orné pôdy
- O2 – vysoko produkčné orné pôdy
- O3 – veľmi produkčné orné pôdy
- O4 – produkčné orné pôdy
- O5 - stredne produkčné orné pôdy

Striedavé polia:

- OT1 - stredne produkčné polia a produkčné trávne porasty
- OT2 - menej produkčné polia a produkčné trávne porasty

Trvalé trávne porasty:

- T1 – stredne produkčné polia a produkčné trávne porasty

Vodná a veterná erózia

- **ohrozenie poľnohospodárskych pôd veternou eróziou** – takmer celé k. ú. Kamenný Most - západ, stred a sever k. ú. nie je náchylné na veternú eróziu, stredná erózia je dominantná v západnej a juhozápadnej časti k. ú., v dotyku s riekou Hron, silná veterná erózia je značná v južnej časti k.ú. Kamenný Most, po oboch stranách cesty I. triedy, smerom na Štúrovo. Jedná sa o lokalitu "Malá Tata".

/Zdroj: podnemapy.sk/

- **ohrozenie poľnohospodárskych pôd vodnou eróziou:**

Takmer celé katastrálne územie nie je náchylné na vodnú eróziu. V území je vodná erózia podľa pôdneho portálu klasifikovaná ako žiadna až nízka. Lokality v oblasti viníc, konkrétne vinice v lokalite "Vadas" sú náchylné na strednú až vysokú vodnú eróziu. Oblasť viníc v lokalite "Starý vrch" je náchylná na vysokú až extrémnu vodnú eróziu.

/Zdroj: podnemapy.sk/

- **náchylnosť celého k. ú. na zosúvanie** - je slabá

/Zdroj: podnemapy.sk/ /pozri výkres č.4/

Kontaminácia pôd

Všetky druhy poľnohospodárskych pôd v posledných desaťročiach dlhodobým pôsobením intenzifikačných činiteľov a všeobecným zhoršovaním kvality životného prostredia utrpeli na kvalite, čiže znížila sa ich prirodzená úrodnosť. Zvyšovanie ich produktivity sa dialo vďaka zväčšujúcemu sa množstvu dodatkového energie pri pestovaní poľných plodín (nafta, počet operácií, inovácia strojového parku, chemické prostriedky na hnojenie a ochranu). V súčasnosti, kedy prišlo k radikálnemu zníženiu množstiev aplikovaných ochranných a výživových prostriedkov na jednotku plochy, sa obsahy cudzorodých látok postupne znižujú na limitné hodnoty, respektíve paradoxne sa pomaly začína objavovať ich deficit, čo sa sekundárne prejavuje na kvalite porastov.

Zníženie fyzikálnych a chemických kvalít pôd spočíva v znižovaní podielu humusu obmedzeným prísunom organickej hmoty.

Chemická degradácia pôdy môže byť spôsobená vplyvom rizikových látok anorganickej a organickej povahy z prírodných aj antropických zdrojov, ktoré v určitej koncentrácii pôsobia škodlivo na pôdu, vyvolávajú zmeny jej chemických a biologických vlastností, negatívne ovplyvňujú produkčný potenciál pôd, znižujú hodnotu plodín, negatívne pôsobia na vodu, atmosféru, zdravie ľudí a zvierat.

Priamy vplyv na pôdy majú aj vertikálne inverzie s koncentráciou znečisťujúcich látok v prízemnej vrstve ovzdušia, ako aj poľnohospodárska výroba, ktorá môže spôsobovať degradáciu pôd (používaním ťažkých mechanizmov, kultivácia pôd pri nevhodnej vlhkosti pôdy, orba po spádnicu, nesprávne oševné postupy, nevhodná a neprimeraná aplikácia chemických prípravkov), ktoré môžu spôsobiť kompakciu a eróziu pôd, acidifikáciu, salinizáciu, sodifikáciu pôd alebo úbytok pôdnej organickej hmoty.

Z hľadiska kontaminácie sú pôdy riešeného územia Kamenný Most zaradené medzi relatívne čisté pôdy.

/Zdroj: Atlas krajiny SR, 2022/

V riešenom území sú to nasledovné chránené poľnohospodárske pôdy podľa BPEJ:

1. kvalitná skupina - 0017002, 0019002
2. kvalitná skupina - 0002002, 0002005, 0037002, 0039002
3. kvalitná skupina - 0011002
4. kvalitná skupina - 0007003

Ostatné identifikované BPEJ v k.ú. sú zaradené nasledovne:

5. kvalitná skupina - 0038202, 0038402, 0043402, 0043202
6. kvalitná skupina - 0047402, 0035001, 0047202, 0031002
7. kvalitná skupina - 0187533
8. kvalitná skupina - 0096002
9. kvalitná skupina - 0192882

Tab. 17 Bonitované pôdnoekologické jednotky (BPEJ) v k.ú. Kamenný Most:

Kód BPEJ	Klimatický región	Hlavná pôdna jednotka	Svahovitosť a expozícia	Skeletovitosť a hĺbka pôdy	Zrornosť pôdy
0017002	Veľmi teplý, veľmi suchý, nížinný	ČMčc – černozeme čiernicové, prevažne karbonátové, stredne ťažké	rovina bez prejavu plošnej vodnej erózie 0° - 1° alebo rovina s možnosťou prejavu plošnej	pôda bez skeletu (obsah skeletu do hĺbky 0,6m pod 10%), hlboké pôdy (60cm a viac)	stredne ťažké pôdy (hlinité)

			vodnej erózie (1° - 3°),expozícia: rovina		
0019002	Veľmi teplý, veľmi suchý, nížinný	Čamc – čiernice typické, prevažne karbonátové stredne ťažké až ľahké, s priaznivým vodným režimom	rovina bez prejavu plošnej vodnej erózie 0° - 1° alebo rovina s možnosťou prejavu plošnej vodnej erózie (1° - 3°),expozícia: rovina	pôda bez skeletu (obsah skeletu do hĺbky 0,6m pod 10%), hlboké pôdy (60cm a viac)	stredne ťažké pôdy (hlinité)
0002002	Veľmi teplý, veľmi suchý, nížinný	FMac - fluvizeme kultizemné, karbonátové stredne ťažké	rovina bez prejavu plošnej vodnej erózie 0° - 1° alebo rovina s možnosťou prejavu plošnej vodnej erózie (1° - 3°),expozícia: rovina	pôda bez skeletu (obsah skeletu do hĺbky 0,6m pod 10%), hlboké pôdy (60cm a viac)	stredne ťažké pôdy (hlinité)
0002005	Veľmi teplý, veľmi suchý, nížinný	FMac - fluvizeme kultizemné, karbonátové stredne ťažké	rovina bez prejavu plošnej vodnej erózie 0° - 1° alebo rovina s možnosťou prejavu plošnej vodnej erózie (1° - 3°),expozícia: rovina	pôda bez skeletu (obsah skeletu do hĺbky 0,6m pod 10%), hlboké pôdy (60cm a viac)	stredne ťažké pôdy - ľahšie (piesočnatohlinité)
0007003	Veľmi teplý, veľmi suchý, nížinný	FMa - fkuvizeme kultizemné, ťažké	rovina bez prejavu plošnej vodnej erózie 0° - 1° alebo rovina s možnosťou prejavu plošnej vodnej erózie (1° - 3°),expozícia: rovina	pôda bez skeletu (obsah skeletu do hĺbky 0,6m pod 10%), hlboké pôdy (60cm a viac)	ťažké pôdy (ílovitohlinité)

			3°),expozícia: rovina		
0011002	Veľmi teplý, veľmi suchý, nížinný	FMaG - fluvizeme kultizemné, glejové, stredne ťažké, lokálne ľahké	rovina bez prejavu plošnej vodnej erózie 0° - 1° alebo rovina s možnosťou prejavu plošnej vodnej erózie (1° - 3°),expozícia: rovina	pôda bez skeletu (obsah skeletu do hĺbky 0,6m pod 10%), hlboké pôdy (60cm a viac)	stredne ťažké pôdy (hlinité)
0037202	Veľmi teplý, veľmi suchý, nížinný	ČMac - černozeme kultizemné, karbonátové, zo spraší, stredne ťažké	mierny svah 3° - 7°, južná, východná a západná expozícia	pôda bez skeletu (obsah skeletu do hĺbky 0,6m pod 10%), hlboké pôdy (60cm a viac)	stredne ťažké pôdy (hlinité)
0038202	Veľmi teplý, veľmi suchý, nížinný	RMa, ČMae - regozeme kultizemné a černozeme kultizemné, erodované zo spraší, ornica regozeme je vytvorená orbou spraše po eróznom zmytí pôdneho profilu, v komplexe prevládajú regozeme, stredne ťažké	mierny svah 3° - 7°, južná, východná a západná expozícia	pôda bez skeletu (obsah skeletu do hĺbky 0,6m pod 10%), hlboké pôdy (60cm a viac)	stredne ťažké pôdy (hlinité)
0038402	Veľmi teplý, veľmi suchý, nížinný	RMa, ČMae - regozeme kultizemné a černozeme kultizemné, erodované zo spraší, ornica regozeme je vytvorená orbou spraše po eróznom zmytí pôdneho profilu,	stredný svah 7° - 12°, južná, východná a západná expozícia	pôda bez skeletu (obsah skeletu do hĺbky 0,6m pod 10%), hlboké pôdy (60cm a viac)	stredne ťažké pôdy (hlinité)

		v komplexe prevládajú regozeme, stredne ťažké			
0039002	Veľmi teplý, veľmi suchý, nížinný	ČMa, ČMah - černozeme kultizemné a černozeme kultizemné, hnedozemné, zo spraší, stredne ťažké	rovina bez prejavu plošnej vodnej erózie 0° - 1° alebo rovina s možnosťou prejavu plošnej vodnej erózie (1° - 3°), expozícia: rovina	pôda bez skeletu (obsah skeletu do hĺbky 0,6m pod 10%), hlboké pôdy (60cm a viac)	stredne ťažké pôdy (hlinité)
0047202	Veľmi teplý, veľmi suchý, nížinný	RMa, HMae - regozeme kultizemné a hnedozeme kultizemné, erodované, zo spraší, ornica je u hnedozemí vytvorená zo zvyšku B- horizontu, u regozemí orbou spraše po eróznom zmytí pôdneho profilu, v komplexe prevládajú regozeme, stredne ťažké	mierny svah 3° - 7°, južná, východná a západná expozícia	pôda bez skeletu (obsah skeletu do hĺbky 0,6m pod 10%), hlboké pôdy (60cm a viac)	stredne ťažké pôdy (hlinité)
0047402	Veľmi teplý, veľmi suchý, nížinný	RMa, HMae - regozeme kultizemné a hnedozeme kultizemné, erodované, zo spraší, ornica je u hnedozemí vytvorená zo zvyšku B- horizontu, u regozemí orbou spraše po eróznom zmytí pôdneho profilu,	stredný svah 7° - 12°, južná, východná a západná expozícia	pôda bez skeletu (obsah skeletu do hĺbky 0,6m pod 10%), hlboké pôdy (60cm a viac)	stredne ťažké pôdy (hlinité)

		v komplexe prevládajú regozeme, stredne ťažké			
0187533	teplý, veľmi suchý, nížinný	RAa, RAak - rendizny kultizemné a rendizny kultizemné, kambizemné, stredne hlboké, zo zvetralín vápencov a dolomitov, stredne ťažké až ťažké, lokálne veľmi ťažké	Stredný svah 7° - 12°, severná expozícia	Slabo skeletovité pôdy, obsah skeletu v povrchovom horizonte 5 - 25%, v podpovrchovom horizonte 10 - 25%	ťažké pôdy (ílovitohlinité)
0192882	teplý, veľmi suchý, nížinný	ČAc - čiernice kultizemné, prevažne karbonátové, stredne ťažké až ľahké, s priaznivým vodným režimom	Príkry svah 17° - 25°, južná, východná a západná expozícia	Stredne až silne skeletovité pôdy, v povrchovom horizonte 25 - 50%, v podpovrchovom horizonte nad 50%, v prípade so striedaním stredne až silne skeletnatých pôd aj 25 - 50% obj.	stredne ťažké pôdy (hlinité)
0031002	veľmi teplý, veľmi suchý, nížinný	ČA, SC - čiernice v komplexoch so slancami (zasolené pôdy tvoria len 20 - 30% plochy v podobe malých roztrúsených areálov), (stredne ťažké) ťažké až veľmi ťažké	rovina bez prejavu plošnej vodnej erózie 0° - 1° alebo rovina s možnosťou prejavu plošnej vodnej erózie (1° - 3°), expozícia: rovina	pôda bez skeletu (obsah skeletu do hĺbky 0,6m pod 10%), hlboké pôdy (60cm a viac)	stredne ťažké pôdy (hlinité)
0035001	veľmi teplý, veľmi suchý, nížinný	ČMac - černozeme kultizemné, karbonátové, z karbonátových aluviálnych sedimentov, ľahké, vysychavé	rovina bez prejavu plošnej vodnej erózie 0° - 1° alebo rovina s možnosťou prejavu plošnej vodnej erózie	pôda bez skeletu (obsah skeletu do hĺbky 0,6m pod 10%), hlboké pôdy (60cm a viac)	ľahké pôdy (piesočnaté, hlinito piesočnaté)

			(1° - 3°), expozícia: rovina		
0043202	Veľmi teplý, veľmi suchý, nížinný	ČMae , RMa - černozeme kultizemné erodované regozeme kultizemné spraší, komplexe prevládajú černozeme erodované, stredne ťažké	a zo v mierny svah 3° - 7°, južná, východná a západná expozícia	pôda bez skeletu (obsah skeletu do hĺbky 0,6m pod 10%), hlboké pôdy (60cm a viac)	stredne ťažké pôdy (hlinité)
0043402	Veľmi teplý, veľmi suchý, nížinný	ČMae , RMa - černozeme kultizemné erodované regozeme kultizemné spraší, komplexe prevládajú černozeme erodované, stredne ťažké	a zo v stredný svah 7° - 12°, južná, východná a západná expozícia	pôda bez skeletu (obsah skeletu do hĺbky 0,6m pod 10%), hlboké pôdy (60cm a viac)	stredne ťažké pôdy (hlinité)
0096002	Veľmi teplý, veľmi suchý, nížinný	SKa, SCa - slaniská kultizemné a slance kultizemné	rovina bez prejavu plošnej vodnej erózie 0° - 1° alebo rovina s možnosťou prejavu plošnej vodnej erózie (1° - 3°), expozícia: rovina	pôda bez skeletu (obsah skeletu do hĺbky 0,6m pod 10%), hlboké pôdy (60cm a viac)	stredne ťažké pôdy (hlinité)

Zdroj: Džatko M., Sobocká J. a kol.: Príručka pre používanie máp pôdnoekologických jednotiek, Bratislava 2009, 102s.

Osobitne chránené pôdne zdroje

V SR sa uplatňuje systém ochrany poľnohospodárskeho fondu cez zákon č. 220/2004 Z. z. O ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy.

Podľa zákona č. 220/2004 Z. z. Sú všetky poľnohospodárske pôdy podľa príslušnosti do BPEJ zaradené do 9 skupín kvality pôdy. Najkvalitnejšie patria do 1. Skupiny a najmenej kvalitné do 9.

Skupiny. Prvé 4 skupiny sú chránené podľa §12 zákona o ochrane poľnohospodárskej pôdy a možno ich dočasne alebo trvale použiť na nepoľnohospodárske účely iba v nevyhnutných prípadoch, ak nie je možné alternatívne riešenie.

Do prvej skupiny patria pôdy s najvyšším produkčným potenciálom, čiernice typické, karbonátové, a černozeme čiernicové karbonátové, stredne ťažké, bez skeletu v klimatických regiónoch 00 – 02. Do druhej skupiny sú zaradené čiernice typické a černozeme typické, karbonátové ťažké, fluvizeme typické, karbonátové, stredne ťažké a hnedozeme typické a černozeme typické vyvinuté na sprašiach, stredne ťažké, v klimatických regiónoch 00 – 02.

Do tretej skupiny patria čiernice glejové, stredne ťažké, bez skeletu, prípadne so slabým skeletom, černozeme typické, karbonátové a černozeme hnedozemné na sprašiach, na svahoch do 7°, fluvizeme typické, stredne ťažké až ťažké so stredným obsahom skeletu, fluvizeme glejové, stredne ťažké v klimatických regiónoch 00 – 02. V klimatickom regióne 03 sa vyskytuje černozem čiernicová, prevažne karbonátová, stredne ťažká.

Do štvrtej skupiny sú zaradené čiernice typické, ťažké, stredne hlboké, fluvizeme typické a fluvizeme glejové, stredne skeletovité, stredne ťažké, černozeme a hnedozeme na sprašiach a sprašových hlinách, stredne ťažké na svahoch 7 - 12° a hnedozeme pseudoglejové, stredne ťažké, v klimatických regiónoch 00 – 02. V klimatickom regióne 03 fluvizem typická, karbonátová, stredne ťažká, bez skeletu a v klimatickom regióne 03 – 07 čiernice typické, stredne ťažké.

V piatej skupine nachádzame fluvizeme typické a glejové veľmi ťažké, čiernice glejové ťažké až veľmi ťažké, černozeme hnedozemné, hnedozeme typické a hnedozeme luvizemné, kambizeme typické až luvizemné.

V šiestej skupine nachádzame hnedozeme typické až luvizemné na sprašových hlinách (stredne ťažké pôdy - ľahšie piesočnatohlinité), regozeme a hnedozeme erodované na sprašiach (stredne ťažké pôdy - hlinité) a fluvizeme glejové až pelické (veľmi ťažké).

V siedmej skupine nachádzame kambizeme typické a kambizeme luvizemné na svahových hlinách, stredne ťažké až ťažké a kambizeme pseudoglejové na svahových hlinách, stredne ťažké až ťažké (veľmi ťažké).

V ôsmej skupine nachádzame kambizeme (typ) plytké na vulkanických horninách, stredne ťažké a gleje, stredne ťažké, ťažké až veľmi ťažké.

V deviatej skupine nachádzame kambizeme (typ) na vulkanických horninách, na výrazných svahoch: 12-25°, stredne ťažké až ťažké.

Ochranu najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôdy zabezpečuje Nariadenie vlády SR č. 58/2013 Z. z. o odvodoch za odňatie a neoprávnený záber poľnohospodárskej pôdy. V zmysle Prílohy č. 2 k Nariadeniu vlády SR č. 58/2013 Z. z. o odvodoch za odňatie a neoprávnený záber poľnohospodárskej pôdy sa v záujmovom území nachádzajú najkvalitnejšie poľnohospodárske pôdy: 0017002 (1. stupeň kvality), 0019002 (1. stupeň kvality), 0039002 (2. stupeň kvality), 0002002 (2. stupeň kvality), 002005 (2. stupeň kvality), 0037002 (2. stupeň kvality).

Intervenčné kroky

- zabezpečiť v miestach s intenzívnou vodnou eróziou protieróznou ochranu pôdy uplatnením prvkov územného systému ekologickej stability, a to najmä biokoridorov, resp. interakčných prvkov v podobe stromoradií, zároveň upraviť spôsob obhospodarovania - vrstevnicový spôsob orby;
- odstrániť pôsobenie stresových faktorov (skládky odpadov, konfliktné uzly a pod.) v územiach systému ekologickej stability (problematiku riešiť na úrovni konkrétnych projektov ako územných systémov ekologickej stability);
- zabezpečiť nástrojmi územného plánovania ekologicky optimálne využívanie územia,

- rešpektovanie, prípadne obnovu funkčného územného systému ekologickej stability, biologickej integrity krajiny a biodiverzity na úrovni regionálnej a lokálnej, znamená venovať pozornosť predovšetkým chráneným územiám v biokoridoroch;
- realizovať výsadbu resp. obnovu lesa v nivách riek, na plochách náchylných na eróziu a pri prameniskách, podporovať zvýšenie podielu nelesnej stromovej a krovinnej vegetácie;
 - aplikovať šetrné hospodárenie s ornou pôdou v podobe zavedených opatrení (oranie po vrstevnici, správne umiestnenie širokoriadkových plodín na svahu, striedanie plodiny pri rovnakej hĺbke orby);
 - rešpektovať všetky kategórie chránených území a ich ochranné pásma v zmysle platnej legislatívy o ochrane prírody a krajiny;
 - zohľadňovať pri umiestnení činnosti na území ich predpokladané vplyvy na životné prostredie (proces posudzovania EIA) a realizáciou vhodných opatrení dosiahnuť odstránenie, obmedzenie alebo zmiernenie prípadných negatívnych vplyvov;
 - v návrhu riešenia pri rozvoji obce (napr. plôch technickej infraštruktúry, či výrobnopodnikateľských zón) uprednostniť polohy s horšou kvalitou pôdy s nižšou produkčnou schopnosťou;
 - prehľad a zloženie poľnohospodárskej pôdy podľa BPEJ v k. ú. /pozri výkres M 1: 10 000/;
 - pri poľnohospodárskej pôde chrániť nielen prvé štyri skupiny BPEJ v území podľa zákona č.220/2004 Z. z., ale aj pôdy podliehajúce ochrane najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôdy zabezpečenej Nariadením vlády SR č. 58/2013 Z. z. o odvodoch za odňatie a neoprávnený záber poľnohospodárskej pôdy, v zmysle Prílohy č. 2 k Nariadeniu vlády SR č. 58/2013 Z. z. o odvodoch za odňatie a neoprávnený záber poľnohospodárskej pôdy a podľa neho realizovať rozvojové zámery v území, rešpektovať celistvosť honov, rozvoj riešiť arondáciou;
 - pri lesnej pôde - dbať na ochranu lesnej pôdy, dodržiavať LHP a rešpektovať ochranné pásmo lesa.

6. Fauna, Flóra - kvalitatívna a kvantitatívna charakteristika, chránené vzácne a ohrozené druhy

Rastlinstvo

Fytogeografické členenie

Z hľadiska fytogeograficko-vegetačného členenia radíme územie do oblastí pahorkatína, obvodu predkarpatkej flóry (Praecarpaticum) a okresu Hronská pahorkatina.

Tab. 18: Fytogeograficko - vegetačné členenie k. ú. Kamenný Most

Zóna	Podzóna	Oblasť	Okres	Podokres
Dubová	nížinná	pahorkatína	Hronská pahorkatina	južný
			Hronská niva	

Zdroj: Plesník, P., 2022: Fytogeograficko-vegetačné členenie. In Atlas krajiny SR

Potenciálna prirodzená vegetácia

Rekonštruovaná (potenciálna) prirodzená vegetácia predstavuje vegetáciu, ktorá by sa v území vyvinula, keby na krajinu nepôsobil svojou činnosťou človek. Aktuálny stav lesnej

vegetácie je však výsledkom prírodného potenciálu a dlhodobého ovplyvňovania prirodzenej vegetácie človekom.

V k.ú. Kamenný Most je podľa Atlasu krajiny SR pre územie definovaná potenciálna prirodzená vegetácia nasledovne:

- *Peripanónske dubovo - hrabové lesy* (severozápad k.ú)
- *Vrbovo - topoľové lesy v záplavových územiach veľkých riek* (mäkké lužné lesy) (východná časť k. ú.)
- *Jaseňovo - brestovo - dubové lesy v povodiach veľkých riek* (podstatná časť k. ú. Kamenný Most - línia od severu na juh)
- *Nížinné hygromilné dubovo - hrabové lesy* (západná časť k.ú. Kamenný Most)
- *Dubové a cerovo - dubové lesy* (juhozápadná časť k. ú. Kamenný Most)
- *Xerothermné dubové lesy s dubom plstnatým a travinné spoločenstvá na skalách* (juhozápadný cíp k. ú. Kamenný Most)

V katastrálnom území Kamenný Most majú v súčasnosti zastúpenie lesné aj nelesné biotopy.

Podľa RÚSES okresu Nové Zámky, 2022, sa v k.ú. Kamenný Most nachádzajú lesné aj nelesné biotopy. Ako nelesné biotopy môžeme označiť také, na ktorých sa nenachádza zapojený porast drevín, sú teda bezlesé. Z hľadiska ich vzniku a aj vývoja ich môžeme rozdeliť na dva typy. Prvým sú prirodzené nelesné biotopy. Sú to také, ktorých vznik a existencia nie je podmienená ľudskými aktivitami. V stredoeurópskej krajine boli v rôznej miere zastúpené už pred príchodom človeka. V prírodných podmienkach k.ú. Kamenný Most do úvahy pripadajú iba vodné plochy a periodicky obnažované brehy riek. Druhým typom sú sekundárne, poloprirodzené nelesné biotopy. Tie sú v dnešnej krajine zastúpené nepomerne väčšou mierou a predstavujú ich v prvom rade kosné lúky a pasienky. Na tieto biotopy je svojim výskytom viazané veľké množstvo rastlín.

Lesné biotopy IRÚSES NZ, 2022I:

- **Ls1.1 Vrbovo-topoľové nížinné lužné lesy (91E0*)**

Biotop bol výrazne redukovaný najmä v dôsledku regulácie riek (napriamene, ohrádzovanie, odvodnenie) a následne premenou na lúky, neskôr na ornú pôdu alebo zastavaním. Kedysi v rôzne širokých pásoch lemovali Hron a niektoré jeho prítoky. Miestami sa tento typ lesa vyformoval aj na silne podmáčaných miestach ďalej od vodných tokov. Ekologické podmienky vyhovujú len niekoľkým drevinám – vrba biela, vrba krehká, vrba trojtyčinková, topoľ biely, topoľ čierny, jaseň štíhly. Ďalšou ranou pre tieto lesy bola ich postupná ale systematická premena na plantáže šľachtených topoľov. Zmena ekologických podmienok - hlavne absencia záplav – zapríčinila v posledných 30-40 rokoch výrazný prienik viacerých rýchlo sa šíriacich invázijských drevín a bylín. Aj to sú dôvody prečo sa tieto lesy zachovali v nivách väčších riek len výnimočne, viac lokalít je v alúviu menších tokov či na silne podmáčaných miestach.

- **Ls1.2 Dubovo-brestovo-jaseňové nížinné lužné lesy (91F0)**

V minulosti vypĺňali lesy tohto typu rozsiahle plochy v údolných častiach Podunajskej roviny a v menšej miere aj Hronskej pahorkatiny. Ich polohy už tak výrazne neovplyvňovali záplavy, avšak ešte stále boli v ich dosahu alebo dosahu sezónneho podmáčania. Preto boli viazané na najnižšie polohy reliéfu, kde poväčšine plynule nadväzovali na mäkké lužné lesy. Takmer všetky tieto plochy boli premenené na poľnohospodársku pôdu alebo boli zastavané. V porastoch dominuje dub letný jaseň úzkolistý, primiešané sú javor poľný, topoľ čierny, topoľ biely, brest hrabolistý, brest väzový, jelša lepkavá, vrba biela, lipa malolistá či čerešňa vtáčia.

- **Ls2.1 Dubovo - hrabové lesy karpatské**

(zväz *Carpinion* Issler 1931, podväz *Caricipilosea* - *Carpinenion* J. et M. Michalko)

Viac ako 18% plošný podiel z výmery lesných porastov dosahujú dubovo-hrabové lesy karpatské. Ide o najrozšírenejší typ biotopu v riešenom území. Aj napriek tomu rozsiahle plochy boli premenené na poľnohospodársku pôdu alebo boli zastavané. Plochy, čo ostali lesmi, boli v minulosti a sú aj v súčasnosti intenzívne lesohospodársky využívané, čo sa prejavilo zmenou pomeru zastúpenia hlavných drevín tvoriacich toto spoločenstvo a to duba (dubov) a hrabu, na vlhších a chladnejších miestach aj buka, znížením zastúpenia vtrúsených drevín (*Tilia cordata*, *Acer campestre*, niektorých druhov rodu *Quercus*, drevín prípravného lesa). Biotop je výrazne ohrozený prienikom agátu bieleho, pri jeho zastúpení väčšom ako 5% nie je možné tieto porasty podľa platnej metodiky klasifikovať ako biotop národného významu. Prítomnosť agátu negatívne ovplyvňuje pôvodnú diverzitu nielen vegetácie. Hospodárením bola výrazne zmenená aj štruktúra týchto lesov. Výskyt sa sústreďuje najmä do orografického celku Burda, Ipeľská a Hronská pahorkatina. Drevinovo zachovalejšie ukážky týchto typov lesov môžeme dnes vzácné nájsť v NPR Burdov, NPR Leliansky háj, v k.ú. Dubník, Svodín, Ľubá a Kamenný Most. Aj tieto však majú výrazne zmenenú štruktúru. Druhovú diverzitu týchto spoločenstiev je priemerná, výrazne ohrozená prienikom invázijských druhov.

- **Ls2.2 Dubovo - hrabové lesy panónske (91G0*)**

Výskyt tejto jednotky je edaficky podmienený, viazaný predovšetkým na treťohorné a štvrtohorné piesočnaté a štrkovité terasy, pokryté sprašovými hlinami alebo náplavovými kuželmi. Plochy, čo ostali lesmi, boli v minulosti a sú aj v súčasnosti intenzívne lesohospodársky využívané, čo sa prejavilo zmenou pomeru zastúpenia hlavných drevín tvoriacich toto spoločenstvo a to duba a hrabu, znížením zastúpenia vtrúsených drevín (*Tilia cordata*, *Sorbus torminalis*, *Fraxinus angustifolia*, *A. campestre*, *A. tataricum*, niektoré druhy rodu *Quercus*, dreviny prípravného lesa). Biotop je výrazne ohrozený prienikom agátu bieleho, pri jeho zastúpení väčšom ako 10% nie je možné tieto porasty podľa platnej metodiky klasifikovať ako biotop európskeho významu. Hospodárením bola výrazne zmenená aj štruktúra týchto lesov. V riešenom území sa zachovali iba veľmi vzácné (cca 388 ha) na malých plochách viac menej roztrúsené po celom riešenom území. Najzachovalejšie ukážky sú v NPR Burdov, SKEUV0184 Burdov, SKUEV0158 Modrý vrch, SKUEV0094 Veľký les, SKUEV0079 Horný háj a pod.. Zvyčajne bývajú tieto biotopy druhovo pomerne bohaté, v riešenom území ide však o zvyšky, ktoré sú druhovo ochudobnené.

- **Ls3.1 Teplomilné submediteránne dubové lesy (91H0*)**

Vyskytovali a vyskytujú sa na najextrémnejších reliéfových tvaroch s plytkými pôdami typu rendzín a rankrov na výslnných expozíciách v teplých a suchých oblastiach, najčastejšie na karbonátových a bázických horninách. V porovnaní s ďalšími typmi dubín bola jeho plošná redukcia podstatne menšia, čomu vďaka najmä jeho naviazanosť na extrémnejšie tvary reliéfu, nízka bonita pôd a výrazne ochranný charakter porastov. Okrem pastvy neboli tieto plochy vhodné na iné poľnohospodárske využitie. Prírodný zápoj drevín v tomto type biotopu býva nízky, v podraze stromovej etáže sa nachádzalo potravu pre hospodárske zvieratá, čo nevyvolávalo potrebu plošného odstraňovania drevín. Vplyvom pastvy došlo k preriedeniu porastu, prírodná obnova stagnovala, likvidovala sa krovinná etáž. Po ukončení pastvy sa tieto biotopy regenerujú veľmi pomaly. Veľmi výnimočne, na malých plochách, sa vyskytuje so sukcesiou sa obnovujúce spoločenstvo v SKUEV0158 Modrý vrch. Ide o druhovo najbohatší lesný typ biotopu (hlavne flóra a bezstavovce) s výskytom veľkého počtu chránených a ohrozených druhov.

- **Eurosibírske dubové lesy na spraši a piesku (91I0*)**

- **Ls3.2 Teplomilné ponticko-panónske dubové lesy na spraši a piesku (9110*)**

Pôvodne jeden z najbežnejších biotopov riešeného územia. Viazaný bol na ploché formy reliéfu a hlboké veľmi úrodné pôdy (čiernozeme a hnedozeme). To bol hlavný dôvod prečo boli tieto plochy odlesnené ako jedny z prvých a do súčasnosti sa zachovalo len veľmi málo ukážok týchto lesov aj to vo výrazne pozmenenom stave. Dominanciu tu majú duby (*Quercus pedunculiflora*, *Q. virgiliana*, *Q. cerris*, vzácnejšie aj *Q. polycarpa*, *Q. robur*), prímes tvoria javor poľný, brest hrabolitý, oskoruša domáca, jarabina brekyňa.

- **Ls3.4 Dubovo - cerové lesy (91M0)**

(zväz *Quercion cocciferae* *Q. cerris* Horvat 1954)

V súčasnosti ide o druhé najrozšírenejšie lesné spoločenstvo v okrese Nové Zámky s výmerou takmer 1 760 ha (17,8% z LP). Aj tento typ lesného spoločenstva sa vyskytuje na plochách, ktoré sú vhodné na poľnohospodárske využitie a zástavbu, čo sa prejavilo jeho výraznou plošnou redukciou. Intenzívne využívanie a obhospodarovanie dubovo - cerových lesov spôsobilo výrazné zmeny v štruktúre týchto lesov ako aj ich drevinovom zložení (ústup niektorých druhov dubov - *Quercus delachampii*, *Q. pedunculiflora*, *Q. polycarpa*, javora tatárskeho či jarabiny brekyne). Ťažisko výskytu majú v Hronskej a Ipeľskej pahorkatine a Burde. Najzachovalejšie ukážky týchto teplomilných dubovo - cerových lesov nájdeme v NPR Burdov, NPR Leliánsky les, SKUEV0184 Burdov, SKUEV0158 Modrý vrch, SKEUV Ludinský háj, SKUEV0294 Bagovský vrch, a v katastroch obcí Sikenička, Salka, kamenín, Kamenný Most, Gbelce, Strekov, Bardoňovo a Čechy. Výraznou hrozbou je intenzívny prienik invázneho agátu bieleho do týchto druhovo pomerne bohatých spoločenstiev.

Nelesné biotopy:

- **Tr1.1 Suchomilné travinno-bylinné a krovinové porasty na vápnom substráte s významným výskytom druhov čeľade Orchidaceae (6210*)**

Ide o biotop Tr1, ktorý je za prioritný považovaný vtedy, ak je lokalita bohatá na výskyt orchideí - alebo viaceru druhov kriticky ohrozených druhov, ale početná populácia jedného druhu, v tomto prípade *Ophrys sphegodes*, ktorý tu má jednu z dvoch známych lokalít na Slovensku. Okrem neho sa tu v početnej populácii vyskytuje *Orchis purpurea*.

- **Tr2 Subpanónske travinno - bylinné porasty (6240*)**

Prioritný biotop európskeho významu tvoria travinno - bylinné porasty s dominanciou trstnatých hemikryptofytov a druhov s plazivými podzemkami. Vegetácia osídľuje plytké pôdy, na miernych vápencových a dolomitových svahoch, ale tiež na mladotretihorných vyvrelinách. Primárne sa nachádzajú na strmých, skalnatých svahoch a skalných výstupkoch, sekundárne sa činnosťou človeka rozšírili aj na mierne svahy. V minulosti bol biotop využívaný ako pasienky. Medzi najvzácnejšie druhy tohto biotopu okrese patrí *Crupina vulgaris* (Burda), druhy rodu *Stipa*, na kóte Dank aj relatívne početná populácia druhu európskeho významu *Pulsatilla grandis*, ďalej v biotope rastú *Adonis vernalis*, *Iris pumila*, *Iris graminea*, *Salvia aethiopsis* a iné.

- **Tr3 Panónske travinno-bylinné porasty na spraši (6250*)**

Tento prioritný biotop európskeho významu tvoria zväčša sekundárne, suché až polosuché, druhovo bohaté travinno-bylinné spoločenstvá na hlbokých, sprašových pôdach na okrajoch starých medzí a hlboko zarezaných ciest, sprašových svahoch a príkrovoch. Trstnaté trávy a zapojená vegetácia udávajú vzhľad biotopu. Častý je výskyt segetálnych druhov. Ide o veľmi vzácny biotop, ktorý má v súčasnosti na Slovensku už iba niekoľko lokalít. Na sprašovej terase južne od majera Jurský Chlm sa nachádza najväčšia súvislá plocha tohto biotopu. Tu sa nachádza jediná známa lokalita druhu *Astragalus excapus* na Slovensku. Okrem neho sa tu vyskytujú ďalšie

vzácné druhy sprší, napr. *Agropyron pectinatum*, *Astragalus austriacus*, *Echium italicum*, *Salvia austriaca*, *Taraxacum serotina* a iné. V tomto biotope sa nachádzajú všetky známe slovenské lokality druhu európskeho významu *Crambe tataria*.

- **Tr6 Teplomilné lemy**

Porasty tohto biotopu národného významu preferujú polotienisté, ale výhrevné miesta na svahoch najčastejšie s južnou expozíciou. Vyskytujú sa na vápencoch a dolomitoch. a najčastejšie na sprašiach. Vznikli po čiastočnom odlesnení, vyskytujú sa na ekotónových stanovištiach okrajov teplomilných dubín, na lesných svetlinách a lemujú komplexy krovín na lúkach a pasienkoch v kontakte s lesom. Tvorí mozaiku s travinno - bylinnými porastami, viaceré druhy prenikajú hlbšie smerom do lesných porastov. Zo vzácnejších, chránených a ohrozených druhov je na biotop viazaný napr. *Dictamnus albus* alebo *Anemone sylvestris*, typické sú *Geranium sanguineum*, *Inula ensifolia*, *Bupleurum falcatum* a mnoho iných.

- **Kr6 Xerothermné kroviny (40A0*)**

Prioritný biotop európskeho významu je budovaný teplomilnými, prirodzenými, hustými krovínami malolistých trniek, hlohov a ruží. V ich podraze sú početne zastúpené svetlo a teplomilné byliny, viaceré majú u nás severnú hranicu rozšírenia. Biotop uprednostňuje výhrevné a strmé svahy na výhrevných, skeletnatých substrátoch (vápence, dolomity), s južnou expozíciou a plytkou pôdou, ktoré neboli vhodné na poľnohospodárske využitie. Vyskytujú sa tu veľmi vzácne teplomilné druhy *Prunus tenella*, *Althaea cannabina*, *Vinca herbacea*.

- **Aluviálne lúky zväzu *Cnidion venosi* (6440)**

- **Vo2 Prirodzené eutrofné a mezotrofné stojaté vody s vegetáciou plávajúcich alalebo ponorených cievnatých rastlín typu *Magnopotamion* alebo *Hydrocharition* (3150)**

Vzácný biotop, ktorý tvoria porasty ponorených a na hladine plávajúcich vodných rastlín. Tie sa buď voľne vznášajú na hladine alebo sú zakorenené v subhydrických podmienkach. Vegetácia osídľuje eutrofné a mezotrofné prírodné a poloprirodné stojaté, periodicky prietochné, prípadne pomaly tečúce vody. V okrese Nové Zámky je veľmi vzácný, vo vhodných rokoch sa vytvorí, v druhovo ochudobnených porastoch.

- **Vo4 Nížinné až horské vodné toky s vegetáciou zväzu *Ranunculion fluitantis* a *Callitriche-Batrachion* (3260)**

Biotop európskeho významu tvoria druhovo chudobné spoločenstvá vodných makrofytov osídľujúce korytá tečúcich vôd. Porasty tvoria ponorené a čiastočne na hladine vzplývajúce druhy, ktoré korenia v subhydrických podmienkach. Mnohé druhy tohto biotopu sú morfológicky premenlivé, v závislosti od výšky vodného stĺpca a prúdenia. Pre biotop sú charakteristické druhy rodu *Potamogeton*, *Callitriche*, *Ranunculus*, ďalej niektoré druhy rodu *Sparganium*, *Sagittaria sagittifolia*, *Butomus umbellatus*.

- **Br1 Štrkové lavice bez vegetácie**

Veľmi osobitý biotop predstavujú útvary popri riekach, kde sa na niektorých úsekoch ukladá vodným tokom donesený materiál (štrk, hrubý piesok) ukladá vo forme lavíc. Následkom kolísania vody sa tu iba v minimálnej miere uchytia rastliny, ktoré však netvorí uzavretejšie spoločenstvá. Ide o veľmi dynamický biotop, ktorý je nestály a formovaný počas zvýšených prietokov.

- **Br5 Rieky s bahňitými až piesočnatými brehmi s vegetáciou zväzov *Chenopodium rubri* p.p. a *Bidention* p.p. (3270)**

Biotop európskeho významu tvoria rastlinné spoločenstvá jednoročných rastlín na stanovištiach so zvýšeným obsahom živín. Optimum vývoja je v neskorom lete. Vegetácia sa vyvíja na obnažených bahňitých aj piesočnatých brehoch tečúcich vôd, pričom v závislosti od dĺžky obnaženia brehov sa nemusia vytvoriť každoročne. Vegetačný kryt je charakterizovaný dominanciou druhov náročných na živiny, najmä čeľade *Chenopodiaceae*, rodu *Persicaria* a viacerých druhov tráv.

- **Br7 Bylinné lemové spoločenstvá nížinných riek**

Biotop európskeho významu tvoria vysokobylinné spoločenstvá na brehoch vodných tokov. Fyziognomicky sú veľmi nejednotné, typické je väčšie zastúpenie väčšieho počtu lian a lianel. Porasty sa vyvíjajú na opakovane záplavami narušovaných a živinami dobre zásobených brehových stanovištiach. V súčasnosti vzácny biotop, jeho porasty boli vo veľkej miere nahradené monodominantnými porastmi neofytov ako *Aster lanceolatus*, *Solidago gigantea* a podobne, ktoré môžu dosahovať pokryvnosť až 100%. Bylinné lemové spoločenstvá nachádzame už len ojedinele, miestami na brehoch Dunaja, porasty s úplnou absenciou neofytov dnes už prakticky neexistujú.

- **SI1 Vnútrozemské slaniská a slané lúky (1340*; len zničené fragmenty)**

Prioritný biotop európskeho významu viazaný na pôdy s vysokým obsahom rozpustných solí. Ich najväčšia koncentrácia je v iluviálnom B horizonte, v hĺbke 25-30 cm, kde sa sústreďujú koloidné častice a humusové látky. Najmä v depresiách sa po odparení vody vyskytuje na povrchu vykryštalizovaná soľ. Slaniská v Podunajskej nížine sú viazané na oblasti so subarídnou klímou, teda vo vegetačnom období je výpar vyšší ako zrážky. V riešenom území najväčšiu rozlohu biotop dosahuje medzi obcami kamenín a Kamenný Most (Kamenínske slaniská). Na biotop je svojim výskytom viazaný veľký počet chránených, vzácných a ohrozených druhov, z ktorých väčšina je zaradená do Červenej knihy rastlín a živočíchov. Z nich najvzácnejšie sú slanomilné druhy *Camphorosma annua*, *Hordeum geniculatum*, *Pholiurus pannonicus*, *Plantago tenuiflora*, *Ranunculus pedatus* alebo *Artemisia santonicum* subsp. *patens*.

- **SI3 Panónske slané stepi a slaniská (1530)**

Rovnako ako predchádzajúci prioritný biotop európskeho významu patrí medzi najvzácnejšie biotopy v rámci Slovenska vôbec. Ide o pionierske spoločenstvá periodicky zaplavovaných plôch na silne zasolených, vlhkých pôdach, ktoré v neskorom lete vysychajú. Veľmi ojedinele sa vytvára na dnách periodicky vysychajúcich jazierok, donedávna posledná lokalita na Slovensku je v súčasnosti (takmer) zaniknutá. Okrem zmeny vodného režimu spoločenstvá tohto biotopu zanikajú po poklese veľmi vysokej koncentrácie rozpustných solí v pôde. Z druhov viazaných na tento biotop je známa posledná lokalita na Slovensku, v okrese Nové Zámky, druhy *Crypsis aculeata* a *Spergularia media*.

- **Kosné lúky a pasienky**

- **Lk1 Nížinné a podhorské kosné lúky (6510)**

Biotop európskeho významu predstavuje jedno až dvojkosné, často prihnojované hospodárske lúky s dominanciou vysokosteblových, hospodársky zaujímavých druhov tráv a širokolistých bylín. Biotop sa vyskytuje v širšom spektre ekologických podmienok, od vlhších a chladnejších až po suchšie a teplejšie, čo je dané nadmorskou výškou a aj oblasťou Slovenska, v ktorej sa nachádza. S týmto súvisí aj pomerne značná variabilita druhovo bohatej vegetácie, ktorú navyše ovplyvňuje aj spôsob hospodárenia. Biotop sa vyskytuje na slabo kyslých až neutrálnych, stredne hlbokých až hlbokých pôdach s vysokým obsahom živín. Uschované kosné lúky majú vysokú biodiverzitu s vysokým počtom vzácných a chránených rastlinných druhov, nezriedka sa vo veľmi početných

populáciách vyskytujú viaceré druhy čelade vstavačovitých. Ak neboli lúky premenené na poľnohospodársku pôdu, ostali opustené a dnes sú zarastené náletovými drevinami a expanzívnymi a inváznymi druhmi rastlín.

- **Lk8 Aluviálne lúky zväzu *Cnidion venosi* (6440)**

Biotop európskeho významu zahŕňa kosené travinno - bylinné porasty v záplavových územiach nížinných tokov. Charakteristická je počas roka výrazná dynamika vodného režimu. Jarné záplavy prinášajú živiny a sú nevyhnutnou podmienkou pre existenciu tohto biotopu. Regulácia riek prakticky zastavila režim nevyhnutný pre tento typ vegetácie a preto biotop patrí dnes medzi veľmi vzácne v rámci celého Slovenska. V okrese Nové Zámky ostali napríklad fragmenty biotopu v medzihrádzovom priestore Ipľa.

- **Lk10 Vegetácia vysokých ostríc**

Biotop zahŕňa druhovo chudobné porasty s dominanciou vysokých ostríc silne ovplyvňované podzemnou aj povrchovou vodou. Biotop vyžaduje zaplavenie v jarných mesiacoch, naopak, neskôr v lete dochádza často k presychaniu povrchovej vrstvy pôdy. Vlastnosti pôdy sú značne variabilné a aj na základe tejto variability poznáme dva základné podtypy tohto biotopu, pričom v podmienkach okresu Nové Zámky ide o typ Lk10b, s veľmi rozkolísaným vodným režimom, na humózných, eutrofných a niekedy mierne zasolených pôdach. V súčasnosti sa vyskytuje roztrúsene napríklad južne os Jurského Chlmu, v plytkých, neobrábaných depresiách, ale lokalita je i na Kamenínskom slanisku. Častým druhom je *Carex melanostachya*.

Živočíšstvo

Zoogeografické členenie

Z hľadiska zoogeografického členenia terestrického biocyklu patrí územie Slovenska do oblasti palearktiskej, podoblasti Eurosibírskej, provincie stepí, listnatých lesov a stredoeurópskych pohorí. Územie okresu Nové Zámky radíme do provincie stepí a do panónskeho úseku. (Jedlička, Kalivodová, 2002, In Atlas krajiny Slovenskej republiky)

Limnický biocyklus Slovenska patrí do euromediteránnej zoogeografickej podoblasti. Prevažná väčšina územia patrí do severopontického úseku pontokaspickej provincie. Jej vody odvádza Dunaj do Čierneho mora. V rámci tohto úseku možno rozlíšiť tri okresy: hornovážsky, podunajský a potiský. Juh okresu Nové Zámky, kam spadá aj kataster Kamenný Most, je súčasťou záposlovenskej časti. (Hensel, Krno, 2002, In Atlas krajiny Slovenskej republiky)

Faktormi, ktoré determinujú charakter a druhové zloženie živočíchov sú geomorfologické, geologické, hydrologické a klimatické podmienky stanovišť. Dominantným typom reliéfu sú pahorkatiny a roviny, spolu s nivami riek. V nive rieky Hron nájdeme spoločenstvá živočíchov naviazané najmä na trvalú alebo periodickú vodu stojacu alebo prúdiacu vodu a vodou podmienené biotopy ako napr. ichtyocenózy, hydrofilné avicenózy, akvatické a semiakvatické druhy živočíchov. Plošne najväčším segmentom krajiny sú intenzívne obhospodávané polia, v malej miere aj lúčne úhory, zarastajúce ladom ležiace plochy a menšie plochy trvalých trávnych porastov. Zachovalé stepné a lesostepné stanovištia sú domovom početných druhov bezstavovcov hlavne zo skupín motýle (*Lepidoptera*), rovnokrídlovce (*Odonata*), chrobáky (*Coleoptera*), blanokrídlovce (*Hymenoptera*) a pod.

Ochrana lesných zdrojov

Ochranu lesov a ich využívanie upravuje zákon č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov.

Podľa § 10 zákona o lesoch ochranné pásmo lesa tvoria pozemky do vzdialenosti 50 m od hranice lesného pozemku.

V zmysle § 12 zákona o lesoch sa rozlišujú nasledovné kategórie lesov:

- **ochranné lesy** (lesy na mimoriadne nepriaznivých stanovištiach, s prevažujúcou funkciou ochrany pôdy a pod.),
- **lesy osobitného určenia** (lesy v ochranných pásmach vodných zdrojov, lesy so zdravotno-rekreačnou funkciou, prímestské lesy so zdravotno-rekreačnou funkciou a pod.),
- **hospodárske lesy** (lesy, ktorých účelom je produkcia dreva a ostatných lesných produktov pri súčasnom zabezpečovaní mimoprodukčných funkcií lesa. Hospodárskymi lesmi sú aj energetické porasty a lesné plantáže).

Celé katastrálne územie Kamenný Most spadá pod LHC (lesný hospodársky celok) Štúrovo, do lesnej oblasti O2 Podunajská nížina a podoblasti B Podunajská pahorkatina (bez nív).

Obhospodarovateľom lesov v záujmovom území sú LESY SR, š.p. OZ Podunajsko.

V celom území platí I. stupeň ochrany prírody.

Funkčný typ lesov v k. ú. Kamenný Most je: ochrana prírody - produkčný alebo čisto len produkčný.

Lesné pozemky zaberajú v území 320,64 ha, čo je zhruba 15,77% výmery z celkového k. ú..

7. Krajina - štruktúra, typ, scenéria, stabilita, ochrana

Riešené územie je využívané poľnohospodársky. Územie je mierne členité, pahorkatinné. Katastrálne územie Kamenný Most je charakteristické výrazným zastúpením intenzívne využívanej ornej pôdy, zvyšné časti tvoria lúky, vodné toky, umelé i prirodzené. V záujmovom území sú zastúpené i lesné spoločenstvá, vinice situované v západnej a juhozápadnej časti katastra. Majú značný význam a úlohu v ekologickej stabilite územia, prispievajú k biodiverzite územia a v neposlednom rade i k samotnej ochrane územia.

V krajinej štruktúre riešeného územia má veľké zastúpenie nielen poľnohospodárska pôda, ale i nepoľnohospodárske plochy. Súčasná krajinná štruktúra je tvorená prevažne súbormi prvkov, ktoré boli človekom výrazne ovplyvniteľné a prvkami, ktoré človek ovplyvnil čiastočne, alebo úplne pozmenil. Ku krajinej scenérii prispieva sezónna obmena plodín, ktoré sa pestujú na poliach. Koloritom územia je i meniaci sa farebnosť lesa, brehovej zelene popri tokoch, nelesnej stromovej vegetácie. Polia sú vo väčších segmentoch a linkách prerušované občasnými vodnými tokmi so sprievodnou zeleňou, či ďalšími líniami v podobe účelových spevnených a nespevnených ciest s kompaktným a miestami prerušovaným porastom. Krajinný obraz dotvára nielen prírodné prvky, ale i sídelná štruktúra obce, línie cestných telies, či línie elektrických vedení.

Štruktúra krajinej pokrývky (%)

(pozri kapitola. (B.I.1.)

- ## **8. Chránené územia, chránené stromy a ochranné pásma podľa osobitných predpisov [napr. národné parky, chránené krajinné oblasti, navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, súvislá európska sústava chránených území (Natura 2000), chránené vodohospodárske oblasti], územný systém ekologickej stability (miestny, regionálny, nadregionálny)**

Ochrana krajiny a významné krajinnárske ekologické štruktúry

Ochranu prírody a krajiny upravuje najmä osobitný zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších právnych predpisov (ďalej len „zákon o ochrane prírody a

krajiny“) a vyhláška č. 170/2021 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“).

V zmysle zákona o ochrane prírody a krajiny sa na území SR rozlišuje päť stupňov územnej ochrany, pričom pre každý stupeň ochrany sa určujú činnosti, ktoré podliehajú súhlasu orgánov ochrany prírody, alebo sú v určitých územiach obmedzené alebo zakázané. Ďalej tento zákon upravuje druhovú ochranu, ochranu drevín, pôsobnosť orgánov štátnej správy a obcí, práva a povinnosti právnických a fyzických osôb a zodpovednosť za porušenie povinností na úseku ochrany prírody a krajiny.

Územná ochrana

Podmienky ochrany a povinnosti určené zákonom 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov sa týkajú najmä vlastníkov a užívateľov príslušných pozemkov. Štátnu správu ochrany prírody vykonávajú príslušné orgány (Okresný úrad, Odbor starostlivosti o životné prostredie), v oblasti ochrany drevín je orgánom ochrany prírody obec.

Pre celkové zlepšenie ekologickej kvality a stability posudzovaného územia je dôležité chápať navrhované opatrenia ako integrované opatrenia všeobecnej, územnej a druhovej ochrany prírody a krajiny.

V súvislostiach so všeobecnou ochranou prírody a krajiny sú dôležité najmä nasledovné ustanovenia zákona:

(1) Každý je povinný chrániť prírodu a krajinu pred ohrozovaním, poškodzovaním a ničením a starať sa podľa svojich možností o jej zložky a prvky na účel ich zachovania a ochrany, zlepšovania stavu životného prostredia a vytvárania a udržiavania územného systému ekologickej stability.

(2) Významný krajinný prvok možno užívať len takým spôsobom, aby nebol narušený jeho stav a nedošlo k ohrozeniu alebo k oslabeniu jeho ekologickostabilizačnej funkcie.

(3) Vytváranie a udržiavanie územného systému ekologickej stability je verejným záujmom. Podnikatelia a právnické osoby, ktorí zamýšľajú vykonávať činnosť, ktorou môžu ohroziť alebo narušiť územný systém ekologickej stability, sú povinní zároveň navrhnúť opatrenia, ktoré prispejú k jeho vytváraniu a udržiavaniu.

(4) Podnikatelia a právnické osoby, ktorí svojou činnosťou zasahujú do ekosystémov, ich zložiek alebo prvkov, sú povinní na vlastné náklady vykonávať opatrenia smerujúce k predchádzaniu a obmedzovaniu ich poškodzovania a ničenia.

(5) Podnikatelia a právnické osoby sú povinní opatrenia podľa odsekov 3 a 4 zahrnúť už do návrhov projektov, programov, plánov a ostatnej dokumentácie vypracúvanej podľa osobitných predpisov.

(6) Funkčnosť prvkov ÚSES zabezpečiť rešpektovaním ich ochrany pred zástavbou, to znamená nezasahovať do ich plochy bariérovými prvkami, oploteniami, resp. sem neumiestňovať budovy a stavebné zámery.

NATURA 2000

Zo záväzkov SR ako členského štátu Európskeho spoločenstva vyplýva realizácia Programu budovania sústavy osobitne chránených území NATURA 2000. Túto sústavu tvoria dva typy území:

- územia európskeho významu
- chránené vtáčie územia

Národný zoznam navrhovaných chránených vtáčích území schválila vláda SR dňa 9. júla 2003 uznesením vlády č. 636/2003, národný zoznam obsahuje 38 navrhovaných chránených vtáčích území s celkovou rozlohou cca 1 236 545 ha (25,2% rozlohy SR).

Do riešeného územia nezasahuje žiadne navrhované ani vyhlásené chránené vtáčie územie ani žiadne územie európskeho významu.

Územný systém ekologickej stability

V zmysle § 2 zákona o ochrane prírody a krajiny sa za územný systém ekologickej stability (ÚSES) považuje taká celopriestorová štruktúra navzájom prepojených ekosystémov, ich zložiek a prvkov, ktorá zabezpečuje rozmanitosť podmienok a foriem života v krajine. Základnými prvkami kostry ÚSESu sú biocentrá a biokoridory provincionálneho, nadregionálneho, regionálneho a miestneho významu a interakčné prvky. Súčasťou tvorby ÚSES v krajine je aj systém opatrení na ekologicky vhodné a optimálne využívanie krajiny a jej potenciálu.

V Slovenskej republike koncepcia ÚSES bola prijatá uznesením vlády SR č. 394 z roku 1991.

Do návrhu ÚPN zapracovať a rešpektovať všetky prvky ÚSES, ktoré do k. ú. zasahujú v zmysle Koncepcie územného rozvoja Slovenska (2001), ÚPN Nitrianskeho kraja v znení Zmien a doplnkov 1 (2015) - časti krajinná štruktúra, R - ÚSESu okresu Nové Zámky (2022).

Na miestnej úrovni je ÚSES dopĺňaný o prvky miestneho významu a o interakčné prvky, čím sa postupne vytvárajú podmienky pre zabezpečenie priestorovej ekologickej stability krajiny a tým zachovanie rôznorodosti podmienok a foriem života.

Podľa Zákona NR SR č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny je definované:

1. biocentrum je ekosystém alebo skupina ekosystémov, ktorá vytvára trvalé podmienky na rozmnožovanie, úkryt a výživu živých organizmov a na zachovanie prirodzeného vývoja ich spoločenstiev.

Význam biocentra je daný jeho rozlohou, druhovým zložením a biogeografickým významom. Biocentrum regionálneho významu predstavujú oblasť alebo časť krajiny so zvláštnym významom pre daný región, ktorá umožňuje za vhodných podmienok existenciu prirodzených ekosystémov a ich trvalý prirodzený vývoj.

2. biokoridor je priestorovo prepojený súbor ekosystémov, ktorý spája biocentrá a umožňuje migráciu a výmenu genetických informácií živých organizmov a ich spoločenstiev, na ktorý priestorovo nadväzujú interakčné prvky.

Význam biokoridu je daný jeho rozlohou, druhovým zložením a biogeografickým významom. Ide o prvok krajinné štruktúry, ktorý svojou štruktúrou a stavom ekologických podmienok umožňuje migráciu organizmov s cieľom výmeny genetických informácií a interakciu medzi rôznymi ekosystémami s rôznou ekostabilizačnou, príp. inou funkciou.

3. interakčný prvok určitý ekosystém, jeho prvok alebo skupina ekosystémov, najmä trvalá trávna plocha, močiar, porast, jazero, prepojený na biocentrá a biokoridory, ktorý zabezpečuje ich priaznivé pôsobenie na okolité časti krajiny pozmenenej alebo narušenej človekom.

Ostatné ekostabilizačné prvky:

Genofondovo významné lokality (GL) predstavujú územia s výskytom vzácnych a chránených druhov flóry a fauny. Významné sú pre zachovanie autochtónnej biodiverzity (Bohálková et al., 2014). Sú to lokality, ktoré spĺňajú kritériá najmä z hľadiska významnosti pre biodiverzitu

a prítomnosť ohrozených a chránených druhov, reprezentatívnosť, pôvodnosť, umiestnenie v krajine a veľkosť.

Ekologicky významné segmenty krajiny (EVSK) sú časti krajiny, ktoré sú tvorené alebo v nich prevažujú ekosystémy s relatívne vyššou ekologickou stabilitou. Vyznačujú sa trvalosťou bioty a ekologickými podmienkami umožňujúcimi existenciu druhov prirodzeného genofondu krajiny (Lów *et al.* 1995). Podľa metodických pokynov (Bohálová *et al.*, 2014) sú EVSK z metodologického hľadiska základom pre návrh jednotlivých prvkov ÚSES, stávajú sa základom pre vymedzenie biocentier, príp. môžu mať vplyv na trasovanie biokoridorov. Ide o vzácne prirodzené a prírode blízke biotopy z hľadiska ochrany genofondu, ako aj územia, ktoré plnia vyrovnávajúcu funkciu (tlmia negatívne dôsledky ľudskej činnosti).

Z hľadiska rozloženia jednotlivých ťažiskových prvkov územného systému ekologickej stability v riešenom území možno uviesť nasledovné prvky :

Chránené územia

Sieť európskej sústavy chránených území je tvorená chránenými vtáčimi územiami (CHVÚ) a územiami európskeho významu (SKUEV).

V k. ú. Kamenný Most sa nachádzajú nasledovné územia európskej sústavy chránených území Natura 2000 a národnej sústavy maloplošne chránených častí prírody:

- a) Územie európskeho významu **SKUEV0066 Kamenínske slaniská**;
- b) Územie európskeho významu **SKUEV0157 Starý vrch**;
- c) Územie európskeho významu **SKUEV0158 Modrý vrch**;
- d) Územie európskeho významu **SKUEV0820 Dolný tok Hrona**;
- e) Chránené vtáčie územie - **nezasahuje**
- f) **Chránený areál Kamenínske slaniská** (evid. č. 1258) vyhlásené Nariadením vlády SR č. 246/2020 Z. z. (súčasťou chráneného areálu je územie európskeho významu SKUEV0066 Kamenínske slaniská), 4. stupeň územnej ochrany podľa § 14 zákona č. 543/2002 Z. z.
- g) **Prírodná rezervácia Čistiny** (evid. č. 1103) prírodná rezervácia vyhlásená Krajským úradom ŽP v Nitre č.2/2001, 4. stupeň ochrany - vyhláška Krajského úradu ŽP v Nitre č.1/2004 s účinnosťou od 1.7.2004 podľa § 15 zákona č. 543/2002 Z. z., prírodná rezervácia je súčasťou SKUEV0066 Kamenínske slaniská

Genofondové lokality

GL1 - Kamenínske slaniská

Príslušnosť k ZUJ (k. ú.): Kamenín, Kamenný Most

Krátka charakteristika: slaná step a vlhké slané lúky

Výskyt biotopov európskeho a národného významu: Vnútrozemské slaniská a slané lúky (SI1 – 1340*), Panónske slané stepi a slaniská (SI3 - 1530*), Aluviálne lúky zväzu *Cnidion venosi* (Lk8 - 6440), Nížinné a podhorské kosné lúky (Lk1 - 6510), Vegetácia vysokých ostríc (Lk10).

Výskyt druhov európskeho významu, chránených a ohrozených druhov rastlín:

Artemisia santonicum subsp. patens, Camphorosma annua, Carex divisa, Carex melanostachya, Crepis pulchra, Heleochloa schoenoides, Chenopodium chenopoioides, Galatella punctata, Iris spuria, Limonium gmelinii, Pholiurus pannonicus, Plantago maritima, Plantago tenuiflora, Ranunculus pedatus, Trifolium angulatum, Trifolium retusum, Trifolium pannonicum.

Príslušnosť k MCHÚ: časť tvorí PR Čistiny, NPR Kamenínske slanisko

Príslušnosť k územiám sústavy NATURA 2000: SKUEV0066 Kamenínske slaniská

Navrhované manažmentové opatrenia: realizovať opatrenia uvedené v programe starostlivosti o navrhovaný CHA Kamenínske slaniská schválený na roky 2017 – 2046.

GL8 Modrý vrch

Príslušnosť k ZUJ (k. ú.): Kamenný Most, Nána

Krátka charakteristika: časť Dank - teplomilné dubiny s mimoriadne druhovo bohatou teplomilnou flórou a faunou, časť Starý vrch - úhory a opustené sady na spraši, najbohatšia lokalita druhu európskeho významu *Creme tataria* na Slovensku.

Výskyt biotopov európskeho a národného významu: časť Dank - Teplomilné ponticko - panónske dubové lesy na spraši a piesku (Ls3.2 - 91I0*), Dubovo - hrabové lesy panónske (Ls2.2 - 91G0*), Teplomilné submediteránne dubové lesy (Ls3.1 - 91H0*), Dubovo - cerové lesy (Ls3.4 - 91M0), Suchomilné travinno-bylinné a krovinné porasty na vápnom substráte s významným výskytom druhov čeľade Orchidaceae (Tr1.1 - 6210*), Panónske travinno-bylinné porasty na spraši (Tr3 - 6250*), Subpanónske travinno-bylinné porasty (Tr2 - 6240*), Xerothermné kroviny (Kr6 - 40A0*), Teplomilné lemy (Tr6), časť Starý vrch - Panónske travinno-bylinné porasty na spraši (Tr3 - 6250*). Výskyt druhov európskeho významu, chránených a ohrozených druhov rastlín:

Adonis vernalis, *Prunus tenella*, *Crambe tataria*, *Dictamnus albus*, *Iris pumila*, *Iris graminea*, *Linaria pallidiflora*, *Ophrys sphegodes*, *Orchis purpurea*, *Potentilla patula*, *Pulsatilla grandis*, *Stipa crassiculmis* subsp. *auroanatolica*, *Himantoglossum caprinum*, časť Starý vrch - *Prunus tenella*, *Crambe tataria*, *Orchis purpurea*.

Výskyt druhov európskeho významu, chránených a ohrozených druhov živočíchov: *Maculinea arion*, *Bombina bombina*

Príslušnosť k MCHÚ: malú časť tvorí PR Vřšok

Príslušnosť k územiám sústavy NATURA 2000: časť tvorí SKUEV0158 Modrý vrch, SKUEV2158 Modrý vrch a SKUEV0157 Starý vrch.

GL12 Dolný tok Hrona

Príslušnosť k ZUJ (k. ú.): Bíňa, Kamenín, Kamenný Most, Nána, Kamenica nad Hronom

Krátka charakteristika: rieka Hron, lužné lesy, pobrežné a periodicky obnažované biotopy na brehoch nížinnej rieky, opustený kameňolom v andezitoch a spraše.

Výskyt biotopov európskeho a národného významu: Vřbovo-topoľové nížinné lužné lesy (Ls1.1 – 91E0*), Dubovo-brestovo-jaseňové nížinné lužné lesy (Ls1.2 - 91F0), Prirodzené eutrofné a mezotrofné stojaté vody s vegetáciou plávajúcich a/alebo ponorených cievnatých rastlín typu *Magnopotamion* alebo *Hydrocharition* (Vo2 – 3150), Nížinné a horské vodné toky s vegetáciou zväzu *Ranunculion fluitantis* a *Callitricho-Batrachion* (Vo4 - 3260), Štrkové lavice bez vegetácie (Br1), Rieky s bahňitými až piesočnatými brehmi s vegetáciou zväzov *Chenopodion rubri* p.p. a *Bidention* p.p. (Br5 – 3270), Bylinné lemové spoločenstvá nížinných riek (Br7), Aluviálne lúky zväzu *Cnidion venosi* (Lk8 - 6440), Vlhkomilné vysokobylinné lemové spoločenstvá na poriečnych nivách od nížin do alpínskeho stupňa (6430), časť Kamenický sprašový profil - Panónske travinno-bylinné porasty na spraši (Tr3 - 6250*), Xerothermné kroviny (Kr6 - 40A0*), Teplomilné lemy (Tr6).

Výskyt druhov európskeho významu, chránených a ohrozených druhov rastlín:

Scirpus radicans, časť Kamenický sprašový profil - *Adonis vernalis*, *Androsace maxima*, *Convolvulus cantabrica*.

Výskyt druhov európskeho významu, chránených a ohrozených druhov živočíchov:

Bombina bombina, *Eudontomyzon mariae*, *Gymnocephalus schraetzer*, *Aspius aspius*, *Gymnocephalus baloni*, *Gobio albipinnatus*, *Zingel streber*, *Rhodeus sericeus amarus*, *Rutilus pigus*, *Sabanejewia aurata*, *Lutra lutra*.

Príslušnosť k MCHÚ: malú časť tvorí PP Kamenický sprašový profil

Príslušnosť k územiám sústavy NATURA 2000: SKUEV0820 Dolný tok Hrona

GL44 Kamenný Most

Príslušnosť k ZUJ (k. ú.): Kamenný Most

Krátka charakteristika: Lesné spoločenstvá

Výskyt biotopov európskeho a národného významu: -

Výskyt druhov európskeho významu, chránených a ohrozených druhov rastlín: -

Výskyt druhov európskeho významu, chránených a ohrozených druhov živočíchov: *Orthosia schmidti*

Príslušnosť k VCHÚ a ich OP: -

Príslušnosť k MCHÚ: -

Príslušnosť k územiám sústavy NATURA 2000: -

Z hľadiska rozloženia jednotlivých ťažiskových prvkov územného systému ekologickej stability v riešenom území možno uviesť nasledovné prvky:

a) BIOCENTRÁ /RÚSES NZ, 2022/:**RBc3 Kamenínske slaniská**

Kategória: regionálne biocentrum

Výmera (existujúca / navrhovaná): 120 ha/ 120 ha

Lokalizácia: k.ú. Kamenín, Kamenný Most

Charakteristika a opis biocentra:

Zvyšky slanej stepi a vlhkých slaných lúk, ktoré sa ešte v polovici minulého storočia vyskytovali v oveľa väčšom rozsahu na Podunajskej nížine. vyskytuje sa tu množstvo vzácných, ohrozených a chránených druhov rastlín a živočíchov (hlavne bezstavovce a vtáky) a niekoľko typov biotopov európskeho a národného významu.

Stav biocentra: čiastočne vyhovujúci

Genofondové lokality: Súčasťou biocentra je GL Kamenínske slaniská

Legislatívna ochrana: MCHÚ: časť tvorí PR Čistiny, NPR Kamenínske slanisko; SKUEV: SKUEV0066 Kamenínske slaniská

Ohrozenia biocentra:

- intenzívne poľnohospodárstvo v okolí biocentra (splach živín a s tým súvisiaca eutrofizácia, možnosť prieniku ďalších chemických látok využívaných v poľnohospodárstve),
- nízka intenzita poľnohospodárskeho využívania a zánik jeho tradičných foriem (postupný zánik nelesných biotopov, zmena druhového zloženia travinno-bylinných porastov, ústup vzácných a ohrozených druhov fauny a flóry, šírenie ruderalných druhov...),
- prirodzená sukcesia spôsobujúca nežiadúce zarastanie travinno-bylinných porastov,
- vytváranie nelegálnych skládok odpadu,
- prirodzené či antropogénne zníženie hladiny podzemnej vody,
- urbanizácia.

Navrhované ekostabilizačné a manažmentové opatrenia:

- realizovať opatrenia uvedené v programe starostlivosti o navrhovaný CHA Kamenínske slaniská schválený na roky 2017 – 2046,
- podporiť resp. obnoviť primerané obhospodarovanie nelesných biotopov (lúky, pasienky) - kosenie, pastva,
- zabrániť urbanizácii územia,
- zabrániť znečisťovaniu územia,
- eliminovať invázne a ruderalne druhy,
- optimalizovať vodný režim územia vzhľadom na predmet ochrany.

Zoznam druhov európskeho významu, druhov národného významu a prioritných druhov rastlín, na ktorých ochranu sa vyhlasujú chránené územia (vyhláška č. 170/2021) , chránených druhov rastlín (vyhláška č. 170/2021) a druhov zaradených do Červeného zoznamu papraďorastov a vyšších rastlín Slovenska (5. vydanie) vyskytujúcich sa v biocentre Kamenínske slaniská:

Artemisia santonicum subsp. patens - palina slanomilná jednobliznová, *Altriplex littoralis* - loboda pobrežná, *Bupleurum tenuissimum* - prerastlík najtenší, *Camphorosma annua* - gáfrovka ročná, *Carex distans* - ostrica vzdialená, *Carex disticha* - ostrica dvojradová, *Carex divisa* - ostrica delená, *Crepis pulchra* - škarda úhľadná, *Eleocharis uniglumis* - bahnička jednoplevová, *Galatella punctata* - hviezdovec bodkovaný, *Heleocharis schoedoides* - bahnička šašinovitá, *Chenopodium chenopodioides* - mrlík slanomilný, *Iris spuria* - kosatec pochybný, *Juncus gerardii* - sitina Gerardova, *Lepidium perfoliatum* - žerucha prerastenolistá, *Limonium gmelinoides* - limonka Gmelinova, *Lythrum hyssopifolia* - vrbica yzopolistá, *Myosurus minimus* - chvostík myší, *Peucedanum officinale* - smldník lekársky, *Pholiurus pannonicus* - chvostovec panónsky, *Plantago maritima* - skorocel prímorský, *Plantago tenuiflora* - skorocel tenkokvetý, *Podospermum canum* - hadokoreň sivý, *Puccinellia limosa* - steblovec močiarny, *Pulegium vulgare* - mäta sivá, *Ranunculus pedatus* - iskerník odnožený, *Rumex stenophyllus* - štiavec úzkolistý, *Trifolium angulatum* - ďatelina hranatá, *Trifolium retusum* - ďatelina tupolistá, *Trifolium striatum* - ďatelina pruhovaná, *Seseli pallasii* - sezel pestrý, *Tripolium pannonicum* - astrička panónska.

Zoznam chránených druhov živočíchov (vyhláška č. 170/2021) a druhov zaradených do Červených zoznamov jednotlivých taxonomických skupín vyskytujúcich sa v biocentre Kamenínske slaniská:

Aiolopus thalassinus - koník štíhly, *Cochylimorpha obliquana* - obalovač kosný, *Bombina bombina* - kunka červenobruchá, *Pseudepidalea viridis* - ropucha zelená, *Hyla arborea* - rosnička zelená, *Pelophylax kl. esculenta* - skokan zelený, *Lacerta agilis* - jašterica obyčajná, *Anthus campestris* - ľabtuška poľná, *Coturnix coturnix* - prepelica poľná, *Lanius collurio* - strakoš obyčajný, *Perdix perdix* - jarabica poľná, *Sylvia nisoria* - penica jarabá, *Saxicola rubicola (torquata)* - prhl'aviar čiernohlavý, *Vanellus vanellus* - cibik chochlatý, *Tringa totanus* - kalužiak červenonohý, *Upupa epops* - dudok chochlatý.

Podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny a vyhlášky Ministerstva životného prostredia SR č. 170/2021, prílohy č. 1 – Zoznam a spoločenská hodnota biotopov národného významu, biotopov európskeho významu a prioritných biotopov (§1 vyhlášky) sa v biocentre nachádzajú nasledovné biotopy národného, európskeho významu a prioritné biotopy (označené hviezdíčkou):

Nelesné biotopy v biocentre Kamenínske slaniská:

- SI1 Vnútrozemské slaniská a slané lúky (1340*)
- SI3 Panónske slané stepi a slaniská (1530*)
- Lk8 Aluviálne lúky zväzu *Cnidion venosi* (6440)
- Lk1 Nížinné a podhorské kosné lúky (6510)
- Lk10 Vegetácia vysokých ostríc

RBc5 Modrý vrch

Kategória: Regionálne biocentrum

Výmera (existujúca/navrhovaná): 214 ha / 214 ha

Lokalizácia: k. ú. Kamenný Most, k.ú. Nána

Krátka charakteristika a opis biocentra:

Zachovalejší ucelenejší komplex teplomilných dubových lesov rôznych typov, teplo a suchomilné trávniky s druhovo bohatou teplomilnou flórou vrátane viacerých vzácných, ohrozených a

chránených druhov. Časť tvoria úhory a opustené sady na spraši s najbohatšou lokalitou druhu európskeho významu *Crambe tataria* na Slovensku.

Stav biocentra: čiastočne vyhovujúci

Genofondové lokality: Súčasťou biocentra GL Modrý vrch

Legislatívna ochrana: MCHÚ: malú časť tvorí PR Vršok

SKUEV: časť tvorí SKUEV0158 Modrý vrch a SKUEV0157 Starý vrch

Ohrozenia biocentra:

- intenzívne lesné hospodárstvo (zmena drevinového zloženia porastov, zmena porastovej štruktúry, zánik prirodzených štruktúr, intenzívna ťažba starých porastov nad 100 rokov, chemizácia, znečisťovania odpadmi rôzneho druhu, budovanie lesných ciest, erózia, úmyselné rozširovanie alebo spontánny prienik nepôvodných druhov,
- nízka intenzita poľnohospodárskeho využívania a zánik jeho tradičných foriem (postupný zánik nelesných biotopov, zmena druhového zloženia lúk, ústup vzácnych a ohrozených druhov flóry a fauny, šírenie ruderalných druhov...),
- rozširovanie invázných a expanzívnych druhov,
- nadmerné stavy kopytníkov, vrátane nepôvodných druhov,
- stavebná činnosť,
- ťažba nerastných surovín.

Navrhované ekostabilizačné a manažmentové opatrenia:

- uplatňovať prírode blízke hospodárenie v lesoch - vylúčenie holorubov, na maximálnej ploche hospodáriť pri zachovaní trvalosti lesa (účelový výber, trvalo etážové porasty), pri rúbaňovom spôsobe hospodárenia minimalizovať veľkosť obnovených plôch a voliť nesymetrické tvary obnovných prvkov, optimalizovať výstavbu lesnej cestnej siete, maximálne využívať prirodzenú obnovu lesa, postupne obnoviť prirodzené drevinové zloženie porastov, v porastoch ponechávať stromy na dožitie, dutinové a hniezdne stromy, dostatok odumretého dreva, štruktúra porastov v maximálnej možnej miere priblížiť prirodzenej štruktúre lesa, udržiavať stavy kopytníkov na úrovni neohrozujúcej obnovu žiadnej z drevín pôvodného zloženia, minimalizovať alebo vylúčiť použitie chemických látok, systematickou údržbou lesných ciest minimalizovať vodnú eróziu, využívať šetrné technológie ťažby a približovania dreva, využívať pôvodný genofond drevín na obnovu lesa,
- vyčleniť dostatočne veľké územia ponechané na samovývoj, prednostne chrániť prirodzené lesy,
- podporiť resp. obnoviť primerané obhospodarovanie nelesných biotopov (lúky, pasienky) - kosenie, pastva,
- nepripustiť ťažbu nerastných surovín a vylúčiť umiestnenie objektov banskej infraštruktúry na území biocentra,
- nepripustiť urbanizáciu územia a výstavbu nadradenej infraštruktúry.

Zoznam druhov európskeho významu, druhov národného významu a prioritných druhov rastlín, na ktorých ochranu sa vyhlasujú chránené územia (príloha č.4 k vyhláške č. 170/2021 Z. z.), chránených druhov rastlín (príloha č. 5 k vyhláške č. 170/2021 Z. z.) a druhov zaradených do Červeného zoznamu papraďorastov a vyšších rastlín Slovenska (5. vydanie) vyskytujúcich sa v biocentre Modrý vrch:

Aconitum anthora - prilbica jedhojová, *Adonis vernalis* - hlaváčik jarný, *Alcea biennis* - lbiš bledý, *Althaea hirsuta* - lbiš chlpatý, *Anemone sylvestris* - veternica lesná, *Bupleurum rotundifolia* - prerastlík okrúhlohlístý, *Cephalaria transsylvanica* - hlavinka sedmohradská, *Crambe tataria* - katran tatársky, *Dictamnus paniculata* - gypsomilka metlinatá, *Himantoglossum caprinum* - jazýčkovec

východný, *Inula salicina* subsp. *sabuletorum* - oman vrbolistý piesočný, *Iris graminea* - kosatec trávolistý, *Iris pumila* - kosatec nízky, *Isatis campestris* - farbovník poľný, *Jurinea mollis* - sinokvet mäkký, *Linaria pallidiflora* - pyštek taliansky, *Linum flavum* - ľan žltý, *Linum hirsutum* - ľan chlpatý, *Lotus borbasii* - ľadenec Borbášov, *Ophrys sphegodes* - hmyzovník pavúkovitý, *Orchis purpurea* - vstavač purpurový, *Phlomis tuberosa* - sápa hluznatá, *Potentilla patula* - nátržník rozložitý, *Prunus tenella* - mandľa nízka, *Pulsatilla grandis* - poniklec veľkokvetý, *Ranunculus illyricus* - iskerník ilýrsky, *Sternbergia colchiciflora* - šternbergia jesienkovitá, *Stipa crassiculmis* subsp. *euroanatolica* - kavyl' hrubosteblový euroázijský, *Stipa pennata* - kavyl' Ivanov, *Stipa pulcherrima* - kavyl' pôvabný, *Vinca herbacea* - zimozeleň bylinná, *Viola ambigua* - fialka premenlivá.

Zoznam chránených druhov živočíchov (príloha č. 4 a 6 k vyhláške č. 170/2021 Z. z.) a druhov zaradených do Červených zoznamov jednotlivých taxonomických skupín vyskytujúcich sa v biocentre Modrý vrch:

Maculinea arion - modráčik čiernoškvrnný, *Lucanus cervus* - roháč obyčajný, *Bombina bombina* - kunka červenobruchá, *Bufo bufo* - ropucha bradavičnatá, *Hyla arborea* - rosnička zelená, *Lacerta agilis* - jašterica obyčajná, *Lacerta viridis* - jašterica zelená, *Coronella austriaca* - užovka hladká, *Zamenis longissimus* - užovka stromová, *Accipiter gentilis* - jastrab veľký, *Accipiter nisus* - jastrab krahulec, *Asio otus* - myšiarka ušatá, *Dendrocopos major* - d'ateľ veľký, *Dendrocopos minor* - d'ateľ malý, *Dendrocopos medius* - d'ateľ prostredný, *Ficedula albicollis* - muchárik bielokrký, *Falco subbuteo* - sokol lastovičiar, *Jynx torquilla* - krutohľav hnedý, *Lanius collurio* - strakoš obyčajný, *Picus viridis* - žlna zelená, *Sylvia nisoria* - penica jarabá, *Strix aluco* - sova lesná, *Upupa epops* - dudok chochlatý.

Podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny a vyhlášky Ministerstva životného prostredia SR č. 170/2021 Z. z., prílohy č. 1 – Zoznam a spoločenská hodnota biotopov národného významu, biotopov európskeho významu a prioritných biotopov (§1 vyhlášky) sa v biocentre Modrý vrch nachádzajú nasledovné biotopy národného, európskeho významu a prioritné biotopy (označené hviezdikou):

Nelesné biotopy:

Kr6 Xerothermné kroviny (40A0*)

Tr1.1 Suchomilné travinno-bylinné a krovinné porasty na vápnom substráte s významným výskytom druhov čeľade Orchidaceae (6210*)

Tr2 Subpanónske travinno-bylinné porasty (6240*)

Tr3 Panónske travinno - bylinné porasty na spraši (6250*)

Tr6 Teplomilné lemy

Lesné biotopy:

Ls2.2 Dubovo-hrabové lesy panónske (91G0*)

Ls3.1 Teplomilné submediteránne dubové lesy (91H0*)

Ls3.2 Teplomilné ponticko-panónske dubové lesy na spraši a piesku (91I0*)

Ls3.4 Dubovo - cerové lesy (91M0)

RBc9 Dolný tok Hrona

Kategória: Regionálne biocentrum

Výmera (existujúca/navrhovaná): 598 ha / 598 ha

Lokalizácia: k. ú. Bíňa, Kamenín, Kamenný Most, Malá nad Hronom, Nána, kamenica nad Hronom, Štúrovo, presahuje do okresov Levice, Žarnovica

Krátka charakteristika a opis biocentra:

Úsek rieky Hron v okrese Nové Zámky, mŕtve ramená, sprievodné lužné lesy, pobrežné a periodicky obnažované biotopy na brehoch nížinnej rieky, staré štrkoviská s kolísajúcou vodnou hladinou, na ktoré sú viazané mnohé vzácne, ohrozené a chránené druhy fauny a flóry. Súčasťou biocentra je aj nadväzujúci opustený andezitový kameňolom s výskytom vzácných druhov flóry.

Stav biocentra: čiastočne vyhovujúci

Genofondové lokality: Súčasťou biocentra je GL Dolný tok Hrona

Legislatívna ochrana: MCHÚ: malú časť tvorí PP Kamenický sprašový profil

SKUEV: SKUEV0820 Dolný tok Hrona

Ohrozenia biocentra:

- Intenzívne poľnohospodárstvo v okolí biocentra (splach živín a s tým súvisiaca eutrofizácia, možnosť prieniku ďalších chemických látok využívaných v poľnohospodárstve),
- negatívne zásahy do vodného toku,
- výstavba MVE a iných prekážok v toku
- vytváranie nelegálnych skládok odpadu,
- urbanizácia brehov,
- ťažba štrku,
- pytliactvo,
- výrub brehových a sprievodných porastov,
- vyrušovanie.

Navrhované ekostabilizačné a manažmentové opatrenia:

- zabrániť urbanizácii územia brehov, výstavbe MVE a iných priečných prekážok v toku,
- zabrániť regulácie toku,
- zabrániť likvidácii štrkových lavíc,
- obnoviť dynamiku riečnych ramien ich znovu napojením na tok Hrona,
- zabrániť znečisťovaniu územia,
- eliminovať invázne druhy,
- obnoviť drevinové zloženie lužných lesov,
- vyčleniť dostatočne veľké územia ponechané na samovývoj, prednostne chrániť prirodzené lesy.

Zoznam druhov európskeho významu, druhov národného významu a prioritných druhov rastlín, na ktorých ochranu sa vyhlasujú chránené územia (príloha č.4 k vyhláske č. 170/2021 Z. z.), chránených druhov rastlín (príloha č. 5 k vyhláske č.170/2021 Z. z.) a druhov zaradených do Červeného zoznamu papraďorastov a vyšších rastlín Slovenska (5. vydanie) vyskytujúcich sa v biocentre Dolný tok Hrona:

Adonis vernalis - hlaváčik jarný, Androsace elongata - pochybok dlhostopkatý, Androsace maxima - pochybok najväčší, Convolvulus cantabrica - pupenec kantabrijský, Leersia oryzopides - tajnička ryžovitá, Scirpus radicans - škripina koreňujúca.

Zoznam chránených druhov živočíchov (príloha č. 4 a 6 k vyhláske č. 170/2021 Z. z.) a druhov zaradených do Červených zoznamov jednotlivých taxonomických skupín vyskytujúcich sa v biocentre Dolný tok Hrona:

Aspius aspius - boleň dravý, Eudontomyzon mariae - mihuľa ukrajinská, Gymnocephalus baloni - hrebenačka pásavá, Cottus gobio - hlaváč bieloplutvý, Zingel streber - kolok malý, Zingel zingel - kolok veľký, Rhodeus sericeus amarus - lopatka dúhová, Rutilus pigus - plotica lesklá, Pelecus cultratus - šablňa krivočiara, Bombina bombina - kunka červenobruchá, Bufo bufo - ropucha bradavičnatá, Emys orbicularis - korytnačka močiarna, Natrix natrix - užovka obojková, Natrix tessellata - užovka fľakaná, Alcedo atthis - rybárik riečny, Botaurus stellaris - bučiak veľký, Ciconia ciconia - bocian biely, Ciconia nigra - bocian čierny, Circus aeruginosus - kaňa močiarna, Lanius collurio - strakoš obyčajný, Merops apiaster - včelárik zlatý, Picus viridis - žlna zelená, Remiz pendulinus - kúdeľníčka lužná, Sylvia nisoria - penica jarabá, Vanellus vanellus - cibik chochlatý, Lutra lutra - vydra riečna, Pipistrellus pipistrellus - večernica hvízdavá, Pipistrellus nathusii - večernica parková, Nyctalus noctula - raniak hrdzavý, Myotis daubentonii - netopier vodný.

Podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny a vyhlášky Ministerstva životného prostredia SR č. 170/2021 Z. z., prílohy č. 1 – Zoznam a spoločenská hodnota biotopov národného významu, biotopov európskeho významu a prioritných biotopov (§1 vyhlášky) sa v biocentre Dolný tok Hrona nachádzajú nasledovné biotopy národného, európskeho významu a prioritné biotopy (označené hviezdíčkou):

Nelesné biotopy:

- Lk8 *Aluviálne lúky zväzu Cnidion venosi (6440)*
 Vo2 *Prírodné eutrofné a mezotrofné stojaté vody s vegetáciou plávajúcich a/alebo ponorených cievnatých rastlín typu Magnopotamion alebo Hydrocharition (3150)*
 Vo4 *Nížinné až horské vodné toky s vegetáciou zväzu Ranunculion fluitantis a Callitricho-Batrachion (3260)*
 Br1 *Štrkové lavice bez vegetácie*
 Br5 *Rieky s bahňitými až piesočnatými brehmi s vegetáciou zväzov Chenopodium rubri p.p. a Bidention p.p. (3270)*
 Br7 *Bylinné lemové spoločenstvá nížinných riek*
 Tr3 *Panónske travinno-bylinné porasty na spraši (6250*)*
 Tr6 *Teplomilné lemy*
 Kr6 *Xerotermné kroviny (40A0*)*

Lesné biotopy:

- Ls1.1 *Vrbovo-topoľové nížinné lužné lesy (91E0*)*
 Ls1.2 *Dubovo-brestovo-jaseňovo nížinné lužné lesy (91F0)*

b) BOKORIDORY /RÚSES NZ, 2022/:

NRBk2 Hron

Kategória: Nadregionálny biokoridor

Dĺžka / šírka / výmera: 18 000 m / od 200 do 1200 m

Príslušnosť k ZUJ (k.ú.): Čata, Bíňa, Kamenín, Kamenný Most, Malá nad Hronom, Nána, Kamenica nad Hronom

Krátka charakteristika a opis biokoridora:

Nadregionálne významný hydricko – terestrický biokoridor celoeurópskeho významu, ktorý zahŕňa časť rieky Hron v okrese Nové Zámky. Preteká podunajskou pahorkatinou (Hronská niva), kde sa za Štúrovom vlieva do rieky Dunaj. V koridore sa vyskytujú mnohé vzácne a ohrozené druhy akvatických a semiakvatických organizmov v širokej škále biotopov ako napr. Vrbovo-topoľové nížinné lužné lesy (Ls1.1 - 91E0), Dubovo - brestovo - jaseňové nížinné lužné lesy (Ls2.1 - 91F0), Štrkové lavice bez vegetácie (Br1), Rieky s bahňitými až piesočnatými brehmi s vegetáciou zväzov Chenopodium rubri p.p. a Bidention p.p. (Br5 - 3270), Bylinné lemové spoločenstvá nížinných riek (Br7), Nížinné až horské vodné toky s vegetáciou zväzu Ranunculion fluitantis a Callitricho - Batrachion (Vo4 - 3260), Prírodné eutrofné a mezotrofné stojaté vody s vegetáciou plávajúcich a / alebo ponorených cievnatých rastlín typu Magnopotamion alebo Hydrocharition (Vo2 - 3150), Aluviálne lúky zväzu Cnidion venosi (Lk8 - 6440), Vlhkomilné vysokobylinné lemové spoločenstvá na poriečnych nivách od nížin do alpínskeho stupňa (6430).*

Stav biokoridora: čiastočne vyhovujúci

Genofondové lokality: GL12 - Dolný tok Hrona

Legislatívna ochrana: SKUEV: časť zaberá SKUEV0820 Dolný tok Hrona

Ohrozenia, konfliktné uzly, bariéry:

- výstavba MVE,
- výstavba iných priečných bariér v toku (napr. stavidlá, stupne, sklzy, hate, hrádze a pod.),

- výstavba väčších urbanizovaných komplexov ako priemyselné areály, rekreačná infraštruktúra, bytová zástavba (individuálna, hromadná),
- likvidácia väčších komplexov nelesnej drevinovej a sprievodnej vegetácie najmä líniová vegetácia ako vetrolamy, remízky, sprievodná zeleň,
- intenzívne poľnohospodárstvo a využívanie krajiny,
- rozorávanie lúk,
- veľkoplošné oplotenie poľnohospodárskych kultúr a trvalých trávnych porastov,
- regulácia toku a napriamovanie toku a deštrukcia toku nevhodnými technickými zásahmi (napr. betónové brehy a pod.),
- likvidácia štrkových lavíc, ostrovov a iných naplavenín ťažbou štrku a úpravou toku pre MVE,
- likvidácia a výruby brehových a sprievodných porastov,
- šírenie invázných druhov,
- znečisťovanie brehov skládkami odpadov,
- zarybňovanie nepôvodnými druhmi,
- znečistenie vody (priemyselné a komunálne znečistenie, znečistenie s poľnohospodárskej výroby, dopravy),
- intenzívne rybárske obhospodarovanie,
- urbanizácia v okolí toku a výstavba infraštruktúry.

Navrhované ekostabilizačné a manažmentové opatrenia:

- neurbanizovať plochy biokoridoru a jeho bezprostrednú blízkosť,
- zachovať alebo obnoviť krajinnú štruktúru s vysokým podielom heterogénnych prvkov ŠKŠ,
- minimalizovať akékoľvek ľudské zásahy do samotného toku a do brehovej vegetácie, minimalizovať reguláciu toku, vylúčiť výstavbu MVE a ďalších priečných prekážok v toku,
- vylúčiť komerčnú ťažbu štrku v koryte,
- vyvinúť úsilie na spriechodnenie a odstránenie bariér v toku v súlade s Vodným plánom Slovenska,
- všade tam, kde je to možné, obnoviť pôvodnú morfológiu toku a vodný režim, napr. napojením odstavených riečnych ramien, obnovou meandrov, obnovou periodických záplav, pri rešpektovaní podmienok určených správcom vodného toku,
- minimalizovať úmyselný výrub drevín v biokoridore, tam, kde to je možné, rozšíriť plochy brehových a sprievodných porastov,
- vylúčiť aplikáciu chemických látok,
- regulovať zarybňovanie nepôvodnými druhmi, snažiť sa o obnovu prirodzeného druhového spektra ichtyofauny,
- regulovať rekreačné využívanie (vrátane rybárskeho využívania).

RBk2 Trávnica – Veľké Lovce/Kolta - Svodín

Kategória: regionálny biokoridor

Dĺžka / šírka / výmera: cca 80 km / od 200 m po 6 800 m, v južnej tretine (cca od Novej Viesky) sa rozdeľuje na 4 vetvy (smerom do okresu Komárno – Chrbát, smerom na NRbC2 Čenkovský les a RbC8 – Dunaj, smerom na RbC5 Modrý vrch a smerom na RbC3 Kamenínske slaniská).

Príslušnosť k ZUJ (k.ú.): Trávnica, Pozba, Podhájska, Veľké Lovce, Čechy, Kolta, Dedinka, Jasová, Dubník, Strekov, Svodín, Nová Vieska, Veľké Ludince, Gbelce, Mužla, Šarkan, Ľubá, Kamenný Most

Krátka charakteristika a opis biocentra: Terestrický biokoridor ležiaci v Podunajskej pahorkatine (Hronská pahorkatina) zabezpečujúci migráciu veľkých kopytníkov pravdepodobne až z južných výbežkov Štiavnických vrchov v smere sever – juh ďalej od Podunajskej nížiny a pahorkatiny.

Stav biocentra: čiastočne vyhovujúci

Genofondové lokality: -

Legislatívna ochrana: -

Ohrozenia, konfliktné uzly, bariéry:

- výstavba väčších urbanizovaných komplexov ako priemyselné areály, rekreačná infraštruktúra, bytová zástavba (individuálna, hromadná),
- výstavba líniových stavieb najmä diaľnice, rýchlostné cesty a cesty I. triedy, železnice regionálnej a nadregionálnej dopravnej infraštruktúry,
- likvidácia väčších komplexov nelesnej drevinovej a sprievodnej vegetácie najmä líniová vegetácia ako vetrolamy, remízky, sprievodná zeleň,
- likvidácia väčších komplexov lesných porastov,
- intenzívne poľnohospodárstvo a využívanie krajiny,
- rozorávanie lúk,
- veľkoplošné oplotenie poľnohospodárskych kultúr a trvalých trávnych porastov,
- otváranie povrchových lomov,
- zakladanie oplotených zverníc.

Navrhované ekostabilizačné a manažmentové opatrenia:

- neurbanizovať plochy biokoridoru a jeho bezprostrednú blízkosť,
- vylúčiť akékoľvek trvalé a nepriechodné oplotenie pozemkov v biokoridore,
- zabezpečiť výstavbu vhodných priechodov a ekoduktov pre migráciu rôznych skupín fauny (obojživelníky, malé cicavce, stredne veľké cicavce, veľké cicavce),
- zachovať alebo obnoviť krajinnú štruktúru s vysokým podielom heterogénnych prvkov ŠKŠ,
- minimalizovať úmyselný výrub drevín v priestore koridoru a zvýšiť podiel nelesnej drevinovej vegetácie,
- zamedziť otváraníu povrchových lomov,
- minimalizovať svetelné znečistenie priestoru biokoridoru

PRVKY MÚSES

Biokoridory navrhované:

- biokoridor miestneho významu hydrický: **nMBk1 – PARÍŽ**
nMBk2 – bezmenný prítok PARÍŽA

V riešenom území sa nachádzajú jestvujúce interakčné prvky líniové IPL i plošné IPP:

Interakčné prvky plošné:

IPP1 – VINICE, NDV, lokalita „Chrobáčik“

IPP2 – VINICE, NDV, lokalita „Vadas“

IPP3 – VINICE, lokalita „Starý les“

IPP4 – VINICE, NDV, lokalita „Rigó, Čseplesz“

IPP5 – VINICE, NDV, lokalita „Hegyfarok“

IPP6 – VINICE, NDV, lokalita „Starý les“

Interakčné prvky líniové:

IPL1 – NDV, lokalita „Koryto, Nad jazerom“

IPL2 – NDV, lokalita „Pri studni“

IPL3 – NDV, lokalita „Pri Kamenickom kanáli“

Stromoradia navrhované:

nS1 – lokalita „Fejesdomb“

nS2 – lokalita „Pri železničnej trati“

- nS3, nS4** – lokalita „Pod chodníkom“
nS5 – lokalita „Pri poľnohospodárskom družstve“
nS6 – lokalita „Pri futbalovom ihrisku“
nS7, nS8 – lokalita „Tatianske“
nS9 – lokalita „Starý les“
nS10 – lokalita „Hlavný vrch“

Koeficient ekologickej stability

Koeficient ekologickej stability (KES) vyjadruje sprostredkované stupeň prirodzenosti územia na základe kvality (stupeň ekologickej stability) a kvantity (plošná výmera) jednotlivých prvkov súčasnej krajinej štruktúry v riešenom katastrálnom území. Výpočet KES je možný viacerými spôsobmi (napr. Tekel, 2002; Reháčková, Paudišová, 2007).

Pre výpočet KES bol použitý vzťah:

$$KES = (\sum Si \times Pi) / Pz$$

kde:

Pi - plocha jednotlivého druhu pozemku (plocha všetkých prvkov krajinej štruktúry s rovnakým stupňom biotickej stability),

Si - stupeň stability jednotlivého druhu pozemku,

Pz - plocha hodnotenej ZUJ (hranice obce).

Výsledkom je hodnotenie ekologickej stability riešeného územia obce Kamenný Most koeficientom ekologickej stability (KES) **1,96 - krajina so strednou ekologickou stabilitou**. V riešenom území je najnižšia hodnota ekologickej stability v sídle a najvyššia v oblastiach s lesným porastom. Je však potrebné poznamenať, že táto hodnota má zníženú výpovednú schopnosť, lebo obsahuje iba kvantitatívne hodnotenie z pohľadu súčasnej krajinej štruktúry v celom priestore katastrálneho územia. Hodnoty ekologickej stability nezahŕňajú kvalitatívny rozmer (znečistenie prírodného prostredia, horizontálne interakčné väzby krajinej štruktúry ...). Podľa výpočtu koeficientu ekologickej stability je zrejmé, že KES katastra Kamenný Most je jeden z vyšších v okrese Nové Zámky, napriek tomu, že sa jedná o územie so strednou ekologickou stabilitou, je v riešenom území potrebné dodržiavať ekologicko-manažmentové opatrenia a naďalej realizovať nové ekostabilizačné prvky.

Pri budovaní a prevádzkovaní, ako aj pri rekonštrukcii líniových stavieb je potrebné zachovať vhodnými technickými opatreniami ich migračnú priechodnosť - § 4 ods. 6 a 7 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

Účelom navrhovaných opatrení na ekologicky vhodné a optimálne využívanie krajiny je dosiahnutie týchto základných cieľov:

- vytvorenie a zabezpečenie reálne funkčného územného systému ekologickej stability územia, ktorý budú tvoriť navzájom prepojené a funkčné prvky ÚSES nadregionálneho, regionálneho a miestneho významu.
- zabezpečiť ochranu a starostlivosť o chránené časti prírody a krajinu v zmysle zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov
- zabezpečiť ochranu prírodných zdrojov podľa legislatívne platných zákonov a uplatňovať princípy trvalo udržateľného využívania prírodných zdrojov,
- orgán ochrany drevín v zmysle zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane prírody“) je príslušná obec. V zmysle novely

zákona o ochrane prírody príslušným orgánom na povoleniu výrubu drevín za hranicami zastavaného územia obce je Okresný úrad, odbor starostlivosti o životné prostredie.

- Z hľadiska záujmov ochrany prírody pri výsadbách drevín v zastavanom území obce aj za hranicami zastavaného územia obce uprednostňovať domáce, pôvodné druhy drevín. Pri výsadbe nepôvodných druhov drevín za hranicami zastavaného územia obce sa vyžaduje súhlas orgánu ochrany prírody.

Návrh opatrení pre usporiadanie územia z hľadiska ekologických aspektov, ochrany prírody a krajiny

V riešenom území výrazne prevláda rastlinná poľnohospodárska výroba no prítomné sú aj menšie lesné spoločenstvá a stabilné územia trvalých trávnych porastov a viníc.

Odkrytím pôdnej zložky a jej intenzívne využívanie si žiada používanie umelých hnojív a chemických ochranných prostriedkov na ochranu pestovanej vegetácie ako aj na zvyšovanie objemu poľnohospodárskej výroby.

Vodné toky sú zregulované, povrchová i podzemná voda je ohrozovaná najmä chemickými látkami z poľnohospodárskej činnosti. Prírodné biotopy boli obmedzené na minimum.

V nadväznosti na vyššie uvedené sú navrhované nasledovné opatrenia:

Návrh krajinoekologických opatrení

Pre zachovanie ekologicky hodnotných krajinných celkov je potrebné realizovať opatrenia na dosiahnutie týchto základných cieľov:

- I. vytvorenie a zabezpečenie reálne funkčného územného systému ekologickej stability územia, ktorý budú tvoriť navzájom prepojené a funkčné prvky ÚSES regionálneho a miestneho významu.
- II. zabezpečiť ochranu a starostlivosť o chránené časti prírody a krajinu v zmysle zákona č. 54/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny
- III. zabezpečiť ochranu prírodných zdrojov podľa legislatívne platných zákonov a uplatňovať princípy trvaloudržateľného využívania prírodných zdrojov

Návrh opatrení pre usporiadanie územia z hľadiska ekologických aspektov, ochrany prírody a krajiny

Návrh opatrení:

- A. prvky ÚSESu považovať za limity územného rozvoja, zabezpečiť v nich taký režim využívania, aby spĺňali funkciu biokoridoru, biocentra resp. interakčného prvku, neprerušovať línie biokoridorov a plochu biocentier pri navrhovaní koridorov infraštruktúry a líniových stavieb, navrhované prvky ÚSES schváliť v záväznej časti ÚPD obce,
- B. zachovať súčasnú sieť vodných tokov v riešenom území aj s brehovými porastmi za účelom zachovania ich ekologických funkcií pri súčasnom zachovaní úrovne protipovodňovej ochrany,
- C. v rámci revitalizácie vodných tokov ponechať brehy zatrávnené, doplniť brehovú vegetáciu vhodnými pôvodnými drevinami, zabezpečiť dostatočné množstvo vody v tokoch, vybudovať prehrádzky na vybraných úsekoch toku s cieľom zadržiavať vodu v krajine, oddeliť pásmami TTP brehy potokov od plôch ornej pôdy a iné),
- D. zachovať plochy súčasnej NDV a zabezpečiť ich odbornú starostlivosť,

- E. pri výsadbe drevín v krajine napr. v rámci novej výsadby alebo náhradnej výsadby za realizované výrubu drevín v zmysle zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny alebo pri dopĺňaní prvkov M-ÚSES uprednostniť také druhy, ktoré sú typické pre potencionálnu vegetáciu v riešenom území,
- F. vypracovať návrh uličnej a parkovej zelene v obci, v ktorom budú zahrnuté nasledovné úpravy: stanoviť základné prvky starostlivosti o zeleň v obci (napr. kosenie, výsadba drevín), doplniť stromy a kríky na miestach, kde chýbajú, zabezpečiť odbornú starostlivosť o verejnú a vyhradenú zeleň, vyčleniť pozemky na náhradnú výsadbu, odstrániť vzdušné elektrické kábové vedenia v obci,
- G. rozšíriť plochy NDV výsadbou v lokalitách, ktoré sú bez vegetácie a na zanedbaných a nevyužívaných plochách, alebo plochách náchylných na eróziu,
- H. zachovať jestvujúce plochy TTP, realizovať zakladanie nových plôch TTP (protierózne opatrenie),
- I. zachovať jestvujúce plochy hospodárskych lesov, dodržiavať lesohospodársky plán, obnoviť plochy lesných pozemkov v súčasnosti bez porastu,
- J. realizovať opatrenia na zamedzenie šírenia invázných druhov rastlín a drevín,
- K. chrániť najkvalitnejšiu poľnohospodársku pôdu v príslušnom katastrálnom území podľa kódu bonitovaných pôdnoekologických jednotiek (BPEJ) na základe zoznamu chránených pôd podľa prílohy č.2 k Nariadeniu vlády č.58/2013 Z. z..
- L. zabezpečiť výsadbu izolačnej hygienickej zelene,
- M. zabezpečiť ochranu genofondových lokalít v území, zachovať historickú krajinnú štruktúru miestnych viníc,

Návrh opatrení na ochranu prírodných zdrojov a na znižovanie negatívneho pôsobenia stresových javov

Ochrana prírodných zdrojov je realizovaná vo forme legislatívnych opatrení na ochranu jednotlivých prírodných zdrojov.

Stresové javy v krajine vytvárajú v krajine rôzne environmentálne problémy ohrozujúce prírodné zdroje (vodu, pôdu, ovzdušie, horninové prostredie, vegetáciu), ekologickú stabilitu, biodiverzitu, i zdravie obyvateľstva).

Návrh opatrení:

- N. na ochranu poľnohospodárskej pôdy pred eróziou realizovať systém ochranných agrotechnických opatrení (v zmysle § 5 zákona č. 220/2004 Z.z.):
 - a) výsadba účelovej poľnohospodárskej a ochrannej zelene,
 - b) vrstevnicová agrotechnika,
 - c) striedanie plodín s ochranným účinkom,
 - d) mulčovacia medziplodina kombinovaná s bezorbovou agrotechnikou,
 - e) bezorbová agrotechnika,
 - f) oševné postupy so striedaním plodín s ochranným účinkom,
 - g) usporiadanie honov v smere prevládajúcich vetrov,
 - h) iné opatrenia, ktoré určí pôdna služba podľa stupňa erózie poľnohospodárskej pôdy.
- O. uprednostniť poľnohospodársku výrobu na menších parcelách PPF (o veľkosti cca 50-60 ha), jednotlivé parcely oddeliť medzami (pásmi TTP) resp. vhodnými drevinami, a tak umožniť rozmanitejšiu štruktúru krajiny, ktorá by poskytovala viacero možností pre úkryt, hľadanie potravy a rozmnožovanie živočíchov, čo by podporilo zvýšenie biodiverzity v krajine,

- P. realizovať potrebné protiradónové opatrenia pri výstavbe nových objektoch alebo kde je nutné realizovať sanačné opatrenia už v existujúcom bytovom fonde s cieľom chrániť obyvateľov pred radiačnou záťažou. Na území, na ktorom je potrebné realizovať potrebné protiradónové opatrenia, neplánovať výstavbu rekreačných objektov, liečební, školských a predškolských zariadení a pod.,
- Q. realizovať opatrenia na zníženie zaťaženia obyvateľstva hlukom a exhalátmi z automobilovej dopravy,
- R. realizovať v odpadovom hospodárstve minimalizáciu odpadov, separovaný zber a zhodnocovanie odpadov,
- S. monitorovať upravené (prekryté) skládky v záujmovom území obce,
- T. na vzdušných elektrických vedeniach vykonať technické opatrenia zabraňujúce usmrcovaniu vtákov,
- U. rešpektovať plán protipovodňových opatrení,
- V. realizovať protierózne opatrenia v lokalitách so strednou a silnou veternou eróziou výsadbou vetrolamov v podobe NDV a zatravnovacích pásov.

Jednotlivé opatrenia sú podrobne graficky znázornené vo výkresoch č.3,4.

V súvislosti so zaradením riešeného územia medzi zraniteľné oblasti sa vyžaduje dodržiavanie určených opatrení pri obhospodarovaní poľnohospodárskej pôdy.

Navrhované opatrenia RÚSES okresu Nové Zámky (2022)

Vybrané opatrenia pre záujmové k. ú. Kamenný Most:

a) Ekostabilizačné opatrenia:

- E2** Zvýšiť podiel nelesnej drevinovej vegetácie
- E22** Zabezpečiť výsadbu izolačnej hygienickej vegetácie
- E28** Zabezpečiť výsadbu vetrolamov

b) Protierózne a protipovodňové opatrenia:

- P6** Realizovať agrotechnické protierózne opatrenia, v najexponovanejších lokalitách zatravníť plochy náchylné na eróziu

c) Skupiny manažmentových opatrení pre prvky RÚSES:

- MO1:**
 - Uplatňovať prírode blízke hospodárenie v lesoch – vylúčenie holorubov, na maximálnej ploche hospodáriť pri zachovaní trvalosti lesa (účelový výber, trvalo etážové porasty), pri rúbaňovom spôsobe hospodárenia minimalizovať veľkosť obnovovaných plôch a voliť nesymetrické tvary obnovných prvkov, optimalizovať výstavbu lesnej cestnej siete, maximálne využívať prirodzenú obnovu lesa, postupne obnoviť prirodzené drevinové zloženie porastov, v porastoch ponechávať stromy na dožitie, dutinové a hniezdne stromy, dostatok odumretého dreva, štruktúru porastov v maximálne nožnej miere priblížiť prirodzenej štruktúre lesa, udržiavať stavy kopytníkov na úrovni neohrozujúcej obnovu žiadnej z drevín pôvodného zloženia, minimalizovať alebo vylúčiť použitie chemických látok, systematickou údržbou lesných ciest minimalizovať vodnú eróziu, využívať šetrné technológie ťažby a približovanie dreva, využívať pôvodný genofond drevín na obnovu lesa;
 - Vyčleniť dostatočne veľké územia ponechané na samovývoj, prednostne chrániť prirodzené lesy;

- Podporiť resp. obnoviť primerané obhospodarovanie nelesných biotopov (lúky, pasienky) – kosenie, pastva, vypaľovanie;
- Cielene odstraňovať nepôvodné predovšetkým invázne druhy;
- Nepripustiť ťažbu nerastných surovín a vylúčiť umiestnenie objektov banskej infraštruktúry na území biocentra;
- Nepripustiť urbanizáciu územia a výstavbu nadradenej infraštruktúry;

Manažmentové opatrenia pre prvky RÚSES všeobecne platné pre územie okresu Nové Zámky

A. Diferencovaná starostlivosť o osobitne chránené územia a územia ÚEV a CHVÚ

A2 Dodržiavať manažmentové opatrenia ÚEV na základe Smernice Rady č. 92/43/EHS o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín (tzv. Smernica o biotopoch), ako aj manažmentových opatrení stanovených Štátnou ochranou prírody a krajiny, potrebných pre zachovanie priaznivého stavu druhu v daných územiach.

A3 Dodržiavať manažmentové opatrenia CHVÚ na základe Smernice Rady č. 79/409/EHS o ochrane voľne žijúcich vtákov (tzv. Smernica o vtákoch), ako aj manažmentových opatrení stanovených štátnou ochranou prírody a krajiny, potrebných pre zachovanie priaznivého stavu území za účelom zabezpečenia priaznivého stavu biotopov druhov vtákov a biotopov sťahovavých druhov vtákov a zabezpečenia podmienok ich prežitia a rozmnožovania.

B. Diferencovaná starostlivosť o významné biotopy európskeho významu a genofondové lokality

B1 Starostlivosť o komplexy lesných biotopov európskeho významu na základe programov starostlivosti o lesné biotopy, lokality vyčlenené mimo hraníc ÚEV a CHVÚ zapracovať do PSL.

B2 Starostlivosť o komplexy nelesných biotopov európskeho významu.

D. Ochrana súčasného stavu krajiny

D1 Ponechať voľné plochy pre prirodzenú sukcesiu ako potenciálnych priestorov pre následné prepojenie štruktúr ÚSES.

D2 Chrániť prirodzené neresiská rýb so zreteľom na ochranu častí tokov s výskytom vzácnych druhov rýb.

D3 Vylúčiť výrubu v brehových porastoch s výnimkou odstraňovania drevín zasahujúcich do toku s dôrazom na zabránenie zužovania biokoridorov, najmä na väčších tokoch.

D4 Pri výstavbe neumiestňovať stavby v blízkosti tokov a v ich inundačných územiach.

D5 Obnoviť obhospodarovanie (kosenie, pasenie), zabrániť zarastaniu drevinami, čím sa má podporiť zachovanie cenných mozaikových štruktúr v krajine.

D6 Udržiavať rozvoľnenú štruktúru ekotónu - mozaiku trávnatých plôch, krovín a vyšších drevín pre potreby zachovania priestorovej i druhovej biodiverzity v krajine.

D7 Vylúčiť výsadbu nepôvodných drevín najmä v priestoroch genofondových lokalít a v chránených územiach a ich blízkosti.

E. Zvyšovanie ekologickej stability poľnohospodárskej a lesnej krajiny

E2 Zvýšiť podiel nelesnej drevinovej vegetácie.

E22 Zabezpečiť výsadbu izolačnej hygienickej vegetácie.

E28 Zabezpečiť výsadbu vetrolamov.

F. Eliminácia stresových faktorov

F1 Zosúladiť rekreačné aktivity so záujmami ochrany prírody.

F3 Eliminovať aktivity poškodzujúce biotopy (motokros, cyklokros, skútre, štvorkolky).

- F4 Realizovať účinné opatrenia na odstránenie kolízií veľkých cicavcov v územiach križovania sa biokoridorov a dopravných koridorov.
- F5 Zmierniť dopady výstavby dopravnej infraštruktúry realizáciou technických opatrení pre priechodnosť a funkčnosť biokoridorov (podchody, navádzacie zábrany, odstraňovanie bariér) najmä v lokalitách, kde dochádza ku križovaniu a prekryvu prvkov RÚSES s dopravnými koridormi.
- F6 Odstrániť, resp. spriechodniť existujúce migračné bariéry na vodných tokoch.
- F7 Revitalizovať regulované vodné toky, znižovať bariérový efekt umelo upravených brehov.
- F8 Odstraňovať a monitorovať environmentálne záťaž.
- F9 Dôsledne rešpektovať zákaz ťažby štrku v riečišti mimo vyhradených ťažobných priestorov.

G. Komplexná starostlivosť o kvalitu životného prostredia v sídlach

- G2 Znižovať úroveň znečistenia.
- G3 Znižovať hlukovú záťaž.
- G4 Zvyšovať zastúpenie a starostlivosť o plochy verejnej, účelovej a ochrannej zelene.

Konfliktné uzly

V záujmovom území je možné v rámci stresových javov definovať niekoľko konfliktných uzlov:

Konfliktný uzol KU1, KU2 – stret územia európskeho významu, regionálneho biocentra, chráneného areálu a genofondovej lokality s cestou I. triedy a železničnou traťou.

(viď. výkres č.3,4)

Územnotechnické predpoklady pre realizáciu opatrení, ktoré budú smerovať k zmierneniu nepriaznivých dôsledkov zmeny klímy na záujmové územie a sídelné prostredie obce Kamenný Most. V súlade s dokumentom: "Metodické usmernenie MDVRR SR k Stratégií adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky klímy".

- a) Opatrenia voči častejším a intenzívnejším vlnám horúčav;
- koncipovať urbanistickú štruktúru obce tak aby umožňovala lepšiu cirkuláciu vzduchu;
 - zabezpečiť zvyšovanie podielu vegetácie a vodných prvkov v obci osobitne v časti s navrhovanou novou urbanizáciou. - ÚPC D5, R1, R2, R3, R4, R5, ktorú je možné ešte ovplyvniť v koncepcnej fáze;
 - zabezpečiť a podporovať obmedzovanie prílišného prehrievania stavieb, napríklad vhodnou orientáciou stavieb k svetovým stranám, tepelnou izoláciou, tienením transparentných výplní;
 - vytvárať a podporovať vhodnú mikroklimu pre chodcov a cyklistov v obci-spríevodná a alejová zeleň pozdĺž jestvujúcich aj navrhovaných ulíc;
 - zabezpečiť a prispôsobiť výber drevín pre výsadbu v obci meniacim sa klimatickým podmienkam;
 - vytvárať komplexný systém plôch zelene v obci v prepojení do kontaktných hraníc obce a príľahlej krajiny. Dôsledne realizovať prepojenie sprievodnej zelene ulíc , alejí IA1, A2, B1, B2, D1, D2, D3, D4, D5 a zelene voľnej krajiny/.
- b) Opatrenia voči častejšiemu výskytu silných vetrov a víchric;
- zabezpečiť a podporovať výsadbu lesa, alebo spoločenstiev drevín mimo zastavaného územia obce - realizovať navrhovanú výsadbu sprievodnej zelene pozdĺž tokov a poľných ciest v súlade s MÚSES;
 - zabezpečiť udržiavanie dobrého stavu statickej a ekologickej stability stromovej vegetácie - pravidelná údržba a monitoring;

- zabezpečiť dostatočnú odstupovú vzdialenosť stromovej vegetácie od elektrického vedenia – rešpektovať ochranné pásma elektroenergetických zariadení;
 - zabezpečiť a podporovať implementáciu opatrení proti veternej erózii /výsadba vetrolamov - NDV - /vid'. výkres č. 2,3,4/;
- c) Opatrenia voči častejšiemu výskytu sucha;
- podporovať a zabezpečiť opätovné využívanie dažďovej a odpadovej vody;
 - zabezpečiť minimalizáciu strát vody v rozvodovej sieti obce - zaviesť monitoring;
 - realizovať opatrenia voči riziku lesných požiarov - výstražné infotabule;
 - podporovať a zabezpečovať zvýšené využívanie lokálnych vodných plôch a dostupnosť záložných vodných zdrojov;
 - v zalesnenej časti katastra a v oblasti depresii na lúkach podporovať budovanie malých akumulčných - zádržných hrádzok;
- d) Opatrenia voči častejšiemu výskytu intenzívnych zrážok;
- podporovať a zabezpečiť udržiavanie plôch s vegetáciou lesných spoločenstiev;
 - zabezpečiť a podporovať infiltračnú kapacitu územia diverzifikovaním štruktúry krajinej pokrývky s výrazným zastúpením vsakovacích prvkov mimo zastavaného územia obce a minimalizovaním podielu nepriepustných povrchov na urbanizovaných plochách v zastavanom území;
 - zabezpečiť a podporovať zvyšovanie podielu vegetácie pre zadržiavanie a infiltráciu dažďových vôd v obci – navrhovaná sprievodná zeleň pozdĺž tokov a poľných ciest;
 - zabezpečiť a podporovať ochranu tokov a mokradí – východná, severovýchodná časť k.ú. Kamenný Most;
 - odtokové pomery usmerňovať pomocou drobných hydrotechnických opatrení- zadržiavanie vody aj formou zatrávnenie určených lokalít s bezorbovou technikou hospodárenia;
 - zohľadňovať aj možnosť realizácie prvkov revitalizácie krajiny mimo zastavaného územia obce a to formou vytvárania drobných vodozádržných a zasakovacích zariadení.
 - podporovať a udržiavať sieť lesných ciest s účinnou protipovodňovou ochranou;
 - dodržiavať plán protipovodňovej ochrany obce;

Ochranné pásmo pohrebiska

Ochranné pásmo pohrebiska je riešené v súlade so zákonom č.398/2019 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č.131/2010 o pohrebníctve a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony. Ochranné pásmo pohrebiska (ÚPC E1, ÚPC E3 - 25m; ÚPC E2 – 50m)

Ochrana dochovaných genofondových zdrojov

Ochranu lesného reprodukčného materiálu ustanovuje zákon NR SR č. 138/2010 Z. z. o lesnom reprodukčnom materiáli v znení zákona č. 49/2011 Z. z. a zákona č. 73/2013. Ochranu zveri, rýb a včiel a činnosti s nimi spojené - poľovníctvo, rybárstvo a včelárstvo upravuje najmä zákon NR SR č. 274/2009 Z. z. o poľovníctve v znení zákona NR SR č. 115/2013 Z. z., zákon NR SR č. 216/2018 Z. z. o rybárstve v znení neskorších predpisov a ďalšie právne predpisy.

Pre účely ÚSES zaradujeme k tejto téme:

- uznané lesné porasty pre zber semenného materiálu kategórie A, B, výberové stromy, génové základne, semenné sady, klonové archívy;

Lesné porasty v k.ú. Kamenný Most nie sú určené ako uznané zdroje reprodukčného materiálu

/Zdroj: Národné lesnícke centrum/

- samostatné zverníky, samostatné bažantnice a uznané poľovné revíry, pre ktoré zákon o poľovníctve stanovuje podmienky na ochranu a zachovanie genofondu zveri;
*Podľa zákona č. 274/2009 Z. z. o poľovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov, môže Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR podľa § 13b z dôvodu zachovania kvality genofondu niektorých druhov zveri vyhlásiť poľovný revír za tzv. "vyhradený revír". **Poľovné revíry, ktoré boli zákonom určené za vyhradené revíry sa v k. ú. Kamenný Most nenachádzajú.***
- chránené rybárske oblasti, ktoré sa vyhlasujú na základe výsledkov ichtyologického prieskumu v záujme ochrany genofondu rýb a skvalitňovania stavu pôvodných druhov rýb.
V k. ú. Kamenný Most sa nenachádza žiadna chránená rybárska oblasť a ani rybárske lovné revíry.

Výkon poľovníctva upravuje legislatíva:

MPH SR č. 407/2002 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva poľnohospodárstva a výživy č. 59/1967 Zb., ktorou sa vydávajú vykonávacie predpisy k zákonu o poľovníctve v znení neskorších predpisov, MPH SR č. 230/2001 Z. z. ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva poľnohospodárstva a výživy Slovenskej socialistickej republiky č. 172/1975 Zb. o ochrane a o čase, spôsobe a podmienkach lovu niektorých druhov zveri v znení vyhlášky č. 231/1997 Z. z.

MPH SR č. 229/2001 Z. z. o spôsobe kontroly ulovenej zveri, MPH SR č. 222/2001 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva poľnohospodárstva a výživy Slovenskej socialistickej republiky a Ministerstva kultúry Slovenskej socialistickej republiky č. 171/1975 Zb., ktorou sa mení výpočet zveri.

Katastrálne územie Kamenný Most spadá pod štyri poľovné revíry:

- *Na severozápade k.ú. Kamenný Most spadá veľmi malá časť územia do Poľovného revíru SRNEC Ľubá (poľovná oblasť: S XIV. Pohronie, užívateľ: Poľovnícka spoločnosť Srnec)*
- *Významná časť k.ú. spadá pod Poľovný revír Kamenný Most (poľovná oblasť: S XIV. Pohronie, užívateľ: Poľovnícke združenie Kamenný Most)*
- *Južná časť k.ú. Kamenný Most spadá do Poľovného revíru I.B.A. AGRO - LOV (poľovná oblasť: S XIV. Pohronie, užívateľ: Svättojánsky vrch)*
- *Zanedbateľná časť na východe k.ú. Kamenný Most, za riekou Hron, spadá do Poľovného revíru Malá nad Hronom (poľovná oblasť: S XIV. Pohronie, užívateľ: Poľovnícka spoločnosť Lipa)*

Výkon rybárstva upravuje legislatíva:

Právne zásady ochrany rýb na Slovensku zabezpečujú viaceré zákony a vyhlášky:

- zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov
- vyhláška MŽP SR č.170/2021 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny, v zmysle prílohy č. 5 je evidovaných 18 druhov rýb,
- zákon č.139/2002 Z. z. o rybárstve upravuje podmienky ochrany, chovu a lovu rýb a ostatných vodných organizmov tak, aby priamo alebo prostredníctvom ekologických väzieb nedochádzalo k narušeniu vodných ekosystémov a k ohrozeniu genofondu rýb. Zároveň upravuje aj práva a povinnosti fyzických a právnických osôb pri využívaní vôd na ochranu, chov a lov rýb, pôsobnosť

štátnej správy na úseku rybárstva ako aj zodpovednosť za porušenie povinností podľa tohto zákona.

- Vyhláška MŽP SR č. 185/2006 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 139/2002 Z. z. o rybárstve v znení neskorších predpisov

V k.ú. Kamenný Most sa podľa zoznamu revírov Slovenského rybárskeho zväzu nachádzajú tri revíry:

- **Rybníky Ľubá**
Číslo revíru: 2-2530-1-2
Charakter: kaprové vody
Účel: chovný
Užívateľ: SRZ
Plocha: 36 ha
- **Paríž**
Číslo revíru: 2-2040-1-2
Charakter: kaprové vody
Účel: chovný
Organizácia: MO Štúrovo
Užívateľ: SRZ
Plocha: 3 ha
- **Hron č.1**
Číslo revíru: 2-0740-1-1
Charakter: kaprové vody
Účel: lovný
Užívateľ: SRZ
Plocha: 0 ha

NÁVRH URBANISTICKEJ KONCEPCIE PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA

Územný plán rešpektuje kompozičnú výstavbu sídla, hlavne polohu kompozičných osí a referenčných uzlov. V závislosti na globálnej urbanistickej kompozícii organizuje umiestnenie vyšších funkcií. Uplatňuje princíp revitalizácie tradičných urbanisticko-architektonických vzťahov v súlade s potrebami obce. Novú výstavbu odporúčame limitovať trojpodlažnými stavbami vrátane podkrovia s tradičným typom striech, tvaroslovných prvkov a materiálov v záujme eliminovania množstva cudzorodých prvkov. ÚPN zachováva tradičné hmotovo - priestorové vzťahy, ktoré zvyrazňujú charakter tohto vidieckeho osídlenia. Pri rozvoji obce sú rešpektované všetky pamiatkovo hodnotné objekty.

Územie obce je tvorené jedným katastrálnym územím a to k.ú. Kamenný Most.

Formovanie funkčno-priestorovej kostry

Zastavané územie obce Kamenný Most leží v severovýchodnej časti katastrálneho územia, pretína ho zo severu na juh cesta I. triedy I/76 ako spojnica miest Hronský Beňadik - Kalná nad Hronom - Kamenín - Štúrovo. Západným okrajom zastavaného územia obce vedie zo severu na juh železničná trať v smere Levice - Štúrovo a späť. Juhovýchodná časť zastavaného územia obce Kamenný Most je v dotyku s mýtym ramenom rieky Hron, obkolesujúce vodnú plochu - rybník, tzv. Carpodrom. Sídlna štruktúra je pomerne kompaktná.

Funkčné členenie

Historické jadro obce s typickou parcelačnou štruktúrou sa rozprestiera najmä v centrálnej časti zastavaného územia pozdĺž cesty I. triedy I/76. Obytné domy v starej časti sú dlhé jednotrakty

s otvorenými dvormi, so štítmi do ulice. Novšie domy majú prevažne štvorcové pôdorysy, 2 podlažia a plochú strechu, resp. prízemné domy s riešením podkrovia. V severnej a centrálnej časti obce sa nachádza 6 bytových domov s 2, 3 a 4 podlažiami. V obci prevláda obytná funkcia. V súčasnosti sa v obci nachádzajú všetky bonitné triedy objektov, od objektov nových, až po objekty odporúčané na asanáciu. Prevládajú však objekty v dobrom až horšom stave vyžadujúce si rekonštrukciu.

Vybavenostný uzol (občianska vybavenosť komerčného a nekomerčného charakteru) sa nachádza v polohe primárneho a sekundárneho referenčného uzla. Tie ležia v strede obce na ceste I. triedy I/76 v smere na Štúrovo, ktorá zároveň predstavujú hlavnú kompozičnú os sídla. Prirodzenou výškovou a architektonickou dominantou je barokový rímsko-katolícky kostol sv. Maurícia (Móricia) postavený v centre obce.

Hlavnú kompozičnú os sídla tvorí dopravná línia cesty I. triedy I/76, ktorá vchádza do k.ú. Kamenný Most zo severu, prechádza zastavaným územím obce a na juhu opúšťa kataster Kamenný Most. Vedľajšiu sekundárnu kompozičnú os predstavuje sústava miestnych komunikácií, ktorá vytvára dopravnú líniu od železničnej stanice až k areálu SVP š.p.. Priestor kríženia oboch osí môžeme definovať ako hlavný referenčný uzol - kultúrno- administratívno správne a komerčné centrum obce.

Podľa kategorizácie pôdorysných typov sa jedná o skupinový cestný typ. Návrh vytvára predpoklady vzájomného funkčného a dopravného prepojenia jednotlivých častí obce. Definuje vybavenostný uzol v polohe hlavného - primárneho referenčného uzla, ktorý leží na priesečníku primárnej a sekundárnej kompozičnej osi.

Z hľadiska urbanistickej kompozície obce návrh ÚPN:

- rešpektuje kompozičnú výstavbu sídla, hlavne polohu jestvujúcich kompozičných osí a referenčného uzla.
- v súlade s globálnou urbanistickou kompozíciou organizuje umiestnenie vyšších funkcií;
- uplatňuje princíp revitalizácie tradičných urbanisticko-architektonických vzťahov v súlade s potrebami obce ;
- novú výstavbu limituje dvojpodlažnými stavbami vrátane podkrovia, v kompozične opodstatnených-zdôvodnených polohách je výnimočne možné povoliť stavbu o jedno podlažie vyššiu;
- odporúča sa realizovať obytné stavby s tradičným tvarovo jednoduchým typom striech, miestnych tvaroslovných prvkov a materiálov v záujme eliminovania množstva cudzorodých prvkov, exotických a nevhodných vzorov;
- podporuje návrat tradičných hmotovo - priestorových vzťahov, ktoré zvýraznia špecifický charakter obce a obmedzia cudzorodé, exotické architektonické prvky;
- pri rozvoji obce požaduje rešpektovať a chrániť pamiatkovo hodnotné objekty, objekty s kultúrohistorickou hodnotou a významné prírodné lokality;

V návrhovom období je potrebné rešpektovať kompozičnú výstavbu obce a plánovito formovať hlavné kompozičné osi a referenčný uzol. Preto je logické, že budú nositeľkami najdôležitejších funkcií. Vzhľadom na priestorové možnosti v oblasti primárneho referenčného uzla je potrebné chýbajúcu vybavenosť lokalizovať práve tu. Centrum obce formovať ako :

- administratívno- správne,
- historicko- kultúrne,
- vybavenostné.

Cieľom územného plánu obce je i bezkolízne riešenie a usporiadanie nových rozvojových území najmä pre rozvoj bývania (individuálna bytová výstavba), výrobnopodnikateľských aktivít, rekreácie a ich riešenie v zmysle kontinuity priestorového a hmotového vývoja.

Dôležitou súčasťou návrhu je :

- skompaktnenie obce;
- rešpektovanie požiadaviek kompozičnej skladby v praxi;
- návrh formovania obce prostredníctvom regulačných opatrení ;
- doplnenie chýbajúcej občianskej vybavenosti a technickej infraštruktúry;
- vytvorenie sprievodnej zelene pozdĺž poľných ciest a vodných tokov (protierózne opatrenia) za hranicu zastavaného územia a v stresových polohách návrh vhodnej ekostabilizačnej zelene;

Návrh urbanistickej koncepcie sa predovšetkým riadi základnou kompozičnou kostrou sídla, ktorú tvoria jednotlivé kompozičné osi a referenčný uzol, ktoré sú tiež kategorizované podľa stupňa dôležitosti. (viď výkres č.6 VOR) Táto kostra je východiskom pre všetky ďalšie predovšetkým investičné rozhodnutia.

Kompozícia sídla potvrdzuje polohu centra obce v teritóriu hlavného referenčného uzla, ktorý sa nachádza na krížení kompozičných osí.

Dominantou obce je kostol. Sídelná štruktúra je pomerne kompaktná a vytvára organický celok. V riešenom území je potrebné chrániť, pamätihodnosti, architektonicky hodnotné objekty a hodnotné a chránené prírodné územia.

Všeobecné podmienky ochrany vo vzťahu k zástavbe

- Činnosti na území obce nesmú narušiť pamätihodnosti a prírodné hodnoty;
- Zachovať funkčné využitie územia na bývanie, s doplnkovým využitím - občianska vybavenosť, prednostne viazané na jestvujúci stavebný fond v území. V oblasti centra formovať polyfunkčnú zástavbu;
- Zachovať pomer zastavania v území, vytvorený pravidelným a rozvoľneným umiestnením objektov popri uliciach - miestnych komunikáciách;
- Nové trvalé alebo dočasné úžitkové alebo účelové stavby v dvorových častiach pozemkov musia byť len sekundárne - doplnkové voči hlavnej stavbe na pozemku. Tieto stavby musia vychádzať z jestvujúceho usporiadania parcelácie a radenia objektov.
- rešpektovať, zachovať a regulačne usmerňovať jestvujúce vinohradnícke a agroturistické oblasti : Starý vrch, Rygó, Hegyfárok, Cseplész, Vadas a Bogaras (lokalita Chrobáčik) ;
- nad rámec jestvujúcich nevytvárať ďalšie nové satelitné sídelné celky v k.ú., ale formovať obec ako kompaktný urbanistický organizmus;

Zachovanie, údržba a regenerácia výškového a priestorového usporiadania objektov

1. Rešpektovať pamätihodnosti a zachovaný stavebný fond s pamiatkovými hodnotami ako podstatnú zložku stavebného fondu územia;
2. Zachovať, udržiavať a využívať stavebný fond v území v súlade s pôvodnou funkciou, bez požiadaviek na neadekvátne zmeny funkcií a s negatívnym dôsledkom na stavebnú podstatu a dispozíciu pôvodných objektov;
3. pri rekonštrukčnom procese jestvujúcich stavieb a pri novej výstavbe prispôbiť farebnosť nových fasád od bielej po zemité farby;
4. pri novej výstavbe v zastavanom území obce možnosť stavať iba typické stavby pre naše územie, vylúčiť stavby dreveníc (zrubov), umiestňovanie mobilných domov- mobilónov;
5. preferovať v lokalitách určených pre občiansku vybavenosť spojenie obytnej funkcie a občianskej vybavenosti a znížiť tak nároky na novovytvárané veľké plochy pre bývanie všade tam, kde je to možné;

Zachovanie, údržba a regenerácia prvkov interiéru a uličného parteru

1. Udržiavať verejné priestranstvá a poloverejné priestory v dobrom technickom, prevádzkovom a estetickom stave.
2. Odstrániť alebo eliminovať rušivé a hodnoty prostredia neadekvátne zásahy; Zachovať významné, charakteristické diaľkové aj lokálne pohľady na sídelné usporiadanie a na barokový rímsko-katolícky kostol sv. Maurícia.

V bezprostrednom okolí nehnuteľnej pamiatky-pamätihodnosti nevykonávať stavebnú činnosť ani inú činnosť, ktorá by mohla ohroziť pamiatkové hodnoty kultúrnej pamiatky. Bezprostredné okolie nehnuteľnej kultúrnej pamiatky je priestor v okruhu päťdesiatich metrov od nehnuteľnej pamiatky. Vzdialenosť sa počíta od obvodového plášťa stavby, ak nehnuteľnou kultúrnou pamiatkou je stavba, alebo od hranice pozemku, ak nehnuteľnou kultúrnou pamiatkou je pozemok (§ 27 ods. 2 pamiatkového zákona).

Opatreniami v oblasti starostlivosti o zeleň zachovávať charakteristické pohľady a panorámy. Vylúčiť umiestňovanie stavieb, iných objektov, prevádzkových a technických zariadení alebo výsadbu zelene, ktoré narušia ustálené usporiadanie a pohľadové kužele k sakrálnemu objektu - dominante obce.

Zachovanie, údržba a regenerácia ďalších stavebných, kultúrnych a prírodných hodnôt

Primerane uplatňovať v spoločenskej, hospodárskej a riadiacej praxi (napr. bežný každodenný život, cestovný ruch, výkon verejnej správy obce) historickú tradíciu a kultúrne dedičstvo obce.

Rešpektovať plochy záhrad a ostatných celkov verejnej a súkromnej zelene ako súčasti stabilizovaného usporiadania územia.

Vykonávať priebežnú údržbu plôch záhrad a ostatnej zelene; vykonávať odbornú starostlivosť o dreviny a ostatné prírodné prvky v území.

Požiadavky na ochranu, obnovu a prezentáciu zelene

Pri všetkých plochách zelene na verejných priestranstvách zabezpečiť pravidelnú údržbu na primeranej odbornej úrovni. Nové výsadby a akékoľvek úpravy zelene nad rámec bežnej údržby (teda všetky také, ktoré zasahujú do plošného a priestorového usporiadania územia), musia byť vykonávané koncepčne, na základe projektovej dokumentácie. V celom riešenom území sa odporúča výsadba pôvodných druhov drevín.

9. Obyvateľstvo - demografické údaje (napr. počet dotknutých obyvateľov, veková štruktúra, zdravotný stav, zamestnanosť, vzdelanie), sídla, aktivity (poľnohospodárstvo, priemysel, služby, rekreácia a cestovný ruch)

Demografické údaje patria k základným zdrojom informácií v podmienkach a predpokladoch ďalšieho rozvoja územia. Pomáhajú pri spracovávaní územno-plánovacej dokumentácie už v jej prípravných fázach. Ich poznanie pomáha pri spracovaní urbanistickej koncepcie územia. Hlavne stav obyvateľstva a jeho vývoj sú základnými údajmi pre optimálne dimenzovanie veľkosti jednotlivých funkčných zložiek sídla.

Kapitola je spracovaná na základe podkladov Krajskej správy Štatistického úradu Slovenskej republiky v Nitre, Vlastivedného slovníka obcí na Slovensku a online databáz Štatistického úradu Slovenskej republiky a obce Kamenný Most.

Vývoj počtu obyvateľov obce

K základným rozvojovým potenciálom každej obce patrí ľudský potenciál. Demografická situácia v obci je výsledkom dlhodobého populačného a hospodárskeho vývoja.

Tab.19 Vývoj počtu obyvateľov obce v rokoch 1970 - 2022

Rok	Počet obyvateľov
1970	1328
1980	1230
1991	1109
2001	1034
2013	1047
2017	1058
2020	1060
2021	1038
2022	1036

Pokles počtu obyvateľov sa zastavil na začiatku milénia odvtedy je do roku 2020 sledovaný mierny, pravidelný rast. Po tomto roku nastupuje pokles a stagnácia.

Za r. 2022 počet obyvateľov s trvalým pobytom na území obce klesol oproti r. 2011. Počet obyvateľov v obci podľa výsledkov zo Sčítania obyvateľov, domov a bytov z roku 2022 je 1036. Hustota obyvateľstva obce je 50,99 osôb na km², čo je výrazne nižšia hustota ako celoslovenský priemer 110,98 obyvateľov na km².

Tab.20 Vývoj počtu obyvateľov obce Kamenný Most v rokoch 2011 - 2022

Zloženie obyvateľstva												
Rok	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Muži	509	505	502	500	504	503	511	520	518	514	498	495
Ženy	545	541	545	547	546	545	547	553	546	546	540	541
Spolu	1054	1046	1047	1047	1050	1048	1058	1073	1064	1060	1038	1036

Zdroj: Datacube, 2022

V rámci ukazovateľov bilancie obyvateľstva, vývoj počtu obyvateľov je prezentovaný vnútornými prirodzenými pohybmi – uvedenými v tabuľke č.20. Z hľadiska vývoja počtu obyvateľov bolo možné pozorovať pokles.

Z celkového počtu obyvateľov je 495 mužov (47,78 %) a 541 žien (52,22 %). V obci je dlhodobo vyšší počet žien ako mužov, pričom sa udržiaval trend klesajúceho pomeru počtu žien a mužov.

Tab.21 Bilancia pohybu obyvateľstva v obci Kamenný Most v rokoch 2011 - 2022

Rok	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Živonarodení	12	11	4	4	13	8	9	10	8	5	6	6

Zomretí	9	20	18	11	12	12	15	13	17	13	22	13
Demografické saldo	3	-9	-14	-7	1	-4	-6	-3	-9	-8	-16	-7
Priťahovaní	27	12	19	19	14	16	25	28	19	17	7	18
Vystaňovaní	13	11	4	12	12	14	9	10	19	13	13	13
Migračné saldo	14	1	15	7	2	2	16	18	0	4	-6	5
Celkový prírastok (úbytok)	17	-8	1	0	3	-2	10	15	-9	-4	-22	-2

Zdroj: Datacube, 2022

Prirodzený prírastok / demografické saldo (rozdiel medzi počtom živorodených detí a zomretých osôb v obci za rok) obyvateľstva má v sledovaných rokoch 2011 až 2022 negatívny (počet novonarodených je nižší ako počet úmrtí) kolísavý charakter.

Migračný prírastok / migračné saldo (rozdiel medzi počtom priťahovaných a vystaňovaných v danom roku) bol v sledovaných rokoch 2011 - 2022 prevažne pozitívny (s výnimkou v roku 2021 kedy hodnota bola -6). Tento fakt je v neposlednom rade ovplyvnený výhodnou geografickou polohou obce a dostupnosťou miest Nové Zámky, Komárno a najmä Štúrovo. V rokoch 2017,2018 sa do obce priťahovalo až 25-28 obyvateľov, čo je spôsobené najmä zvýšeným záujmom obyvateľov o bývanie na vidieku v dôsledku výhodnejšej ceny pozemkov. Migračný prírastok je pozitívny, z čoho však pre obec vyplýva aj viacero povinností a nových úloh v oblasti zabezpečenia vybavenosti a dostupnosti služieb pre všetkých obyvateľov, celkového zatriktívnenia obce skvalitňovaním životného prostredia, ponukou voľno-časových aktivít, služieb komerčného charakteru a pod.

Celkový prírastok (súčet demografického a migračného salda) v obci Kamenný Most vykazuje nerovnomerný trend. K miernym prírastkom došlo v rokoch 2011,2013,2017-2018. Najvyšší úbytok bol v roku 2021 - až 22 osôb. Treba upozorniť na stále negatívny prirodzený prírastok, ktorý je výrazne ovplyvnený vekovým zložením obyvateľstva (trend starnutia obyvateľstva).

Veková štruktúra obyvateľstva obce Kamenný Most

Tab.22 Veková štruktúra obyvateľstva obce v rokoch 2011 - 2022

Rok	Počet Obyv.	v tom vo veku						Priemerný vek	Index starnutia	Index ekonom. zaťaženia
		Predpr od.	produkt.	popro d.	predprod.	produkt.	Popr od.			
		absolútne			v %					
2011	1054	129	762	166	11,95	72,3	15,75	41,91	131,75	38,32
2012	1046	129	756	161	12,33	72,28	15,39	41,83	124,81	38,36
2013	1047	124	761	162	11,84	72,68	15,47	41,99	130,65	37,58
2014	1047	115	763	169	10,98	72,87	16,14	42,67	146,96	37,22
2015	1050	123	758	169	11,71	72,19	16,1	42,82	137,4	38,52
2016	1048	127	744	177	12,12	70,99	16,89	43,02	139,37	40,86
2017	1058	137	749	172	12,95	70,79	16,26	42,77	125,55	41,26
2018	1073	148	760	179	13,79	69,52	16,68	42,53	120,95	43,83

2019	1064	151	727	186	14,19	68,33	17,48	42,71	123,18	46,35
2020	1060	148	717	195	13,96	67,64	18,4	43,12	131,76	47,84
2021	1038	147	701	190	14,16	67,53	18,3	42,83	129,25	48,07
2022	1036	146	695	195	14,09	67,08	18,82	42,98	133,56	49,06

Zdroj: Datacube, 2022

Index starnutia (Sauvyho index) vyjadruje počet osôb v poproduktívnom veku (65+ rokov) pripadajúci na 100 osôb v predproduktívnom veku (0-14 rokov). V súčasnosti sa na Slovensku celkovo prejavuje trend starnutia obyvateľstva. Tomuto problému je potrebné venovať pozornosť, prejavuje sa následne aj v negatívnom prirodzenom prírastku. Z vývojových trendov vyplýva, že index starnutia a celkovú vekovú štruktúru je možné meniť jedine zvýšením prirodzeného prírastku a imigráciou. V Kamennom Moste sledujeme, že sa index starnutia nezvyšuje, ale ani neklesá.

Produktívne obyvateľstvo, ktoré vytvára hodnoty pre pred- a poproduktívne obyvateľstvo, tvorí 69,42 % z celkového počtu obyvateľov, čo je mierne nad úrovňou priemeru SR (66,55 %).

Index ekonomického zaťaženia, ktorý vyjadruje počet osôb v predproduktívnom veku (0-14 rokov) a poproduktívnom veku (65+ rokov) pripadajúci na 100 osôb v produktívnom veku (15 – 64 rokov), dlhodobo rastie. Čiže celková veková štruktúra aj trend jej vývoja v obci Kamennom Moste je nepriaznivý - z dlhodobého hľadiska možno očakávať zvyšovanie zaťaženia produktívneho obyvateľstva v dôsledku rastu počtu obyvateľstva v poproduktívnom veku.

Tab.23 Veková štruktúra obyvateľstva obce Kamenný Most v roku 2022

Vek	Muži	Ženy	Spolu
0 – 4	18	25	43
5 – 9	31	24	55
10 – 14	20	28	48
15 – 19	21	21	42
20 – 24	20	25	45
25 – 29	28	27	55
30 – 34	36	32	68
35 – 39	43	43	86
40 – 44	54	60	114
45 – 49	41	36	77
50 – 54	41	31	72
55 – 59	26	36	62
60 – 64	36	38	74
65 – 69	39	44	83
70 – 74	24	25	49
75 – 79	8	18	26
80 – 84	6	19	25
85 – 89	1	7	8
90 – 94	1	2	3
95 – 99	1	0	1

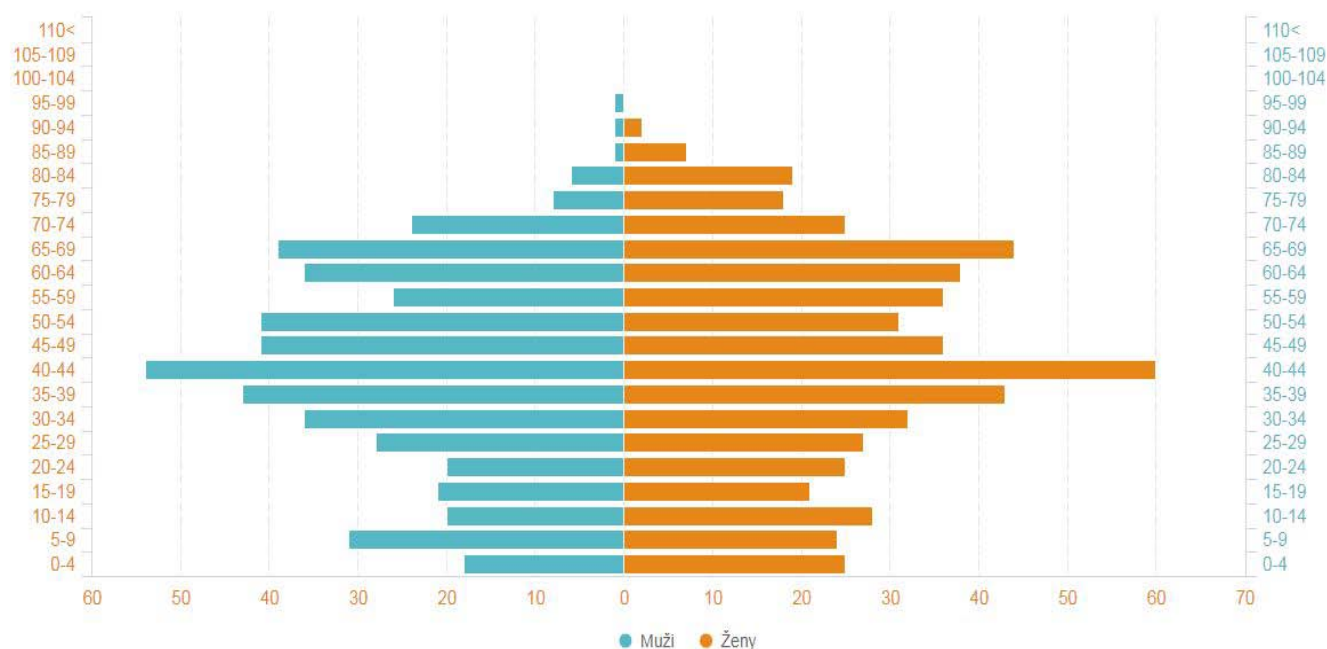
100 +	0	0	0
Spolu	495	541	1036

Zdroj: Datacube, 2022

Populačnú pyramídu obce Kamenný Most možno charakterizovať ako progresívny typ vekovej štruktúry. Na znázornenom grafe možno badať mierny pokles mladších ročníkov tvoriacich predproduktívnu zložku obyvateľstva v prospech nárastu produktívnej a poklesu poproduktívnej zložky. V rámci predproduktívnej zložky obyvateľstva (0 - 14 rokov), v zastúpení mužského pohlavia je najpočetnejšou zložkou veková kategória: 5-9 (31 osôb), takisto aj v prípade žien je to veková kategória 5-9 (24 osôb).

V rámci produktívnej zložky obyvateľstva (15 - 64 rokov) je v prípade mužského pohlavia najpočetnejšou zložkou veková kategória 40 – 44 (54 osôb) a v prípade žien je najpočetnejšou vekovou kategóriou rozmedzie veku 40 - 44 (60 osôb). V prípade poproduktívnej zložky obyvateľstva je to u oboch pohlaví zhodná veková kategória: 65 – 69 (39 osôb u mužov a 44 osôb u žien).

Graf.1 Populačná pyramída obce Kamenný Most

Zdroj: Datacube, 2022

Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva

Vo vzdelanostnej štruktúre obyvateľstva v obci Kamenný Most majú najvyšší podiel občania so stredným odborným učňovským vzdelaním bez maturity (26,98 %) potom so stredným vzdelaním s maturitou (22,92 %) a základným vzdelaním (22,83 %).

Pomerne nízky podiel pripadá na ľudí s vysokoškolským vzdelaním (8,3%). Bez školského vzdelania - zahŕňa hlavne deti bez ukončenej školskej dochádzky – je 10,28%. Najnižší podiel so zisteným vzdelaním pripadá na občanov s vyšším odborným vzdelaním (4,25%). U 4,25 % obyvateľov Kamenný Most nebolo zistené vzdelanie.

Prieskum bral do úvahy všetkých obyvateľov obce, teda aj deti s povinnou školskou dochádzkou, navštevujúcich MŠ a ZŠ, čo mohlo spôsobiť určité skreslenie výsledkov.

Úroveň vzdelania v súčasnosti je jedným z najdôležitejších predpokladov pre uplatnenie sa na trhu práce a predstavuje základný kameň smerom k budovaniu vedomostnej ekonomiky.

Náboženské vyznanie obyvateľov v obci

Z hľadiska vierovyznania v obci Kamenný Most dominovali v roku 2021 (posledné sčítanie obyvateľstva) občania rímskokatolíckeho vierovyznania. Ich zastúpenie je na úrovni 72,17 %. Nasleduje reformovaná kresťanská cirkev s 2,36 %, po nej Gréckokatolícka cirkev s 1,79% ku Evanjelickej cirkvi augsburského vyznania sa hlási 0,47% obyvateľstva. Zastúpenie ostatných náboženstiev predstavuje podiel do 8,4 %. Bez vyznania bolo 14,81 % obyvateľov.

Tab.24 Obyvateľstvo obce Kamenný Most podľa náboženského vyznania

Náboženské vzdelanie	Počet	%
Rímskokatolícka cirkev	765	72,17
Gréckokatolícka cirkev	19	1,79
Evanjelická cirkev augsburs. vyznania	5	0,47
Reformovaná kresťanská cirkev	25	2,36
Nábož. spoločnosť Jehovovi svedkovia	0	0
Bez vyznania	157	14,81
Ostatné	89	8,4
Spolu	1060	100

Zdroj: SODB, 2021

Národnostné zloženie obyvateľstva

Z hľadiska národnostnej štruktúry sa väčšina obyvateľov hlási k maďarskej národnosti – 79,43 %. Nasleduje slovenská národnosť s 14,06 %, rómska národnosť bola zastúpená 0,28 %, česká a bulharská zhodne po 0,19 %. Pri 5,85 % nebola zistená národnosť.

Tab.25 Obyvateľstvo obce Kamenný Most podľa národnosti

Národnosť	Počet	%
Slovenská	149	14,06
Maďarská	842	79,43
Rómska	3	0,28
Česká	2	0,19
Bulharská	2	0,19
Nezistená	62	5,85
Spolu	1060	100

Zdroj: SODB, 2021

Bývanie – zhodnotenie súčasného stavu a trendy rozvoja

V obci tvorí prevažnú časť sídelnej štruktúry individuálna bytová výstavba (IBV). Rodinné domy sú jedno až dvojpodlažné, niektoré sú aj trojpodlažné (obytné podkrovia).

I keď istá časť obyvateľstva býva v hromadnej bytovej výstavbe (HBV), jedná sa o prevažne vidiecky ráz osídlenia.

Podľa posledného sčítania obyvateľov, domov a bytov v r. 2021 tvorí v obci Kamenný Most domový fond 396 budov, z toho výraznú väčšinu tvoria rodinné domy – 373, čo predstavuje 94 %. Nasleduje 8 bytových domov, tvoriacich 6 %.

Spolu to predstavuje 431 bytov. Najväčší podiel v štruktúre bytového fondu tvoria byty v rodinných domoch s počtom 379, byty v bytových domoch 37 a obecné byty 20.

Zdravotný stav domov je pestrý, zastúpené sú všetky bonitné skupiny. Prevládajú však staršie budovy v relatívne dobrom stave až vyžadujúce si rekonštrukciu.

Vybavenosť domov a bytov poukazuje na rôznu životnú úroveň obyvateľov obce. Sleduje sa viacerými ukazovateľmi ako napr. vybavenosťou bytov ústredným kúrením, zásobovaním vodou, podľa celkovej podlahovej plochy bytu, pripojenosťou na internetovú sieť. Podľa posledného sčítania SODB 2021 sa v obci Kamenný Most nachádzajú 311 domov pripojených na vodovodnú sieť, 306 domov s plynovodnou prípojkou. Kanalizačná sieť sa v obci nenachádza.

Úlohou ÚPN obce bude regulačne usmerniť výstavbu nových objektov, rekonštrukcie a prestavby jestvujúcich tak, aby sa zlepšil architektonicko-urbanistický obraz obce a zvýšila sa aj kvalita výstavby a jej výtvarno-kompozičný charakter a úroveň bývania. Existencia príležitostí na bývanie, stav domového a bytového fondu sú určujúce faktory, ovplyvňujúce ďalší rozvoj obce a naplňujúce jej obytnú funkciu.

Obec Kamenný Most počíta s nárastom počtu obyvateľov a tým aj so zabezpečením stavebných pozemkov pre bytovú výstavbu individuálnu.

Najväčšia časť práceschopného obyvateľstva odchádza za prácou do okresných miest Nové Zámky, Komárno a blízkeho mesta Štúrovo. Podpora IBV a HBV môže povzbudiť populačný rast, priviesť nových obyvateľov a vytvoriť predpoklady pre celkový rozvoj obce.

Domový a bytový fond

Z hľadiska bytového fondu je zjavné, že prevažná časť bytového fondu je tvorená samostatne stojacimi rodinnými domami s funkciou trvalého bývania.

Okrem trvale obývaných objektov sa v obci vyskytujú aj rekreačné a sezónne obývané domy. Nový územný plán do budúcnosti regulačne usmerňuje výšku stavieb určených na bývanie. Výška zástavby je závislá od polohy v organizme sídla. Objekty neobmedziť tvarovo, pretože aj dlhé pôdorysy sú pre vidiecke osídlenie prirodzené a vhodné. Dôležitým regulatívom je stavebná čiara. V štandardných podmienkach požadovať rešpektovanie stavebnej čiary, ktorá je požadovaná vo vzdialenosti 6m od majetkoprávnej hranice pozemku zo strany ulice. Rešpektovať povolenú maximálnu výšku stavieb v jednotlivých územno - priestorových celkoch a koeficient zastavania pozemku /regulačného celku/.

Pri novej výstavbe a stavebných intervenciách rešpektovať ochranné pásma všetkých druhov a rešpektovať územia navrhované na zastavanie a územia bez možnosti zástavby.

Základné rozvojové ciele:

Obec má typický vidiecky charakter s členitou uličnou sieťou. Dlhodobo pretrváva záujem o všetky formy bývania predovšetkým však o IBV.

Pri ďalšom vývoji a rozvoji obce pôjde predovšetkým o vytvorenie územno-priestorových podmienok pre realizáciu individuálnych foriem bývania:

- pre potreby, ktoré treba očakávať v súvislosti s tvorbou nových domácností a mladých rodín, ktoré budú mať ambície na vlastné bývanie;

- pre požiadavky bývajúcich občanov na zmenu kvalitatívneho resp. veľkostného štandardu bytov, ktoré môžu byť riešené tak prestavbou jestvujúceho objektového fondu, ako aj formou novej výstavby;
- ako ponuku pre výstavbu rodinných domov pre obyvateľov zo širšieho územia regiónu, ktorí majú (resp. budú mať ponuku) v obci nové pracovné podmienky, resp. majú ambície bývať vo vidieckom prostredí;

Návrh regulačne usmerňuje výstavbu nových objektov, rekonštrukcie a prestavby jestvujúcich tak, aby sa zlepšil architektonicko-urbanistický obraz obce a zvýšila sa aj kvalita výstavby a jej výtvarno-kompozičný charakter a úroveň bývania.

Podrobná regulácia funkčných plôch bývania je obsahom grafickej prílohy – výkresy č.5 a č.6.

Bytový fond – návrh

- regulačné usmernenie využitia voľných územných rezerv na bývanie v rámci zastavaného územia - t.z.v. IBV v rozptyle. Sú to preluky určené v rámci celého z.ú.
- regulačne usmerňovať realizáciu nových objektov IBV v ucelených lokalitách : ÚPC-R1, ÚPC-R2, ÚPC-R3, ÚPC-R4, ÚPC-R5,;
- požiadavka eliminovať nežiaduce, prevažne nepôvodné implantované cudzie exotické architektonické formy objektov a výstrednú, výraznú farebnosť fasád už v stavebnom konaní;
- regulačne usmerňovať rekonštrukčný proces na jestvujúcej IBV;

Základné členenie rozvojových plôch bývania je nasledovné:

- rozvoj IBV na vnútorných a vonkajších rozvojových lokalitách;
- rozvoj HBV na vnútorných rozvojových lokalitách;

V sumáre možno konštatovať, že nový územný plán pripravil v rámci rozvoja bytovej výstavby predpoklady a dostatočné možnosti realizácie pre :

- 231 nových rodinných domov (RD v rámci IBV), služby, drobné prevádzky a v oblasti bývania;
- 10 nových BJ (v rámci HBV);

Skutočná potreba pozemkov pre výstavbu RD a polyfunkčných obytných domov bude závislá od ekonomických možností a schopností obyvateľstva. ÚPN predkladá celkový návrh potenciálnych možností územia pre zámer bývania .

V prvom rade je potrebné využiť stavebné medzery- prieluky a vnútornú priestorovú rezervu sídla, ak je vyčerpaná je možné využiť aj rezervy za súčasťou hranicou zastavaného územia (k1.1.1990).

Výškové zónovanie zástavby je obsahom výkresu organizácie a regulácie územia.

Je potrebné iniciovať rekonštrukčný proces jestvujúcej štruktúry rodinných domov. Nepodporovať umiestňovania mobilných domov a karavánov ako spôsob riešenia bytovej otázky, alebo ako formu rekreácie v zastavanom území obce. Vhodné je zachovávať tradičnú parceláciu, ktorá zabezpečuje kompaktnosť zástavby.

Pre podporu sociálne slabších rodín, prípadne začínajúcich rodín sa navrhuje realizácia sociálneho bývania využitím neobývaných individuálnych obytných objektov alebo v rámci zóny bytovej výstavby v jadre obce.

Stavby na území s trvalo zvýšenou aktivitou podzemných vôd požadujeme osádzať s úrovňou suterénu min. 0,5 m nad rastlým terénom, bez budovania pivničných priestorov. Spevnené vjazdy do dvorov rodinných domov, nachádzajúce sa na verejnom priestore, nerealizovať širšie ako je vstupná brána do dvora slúžiaca na vjazd tak, aby nedošlo k zastavaniu verejnej, sprievodnej, uličnej zelene. Zvyšná plocha musí zostať vzhľadom na retenčnú schopnosť pôd pokrytá vegetáciou.

- V záujme ochrany , podpory a rozvoja verejného zdravia ,vzhľadom na skutočnosť , že obec sa nachádza v území so stredným radónovým rizikom je potrebné pri novej výstavbe ale aj pri rekonštrukciách objektov pri povoľovacom procese vyžadovať návrh a realizáciu protiradónovej ochrany budov. V súlade s Vyhláškou MZ SR č. 98/2018 Z.z. Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom stredného radónového rizika je potrebné posúdiť podľa zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky MZ SR č. 98/2018 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o obmedzovaní ožiarenia pracovníkov a obyvateľov z prírodných zdrojov ionizujúceho žiarenia. Realizácia radónovej ochrany objektov podľa Vyhl. MZ SR č. 406/2002 Z. z. Presná poloha plôch radónového rizika vid' výkres č.4.

Súčasťou vidieckeho bývania je aj chov domácich , hospodárskych zvierat a drobných v rozsahu samozásobovania obyvateľstva , ktorý je limitovaný max.1VDJ /domácnosť-chovateľský subjekt. V zástavbe medzi rodinnými domami nepovoľovať prevádzky priemyselného a poľnohospodárskeho charakteru, ktoré sú v rozpore s funkciou bývania.

Oplotenie pozemku z uličnej čiary

- V uličnej čiare zástavby oplotenie rodinného domu nesmie presiahnuť maximálnu výšku 1,80 m. od príľahlej komunikácie.
 - V uličnej čiare môže oplotenie pozostávať z betónového múrika, ktorého výška môže dosiahnuť maximálne 0,90 m. 1,0m od príľahlej komunikácie. Zvyšok oplotenia z uličnej čiary môže dosiahnuť zvyšnú výšku do 1,80 m. od príľahlej komunikácie. Táto časť musí byť zhotovená z priehľadného materiálu (pletivo, latky, kovová konštrukcia a pod.)
 - Ak tvoria oplotenie murované stĺpiky, ich maximálna výška nesmie presiahnuť výšku 1,80 m. s max. šírkou 1,0m
 - Odporúča sa kombinácia živého vegetačného oplotenia alebo realizácia čisto vegetačného oplotenia.
 - Oplotenie musí byť v súlade s charakterom existujúceho okolitého oplotenia.
 - Za oplotením sa odporúča výsadba vysokých stálezelených porastov pre vytvorenie optickej bariéry a izolačnej bariéry pre elimináciu vplyvov hluku a zachytávanie prachu z uličného priestoru.
 - Realizácia pevného betónového nepriehľadného oplotenia sa povoľuje do výšky 1,4m od príľahlej komunikácie.
 - Oplotenie nesmie zasahovať do rozhľadového poľa pripojenia stavby na cestu.
 - Oplotenie nesmie ohrozovať bezpečnosť účastníkov cestnej premávky a iných osôb.
- Pri pozemkoch, ktorých hranica pozemku je výškovo pod úrovňou príľahlej komunikácie sa výška budovania oplotenia môže posudzovať individuálne.
- Pri pozemkoch, ktorých hranica pozemku je výškovo nad úrovňou príľahlej komunikácie sa výška budovania oplotenia určuje vzhľadom k rastlému terénu od ulice.

Vnútorne oplotenie pozemku - medzi susednými pozemkami

- Maximálna výška vnútorného oplotenia medzi susediacimi pozemkami nesmie presiahnuť 1,8 m. vzhľadom k rastlému terénu.
- Oplotenie môže byť zhotovené z transparentných materiálov – pletiva, alebo v kombinácii so živým plotom zo stálo zelených porastov.
- Plné oplotenie je možné realizovať len v dĺžke maximálne 30% z dĺžky pozemku. do max. výšky 1,8m. vzhľadom k rastlému terénu
- V prípade plného oplotenia vyžadovať písomný súhlas vlastníka susediaceho

pozemku.

- Betónový základ vyšší ako 1,0 m vzhľadom k rastlému terénu sa považuje za oporný múr a podlieha stavebnému povoleniu.

Tieto regulačné opatrenia sa vzťahujú na všetky územnopriestorové celky. podporovať oplotenie priehľadné pletivové, alebo oplotenie živým plotom resp. ich vzájomnú kombináciu. Toto regulačné opatrenie sa vzťahuje na všetky územnopriestorové celky; v prípade realizácie výsadby drevín (najmä stromov) v okolí stavieb, s ohľadom na možný výskyt nepredvídateľných živelných udalostí, vysádzať stromy v dostatočnej vzdialenosti od stavieb rodinných domov a taktiež v dostatočnej vzdialenosti od susedných pozemkov (oplotenia, budov), aby sa dreviny (stromy, kroviny) v zmysle § 127 zákona č. 40/1964 Zb. (občiansky zákonník) nestali príčinou susedských sporov. Pri výsadbe drevín dodržať ochranné pásma inžinierskych sietí;

Zachovanie, údržba a regenerácia výškového a priestorového usporiadania objektov

1. pri rekonštrukčnom procese jestvujúcich stavieb a pri novej výstavbe uprednostniť pôvodný typ strešnej konštrukcie - sedlová strecha a farebnosť novej krytiny prispôbiť farebnosti pôvodným krytinám z pálenej hliny;
2. pri rekonštrukčnom procese jestvujúcich stavieb a pri novej výstavbe prispôbiť farebnosť nových fasád od bielej po zemité farby. Nepovoľovať fasády krikľavých farieb;
3. pri novej výstavbe v intraviláne obce možnosť stavať iba typické stavby pre naše územie, vylúčiť stavby dreveníc (zrubov), umiestňovanie mobilných domov-mobilónov a cudzích exotických architektonických vzorov;
4. preferovať v lokalitách určených pre občiansku vybavenosť spojenie obytnej funkcie a občianskej vybavenosti a znížiť tak nároky na novovytvárané veľké plochy pre bývanie všade tam, kde je to možné;
5. minimálna výmera stavebného pozemku pre samostatne stojaci rodinný dom je 600 m²;
6. minimálna výmera stavebného pozemku pre kompaktné formy IBV –radová zástavba je 400 m² ;
7. stavebná čiara je 6 m od uličnej čiary;
8. garážovanie vozidiel na pozemkoch rodinných domov (min. 2 parkovacie miesta / jeden stavebný pozemok)

Hlavné ciele riešenia:

1. Rozvoj bývania a bytovej výstavby orientovať prioritne do území, ktoré tvoria vnútorné rozvojové rezervy a k ďalším lokalitám pristupovať až po ich vyčerpaní.
2. Návrh obytných objektov orientovať výlučne do lokalít, ktoré spĺňajú súčasné hygienické požiadavky a ktoré nebudú ovplyvnené hlukom, prachom, pachom a vibráciami.

Hospodárska základňa

Základným cieľom v celkovom vývoji obyvateľstva obce je vytváranie podmienok pre priaznivý demografický vývoj a ďalší postupný nárast a kvalitu štruktúry zástavby obce.

V celkovom vývoji počtu obyvateľov obce uvažovať s nárastom tak, aby sídelná veľkosť obce bola v horizonte návrhového obdobia vo veľkostnej kategórii, ktorá umožní riešiť komplex kvalitnej občianskej vybavenosti tak, aby bol v obci zabezpečený komfortný život vidieckeho sídla bez dennej potreby dochádzania za vybavenosťou do mesta.

Vzhľadom na pretrvávajúci trend migrácie obyvateľstva z miest do obcí sa v závere výhľadového obdobia počíta s optimistickou alternatívou, teda s nárastom počtu obyvateľov.

Nárast obyvateľstva obce je možné dosiahnuť ťažiskovo zo zdrojov z dosťahovania obyvateľov do obce, a to v rámci vnútroregionálnej migrácie predovšetkým z mestských centier /Štúrovo, Nové Zámky, / za zdrojom práce, resp. kvalitným vidieckym bývaním.

Vývoj počtu obyvateľov je ovplyvnený reprodukciou obyvateľstva i možnosťami a rozsahom novej bytovej výstavby. Späťne možnosti bytovej výstavby pozitívne ovplyvnia migráciu obyvateľstva. Tým, že v mestách dochádza k stagnácii bytovej výstavby, dochádza v obciach postupným zabezpečovaním vhodných plôch k stabilizácii vidieckeho obyvateľstva.

Nakoľko pri trvalej migrácii prevládajú mladšie vekové kategórie obyvateľstva, (do 40 rokov), dosídľovanie môže mať priaznivý vplyv na demografický vývoj a vekové zloženie obyvateľstva obce v budúcnosti.

Vytváranie podmienok pre rozvoj hospodárskych aktivít obce a pre tvorbu nových pracovných príležitostí a rozvoj zamestnanosti na území obce je jedným zo základných cieľov rozvoja.

V súvislosti s úvahami o dosídľovaní obyvateľov do obce z okolitých mestských centier, resp. iných regiónov Slovenska, je potrebné zohľadniť skutočnosť sociálnej a ekonomickej štrukturalizácie obyvateľstva, diferenciaciu ekonomických či záujmových vzťahov.

Pri rozvoji a profilovaní hospodárskych činností vytvárať územné podmienky pre rozvoj podnikateľských aktivít výrobného charakteru na báze remeselnej výroby, pri využití miestnych špecifických územno-technických daností.

Vývoj zamestnanosti v zariadeniach verejných služieb bude v obci podmienený predovšetkým demografickým rastom a štruktúrou obyvateľstva.

Pri lokalizácii aktivít výrobného charakteru je potrebné ťažiskovo využívať jestvujúce areály ormov intenzifikácie ich územia a efektívnym využitím jestvujúceho objektového fondu.

Základné rozvojové ciele

Obec doposiaľ nemala stanovené rozvojové plochy bývania podľa územnoplánovacieho resp. regulačného plánu .

Pri rozvoji obce je jednou z úloh vytvorenie územných podmienok bytovej výstavby:

- v návrhovom období vytvoriť podmienky pre realizáciu nových bytov v rodinnej zástavbe vidieckeho sídla - IBV;
- v návrhovom období vytvoriť podmienky pre realizáciu nových bytov v hromadnej bytovej zástavbe – HBV;
- pre potreby, ktoré treba očakávať v súvislosti s tvorbou nových domácností a mladých rodín, ktoré budú mať ambície na vlastný byt;
- pre požiadavky bývajúcich občanov na zmenu kvalitatívneho resp. veľkostného štandardu bytov, ktoré môžu byť riešené tak prestavbou jestvujúceho objektového fondu, ako aj formou novej výstavby;
- ako ponuku pre výstavbu rodinných domov pre obyvateľov zo širšieho územia regiónu, ktorí majú (resp. budú mať ponuku) v obci nové pracovné podmienky, resp. majú ambície bývať vo vidieckom prostredí;
- požiadavky /resp. trend/ obyvateľov Štúrova , mesta Nové Zámky a širšieho okolia, na kúpu stavebných pozemkov v obci Kamenný Most;
- územia vhodné na rozvoj športu, rekreácie a agroturistiky sú riešené vo vhodných geograficko - geomorfologických polohách so zvážením primeranej urbanizácie.

V sumáre možno konštatovať, že nový územný plán pripravil v rámci rozvoja bytovej výstavby predpoklady a dostatočné možnosti realizácie pre:

- 231 nových rodinných domov (RD v rámci IBV), služby, drobné prevádzky a v oblasti bývania;
- 10 nových BJ (v rámci HBV);

Úlohou ÚPN obce je regulačne usmerniť výstavbu nových objektov, rekonštrukcie a prestavby jestvujúcich tak, aby sa zlepšil architektonicko-urbanistický obraz obce a zvýšila sa aj kvalita výstavby a jej výtvarno-kompozičný charakter a úroveň trvalého a rekreačného bývania.

V návrhovej časti sú zhodnotené vnútorné rezervy a priestorový potenciál pre rozvoj bývania. /Výkres č.5, č.6/

Navrhované ciele riešenia:

1. *Využitie polohového faktora obce, ktorá leží 7,8km od mesta Štúrovo, s naznačujúcimi predpokladmi poskytovania možností pre „bývanie v pokojnom vidieckom prostredí“ a služieb v primeranej dostupnosti k mestu Štúrovo a významnému rekreačnému areálu Vadáš Thermal resort.*
2. *Zhodnotenie potenciálnych možností pre novú výstavbu.*
3. *Zhodnotiť vnútorné rezervy – disponibilný bytový fond pre prestavbu a rekonštrukciu.*
4. *Dobudovanie zariadení občianskej vybavenosti hlavne v oblasti služieb, obchodu, športu, školstva a kultúry.*
5. *Dobudovanie dopravnej a technickej infraštruktúry (kanalizačná sieť, vodovodná sieť, systém odpadového hospodárstva) ako nevyhnutného predpokladu pre rozvoj obce.*

Rozvoj občianskej vybavenosti

Riešiť optimálnu štruktúru kompletovania základnej a vyššej občianskej vybavenosti podľa urbanistických štandardov, aby zodpovedala stanovenej funkčnosti sídla, výhľadovému počtu obyvateľov a aj sledovanému rozvoju obce a katastra k návrhovému obdobiu.

Návrhom vybavenosti zabezpečiť podmienky pre komfortný život obyvateľov obce, bez vynútenej potreby dochádzania za potrebnou základnou občianskou vybavenosťou do okolitých sídiel.

Ťažisko občianskej vybavenosti maloobchodnej siete a služieb je lokalizované v centrálnom priestore obce - obojstranne v dotyku s cestou I. triedy. Cesta I. triedy predstavuje primárnu kompozičnú os, na ktorej sú v súčasnosti lokalizované objekty občianskej vybavenosti. K tomu využiť vnútorné priestorové rezervy, ktorá sú v súčasnosti bez funkčného využitia. Tu realizovať objekty na atraktívne zariadenia občianskej vybavenosti obce – malé obchodíky, služby, stravovacie zariadenia, občerstvenie, a pod.

Súčasná maloobchodná sieť nie je dostatočne rozvinutá, hlavne v oblasti predaja nepotravinových tovarov. Zvýšenie počtu obyvateľov a predpokladaná návštevnosť obce hlavne v turistickej sezóne môžu priniesť nároky na zväčšenie plôch maloobchodných zariadení. Pokrytie súčasných a výhľadových potrieb bude realizované na báze súkromného podnikania v samostatných objektoch, prevažne vlastných rodinných domoch.

Školstvo a výchova

Predškolské zariadenia

Obec je zriaďovateľom Materskej školy Kamenný Most, s vyučovacím jazykom maďarským. Materskú školu navštevujú deti v jednej triede s počtom 20 -24 detí s celodennou výchovnou starostlivosťou. Materská škola je umiestnená v dvojpodlažnom objekte, na poschodí, v budove

kultúrneho domu. V objekte sa nachádza kuchyňa s jedálňou, je využívaná na zabezpečenie stravovania detí materskej školy.

Školské zariadenia

V obci sa základná škola nenachádza. Školopovinné deti navštevujú základnú školu v Kameníne. (Základná škola Sándora Petöfiho s vyučovacím jazykom maďarským) alebo v Štúrove (napr. Základná škola Endre Adyho s vyučovacím jazykom maďarským). *IZdroj: PHSR obce Kamenný Most, 2015-2022/*

Kultúra a osвета

Zariadenia kultúry:

1. **Kultúrny dom** s kapacitou 80 miest, vo viacúčelovom dvojpodlažnom objekte (na prízemí sa nachádza kultúrny dom so sálou, na poschodí MŠ);
2. **Obecná knižnica** – nachádza sa na obecnom úrade.

V obci pôsobí niekoľko spoločenských organizácií a občianskych združení:

Telovýchovná jednota, poľovnícke združenie, dobrovoľný hasičský zbor, folklórne skupiny, klub dôchodcov, červený kríž, šachový klub a futbalový klub.

Zariadenia kultúry slúžia na pravidelné usporadúvanie už tradičných kultúrnych a spoločenských podujatí, ktoré prispievajú k rozvoju spoločenského a kultúrneho života občanov obce. Pre ďalšie návrhové obdobie bude cieľom vytvárať podmienky pre aktivizáciu spoločenského života občanov rôznych vekových kategórií a záujmových skupín v obci, podmienky pre obnovu a rozvíjania ľudových tradícií s ich prezentáciou.

K tomu je potrebné zabezpečiť prevádzkové skvalitnenie existujúcich a tvorbu nových zariadení pre kultúrno-spoločenskú činnosť, podmienok pre rozvoj rôznych aktivít a atraktívnych programov.

Pri vychádzaní z historických faktov je pre obec vhodné vybudovanie Múzea lokálnej kultúry, zachytávajúceho bohatstvo archeologických nálezísk, historického obrazu obce, či nedochovaných, zaniknutých osadách, kultúrnych a technických pamiatok a pod.

V neposlednom rade vytvorenie náučno-vzdelávacieho centra o unikátnych a jedinečných biotopoch, chránených územiach európskeho charakteru, ako sú slaniská, ktoré sú súčasťou bohatstva katastra Kamenný Most.

Návrh ÚPN vytvára predpoklady na revitalizáciu, zachovanie, obnovu a sprístupnenie kultúrno-historických objektov v obci / amfiteáter, kultúrny dom/.

Šport a telesná výchova

V zmysle zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších zmien a doplnkov obec vykonáva okrem iného výstavbu, údržbu a správu športových zariadení, utvára a chráni zdravé podmienky a zdravý spôsob života, podmienky pre telesnú kultúru a šport. Obec podľa § 64 zákona NR SR č. 440/2015 Z. z. o športe vypracúva koncepciu rozvoja športu podľa vlastných podmienok, podporuje výstavbu, modernizáciu, rekonštrukciu a prevádzkovanie športovej infraštruktúry v spolupráci so športovými organizáciami.

Rozvoj ďalších telovýchovných a športových zariadení sa navrhuje smerovať k príprave územia pre viacúčelové komplexné zariadenie na úrovni vyššej vybavenosti, ako viacúčelové zariadenie pre športové i kultúrno-rekreačné zariadenia. Rozvoj športovo-rekreačného vybavenia v obci je viazaný aj na rast funkcie bývania a program regionálnej turistiky s vhodnými atraktívnymi aktivitami pre dané prostredie - budovanie a údržba turistických chodníkov, cykloturistických trás nadväzujúcich na regionálne cyklotrasy.

Športové zariadenia v centre obce sú v dobrom stave s kvalitným prevádzkovým vybavením. Miestne futbalové ihrisko sa nachádza v juhozápadnej časti od zastavaného územia obce Kamenný Most, za železničnou traťou. Na futbalovom ihrisku je zriadený objekt so šatňami a sociálnymi zariadeniami. V návrhu ÚPN sú vytvorené predpoklady rozšírenia existujúceho športového areálu.

V obci sa nachádza novovybudované detské ihrisko s určeným prevádzkovým poriadkom. Ďalšie detské ihrisko sa nachádza v areáli materskej školy.

Ďalší rozvoj športovo-rekreačného vybavenia v obci bude viazaný aj na rast funkcie bývania a program regionálnej turistiky s vhodnými atraktívnymi aktivitami pre dané prostredie. Vodná plocha, resp. plocha so sezónnym zamokrením, sa nachádza v juhozápadnej časti v dotyku so zastavaným územím obce. V návrhu ÚPN sa uvažuje s týmto územím ako potenciálnou plochou pre rozvoj rekreačného areálu, resp. lesoparku, v dotyku s vodnou plochou, s prvkami drobnej architektúry a s vybudovanými chodníkmi. V súčasnosti je územie bez adekvátneho využitia, avšak s veľkým potenciálom vybudovania novej a k centru obce dostupnej atraktívnej rekreačnej zóny s brehovými úpravami vrátane náučného chodníka.

V juhovýchodnej časti, v dotyku so zastavaným územím obce, sa nachádza mŕtve rameno rieky Hron - Berek č.3. Rameno má výmeru 6ha a slúži na rekreačné účely v oblasti rybolovu.

Zdravotníctvo

Cieľom riešenia ÚPN je vytvoriť podmienky pre zabezpečenie kvalitného komplexného poskytovania primárnej zdravotnej starostlivosti v dobrých prevádzkových podmienkach pre všetky skupiny obyvateľov. Taktiež vytvoriť územnotechnické predpoklady pre lokalizáciu vlastného centrálného zdravotníckeho zariadenia s lekárnou, ambulanciou všeobecného, detského a zubného lekára so zázemím.

V obci sa nachádza komerčné zdravotné stredisko - Zdravcentrum Svätého Štefana, ktoré poskytuje služby v oblasti zdravého životného štýlu. V objekte je zriadená urologická ambulancia. Z hľadiska poskytovania zdravotných služieb navštevujú občania lekárske ambulance v susednej obci Kamenín alebo v meste Štúrovo. Pre špecializovanú zdravotnú starostlivosť je občanom k dispozícii Fakultná nemocnica s poliklinikou v Nových Zámkoch. Najbližšia lekáreň sa nachádza v obci Kamenín. Vo sfére základnej zdravotníckej starostlivosti sa hľadajú nové prístupy optimálnejšieho zabezpečenia služieb ošetrojúceho lekára a zdravotníckych zariadení, uvažuje sa i o možnosti zriadenia súkromných ordinácií, resp. rodinných lekárov. Vytvorenie kvalitnejšej zdravotníckej starostlivosti je podmienené zvýšením úrovne a kapacity zdravotníckych zariadení, všetkých druhov zdravotníckych služieb, kvality a úrovne zdravotníckej techniky a personálneho obsadenia obslužných činností.

Sociálna starostlivosť

Sociálne služby sa poskytujú v zariadeniach sociálnych služieb, ktorých zriaďovateľmi je obec, fyzické a právnické osoby, a ostatné orgány miestnej štátnej správy a samosprávy. Tie poskytujú sociálne služby v zmysle zákona NR SR č. 448/2008 o sociálnych službách z. z. v znení neskorších predpisov.

V návrhovom období sa počíta so zriadením zariadenia sociálnej starostlivosti – Domu sociálnych služieb. Kapacitne menšie zariadenia sú z hľadiska prevádzky, ale najmä pohody užívateľov optimálnejšie. Prípadne pre umožnenie občanom v poproduktívnom veku a postihnutým zostať v zažitom prostredí, alebo v kontakte s rodinou, sa navrhujú riešenia ako denné stacionáre, najmä pre geriatrických občanov. V rámci navrhovaného zariadenia sa odporúča vytvoriť kapacitné podmienky pre klubovú a záujmovú činnosť obyvateľov v poproduktívnom veku. Pre podporu sociálne slabších rodín, prípadne začínajúcich rodín sa navrhuje realizácia sociálneho bývania využitím neobyvaných individuálnych obytných objektov alebo v rámci zóny bytovej výstavby v obci.

V širšom centre obce návrh vytvára územno-technické predpoklady pre lokalizáciu komplexného seniorského centra s malometrážnym bývaním, spoločenskou časťou so stravovaním, lekárskou a opatrovateľskou starostlivosťou, športovou časťou a regeneráciou, s tým, že tieto služby by boli

aj pre ďalších dôchodcov obce - denné stravovanie dôchodcov, donáška stravy do bytov, pranie, regenerácia a pod.

Najbližšie zariadenie sociálnych služieb a špecializované zariadenia sa v okrese Nové Zámky nachádzajú v obciach Kamenica nad Hronom, Chľaba.

Komerčná vybavenosť

Maloobchodná sieť a služby

V obci sa nachádza supermarket s potravinami a obchod s miestnymi lokálnymi špecialitami.

V severnej časti sídla, sa nachádza obchodná spoločnosť s predajom produktov pre pitný režim.

V ÚPN je riešené skvalitnenie súčasného obchodného vybavenia obce a program jeho kompletovania podľa urbanistických štandardov na požadovanú veľkostnú úroveň.

Na rozvoj služieb, ktorý je podmienený najmä dopytom, bude mať vplyv spoločenský tlak obyvateľov a vývoj rastu obyvateľstva a jeho demografickej štruktúry. Výrazným rozvojovým stimulom bude sledovaný koncepcný cieľ vytvoriť ponuku kvalitnej vybavenosti v rámci centra obce.

Verejné stravovanie

V ÚPN je riešené skvalitnenie súčasného stravovacieho vybavenia obce a program jeho kompletovania podľa urbanistických štandardov na veľkostnú úroveň a plánovaný rozvoj sídla.

Vzhľadom na rekreačný potenciál obce a jej atraktívnu polohu je stav stravovacích zariadení v súčasnosti nepostačujúci. V obci je z dostupných stravovacích zariadení k dispozícii reštaurácia - Pohostinstvo Kotra.

Predovšetkým v oblasti primárneho referenčného uzla návrh vytvára predpoklady realizácie ďalších reštauračných zariadení.

Verejná správa a administratíva

Je zastúpená nasledovnými inštitúciami:

Obecný úrad

budova je pre danú funkciu stiesnená, nieje dostatočne reprezentatívna, vyžaduje rekonštrukciu.

Pozemok má dostatočný priestorový a polohový potenciál.

Budova obecného úradu sa nachádza v centre obce. Je tu umiestnená i obecná knižnica. Pred obecným úradom sa nachádza záchytné parkovisko. Budova pošty sa nachádza v centrálnej časti obce, neďaleko pošty je umiestnený objekt hasičskej zbrojnice.

Farský úrad.

V centrálnej časti obce sa nachádza rímsko – katolícky farský úrad v blízkosti kostola.

Vo východnej časti sídla je lokalizovaný cintorín s domom smútku a kaplnkou. V návrhovom období je potrebné realizovať rozšírenie pohrebiska . Ďalší cintorín sa nachádza južne od zastavaného územia, v oblasti "Malá Tata", lokalita ÚPC - E2, smerom na mesto Štúrovo. V zmysle návrhu je potrebné pri oboch cintorínoch vybudovať záchytné parkoviská. Z hľadiska bezpečnosti je potrebné k cintorínu v lokalite ÚPC - E2 vybudovať od obce prístupový chodník.

Priemyselná výroba a skladové hospodárstvo

Ekonomická štruktúra obce je vo všeobecnosti tvorená ekonomickými subjektmi súkromného, občianskeho a verejného sektora disponujúcimi právnou subjektivitou, ktorý pre trh vytvárajú hodnoty, ktorými uspokojujú svoje potreby. Ekonomika je vitálnym prvkom fungovania obce a podmieňuje budúci rozvoj obce. Z hľadiska výroby dominantné postavenie v obci má poľnohospodárska výroba .

V rámci spracovania ÚPN sú územne vymedzené ponukové rozvojové plochy pre miestnu priemyselnú a remeselnú malovýrobu a sklady bez kolíznych vzťahov životného prostredia k obytnej zástavby obce s predpokladom, že vývojovo do tejto polohy budú premiestnené aj kolízne prevádzky súčasnej obytnej zástavby.

Ide o disponibilné územia bývalých fariem v lokalitách ÚPC- N,O,P s prihliadaním na ochranu poľnohospodárskej pôdy. Tento rozvojový návrh je potrebné riešiť veľmi citlivo, so zreteľom na zachovanie charakteru poľnohospodárskej krajiny a tiež krajinnú - ekologickú hodnotu širšieho priestoru a ochranu obytných častí obce.

Nové výrobné areály ako vonkajšie rozvojové plochy výroby, polohovo orientovať do disponibilných areálov bývalého PD, / ÚPC – O /, juhozápadne od zastavaného územia obce.

- V rámci miestnej komunálnej výroby sa v ÚPC – N navrhuje zriadiť zberný dvor, kompostáreň - spracovanie odpadu z rastlinnej výroby, činností v záhradách obce. Vyrobené organické hnojivo následne čiastočne využívať na komerčný odpredaj, čiastočne na zveľaďovanie poľnohospodárskej a lesnej pôdy, na skvalitňovanie verejnej zelene v obci.

- V rámci miestnej výroby a podnikania sú v obci aj výrobné - podnikateľské areály bez možnosti ďalšej priestorovej expanzie ide o lokality v zastavanom území : ÚPC – F1,F2,F3.

Lesné hospodárstvo

Ochranu lesov a ich využívanie upravuje zákon č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov.

Podľa § 10 zákona o lesoch ochranné pásmo lesa tvoria pozemky do vzdialenosti 50 m od hranice lesného pozemku.

V zmysle § 12 zákona o lesoch sa rozlišujú nasledovné kategórie lesov:

- ochranné lesy (lesy na mimoriadne nepriaznivých stanovištiach, s prevažujúcou funkciou ochrany pôdy a pod.),
- lesy osobitného určenia (lesy v ochranných pásmach vodných zdrojov, lesy so zdravotno-rekreačnou funkciou, prímestské lesy so zdravotno-rekreačnou funkciou a pod.),
- hospodárske lesy (lesy, ktorých účelom je produkcia dreva a ostatných lesných produktov pri súčasnom zabezpečovaní mimoprodukčných funkcií lesa. Hospodárskymi lesmi sú aj energetické porasty a lesné plantáže).

Lesné porasty sú zaradené do kategórie prevažne hospodárskych lesov. Hospodárske lesy sú lesy, ktoré nie sú ochrannými lesmi alebo lesmi osobitného určenia a ktorých účelom je produkcia dreva a ostatných lesných produktov pri súčasnom zabezpečovaní mimoprodukčných funkcií lesov. Povinnosti pri ochrane lesa sú zakotvené v § 28 zákona o lesoch.

Charakteristika lesných porastov v k.ú. Kamenný Most

Celé katastrálne územie Kamenný Most spadá pod LHC (lesný hospodársky celok) Štúrovo, do lesnej oblasti 02 Podunajská nížina a podoblasti B Podunajská pahorkatina (bez nív).

Obhospodarovateľom lesov v záujmovom území sú LESY SR, š.p. OZ Podunajsko.

V celom území platí I. stupeň ochrany prírody.

Funkčný typ lesov v k. ú. Kamenný Most je: ochrana prírody - produkčný alebo čisto len produkčný.

Lesné pozemky zaberajú v území 320,64 ha, čo je zhruba 15,77% výmery z celkového k. ú..

Druhové zloženie lesov môžeme charakterizovať ako bohaté, úplne zodpovedajúce prirodzenému druhovému zloženiu takýchto typov lesných spoločenstiev.

V rámci ÚPN obce sa nepredpokladá zmena funkčného využitia daných lesných pozemkov, naopak je žiadúce chrániť ich ako významné prvky územného systému ekologickej stability, zachovať a nenarušať ich ochranné pásma v rámci novej výstavby.

Požiadavky a ciele riešenia:

1. Podporovať rozvoj malého a stredného podnikania;
2. Podporovať rozvoj výroby a podnikania vo výrobných zónach ÚPC - O, ÚPC - P;
3. Podporovať rozvoj poľnohospodárskej výroby v lokalite ÚPC - L;
4. Vytvoriť predpoklady pre zachovanie vinohradníctva, ovocinárstva, vytvoriť územno-priestorové predpoklady pre chov včiel a opeľovacu činnosť v súlade so zachovaním ekostabilizačných prvkov v krajine.

Cestovný ruch v mikropriestore obce

Jedným z programov ÚPN je riešenie cestovného ruchu a turisticko-športových aktivít v obci. ÚPN obce ako nástroj pre reguláciu územia má za cieľ vytvárať podmienky a rezervovať územia nielen pre výrobnú sféru a bývanie, ale podporovať a rozvíjať oblasť rekreácie a turizmu, s prihliadnutím na trvalo udržateľný rozvoj územia, ochranu prírody a vyzdvihnutie kultúrno-historických hodnôt v území. Rekreačný a turistický potenciál obce dáva predpoklady na saturáciu ľudských potrieb v území, za účelom oddychu a športu /turistika, cykloturistika/.

Členstvo a partnerská spolupráca obce v rámci mikroregiónu ponúka možnosť rozvoja cestovného ruchu a rekreácie hlavne v oblasti pešej turistiky, cykloturistiky, za účelom budovania prepojovacích cyklotrás medzi členskými obcami v nadväznosti na sieť cyklotrás s vyšším významom.

Rozvoj vybavenia v obci bude viazaný aj na rast funkcie bývania a program regionálnej turistiky s vhodnými atraktívnymi aktivitami pre dané prostredie.

Medzi dôležité intervenčné kroky ÚPN obce patria vybudovať a regulačne usmerňovať:

- vinohradnícko-ovocinárske, rekreačné lokality: Starý vrch, Rygó, Hegyfarok, Cseplész, Vadasz a Bogaras (lokalita Chrobáčik);
- obecný športový areál /ÚPC I1, I2, I3/;
- obecný areál určený pre šport a rekreáciu - lokalita Chrobáčik, Kostolné pole /ÚPC T/;
- rybársky areál na mŕtvom ramene Hrona;

Základným predpokladom pre úspešný rozvoj rekreácie a cestovného ruchu v obci je polohový potenciál územia a prírodné danosti. Katastrálne územie Kamenný Most má potenciál pre rozvoj pešej turistiky, cykloturistiky, rybolovu.

Atrakcie v okolí obce

V okolí obce sú najvýznamnejšími turistickými cieľmi:

- Termálne kúpalisko Vadasz Štúrovo;
- Ostrihom - historické, architektonické, urbanistické a umelecké pamiatky;
- Turistická oblasť Burdov;
- architektonicko- archeologický komplex románskych stavieb – Bíňa

Základným predpokladom pre úspešný rozvoj rekreácie, cestovného ruchu a zvýšenia atraktívnosti obce Kamenný Most sú nasledovné intervenčné kroky:

1. podpora rekreačno - športových aktivít;
2. podpora rozvoj ovocinárstva, vinohradníctva, ktoré majú potenciál viazať na seba následne

3. turizmus;
4. prezentácia a propagácia miestnych kultúrno-historických pamiatok , zvyklostí, folklóru, etnografických zvláštností ;
5. tvorba a distribúcia propagačných materiálov o miestnych zaujímavostiach a pamiatkach a zvyklostiach;
6. zriadenie priestoru pre umiestnenie propagačných materiálov, vytvorenie informačno orientačných tabúľ;
7. podpora služieb pre návštevníkov obce: miestna gastronómia , predaj miestnych špecialít;
8. vybudovanie a údržba značených cykloturistických trás;
9. podporovať revitalizáciu a rozvoj obecného športového areálu- ÚPC- I1, I2, I3, T;
10. podporovať rozvoj cykloturistiky, cyklo - dopravy a ostatnej cyklistickej infraštruktúry;
11. podporovať rozvoj ubytovacích možností v oblasti prechodného ubytovania / penzióny, ubytovanie na súkromí - RBNB /;
12. rozvoj agroturistiky v lokalite Modrý majer / ÚPC-U, ÚPC-VI/;
13. rozvoj areálu športového rybolovu na mŕtvom ramene Hrona;
14. realizácia rozhľadne v lokalite Starý vrch.

Základné geograficko - geomorfologické danosti obce dávajú predpoklady pre rozvoj nasledovných foriem športu a rekreácie:

Cykloturistika

Návrh rieši cyklistické trasy i v širších súvislostiach . Ich šírkové usporiadanie je potrebné v projektovej dokumentácii navrhnuť podľa STN 73 6110./výkres č.2/
Podrobne v kapitole: B15 DOPRAVA A PREPRAVNÉ VZŤAHY.

Každodenná krátkodobá rekreácia

- obecný športový areál /ÚPC- I1,I2,I3,T/ - športovoherné a voľnočasové aktivity, fitness, futbal, kolektívne športy a obecné podujatia;
- obecný park;
- miestne a regionálne cyklotrasy ;

Vinohradníctvo, záhradkárstvo – ovocinárstvo

Je tiež forma relaxácie, pre ktorú ÚPN obce vytvoril predpoklady v lokalitách:

- Starý vrch, Rygó, Hegyfarok, Cseplész, Vadas a Bogaras (lokalita Chrobáčik).
- sady záhrady, vinice v zastavanom území obce.

**10. Kultúrne a historické pamiatky, pozoruhodnosti a archeologické náleziská
Objekty pamiatkového fondu**

Pamiatkový úrad Slovenskej republiky v obci Kamenný Most eviduje v Ústrednom zozname pamiatkového fondu (ÚZPF) nasledovné nehnuteľné národné kultúrne pamiatky:

- **rímskokatolícky Kostol sv. Maurícia (Móricia), ÚZPF č. 2131/1, parc. č. 1, barok**

V bezprostrednom okolí nehnuteľnej kultúrnej pamiatky nemožno vykonávať stavebnú činnosť ani inú činnosť, ktorá by mohla ohroziť pamiatkové hodnoty kultúrnej pamiatky. Bezprostredné okolie nehnuteľnej kultúrnej pamiatky je priestor v okruhu 10-tich metrov od kultúrnej pamiatky. 10 metrov sa počíta od obvodového plášťa stavby ak nehnuteľnou kultúrnou pamiatkou je stavba , alebo od

hranice pozemku ak nehnuteľnou kultúrnou pamiatkou je pozemok (§ 27 ods. 2 pamiatkového zákona).

Sakrálne objekty a pamätihodnosti

V obci sa nachádzajú nasledovné sakrálne objekty a pamätihodnosti:

- Kaplnka na cintoríne /Bolestná panna Mária, z roku 1926
- Veľký Kríž na cintoríne Malá Tata
- Pomník so sochou Božieho srdca na cintoríne Malá Tata
- Kríž Prikkel, z roku 1911
- Kamenný kríž na kopci, z roku 1906
- Kríž pri moste
- Kríž v lese

/Zdroj: Sakrálne objekty a štatistiky v Nitrianskej diecéze/

Z hľadiska ochrany archeologických nálezov a situácií je potrebné zapracovať do záväznej časti ÚPD nasledovné podmienky:

- Ku všetkým rozhodnutiam iných orgánov štátnej správy a orgánov územnej samosprávy, ktorými môžu byť dotknuté záujmy chránené pamiatkovým zákonom, sa vyžaduje záväzné stanovisko krajského pamiatkového úradu. Orgán štátnej správy a orgán územnej samosprávy, ktorý vedie konanie, v ktorom môžu byť dotknuté záujmy ochrany pamiatkového fondu, môže vo veci samej rozhodnúť až po doručení právoplatného rozhodnutia alebo záväzného stanoviska orgánu štátnej správy na ochranu pamiatkového fondu.
- V prípade nevyhnutnosti vykonania archeologického výskumu za účelom záchranu archeologických nálezov alebo nálezových situácií predpokladaných v zemi na území stavby rozhodne o archeologickom výskume a podmienkach jeho vykonania v samostatnom rozhodnutí podľa § 35 ods. 7, § 36 ods. 3 a § 39 ods. 1 pamiatkového zákona krajský pamiatkový úrad.
- V prípade zistenia archeologického nálezu mimo povoleného pamiatkového výskumu je nálezca povinný oznámiť to krajskému pamiatkovému úradu priamo alebo prostredníctvom obce. Oznámenie o náleze je nálezca povinný urobiť najneskôr na druhý pracovný deň po nájdení. Nález sa musí ponechať bez zmeny až do obhliadky krajským pamiatkovým úradom alebo ním poverenou odborne spôsobilou osobou, najmenej však tri pracovné dni odo dňa oznámenia nálezu. Do obhliadky krajským pamiatkovým úradom je nálezca povinný vykonať všetky nevyhnutné opatrenia na záchranu nálezu, najmä zabezpečiť ho proti poškodeniu, znehodnoteniu, zničeniu a odcudzeniu. Archeologický nález môže vyzdvihnúť a premiestniť z pôvodného miesta a z nálezových súvislostí iba oprávnená osoba metódami archeologického výskumu. Nález, ktorý je strelivo alebo munícia pochádzajúca pred rokom 1946, môže vyzdvihnúť iba pyrotechnik Policajného zboru.
- Podľa § 40 ods. 10 pamiatkového zákona v prípade, ak k nálezu nedošlo počas pamiatkového výskumu alebo počas nepovolenej činnosti, má nálezca právo na náhradu výdavkov súvisiacich s ohlásením a ochranou nálezu podľa § 40 ods. 2 a 3 pamiatkového zákona. Podľa § 40 ods. 11 pamiatkového zákona Pamiatkový úrad Slovenskej republiky rozhodne o poskytnutí nálezného a poskytne nálezcovi nálezné v sume až do výšky 100 % hodnoty nálezu. Hodnota nálezu sa určuje znaleckým posudkom.

- Katastrálne územie Kamenný Most má vysoký archeologický potenciál. Doklady prvého osídlenia siahajú až do doby prvých roľníckych spoločenstiev a to v ére mladšej doby kamennej. Archeologické náleziská sa nachádzajú v prvom rade na mierne vyvýšených dunách na ľavom okraji inundačného územia rieky Hron, ktoré majú miestami viac než 200 m šírku. Zo starších nálezov je známy depot bronzových predmetov z mladšej a neskorej doby bronzovej, ktorého miesto nálezu nie je známe. Stredoveké a novoveké osídlenia sú známe v polohe Gurd'al, dnešný cintorín, v polohe kostola sv. Maurícia, a v polohe Malej Taty. Z polohy Gurd'al je známe pohrebisko z obdobia Avarského kaganátu. V polohe kostola sv. Maurícia boli objavené zvyšky staršej sakrálnej stavby pravdepodobne zo stredoveku. V polohe cintorína v malej Tate sa našli pozostatky zaniknutej románskej sakrálnej stavby (12. až 18. storočie), spolu s novšími úpravami, s osáriom, ktoré mohlo slúžiť pre účely akéhosi kláštora. V blízkom okolí sa nachádzalo aj prislúchajúce osídlenie. Pri tomto nálezisku sa objavili aj zvyšky pravekých nálezov zo staršej doby bronzovej. navyše v chotári obce v blízkosti rieky Hron sa nachádzajú línie dvoch priekop, ktoré lemujú val, tzv. spečený val. Tieto pravdepodobne pochádzajú z doby rímskej a boli používané ako hraničné línie medzi germánskymi kmeňmi Kvádov. Ďalej je nutné konštatovať, že takmer po celej obci a okolí sa nachádzajú vojenské militárie z 2. svetovej vojny.

Navrhované ciele a zásady riešenia:

1. *Pri komponovaní rozvoja obce vychádzať z historicky sa formujúcej urbanistickej štruktúry obce.*
 2. *Stanoviť hlavné, doplnkové a nepripustné funkcie v území. Pri zástavbe prieluk rešpektovať výškové zónovanie, hmotovú skladbu a použité materiály jestvujúcej zástavby.*
 3. *Riešiť rozvojové disponibilné plochy v rámci zastavaného územia a mimo zastavaného územia a určiť plochy pre podrobné rozpracovanie priestorových a funkčných regulatívov do úrovne zóny. Je potrebné určiť a chrániť dominantné výhľady obce, panorámu a hodnotné priehľady.*
 4. *Rešpektovať a zachovať funkciu zelene v uličnom profile, pri stavbách občianskej vybavenosti, pozdĺž tokov a poľných ciest.*
 5. *Riešiť funkčné a kompozičné závady, riešiť humanizáciu plôch v okolí bytových domov a odstrániť prípadne zmierniť kolízne strety funkčných plôch.*
 6. *Zachovať harmonický, organický charakter sídla a potvrdiť jednoznačnú polohu centra a regulačne formovať jeho ďalší vývoj.*
 7. *Rešpektovať a chrániť pamätihodnosti, objekty s kultúrnohistorickou hodnotou a významné archeologické lokality.*
 9. *Požiadavky Krajského pamiatkového úradu zapracovať do záväznej časti ÚPN obce Kamenný Most.*
- 11. *Paleontologické náleziská a významné geologické lokality (napr. skalné výtvory, krasové územia a ďalšie)***

V riešenom území obce Kamenný Most sa nenachádzajú významné paleontologické náleziská a ani skalné výtvory, či krasové územia.

12. *Iné zdroje znečistenia (hlukové pomery, vibrácie, žiarenie)*

Zaťaženie prostredia hlukom a vibráciami

Negatívny vplyv na sídlo má prítomnosť cesty I. triedy I/76 a železničná trať, obe linky prechádzajú obcou zo severu na juh a sú výrazným zdrojom hluku, prašnosti a vibrácií.

Žiarenie a iné fyzikálne polia

Rádioaktivita

Problematika rádioaktívneho ožarovania obyvateľstva je v ostatných rokoch vo svete i v Slovenskej republike predmetom zvýšenej pozornosti. Dôvodom je značná radiačná záťaž, podmienená umelými i prírodnými zdrojmi a nové poznatky hodnotenia ionizujúceho žiarenia. Z celkového rádioaktívneho žiarenia, ktoré voľne pôsobí na obyvateľstvo, viac ako dve tretiny tvoria prírodné rádioaktívne zdroje. Z nich radón sa podieľa 47 % na skladbe priemerného ročného efektívneho dávkového ekvivalentu ožiarovania obyvateľstva (*Vedecký výbor OSN pre otázky ožiarovania, New York, 1988*).

Najzávažnejším prírodným zdrojom žiarenia je radón-222 a jeho dcérske produkty rozpadu. Je to karcinogén, ktorý sa podieľa na vzniku rakoviny pľúc až desiatimi percentami. Zdrojovým objektom radónu sú väčšinou hlbšie pôdne horizonty a horniny s obsahom rádia-226, ktorého rozpadom Rn-222 vzniká. Z hĺbky sa radón rôznym spôsobom a rôznymi prisunovými cestami (neotektonické netesné zlomy, priepustné horniny, drvené zóny hornín, atď.) dostáva v pôdnom vzduchu, vode alebo v stavebných materiáloch do obytných priestorov.

Podľa vyjadrenia a mapového portálu Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra spadá celá severná, západná a stredná oblasť k. ú. Kamenný Most do stredného radónového rizika (63,0%). Zvyšná časť katastrálneho územia spadá do oblasti s nízkym radónovým rizikom (36,7 %).

Podľa § 20 ods. 3 geologického zákona ministerstvo vymedzuje ako riziká stavebného využitia územia výskyt stredného radónového rizika. Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom stredného radónového rizika je potrebné posúdiť podľa zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky č. 98/2018 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o obmedzovaní ožiarovania pracovníkov a obyvateľov z prírodných zdrojov ionizujúceho žiarenia.

13. Zhodnotenie súčasných environmentálnych problémov

Z environmentálneho hľadiska možno považovať za stresové:

Geodynamické javy

V riešenom území sa potencióálne vyskytujú nasledovné geodynamické javy:

- ohrozenie poľnohospodárskych pôd veternou eróziou – takmer celé k.ú. Kamenný Most - západ, stred a sever k.ú. nie je náchylné na veternú eróziu, stredná erózia je dominantná v západnej a juhozápadnej časti k.ú., v dotyku s riekou Hron, silná veterná erózia je značná v južnej časti k.ú. Kamenný Most, po oboch stranách cesty I. triedy, smerom na Štúrovo. Jedná sa o lokalitu "Malá Tata".

/Zdroj: podnemapy.sk/ /pozri výkres č.4/

- ohrozenie poľnohospodárskych pôd vodnou eróziou:

Takmer celé katastrálne územie nie je náchylné na vodnú eróziu. V území je vodná erózia podľa pôdneho portálu klasifikovaná ako žiadna až nízka. Avšak lokality v oblasti viníc, konkrétne vinice v lokalite "Vadas" sú náchylné na strednú až vysokú vodnú eróziu. Oblasť viníc v lokalite "Starý vrch" je náchylná na vysokú až extrémnu vodnú eróziu.

/Zdroj: podnemapy.sk/ /pozri výkres č.4/

Zosuvné procesy a výmoľová erózia

Podľa vyjadrenia Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra nie sú v k. ú. zaregistrované zosuvy. náchylnosť celého k. ú. na zosúvanie - je slabá (*Atlas krajiny SR, 2002, str. 282*)

/Zdroj: podnikmapy.sk/

V k. ú. nie sú evidované staré banské diela v zmysle § 35 ods.1, zákona č. 44/1988 a nie je určené prieskumné územie pre vyhradený nerast. V území je potrebné rešpektovať jestvujúce rigoly.

Protierózna ochrana

Veterná erózia predstavuje jeden z najvýznamnejších degradačných faktorov ohrozujúcich úrodnosť pôdy. Závažným degradačným faktorom je tiež zhutnenie pôdy ťažkými mechanizmami, úbytok a zhoršovanie kvality organickej hmoty v pôde.

Erózia ohrozenosť územia závisí hlavne od veľkosti pôdnych častíc a ich vzájomného pomeru. Všeobecne sa erodovateľnosť pôdy zvyšuje so stúpajúcim obsahom jemného prachu a znižuje sa so stúpajúcim podielom piesku, ílu a organickej hmoty v pôde. Najmenej odolnými k vodnej erózii sú nehumózne spraše, sprašové pokryvy a svahoviny. Najmenej náchylné sú piesčité pôdy s veľkou priepustnosťou pre vodu. Ílové pôdy sú odolné vplyvom značného obsahu koloidných častíc i keď sú najmenej priepustné.

Veterná erózia sa prejavuje predovšetkým na ľahkých pôdach, ktoré trpia rýchlym vysychaním pôdneho povrchu. Nie je obmedzená reliéfom terénu, vyskytuje sa ako v rovinách, tak i na svahoch. Zväčšovanie plôch v smere vetra sa zväčšuje i eróznym účinkom vetra (*Stred'anský, 2000*).

Prejavy vodnej erózie neboli v území počas terénnych prác zaznamenané. Aj vzhľadom na sklon reliéfu (0° - $3,9^{\circ}$) nie je predpoklad, že by vodná erózia predstavovala v území významný faktor (na svahoch so sklonom menším ako 3° sa neprejavujú účinky vodnej erózie).

Stredná erózia je dominantná v západnej a juhozápadnej časti k.ú., v dotyku s riekou Hron, silná veterná erózia je značná v južnej časti k.ú. Kamenný Most, po oboch stranách cesty I. triedy, smerom na Štúrovo. Jedná sa o lokalitu "Malá Tata".

Ide o degradačný proces, v dôsledku ktorého vznikajú škody nielen na poľnohospodárskej pôde a výrobe (odnos ornice, hnojív, osív, ničenie poľnohospodárskych plodín). Vytváraním návejov spôsobuje tiež zanášanie ciest, vodných tokov a znečisťuje ovzdušie. Veterná erózia pôsobí rozrušovaním pôdneho povrchu mechanickou silou vetra (abrázia), odnášaním rozrušovaných častíc vetrom (deflácia) a ukladaním týchto častíc na inom mieste (akumulácia).

Základnými faktormi spôsobujúcimi veternú eróziu sú meteorologické a pôdne faktory. Z meteorologických sú to predovšetkým veterné pomery, zrážky a výpar, čiže rýchlosť vetra a pôdna vlhkosť. Z pôdnych faktorov je to obsah neerodovateľných častíc ($>0,8$ mm) a obsah ílovitých častíc ($<0,01$ mm) v pôde (*Ilavská a kol., 2005*).

V praxi sa miera veternej erózie pôdy posudzuje podľa ročného odnosu pôdy v mm.rok^{-1} alebo $\text{t(m}^3\text{).ha}^{-1}\text{.rok}^{-1}$. Potrebu protieróznych opatrení indikuje prekročenie hodnôt tzv. tolerovateľného odnosu pôdy $40 \text{ t.ha}^{-1}\text{.rok}^{-1}$ podľa zákona č. 220/2004 Z. z.

Pre potreby ÚPN bola aplikovaná metodika stanovenia veternej erózie podľa STN 75 4501 (2000).

Metodika podľa STN 75 4501

Tab. 26: Ochrana pôdy proti veternej erózii na poľnohospodárskej pôde

protierózne opatrenie	spôsob realizácie
Organizačné	<ul style="list-style-type: none"> ▪ výber pestovaných plodín ▪ protierózne rozmiestnenie plodín ▪ veľkosť, tvar a rozmiestnenie honov

protierózne opatrenie	spôsob realizácie
Agrotechnické na ornej pôde	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pôdoochranná agrotechnika a mulčovanie ▪ úprava štruktúry pôdy ▪ zvýšenie vlhkosti povrchu pôdy ▪ úprava povrchu pôdy (stabilizácia a zdrsnenie)
Biologické	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pásové pestovanie plodín ▪ ochranné lesné pásy (vetrolamy)
Technické	<ul style="list-style-type: none"> ▪ prenosné zábrany

Za jedno zo základných organizačných opatrení môžeme považovať usporiadanie pozemkov (honov), teda ich veľkosť, tvar a rozmiestnenie. Opatrenie sa zakladá na skracovaní erózne účinnej dĺžky svahov, úprave tvaru a orientácie pozemkov. Predstavuje jeden z najúčinnějších a najstarších spôsobov ochrany poľnohospodárskej pôdy. V lokalitách, náchylných na veternú eróziu, sú navrhnuté vetrolamy a zatrávnené pásy.

Kvalita ovzdušia

Ochrana ovzdušia sa vykonáva v zmysle zákona č. 146/2023 Z. z. o ochrane ovzdušia a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Kategorizácia zdrojov znečistenia veľkých a stredných zdrojov znečistenia ovzdušia, o emisných limitoch, o technických požiadavkách a všeobecných podmienkach prevádzkovania, o zozname znečisťujúcich látok, o kategorizácii zdrojov znečisťovania ovzdušia a o požiadavkách zabezpečenia rozptylu emisií znečisťujúcich látok sa uskutočňuje v zmysle vyhlášky MŽP 248/2023 Z. z..

V zákone sú definované znečisťujúce látky, zdroje znečisťovania, povinnosti právnických a fyzických osôb ako aj prevádzkovateľov zdrojov znečistenia ovzdušia, poplatky a pokuty za znečisťovanie ovzdušia. Definované sú veľké zdroje znečistenia ovzdušia ako technologické celky so súhrnným tepelným výkonom 50 MW alebo vyšším. V záujmovom území sa veľké ani stredné zdroje znečistenia nenachádzajú.

Najbližšie najväčšie zdroje znečistenia ovzdušia sú:

- Výroba obuvi, RIEKER OBUV s.r.o., Komárno
- Centrálny tepelný zdroj, Bytkomfort s.r.o., Nové Zámky
- Bioplynová stanica Dubník, AT GEMER s.r.o., Dubník
- Kotoľňa, SLOVINCOM s.r.o., Hurbanovo

Obec je plynofikovaná. V obci sa nachádzajú malé zdroje znečistenia z domových prevádzok.

Poškodenie bioty

Biota zahŕňa všetky živé organizmy vo vymedzenom priestore. K poškodzovaniu bioty dochádza vplyvom aj prírodných činiteľov. V tejto časti sú uvedené najmä tie, ktoré súvisia s činnosťou človeka v krajine a ktoré poškodzujú najmä pôvodné druhy rastlín a živočíchov, z ktorých mnohé sú predmetom ochrany prírody.

Medzi dôsledky hospodárskej činnosti človeka patrí aj napr. znižovanie plochy pôvodných a prirodzených biotopov, ich fragmentácia resp. ich zničenie. Zároveň tieto plochy pôvodných biotopov boli resp. sú nahradzované umelými človekom vytvorenými biotopmi, ktoré boli obsadené nepôvodnými druhmi organizmov, či už zámerne (napr. cieľavedomé pestovanie poľnohospodárskych kultúr) alebo sekundárne prenikaním agresívnejších druhov, ktoré vytlačili resp. vytlačujú pôvodné druhy organizmov. Dôsledkom tohto procesu je postupné znižovanie biodiverzity v krajine až po vymiznutie niektorých druhov.

K poškodzovaniu bioty v súčasnosti dochádza aj sekundárnymi stresovými zdrojmi, ktoré sú spojené so zavádzaním intenzívnej poľnohospodárskej výroby, zakladaním nových urbanizovaných plôch (najmä výstavbou objektov bývania, dopravy a priemyselnej výroby) a to znečisťovaním ovzdušia, pôdy a vody ako základných zložiek životného prostredia živých organizmov.

V riešenom území k najrozsiahlejšiemu poškodzovaniu bioty došlo vplyvom zavádzania intenzívnej poľnohospodárskej výroby. Súčasťou tohto procesu bolo odvodnenie, melioračné a regulačné úpravy územia, následkom ktorých došlo k zmene aj vodných pomerov v krajine.

Postupné rozširovanie plôch poľnohospodárskej pôdy sa uskutočňovalo najmä na úkor prirodzených lúčnych a lesných spoločenstiev.

Biota v riešenom území je ohrozovaná a poškodzovaná aj existujúcimi bariérovými objektmi, ktoré ohrozujú najmä živočíchy. Sú to predovšetkým nadzemné elektrovedy a dopravné koridory.

Nadzemné elektrovedy spôsobujú zranenie resp. uhynutie vtákov v dôsledku nárazu počas letu alebo zásahu elektrickým prúdom. Pri novobudovaných elektrovedoch resp. pri rekonštrukcii existujúcich je potrebné vykonať technické opatrenia na zabránenie úhynu vtákov.

Cestná doprava spôsobuje zranenie resp. úhyn ďalších druhov živočíchov (najmä obojživelníkov, plazov a cicavcov) v dôsledku nárazu. Kosenie okrajov ciest výrazne znižuje toto riziko.

Pôvodná biota je poškodzovaná aj využívaním niektorých foriem hospodárenia napr. v lesnom hospodárstve je to holorubný spôsob obnovy, celoplošná príprava pôdy a pestovanie nepôvodných druhov drevín akými sú napr. agát biely a topoľ šľachtený.

Biota je poškodzovaná aj vplyvom používania rôznych chemických látok v poľnohospodárskej i lesohospodárskej činnosti, znečisťovaním pôdy a vody odpadovými vodami, nelegálnymi skládkami.

Najdôležitejšie zásady a ciele riešenia zapracované v návrhu (sú súčasťou záväznej časti ÚPD):

1. *Pri funkčnom rozvoji obce rešpektovať nadregionálne a regionálne prvky územného systému ekologickej stability – biocentrá, biokoridory, dotvoriť prvky kostry MÚSES – miestne biocentrá, biokoridory a interakčné prvky.*
2. *Stanoviť plochy s obmedzeným funkčným využívaním z dôvodu verejného záujmu – zachovanie ekologickej stability a biologickej diverzity, dodržiavanie zásad trvalo udržateľného rozvoja mimo zastavaného územia obce.*
3. *Rešpektovať záujmy ochrany prírody a zachovať lokality, ktoré sú predmetom ochrany, bez stavebných zásahov, zabezpečiť ich revitalizáciu, resp. podporiť prirodzené revitalizačné procesy.*
4. *Zachovať nezastavanú prechodovú zónu pozdĺž vodných tokov v šírke minimálne 10 m od vonkajšej hranice brehového porastu, ktorá by spĺňala funkciu ochranného pásma biokoridoru a zároveň manipulačného priestoru umožňujúceho pohyb stavebnej mechanizácie, prípadne v budúcnosti ošetrovanie drevín.*
5. *V zastavanom území navrhovať dostatočný podiel trávnatých plôch s drevinami. Výber drevín prispôbiť meniacim sa klimatickým pomerom a stanovištným podmienkam. Podiel zelených plôch s pôvodnými druhmi drevín zachovať alebo navrhovať v minimálnom rozsahu 40%.*
6. *Pri návrhu nových obytných súborov resp. nových zón na IBV, je potrebné zabezpečiť územnú rezervu pre funkčnú uličnú zeleň bez kolízie s podzemnými vodami alebo vzdušnými koridorami inžinierskych sietí. Vymedziť účelovú izolačnú zeleň, ktorá by mala byť navrhnutá pri všetkých lokalitách. Pri realizácii stavebných prác postupovať podľa § 4*

- zákona o ochrane prírody tak, aby nedošlo k zbytočnému úhynu, poškodeniu rastlín alebo ich biotopov.
7. Pri realizovaní stavebnej činnosti v zmysle návrhov aktuálnej ÚPD obce je potrebné minimálnym spôsobom zasiahnuť do mimolesnej drevinovej vegetácie. V prípade nevyhnutných výrubov v súvislosti so stavebnou činnosťou je potrebné postupovať v zmysle § 47 a § 48 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny. Zohľadňovať vegetačné a hniezdne obdobie z dôvodu eliminácie škôd na prípadných hniezdných druhoch, určiť v predstihu spoločenskú hodnotu drevín a krovín určených na výrub ako aj zabezpečiť náhradnú výsadbu za odstránené dreviny a kroviny.
 8. Navrhnuť opatrenia na zadržanie zrážkových vôd zo spevnených plôch a striech.
 9. Pri návrhoch vegetačných úprav v zastavanom území prednostne využívať domáce druhy drevín a krovín, resp. druhy, ktoré nemajú potenciál nekontrolovane sa šíriť, z dôvodu zamedzenia šírenia nepôvodných a invázných druhov rastlín a drevín. Zamedzovať šíreniu nepôvodných a invázných druhov rastlín a drevín (zákon 150/2019 Z. z.).
 10. Navrhnuť dobudovanie vegetačnej sprievodnej zeleň pozdĺž vodných tokov, poľných ciest tak, aby plnili funkciu migrácie v systéme ekologickej stability a ozelenenia krajiny.
 11. Rešpektovať a chrániť pamiatkové objekty, pamätihodností a objekty s kultúrohistorickou hodnotou.
 12. Zmonitorovať a vyhodnotiť koeficient ekologickej stability (KES) a SES. Stupne uvádzať pri každej zmene a doplnku územného plánu obce podľa najnovších údajov.
 13. Vo výkresovej časti územného plánu obce obsiahnuť Krajinne ekologický plán (KEP) ochrany prírody a krajiny.
 14. Zaviesť evidenciu pozemkov vhodných na náhradnú výsadbu.
 15. Riešiť otázku verejnej zelene (súčasný stav a návrh) tak, aby bol dodržiavaný princíp zachovania rozlohy, t. j. koľko plochy verejnej zelene zanikne, minimálne toľko plochy verejnej zelene musí vzniknúť. Rovnakým princípom riešiť všetky dreviny rastúce na pozemkoch vo vlastníctve obce, teda každú vyrúbanú drevinu nahradiť výsadbou novej dreviny.
 16. Zadeklarovať potrebu zaobstarania všeobecne záväzného nariadenia (VZN), ktorým sa ustanovia podrobnosti o ochrane drevín, ktoré sú súčasťou verejnej zelene (§ 69 ods. 2 zákona), a takisto sa ustanoví, že pri výsadbách drevín (najmä stromov) je nevyhnutné brať na zreteľ ich možnú alergénosť, šírku koruny, uloženie koreňového systému, výšku, vzdialenosť od susedného pozemku, aby sa v zmysle § 127 zákona č. 40/1964 Zb. (Občiansky zákonník) nestali príčinou susedských sporov, potrebu zohľadňovať minimálnu vzdialenosť 2,5 m od inžinierskych sietí, a taktiež dodržiavanie STN 83 7010 u prác v blízkosti stromovej vegetácie.
 17. Zadeklarovať potrebu vypracovania sadových úprav ako samostatného stavebného objektu ku každej významnejšej investícii a to už v projektovej dokumentácii pre územné rozhodnutia, resp. stavebné konanie.
 18. Podporovať vytváranie priestorových rezerv na umiestňovanie uličnej drevinovej zelene v súlade s ochrannými pásmami inžinierskych sietí.
 19. Vypracovať Dokument starostlivosti o dreviny (DSoD) a miestneho územného systému ekologickej stability (MÚSES), ako dokumentácie ochrany prírody a krajiny - § 54 zákona, ktorá najmä:
 - určuje strategické ciele ochrany prírody a krajiny a opatrenia na ich dosiahnutie,
 - vymedzuje chránené územia a ich ochranné pásma vrátane zón a stupňov ich ochrany, biotopy chránené týmto zákonom, chránené druhy a územia medzinárodného významu, stanovuje zásady ich vývoja vo vzťahu k činnostiam jednotlivých odvetví,

- posudzuje dôsledky zásahov do ekosystémov, ich zložiek a prvkov alebo do biotopov a navrhuje ich optimálne využitie a spôsob ochrany,
- obsahuje návrh asanačných, rekonštrukčných, regulačných alebo iných zásahov do územia a ďalších preventívnych alebo nápravných opatrení v územnej ochrane, druhovej ochrane a ochrane drevín,
- určuje programové zámery a opatrenia na dosiahnutie trvalo udržateľného rozvoja a územného systému ekologickej stability,
- poskytuje súhrn poznatkov o základných prírodných zložkách ekosystémov chránených území, ich ochranných pásiem a zón,
- určuje vzácnosť, zriedkavosť a ohrozenosť chránených druhov vrátane prioritných druhov a prioritných biotopov.

Obstarávanie a schvaľovanie týchto dokumentov je v kompetencii obce - § 69 ods. 1 písm. i) zákona.

20. Zinventarizovať lokality s výskytom invázných druhov rastlín, ktoré sa dostávajú často prekrývajú aj so živelnými nelegálnymi skládkami odpadov. V prílohe č. 2 vyhlášky č.170/2021 Z. z. v znení neskorších právnych predpisov, sú uvedené druhy invázných druhov rastlín, pri ktorých sú uvedené aj metódy ich odstraňovania.
21. Prvky ÚSESu považovať za limity územného rozvoja, nerozširovať v nich zástavbu, zabezpečiť v nich taký režim využívania, aby spĺňali funkciu biokoridoru, biocentra resp. interakčného prvku, neprerušovať línie biokoridorov a plochu biocentier pri navrhovaní koridorov infraštruktúry a líniových stavieb, navrhované prvky ÚSES schváliť v záväznej časti ÚP.
22. Územnoplánovacia dokumentácia je potrebné spracovávať v súlade s ustanoveniami legislatívy na úseku ochrany prírody, zákona o ochrane prírody a krajiny, a súvisiacich predpisov.
23. Pre verejnú a areálovú zeleň zabezpečiť odbornú starostlivosť v zmysle STN 83 7010.
24. V prípade použitia celopresklených budov alebo budov s veľkými plochami presklenia navrhnuť a požadovať ochranné a kompenzačné opatrenia (napr. použitie špeciálnych fólií odrážajúce ultrafialové svetlo a pod.) zamerané proti vrážaniu vtáctva do skla. Obdobne riešiť aj iné stavby - napr. všetky zastávky MHD.
25. V rámci novo navrhovaných obytných alebo rekreačných zón, ako i iných funkčných priestorov v rámci služieb, obchodu a výroby, vytvárať také usporiadanie pozemkov, ktoré umožní vybudovanie a rozvoj funkčnej verejnej alebo areálovej sprievodnej zelene so stromami a kríkovými porastmi. V prípade výstavby resp. zvyšovania podielu parkovacích stojísk v rámci jednotlivých plôch uplatňovať STN 73 60 10, ktorá stanovuje na každé 4 parkovacie miesta umiestnenie 1 ks vzrastlého stromu.
26. V prípade rušenia verejnej a inej zelene v prospech IBV požadujeme kompenzovať úbytok verejnej zelene úpravou maximálne prípustného koeficientu zastavanosti v rámci IBV na 0,6. Stanoviť minimálny podiel zelene (vrátane hospodársky využívaných záhrad) v rámci nezastavaných častí stavebných pozemkov na 30% z celkovej plochy stavebného pozemku.
27. Neumiestňovať reklamné pútače tzv. Billboardy popri líniiach regionálnych a lokálnych biokoridorov.
28. Vyšpecifikovať maticu určovania tzv. náhradnej výsadby, zaradená do VZN obce. Pri výruboch výmena drevina za drevinu nie je postačujúce z hľadiska zabezpečenia biologickej diverzity.
29. Riešené územie posúdiť z hľadiska realizácie opatrení na zmiernenie vplyvov na životné prostredie súvisiacich so zmenami klímy. Rešpektovať Metodické usmernenie MDVRR SR k Stratégií adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky klímy.

30. Pri prácach v blízkosti stromovej vegetácie dodržiavať STN 83 7010 Ošetrovanie, udržiavanie a ochrana stromovej vegetácie; ak nie je možnosť obísť koreňový priestor dreviny, výkopové práce sa musia v tomto priestore vykonávať ručne a nesmú sa viesť bližšie ako 2,5 m od päty kmeňa stromu; vzdialenosť uloženia inžinierskych sietí od drevín musí byť podľa platných STN z dôvodu predchádzania negatívnych zásahov do zelene počas údržby zariadení.
31. ÚPN je spracovaný digitálne musí byť prístupný pre užívateľov a verejnosť - v grafickej a textovej časti obsahuje podstatné informácie pre verejnosť a investorov v rozsahu riešeného územia povinné údaje: KZ, Index vegetácie, prvky MUSES/.
32. Na úrovni obce - každoročne aktualizovať a uchovávať staršie tepelné mapy. Snímky v archíve využívať na vyhodnotenie prijatých a plánovaných opatrení v rámci Stratégie adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky klímy.
33. Záujmovými objektmi ochrany prírody a krajiny vo vzťahu k druhovej ochrane a ochrane biotopov je aj zeleň (NSKV - nelesná stromová a krovinná vegetácia) v urbanizovanej a tiež poľnohospodárskej krajine. Tieto sú prioritné pri vytváraní a udržiavaní územného systému ekologickej stability krajiny, ako činnosti vo verejnom záujme - § 3 ods. 3 zákona č. 543/2002 Z. z.
34. Sledovať ako v budúcnosti budú jednotlivé stavebné alebo regulačné zámery ovplyvňovať kvalitu a stupeň ŽP a ekologickú stabilitu v území obce. Preto je žiadúce, aby na riešené územia v rámci ÚP bol určený a neustále monitorovaný a vyhodnocovaný koeficient ekologickej stability (KES) a stupeň ekologickej stability (SES). Tieto stupne uvádzať aj pri každej zmene a doplnku ÚP podľa najnovších údajov. Udržiavať stupeň ekologickej stability a nepripustiť jeho pokles oproti stanovenému SES v súčasnosti bez kompenzačných opatrení. Stupne ekologickej stability daného územia je nasledovný: pre lesíky - SES=4- 5, SES=3 - TTP, SES=2 - záhrady, vinice, SES=1 - orná pôda, SES=0 - ZPaN - vid' METODICKÝ POSTUP STANOVENIA KOEFICIENTU EKOLOGICKEJ STABILITY KRAJINY - Tamara Řeháčková, Eva Pauditšová Univerzita Komenského v Bratislave, Prírodovedecká akulta, Katedra ekozológie a fyziotaktiky, Katedra krajinej ekológie, Mlynská dolina, 842 15 Bratislava. Stanovovať k jednotlivým rozvojovým územia ich súčasný SES a SES po realizácii zámerov.
35. Závazne podporovať riešenia pozitívne ovplyvňujúce negatívny trend vysušania krajiny a nepriaznivé trendy - zelenú infraštruktúru: zelené strechy stavieb, vertikálne ozelenenie, dažďové záhrady, zariadenia alebo objekty zadržiavajúce a sústreďujúce dažďovú vodu, uprednostňovať na voľných nezastavaných plochách porasty TTP a záhrad, pričom všetky tieto riešenia plnia ekosystémové služby. Podporovať riešenia využívajúce dažďovú vodu v objektoch a recykláciu použitej vody. V prípade právnej možnosti podporiť tieto riešenia vhodným legislatívnym nástrojom (príspevok obce a pod., úľava na dani z pozemku, nižší koeficient pri stanovení platby pri investičnom príspevku a pod.). Vegetačné strechy budú takto plniť spolu so sadovými úpravami zákonom stanovené ekosystémové služby (§ 2 ods. 2 písm. zhl zákona) s výrazne tlmiacim vplyvom na negatívne zmeny v klíme.
36. Zelená infraštruktúra a biodiverzita:
Za každý záber z každého pozemku o ploche min. 30 m² a viac (aj začatých) určenej na stavby, vrátane spevnených plôch, parkoviska a komunikácie (nie inžinierske siete) ako kompenzáciu za zníženie stupňa ekologickej stability (z ornej pôdy, vinica, TTP a záhrada na ZPaN) závazne vysadiť 1 ks vzrastenej stromovej zelene. Zelené strechy — minimálne extenzívne suchomilné (15 cm výška) - aplikovať závaznú požiadavku a reguláciu na všetky objekty s

plochými strechami - do záväzných regulatívov. Popri zelených strechách žiadame používať aj samostatne stojace zelené steny, vertikálne ozeleňovanie stien budov pri vyššom koeficiente zastavanosti nad 50%.

37. Pri všetkých plochých strechách akýchkoľvek objektov so sklonom strechy do 20° do ÚP zaviesť záväzný regulatív s povinnosťou zriadiť celoplošnú vegetačnú strechu (minimálne extenzívnu suchomilnú) a to, ako v prípade nových objektov (najmä pri plochých strechách väčšie a tiež menšie objekty), tak aj v prípade ich rekonštrukcie ako významné adaptačné opatrenie na nepriaznivé zmeny v klíme. Uvedené opatrenie je zamerané predovšetkým na znižovanie tepelnej sálavosti a tlmenie horúčav urbanizovaného prostredia - vyplýva z toho pozitívny vplyv na zmiernenie účinku desertifikácie územia a na celkové zlepšenie mikroklímy. Tepelnú sálavosť budov a zastavaných plôch riešiť aj vhodným výberom farieb. Uvedené vegetačné strechy by mohli plniť v čase od jari do jesene aj funkciu krátkodobej relaxácie (napr. čítanie, slnenie sa a pod.). V tomto prípade však je potrebné zohľadniť najmä možné vyvstávajúce problémy napr. s odstraňovaním snehu počas obdobia intenzívnejšieho sneženia. Ostatné typy striech budov realizovať v takej hmotovej a povrchovej úprave, aby neakumulovali nadbytočné teplo v letných horúčavách v nadväznosti na zmeny v klíme.

38. Minimalizovať riziko vzniku bahenných povodní vytváraním prvkov zelenej infraštruktúry v svahovitejších lokalitách. Ponechávať nekosené časti trávnikov na vhodných miestach pre rozvoj bezstavovcov.

39. Vodná politika: prispôbiť ju aktuálnym potrebám obce. Záväzne vytvárať na území obce vodné prvky - aj pri stavbách. Vytvárať podmienky pre zadržiavanie najmä dažďovej vody pre obdobia sucha - akumulačné a záchytné nádrže s recirkuláciou.

40. Doprava. Nové MK vytvárať aspoň s jednostrannou verejnou zeleňou - stromy, kroviny - bez inžinierskych sietí. Nové MK povoľovať len s cyklopruhom. Všetky parkoviská (objekty statickej dopravy) pri iných stavbách ako rodinných domoch či už nové, alebo ktoré budú podliehať rekonštrukciám žiadame doriešiť v zmysle STN 73 6110 parkovacie stojiská a to výsadbou 1 ks vzrastenej dreviny na každé 4 parkovacie miesta - (sadenice o výške cca 1,8 až 2,0 metra) pôvodného druhu - stromu do maximálnej vzrastovej výšky stromu 4 metrov. Sadenice neumiestňovať solitérne ale musia byť umiestnené do spoločného žľabu s prepojením koreňových systémov - využiť dažďovú vodu. Parkovacie (odstavné) stojiská pri rodinných domoch taktiež ozeleniť min. 1 ks stromovej zelene k dátumu kolaudácie - § 8 ods. 5 vyhlášky č. 532/2002 Z. z. Cyklotrasy: dokončiť plánované a vytvoriť nové a technicky ich upraviť spôsobom, aby boli bezpečné pre cyklistov ako zraniteľného účastníka CP. V rámci dopravy žiadame, aby obec ako cestný správny orgán spasportizovala všetku cestnú zeleň na komunikáciách v pôsobnosti obce a rozhodovala o výrube drevín v týchto prípadoch podľa osobitného predpisu. V rámci cestných telies, spevnených plôch a parkovísk nesmú byť realizované alebo v prevádzke také stavebné objekty, ktoré by pôsobili ako pascovým efektom pre živočíchy (odkryté jamy, žumpy, nádrže, nekryté alebo nevhodne kryté odtokové žľaby a kanalizačné šachty s nevhodným typom pokloпов a pod.). V prípade ich existencie ich upraviť technicky.

41. Stavby: v rámci budov sa zamerať na záväzné používanie materiálov a technických riešení, ktoré znižujú akumuláciu tepla, z čoho vyplýva aj zníženie potreby energie na prevádzku vzduchotechniky a zníženie tepelnej záťaže na pracoviskách a v obydlíach.

42. Pri stavbách budov sa zamerať aj na riešenie nasledovného: V prípade použitia celopresklených budov alebo budov s veľkými plochami presklenenia navrhnúť a požadovať

ochranné a kompenzačné opatrenia (napr. použitie špeciálnych fólií odrážajúce ultrafialové svetlo a pod.) zamerané proti vrážaniu vtáctva do skla. Obdobne riešiť aj iné stavby - napr. zastávky hromadnej dopravy. Prípadne sklenené výplne opatrit' nálepkami proti nárazom vtáctva. Pri bytových domoch a administratívnych budovách v rámci podpory biodiverzity viesť investorov k záväznému začleňovaniu umelých hniezd pre spevavce a netopiere ich vhodným začleňovaním do stien budov.

43. Vytvoriť predpoklady pre rekreáciu a oddych a šport v lokalitách :ÚPC I1, I2, I3, T;

44. Pri návrhoch nových zón na IBV zabezpečiť územnú rezervu pre funkčnú uličnú zeleň bez kolízie s podzemnými alebo vzdušnými koridormi inžinierskych sietí a vytvárať také usporiadanie pozemkov, ktoré umožní vybudovanie a rozvoj funkčnej verejnej alebo areálovej sprievodnej zelene so stromami a kríkovými porastmi.

45. Záväzne zadeklarovať v záväzných regulatívoch ÚP povinnosť vypracovania Sadových úprav ako samostatný stavebný objekt ku každej investícii a to už v projektovej dokumentácii pre územné rozhodnutia a tiež stavebné povolenie.

46. Rešpektovať v rámci novonavrhaných obytných, ako i iných funkčných priestorov v rámci služieb, obchodu a výroby, záväzne zadefinovaný vyšší podiel zelene. Index zelene min. 50% v prípade IBV (RD so záhradami, nie s ornou pôdou a vinicami), 40% v prípade polyfunkcie a vybavenosti) z každého predmetného pozemku. Z každého pozemku na dreviny rezervovať min 40% z jeho rozlohy na dreviny - zabezpečiť záväznú pokrývnosť drevinami na tejto ploche aspoň 60%.

47. Rešpektovať navrhované funkčné zónovanie územia obce a nevčleňovať dodatočne plochy akejkoľvek výroby a podnikania - najmä hlučných, prašných, emisne zhoršujúcich a enormne dopravu zaťažujúcich prevádzok do zón určených na bývanie. Upraviť pozornosť na možnosť obstarania dokumentov ochrany prírody a realizácie zelenej infraštruktúry v zmysle využitia finančnej náhrady za výrub drevín - § 48 ods. 1 zákona č. 543/2002 Z. z.: „Finančná náhrada je príjmom obce, na území ktorej sa výrub uskutočňuje; obec je povinná tieto príjmy použiť výlučne na úhradu nákladov spojených s

- vypracovaním dokumentu starostlivosti o dreviny;
- vypracovaním dokumentu miestneho územného systému ekologickej stability;
- výsadbou najmä geograficky pôvodných a tradičných druhov drevín a starostlivosťou o dreviny rastúce na jej území;
- realizáciou opatrení súvisiacich s vytváraním prvkov miestneho územného systému ekologickej stability [§ 2 ods. 2 písm. a) druhá veta] podľa schváleného dokumentu miestneho územného systému ekologickej stability;
- budovaním prvkov zelenej infraštruktúry, ako sú zelené parky, zelené strechy alebo ekodukty;
- realizáciou opatrení na zabezpečenie starostlivosti o chránené územia a chránené stromy podľa programov starostlivosti o chránené územia a chránené stromy;

48. Lokality pohrebísk vždy izolovať od zástavby určenej na bývanie min. 5 - 15 metrov širokou plnou vegetačnou clonou v rámci ochranného pásma cintorína . V priestore ochranného pásma cintorína nepovoľovať žiadne bývanie a výrobné aktivity (OP - hygienické pásmo jednotlivých pohrebísk 25m – ÚPC E1, E3; 50 m – ÚPC E2).

49. Hľadať a uplatňovať nástroje a možnosti v oblasti OPaK na zavádzanie a uplatnenie legislatívnych nástrojov: § 2 ods. 2 zákona:

- ekosystémové služby - prínosy a úžitky, ktoré poskytujú prirodzene fungujúce ekosystémy;
- zelená infraštruktúra - sieť prírodných a poloprírodných prvkov, predovšetkým plôch zelene a vodných ekosystémov, ktorá je vytváraná a spravovaná tak, aby poskytovala široký rozsah ekosystémových služieb, s osobitným zreteľom na zabezpečenie biologickej rozmanitosti, ekologickej stability a priaznivého životného prostredia a prepojenie urbanizovaného prostredia s okolitou krajinou;
- zelený park - územie so súvislými plochami drevinovej a inej vegetácie poskytujúce prostredie pre biodiverzitu v urbanizovanom prostredí, ktoré je územným plánom vymedzené na tento účel;
- zelená strecha - vrchná časť budovy alebo inej stavby pokrytá vegetáciou, ktorá poskytuje prostredie pre biodiverzitu v urbanizovanom prostredí;
- ekodukt objekt, ktorý prekonáva umelú prekážku v migračných trasách živočíchov a ktorý slúži ich migrácii a zároveň znižuje negatívne dopady fragmentácie krajiny;

50. Rešpektovať navrhovaný index ozelenenia plochy (podiel vegetačných prvkov v rámci pozemku ako aj stavby). Stanovený podiel zelene ako tzv. zelený index, vrátane plôch trávnikov s drevinami, mobilnej a vertikálne zelene a vegetačných striech). Tento index nie je možné z akýchkoľvek príčin znižovať, ale udržiavať a zvyšovať. Index musí byť stanovený pri každej ďalšej zmene a doplnku ÚP.

51. Každé oplotenie z uličnej strany kombinovať súvislou zeleňou do výšky max 1,8 metra, okrem vstupnej časti a to najvhodnejšie živým plotom. Realizovať ku dátumu kolaudácie.

52. Realizovať navrhované opatrenia v oblasti monitorovaných konfliktných uzlov. V oblasti jestvujúcich KU realizovať opatrenia na kompenzáciu negatívneho vplyvu na živočíšstvo a to pri budovaní a prevádzkovaní najmä líniových stavieb – cesta I. triedy, III. Triedy a železničnej dopravy. Je potrebné zachovať vhodnými technickými opatreniami ich migračnú priechodnosť - § 4 ods. 6 a 7 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších právnych predpisov.

53. Na území obce sa zaoberať aj monitoringom migrácie živočíchov, ktorý poukáže na najviac konfliktné úseky plánovaných a existujúcich ciest. Poukazujeme na to najmä v súvislosti s neustále rastúcim nebezpečenstvom a zvyšujúcim sa rizikom vo vzťahu k mimoriadne závažnému javu na cestách, t. j. k usmrcovaniu živočíchov na cestách a to z dôvodu významného oblasti výskytu najmä poľovnej zveri (diviaky, srny, zajace, bažanty), ale aj iné vtáctvo (chránené druhy - sovy, dravce, spevavce) resp. cicavce (napr. jež, kunovité šelmy a pod.) alebo obojživelníky. Uvedený jav môže znamenať v prípade súbežného vedenia viacerých vážnu prekážku v migrácii živočíchov, vyšší stupeň stresového pôsobenia na živočíchy, ako aj vážne nebezpečenstvo, čo sa týka bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky a zvyšujúce sa riziko vážnych dopravných nehôd (škody na majetku a zdraví). Takýto jav môže mať vážny negatívny synergický vplyv na okolitú faunu.

54. Pri výsadbách drevín používať dreviny odolné voči extrémnejším suchám, mrazom, ktoré sú trvácnejšie - nie s mäkkým a lámavým drevom, nie alergénne. Navrhujeme použiť také druhy a typy drevín, ktorých výška nepresiahne 5 m (odporúčaná výška 4-6m) nad úrovňou terénu v blízkosti bytových domov. Dreviny pri výsadbe dobre ukotviť a zabezpečiť, aby sa eliminoval v čo najvyššej možnej miere ich vývrät vplyvom živelných udalostí (vietor, rozmočenie terénu,

a pod.) a navrhujeme ich umiestňovať minimálne vo vzdialenosti 4-8 m od budov. Pri výsadbách používať aj pôvodné druhy ihličnatých drevín z dôvodu protibakteriálnych účinkov, potreby stálej zelene aj v zime. Na plochách výsadiieb neuvažovať s umiestňovaním IS z dôvodu ich preventívnej ochrany pred poškodzovaním a výrubom.

55. ÚPN obsahuje princípy trvalo udržateľného rozvoja (TUR), ktoré sú uvedené v záväzných regulatívoch. V strategickom dokumente musia byť implementované princípy trvaloudržateľného rozvoja (TUR), ktorými bude nakoniec v záväzných regulatívoch samotného UP stanovené, aby akékoľvek investície a rozvojové projekty, napr. vybavenosť obytného komplexu, služby a pod., boli v čo najmenšej miere závislé na vonkajších zdrojoch a súčasne, aby sa vhodne zhodnocovali a využívali lokálne energeticko-surovinové zdroje (využitie slnečnej energie, geotermálnej energie, využitie vody zo studní a pod.), v čo možno v najširšom uplatniteľnom rozsahu, aby boli použiteľné na poskytnutie určitého stupňa energeticko-surovinového samozásobovania.

56. V súlade s opatreniami na elimináciu dôsledkov zmenenej klímy realizovať prvky revitalizácie krajiny v extraviláne a to formou vytvárania drobných vodozádržných a zasakovacích zariadení.

57. Areály výrobných a poľnohospodárskych podnikov a obytných súborov od seba záväzne izolovať štruktúrne členitou a druhovo bohatou izolačnou zeleňou v súlade s ekologickými princípmi.

58. Podporovať zavádzania prvkov hmyzích hotelov na vhodných objektoch, najmä pre samotárske včely a iný užitočný hmyz na vhodných miestach (napr. strechy objektov, oplotenia a pod.) a podporu včelárstva ako významného biodiverzitu podporujúceho prvku (opeľovače rastlín, potravná báza pre vtáctvo a pod.).

59. V zónach vyhradených na bývanie nepripúšťať nadmerný chov akýchkoľvek dobytkov), príp. nebezpečných zvierat, s negatívnymi účinkami na kvalitu bývania a ZP, veľkosť chovu/drobnochovu limitovať formou VZN.

60. Verejné priestranstvá, ako aj prístup do objektov, riešiť s ohľadom aj na imobilných občanov.

61. V rámci odpadového hospodárstva zabezpečiť pre záujemcov z radov obyvateľstva bývajúceho v rodinných domoch bezplatne kompostéry priamo do záhrad, čím sa zníži nadmerné množstvo bioodpadu zvázaného do kompostárne.

62. Pri návrhoch nových obytných súborov resp. nových zón na IBV zabezpečiť územnú rezervu pre funkčnú uličnú zeleň bez kolízie s podzemnými alebo vzdušnými koridormi inžinierskych sietí a vytvárať také usporiadanie pozemkov, ktoré umožní vybudovanie a rozvoj funkčnej verejnej alebo areálovej sprievodnej zelene so stromami a kríkovými porastmi.

63. V čo najvyššej možnej miere záväzne zachovať plošný rozsah súčasnej zelene ako významnejšie prvky MUSES. Zachovať aj lokálne biocentrá už existujúce. V súlade s návrhom MUSES realizovať prepojenia týchto lokalít líniovou zeleňou napr. v podobe stromoradií, resp. alejí a infiltračných zasakovacích pásoví, ktoré by v súčasnosti chránili územie jednak pred vetrami, ale aj pre nežiadúcimi vplyvmi vodnej erózie. Územie je náchylné na veternú eróziu,

je teda nutné počítať s vysadením vhodných druhov drevín už v iniciačných fázach výstavby a v dostatočnej šírke, najvhodnejšie vo viacerých paralelných líniách a vo viacerých vegetačných etážach.

64. Pri všetkých plánovaných výrobných a priemyselných areáloch stanoviť výsadbu zelene tak, aby rozloha vegetačných plôch (zelene) v rámci územia výrobného a priemyselného areálu tvorila minimálne 30 % podiel k celkovej ploche investičného zámeru, pričom minimálne 80 % z tejto plochy zelene musí byť porastená drevinami, ako aj výsadbu ochrannej a izolačnej zelene v blízkosti výrobného a priemyselného areálu, ktorej pás bude široký minimálne 10 m.

65. Rešpektovať požiadavku aby sa spevnené vjazdy do dvorov rodinných domov, nachádzajúce sa na verejnom priestore (v miestach kde sa nachádza „zelený pás“ medzi miestnou komunikáciou a bránou), nerealizovali širšie ako je vstupná brána do dvora slúžiaca na vjazd tak, aby nedošlo k zastavaniu verejnej a cestnej zelene. Zvyšná plocha musí zostať vzhľadom na retenčnú schopnosť pôdy pokrytá vegetáciou.

66. Do záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie zapracovať, aby boli všetky súčasné pozemky s funkciou vinica, ako aj všetky viničné oblasti zachované ako poľnohospodárska pôda (vinica) bez možnosti delenia a iného využívania, a aby bolo za účelom spracovania úrody a výroby vína, prípadne individuálne rekreačné a hospodárske objekty do 80,0 m² zastavanej plochy pre ubytovanie prechodného charakteru, alebo pre verejné stravovanie menšieho rozsahu.

67. Do záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie zapracovať, aby sa v zmysle STN 73 6110/Z1 – Projektovanie miestnych komunikácií Zmena 1, časť 16.3.17, v súlade s STN 83 7010 – Ochrana prírody, Ošetrovanie, udržiavanie a ochrana stromovej vegetácie, povinne realizovala na všetkých navrhovaných parkovacích plochách výsadba vysokej zelene v počte minimálne 1 strom na 4 parkovacie miesta v priestore medzi stojiskami.

68. Z dôvodu stanovenia zásady ako aj merateľnosti, ako budú jednotlivé stavebné alebo regulačné zámery ovplyvňovať ekologickú stabilitu, kvalitu a stupeň životného prostredia, je potrebné stanoviť súčasný stupeň ekologickej stability (ďalej len „SES“) katastrálneho územia obce ako celku, a takisto členenia na extravilán a intravilán obce. Stupne ekologickej stability uvádzať pri každej zmene a doplnku územného plánu obce podľa najnovších údajov.

69. Vo výkresovej časti územného plánu obce je obsiahnutý krajinne ekologický plán ochrany prírody a krajiny, rozsah verejnej zelene so zobrazením súčasného stavu a návrhu.

70. Posilňovať biodiverzitu trvalo udržateľným plánovaním, ktoré musí v sebe zahŕňať podporu biodiverzity všetkých zložiek bioty (rastlinstvo aj živočíšstvo). V záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie musia byť implementované princípy trvalo udržateľného rozvoja spojené so zeleným rastom.

71. Vymedziť a zadefinovať miesta, kde dochádza ku stretom stresových a bariérových faktorov s prvkami ochrany prírody, a v rámci opatrení riešiť ich elimináciu a nápravu, napr. zväziť výstavbu priechodov pre živočíchov (ekoduktov, rybochodov atď.).

72. Zachovať a chrániť významné krajinné prvky (les, rašelinisko, brehový porast, jazero, mokrad', park, aleja, remíza) tvoriace kostru územného systému ekologickej stability (ďalej len „ÚSES“), neprerušovať línie biokoridorov a plôch biocentier pri navrhovaní novej infraštruktúry a výstavby líniových stavieb - v takýchto prípadoch riešiť alternatívne umiestnenie

a trasovanie stavieb, zachovať jestvujúce plochy trvalého trávnatého porastu (ďalej len „TTP“) v extraviláne obce a zabezpečiť ich pravidelné kosenie, resp. pasenie, zvýšiť podiel plôch TTP na ornej pôde, ako významného protierózneho (pozitívum pri eliminovaní strát výnosov z úrody pri extrémoch povodňových vln) a krajinnno stabilizačného prvku, zachovať prirodzené nezregulované úseky vodných tokov vo voľnej krajine spolu s brehovými porastmi a príslušnými podčmáanými lokalitami.

73. Výstavbou nezasahovať do krajinných prvkov, biokoridorov, biocentier, chránených území a navrhovaných chránených území.

74. Obmedziť použitie chemických prostriedkov používaných pri rastlinnej výrobe v blízkosti obydlií, verejných studní, biotopov európskeho a národného významu ako i prvkov ÚSES.

75. Dosadiť brehový porast vodných tokov, ako významný biokoridor v krajine, vo viacerých radoch všade tam, kde netvorí súvislý zápoj, navrhnuť prvky ÚSES (biokoridory, biocentrá) na voľné miesta s pomocou vytvorenia tzv. „zelenej infraštruktúry“, ako siete rozličných typov plôch zelene a ostatných prírodných prvkov v zastavanom území, v súlade s ochrannými pásmami inžinierskych sietí tak, aby sa . dobudovala celopriestorová štruktúra ÚSES a došlo k vzájomnému prepojeniu ekosystémov, ich zložiek a prvkov.

76. časti Navrhnuté prvky ÚSES schváliť v záväznej územného plánu, riadiť sa nimi pri jeho zmenách interakčných prvkov.

77. Výstavbu a rozvoj infraštruktúry primárne orientovať v rámci už existujúcich urbanizovaných priestorov uprednostňovaním výstavby na asanovaných plochách opustených stavieb (brownfields), a nie na pozemkoch v súčasnom stave definovaných ako poľnohospodársky druh (orná pôda, vinica, záhrada, ovocný sad, trvalý trávnatý porast), čím by došlo k zníženiu stupňa ekologickej stability.

78. Stupeň ekologickej stability nesmie zamýšľanou výstavbou v rámci územného plánu klesnúť oproti v súčasnosti (pred výstavbou) stanovenému stupňu ekologickej stability. V prípade poklesu stupňa ekologickej stability prijať kompenzačné opatrenia na eliminovanie tohto stavu.

79. Pri návrhoch nových obytných súborov zabezpečiť územnú rezervu pre funkčnú uličnú zeleň bez kolízie s podzemnými alebo vzdušnými koridormi inžinierskych sietí.

80. Zvyšovať podiel voľnej vegetačnej plochy na úkor zastavanej prekrytej plochy usmernením a podporou výstavby zelených striech (greenroofs). Vzhľadom na retenčnú schopnosť pôdy pokrytej vegetáciou, preferovať polopriepustné a deravé zatravnovacie dlaždice na výstavbu parkovísk a chodníkov pre zlepšenie mikroklimy obce.

81. Rešpektovať a zabezpečovať ochranu biotopov v súlade so zákonom.

82. Širšie vzťahy rešpektujú RÚSES okresu Nové Zámky, schválený OÚ Nové Zámky, OSŽP.

83. V čo najväčšej miere implementovať Stratégiu adaptácie Slovenskej republiky na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy vypracovanej Ministerstvom životného prostredia Slovenskej republiky (MŽP SR) z roku 2017 (aktualizácia), ktorá vychádza z Uznesenia vlády Slovenskej republiky

republiky č. 148/2014 k Stratégii adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy, ako aj Stratégiu environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030.

84. Podporovať výsadbu alejí vhodných drevín (pre intravilán, extravilán) so zohľadňovaním orientácie tienenia spevnených plôch (ciest, chodníkov) stromami. Výsadba vytvára adekvátnu kompenzáciu voči celkovej zastavanej ploche spôsobujúcej presušenie a prehrievanie ovzdušia, znižovaniu priaznivej mikroklímy, čo má z dlhodobého hľadiska negatívne ekologické a socio-ekonomické dopady, vo vzťahu k adaptáciám na zmeny klímy a pri posudzovaní investícií, považovať ich za limity územného rozvoja, zabezpečiť v nich taký režim využívania, aby spĺňala funkciu migračných trás.

III. Hodnotenie predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie vrátane zdravia a odhad ich významnosti podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie

1. Vplyvy na obyvateľstvo - počet obyvateľov dotknutých vplyvmi navrhovanej činnosti v dotknutých obciach, zdravotné riziká, sociálne a ekonomické dôsledky a súvislosti, narušenie pohody a kvality života, prijateľnosť činnosti pre dotknuté obce (napr. podľa názorových stanovísk a pripomienok dotknutých obcí, sociologického prieskumu medzi obyvateľmi dotknutých obcí), iné vplyvy

Negatívne vplyvy predkladanej dokumentácie, ktorou je návrh ÚPN obce Kamenný Most na obyvateľstvo, na jeho zdravotný stav, na sociálne a ekonomické dôsledky, na možné zdravotné riziká, na prípadné narušenie kvality života a vplyvy na susedné obce nepredpokladáme.

Úlohou dokumentu je zosúladiť záujmy obyvateľov obce, ktorými sú predovšetkým záujmy orientované do nových plôch určených na výstavbu s ochranou prírody a krajiny. Okrem ochrany prírody je potrebné mať na zreteli ochranu poľnohospodárskej pôdy, elimináciu negatívnych javov sprevádzajúcich dopravnú väzbu v území, rezervovať plochy pre umiestnené skládky biologického odpadu (kompostáreň) so zberným dvorom druhotných surovín (ÚPC N).

Hlavným cieľom je vytvorenie územnoplánovacej dokumentácie, ktorá bude komplexne riešiť územný rozvoj obce a bude po schválení záväzným dokumentom pre obec, obyvateľov obce a ostatných účastníkov procesu povoľovania a realizácie plánovaných zámerov územného rozvoja obce.

2. Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery

Návrh riešenia ÚPN obce Kamenný Most nemá vplyv na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery. V predmetnom území nie sú evidované staré banské diela a ani zosuvy. V území sa nenachádzajú ložiská nevyhradeného nerastu.

V návrhu ÚPN obce nie je plánovaný taký rozvojový zámer, ktorý by mal priamy vplyv na geodynamické a geomorfologické procesy.

3. Vplyv na klimatické pomery

Realizáciou rozvoja podľa navrhovanej ÚPD sa predpokladá skvalitnenie životného prostredia v obci. Pri realizácii navrhovaných opatrení sa očakávajú zlepšenia mikroklimatických pomerov v riešenom území. Návrh v zmysle zákona č.148/2014 vytvára predpoklady na zmiernenie dopadu klimatických zmien na riešené územie.

Územnotechnické predpoklady pre realizáciu opatrení, ktoré budú smerovať k zmierneniu nepriaznivých dôsledkov zmeny klímy na sídelné prostredie obce Kamenný Most.

Opatrenia voči častejším a intenzívnejším vlnám horúčav:

- koncipovať urbanistickú štruktúru obce tak, aby umožňovala lepšiu cirkuláciu vzduchu; zabezpečiť zvyšovanie podielu vegetácie a vodných prvkov v obci osobitne v zastavanej centrálnej časti;
- zabezpečiť a podporovať obmedzovanie prílišného prehrievania stavieb, napríklad vhodnou orientáciou stavieb k svetovým stranám, tepelnou izoláciou, tienením transparentných výplní;
- podporovať a využívať vegetáciu, svetlé a odrazové povrchy na budovách a v dopravnej infraštruktúre;
- zabezpečiť a podporovať aby boli dopravné a energetické technológie, materiály a infraštruktúra prispôsobené meniacim sa klimatickým podmienkam;
- vytvárať a podporovať vhodnú mikroklimu pre chodcov a cyklistov v obci realizáciou vegetačných úprav v uličnom a verejnom priestore;
- zabezpečiť a podporovať ochranu funkčných brehových porastov v obci;
- zabezpečiť a prispôsobiť výber drevín pre výsadbu v obci meniaci sa klimatickým podmienkam;
- vytvárať komplexný systém plôch zelene v obci v prepojení do kontaktných hraníc obce a do priľahlej krajiny.

Opatrenia voči častejšiemu výskytu silných vetrov a víchric:

- zabezpečiť a podporovať výsadbu lesa, alebo spoločenstiev drevín v extraviláne obce;
- zabezpečiť udržiavanie dobrého stavu statickej a ekologickej stability stromovej vegetácie;
- zabezpečiť dostatočnú odstupovú vzdialenosť stromovej vegetácie od elektrického vedenia;
- zabezpečiť a podporovať implementáciu opatrení proti veternej erózii /výsadba vetrolamov, stromoradií, alejí, živých plotov, aplikácia prenosných zábran/.

Opatrenia voči častejšiemu výskytu sucha:

- podporovať a zabezpečiť opätovné využívanie dažďovej a odpadovej vody;
- zabezpečiť minimalizáciu strát vody v rozvodovej sieti obce;
- realizovať opatrenia voči riziku požiarov v porastoch NDV, lesa, TTP;
- podporovať a zabezpečovať zvýšené využívanie lokálnych vodných plôch a dostupnosť záložných vodných zdrojov.

Opatrenia voči častejšiemu výskytu intenzívnych zrážok:

- podporovať a zabezpečiť udržiavanie a rozširovanie plôch s vegetáciou lesných spoločenstiev;
- zabezpečiť a podporovať zvýšenie retenčnej kapacity územia pomocou hydrotechnických opatrení, navrhnutých ohľaduplne k životnému prostrediu;
- zabezpečiť a podporovať infiltračnú kapacitu územia diverzifikovaním štruktúry krajinnej pokrývky s výrazným zastúpením vsakovacích prvkov v extraviláne a minimalizovaním podielu nepriepustných povrchov na urbanizovaných plochách v zastavanom území;
- zabezpečiť a podporovať zvyšovanie podielu vegetácie pre zadržiavanie a infiltráciu dažďových vôd v obci;
- zabezpečiť a podporovať renaturáciu a ochranu tokov a mokradí;

- odtokové pomery usmerňovať pomocou drobných hydrotechnických opatrení;
- zabezpečiť budovanie vodozádržných rigolov na území obce ako aj suchého poldra.

Nepredpokladáme, že by realizáciou zámerov v ÚPN obce Kamenný Most došlo k negatívnym vplyvom na klimatické pomery v území. Nie sú ani navrhované také aktivity, ktorých realizáciou by došlo napr. k výrubu lesných pozemkov. Navrhujeme zachovať lesný porast, zrealizovať dosadbu absentujúcej líniovej zelene popri spevnených a nespevnených cestách, doplniť ochrannú a izolačnú zeleň, ktorá môže klimatické pomery zlepšiť, vysadiť nelesnú drevinovú vegetáciu v krajine v podobe vetrolamov a taktiež realizovať výsadbu stromoradií, resp. alejí s plochami trvalých trávnych porastov ako prostriedky na elimináciu vodnej erózie.

4. Vplyvy na ovzdušie (napr. množstvo a koncentrácia emisií a imisií)

Na kvalitu ovzdušia v súčasnosti najviac vplýva doprava v území obce, ktorú reprezentuje cesta I. triedy, I/76, železničná trať a zvyšné miestne a účelové cesty, sprístupňujúce objekty, plochy a veľkobloky poľnohospodárskej pôdy v riešenom území.

Obec je plynofikovaná. V obci sa nachádzajú malé zdroje znečistenia z domových prevádzok. Vo vykurovacom období je ovzdušie znečisťované splodinami fosílnych palív z objektov. Návrh riešenia ÚPN obce Kamenný Most nemá vplyv na množstvo a koncentráciu emisií a imisií v ovzduší. Predmetom riešenia ÚPN nie sú funkcie, ktoré by priamo vplývali na množstvo a koncentráciu emisií a imisií v ovzduší.

5. Vplyvy na vodné pomery (napr. kvalitu, režimy, odtokové pomery, zásoby)

Návrh riešenia Územného plánu obce nemá priamy vplyv na vodné pomery, ale vytvára predpoklady pre ochranu inundačného územia vodných tokov a vytvára podmienky pre:

- spomaľovanie odtoku povrchových vôd z predmetného územia;
- dažďové vody zo striech a spevnených plôch pri plánovanej výstavbe je potrebné v maximálnej miere zadržať v území (zachovať retenčnú schopnosť územia), akumuláciou do zberných nádrží a následne túto vodu využívať na závlahu pozemkov, respektíve kontrolované vypúšťať do recipientu po odznení prívalovej zrážky.

Návrh riešenia ÚPN obce nebude mať negatívny vplyv na vodné pomery v zmysle jej kvality, režimov, odtokových pomerov a zásob, prípadne aj iných charakteristík pre podzemné a povrchové vody.

Opatrenia:

- zabezpečiť bezproblémové napojenie navrhovaných lokalít kvalitnou pitnou vodou zo skupinového vodovodu;
- pre požiarne účely využívať korytá vodných tokov a riešiť protipožiarne zabezpečenie obce za stavu, keď verejný vodovod je zásobovaný vodou len privodnými potrubiami z vodných zdrojov;
- v miestach, kde je to nutné, zrekonštruovať zásobovaciu a rozvodnú vodovodnú sieť v obci;
- pri rozširovaní územia o nové rozvojové lokality rešpektovať všetky privádzacie a rozvádzacie vodovodné trasy s vodárenskými zariadeniami po celej obci s dodržaním ich ochranného pásma a ustanovení Zákona o vodách č. 364/2004 Z. z. a o zmene zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) a príslušné platné normy STN 736822 "Križovanie a súběhy vedení a komunikácií s vodnými tokmi", STN 752102 "Úprava riek a potokov";

- v súvislosti s navrhovanou výstavbou vyplynú podstatne zvýšené požiadavky na množstvo odberu vody pre obec oproti súčasnosti, preto je nutné počítať s navýšením odberu pitnej vody skupinovým vodovodom a odtoku splaškových vôd do skupinovej kanalizácie obce;
- pri riešení nových rozvojových lokalít je potrebné venovať pozornosť tlakovým pomerom vodovodnej siete, taktiež vybudovať prečerpávaciu stanicu splaškovej kanalizácie, ktorá zabezpečí potrebný tlak v rozvádzacom - výtlačnom potrubí (v podrobnejšej dokumentácii pre územné rozhodnutie a stavebné povolenie prehodnotiť tlakové pomery vo vodovodnej sieti a až na základe výsledkov rozhodnúť o umiestnení čerpacích staníc);
- likvidáciu splaškových vôd riešiť prostredníctvom verejnej splaškovej kanalizácie a zároveň samostatne riešiť odvedenie dažďových vôd, teda nie zaústením do potrubí splaškovej kanalizácie;
- jestvujúci systém odvádzania dažďových vôd z povrchového odtoku rigolmi (otvorenými, prekrytými) zachovať v najväčšej miere, doplniť nové rigoly v línii ulíc, kde rigoly chýbajú;
- vybudovať vodozadržné rigoly, vrátane suchého poldra;
- dažďové vody zo striech a spevnených plôch pri plánovanej výstavbe v maximálnej miere zadržať v území s cieľom zachovať retenčnú schopnosť územia akumuláciou do zberných nádrží a následne túto vodu využívať, resp. kontrolovane vypúšťať do recipientu po odznení prívalovej zrážky;
- zachovať prístup mechanizácie správcu vodného toku k pobrežným pozemkom z hľadiska realizácie opráv, údržby a povodňovej aktivity;
- rešpektovať ochranné pásma verejného vodovodu a verejnej kanalizácie v zmysle zákona 442/2002 Z. z. z 19.6.2002, a ustanovenia Zákona o vodách č. 364/2004 Z. z. a o zmene zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon), prípadne križovania inžinierskych sietí s vodnými tokmi musia byť riešené v súlade s STN 736822;
- všetky rozvojové aktivity, následne po schválení ÚPN obce riešené, v podrobnejšej projektovej dokumentácii, musia byť v súlade so zákonom č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami;
- protipovodňové opatrenia, úpravy vodných tokov ako i výsadbu porastov v dotyku s vodnými tokmi, vždy odsúhlasiť so správcom vodných tokov.

6. Vplyvy na pôdu (napr. spôsob využívania, kontaminácia, pôdna erózia)

Orná pôda je v území zväčša využívaná na poľnohospodárske účely cieľom každoročného dopestovania poľnohospodárskych plodín.

Návrh riešenia ÚPN vytvára predpoklady na ochranu pôdy pred eróziou:

- realizovaním protieróznych opatrení na postihnutých plochách ornej pôdy výmoľovou eróziou pomocou terasovania parciel a obrábania parciel po vrstevnici;
- rešpektovaním jestvujúcich výmoľov a rigolov, ktoré súvisia s lesnými výmoľmi v zalesnenej časti a budovaním navrhovaných rigolov v kritických ohrozených lokalitách;
- vytvorenie legislatívneho sankčného nástroja na postihovanie občana – podnikateľa, ktorý kontaminuje pôdu v okolí svojho bydliska (divoké skládky a pod.);
- vyhodnocovanie dôsledkov stavebných zámerov na poľnohospodárskej pôde v rámci návrhu riešenia územného plánu obce Kamenný Most, riešiť v zmysle §13 zákona č. 220/2004 o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy.

Pri návrhu a realizácii výstavby v rozvojových lokalitách treba dbať na ochranu poľnohospodárskej pôdy, s potrebou naviazania na prirodzenú vývojovú kontinuitu, funkčné a kompozičné predpoklady obce, dané a nemenné ekologické podmienky s ochranou životného prostredia.

Kontaminácia pôdy

Všetky druhy poľnohospodárskych pôd v posledných desaťročiach dlhodobým pôsobením intenzifikačných činiteľov a všeobecným zhoršovaním kvality životného prostredia utrpeli na kvalite, čiže znížila sa ich prirodzená úrodnosť. Zvyšovanie ich produktivity sa dialo vďaka zväčšujúcemu sa množstvu dodatkového energie pri pestovaní poľných plodín (nafta, počet operácií, inovácia strojového parku, chemické prostriedky na hnojenie a ochranu). V súčasnosti, kedy prišlo k radikálnemu znižovaniu množstiev aplikovaných ochranných a výživových prostriedkov na jednotku plochy, sa obsahy cudzorodých látok postupne znižujú na limitné hodnoty, respektíve paradoxne sa pomaly začína objavovať ich deficit, čo sa sekundárne prejavuje na kvalite porastov.

Zníženie fyzikálnych a chemických kvalít pôd spočíva v znižovaní podielu humusu obmedzeným prísunom organickej hmoty. Chemická degradácia pôdy môže byť spôsobená vplyvom rizikových látok anorganickej a organickej povahy z prírodných aj antropických zdrojov, ktoré v určitej koncentrácii pôsobia škodlivo na pôdu, vyvolávajú zmeny jej chemických a biologických vlastností, negatívne ovplyvňujú produkčný potenciál pôd, znižujú hodnotu plodín, negatívne pôsobia na vodu, atmosféru, zdravie ľudí a zvierat.

Z hľadiska kontaminácie sú pôdy riešeného územia zaradené medzi relatívne čisté pôdy.

Zdroj: Atlas krajiny SR, 2022

7. Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy (napr. chránené, vzácne, ohrozené druhy a ich biotopy, migračné koridory živočíchov, zdravotný stav vegetácie a živočíšstva atď.)

Chránené a vzácne spoločenstvá fauny a flóry sa viažu prevažne na prvky územného systému ekologickej stability, chránené územia a lesné ekosystémy. Podrobnejší rozpis fauny a flóry vyskytujúcej sa v území je v kapitole C, bod II. 6.

Návrh riešenia Územného plánu obce Kamenný Most vytvára predpoklady na realizáciu navrhnutých ekostabilizačných opatrení a prispeje k stabilizácii prírodného prostredia, čím sa zlepšia aj podmienky pre faunu a flóru riešeného územia.

8. Vplyvy na krajinu - štruktúru a využívanie krajiny, scenériu krajiny

V návrhu riešenia je zachovaná súčasná krajinná štruktúra a využívanie krajiny a z tohto hľadiska nebude mať návrh riešenia na krajinu negatívny vplyv. Návrh rozvoja obce nebude mať dopad na časti krajiny, ktoré sú z krajinného - estetického hľadiska považované za najhodnotnejšie. Realizáciou navrhovaných opatrení a prvkov MÚSES sa vytvoria predpoklady pre ochranu súčasnej krajiny v riešenom území a zvýraznenie hodnotných typických článkov štruktúry krajiny. Medzi najvýznamnejšie krajinárske opatrenia patrí realizovanie prvkov MÚSES (podpora výsadby a dosadby vegetácie v zastavanom území obce a mimo neho).

Zastavané územie obce je rozširované v siedmich lokalitách citlivo s ohľadom na historický vývoj, prirodzený rast a arondáciu. Tu dôjde k záberu poľnohospodárskej pôdy. V tomto ponímaní nastane zmena vo funkčnom a priestorovom charaktere terajšieho využitia územia. Po realizácii týchto zámerov sa čiastočne zmení krajinný obraz, vytvoria sa nové urbánne zastavané plochy. Navrhovaná zástavba bude kompozične podobná existujúcej vidieckej zástavbe, takže nevzniknú extrémne vizuálne prvky, pohľady narúšajúce prirodzený ráz vnímania krajiny. Budú dodržané záväzné regulatívy ako je max. výška zástavby, percento zastavanosti, podiel zelene, prípustné, podmienené vhodné a neprípustné funkčné využitie priestoru. Návrh nezasahuje do lesných celkov. Predpokladáme, že v celom svojom kontexte nebudú mať rozvojové zámery negatívny

vplyv na scenériu, využívanie a štruktúru krajiny. Významným a pozitívnym faktorom v tejto súvislosti bude vegetačné prepojenie obce s okolitou krajinou.

9. Vplyvy na chránené územia a ochranné pásma (napr. navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, súvislá európska sústava chránených území (Natura 2000), národné parky, chránené krajinné oblasti, chránené vodohospodárske oblasti), na územný systém ekologickej stability.

Návrh ochrany a tvorby krajiny, vrátane prvkov územného systému ekologickej stability a ekostabilizačných opatrení, rešpektuje vyhlášku MŽP SR 492/2006 Z. z. (táto vyhláška mení a dopĺňa vyhlášku MŽP SR č. 170/2021 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov).

Ochranu najvzácnejších biotopov a ohrozených druhov v európskom meradle - NATURA 2000 legislatívne zabezpečujú právne normy EÚ: smernica RES č. 79/409/EHS o ochrane voľne žijúcich vtákov a smernica RES č. 92/43/EHS o ochrane biotopov voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín.

Návrh ÚPN obce Kamenný Most rešpektuje všetky chránené územia, ochranné pásma, prvky územného systému ekologickej stability. Podrobnejší rozpis a charakteristika v kapitole C. bod II.8.

Navrhované plochy nemajú negatívny vplyv na územia Natura 2000 a ani na prvky R-ÚSES, či chránené vodohospodárske oblasti.

Aj po realizácii navrhovaných zámerov ostanú vymedzené chránené územia súčasťou priestoru prírodnej krajiny ekologicky hodnotnej a zvyšná časť ostane ako priestor zmiešanej krajiny, so saturáciou ľudských potrieb obyvateľov obce a rešpektovaním ochranných pásiem dopravnej a technickej infraštruktúry, vodných tokov, kultúrnych pamiatok a pod.

Návrh rieši zlepšenie druhového zloženia existujúcich interakčných prvkov, resp. navrhuje založiť úplne nové koridory (alebo ich časti) výsadbou drevín v podobe stromoradií, alejí a vetrolamov.

10. Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky

Návrh riešenia Územného plánu obce nemá priamy vplyv na kultúrne a historické pamiatky. Územnoplánovacia dokumentácia obce vytvára predpoklady pre ochranu a zachovanie kultúrneho dedičstva a rešpektuje stanoviská Krajského pamiatkového úradu v Nitre. Rozpis kultúrnych a historických pamiatok v obci je uvedený v kapitole C. II. 10.

11. Vplyvy na archeologické náleziská

Návrh riešenia ÚPN obce Kamenný Most neovplyvní výskyt archeologických lokalít, ale stanovuje spôsob ako postupovať v prípade nálezov. Územnoplánovacia dokumentácia obce vytvára predpoklady pre ochranu a zachovanie archeologických lokalít nálezísk a rešpektuje stanoviská Krajského pamiatkového úradu v Nitre. V obci nie je zaznamenaný výskyt archeologických lokalít.

12. Vplyvy na významné paleontologické a geologické lokality

Návrh riešenia Územného plánu obce nemá priamy vplyv na významné geologické a paleontologické lokality.

Z hľadiska zachovania a ochrany chránených ložiskových území sa podľa Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra spomínané územia v k. ú. Kamenný Most **nenachádzajú**. ÚPN obce

nepočíta s lokalizáciou a vyznačením ďalších potencionálnych nálezísk a prieskumných území, chránených ložiskových území, dobývacích priestorov a pod.

13. Iné vplyvy

Nepredpokladáme, že by navrhované lokality, obsiahnuté v návrhu ÚPN obce Kamenný Most, vyvolávali iné vplyvy.

14. Komplexné posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a ich porovnanie s platnými právnymi predpismi

Navrhované plochy ÚPN obce Kamenný Most, rešpektujú ustanovenia platných zákonov, príslušných vyhlášok, metodických usmernení, VZN a ostatných záväzných predpisov, vzťahujúcich sa na jednotlivé oblasti, popísané v textovej a grafickej časti, ktoré sú pri komplexnom riešení priestorového a funkčného využívania celého katastrálneho územia zosúladené. Životné prostredie a ekologická stabilita tvorí súčasť celého komplexu otázok a odpovedí, ktorých výsledky sú zohľadnené v záväzných regulatívoch, rešpektujúcich stanoviská orgánov štátnej správy, samosprávy, fyzických, právnických osôb a občanov obce.

Vzhľadom na súčasný tvar zastavaného územia obce a jeho vnútorných rezerv, sa ponúka možnosť vytvorenia vnútorných lokalít so zástavbou IBV a vo väčších vnútroblokoch alebo prielukách obce Kamenný Most. Okrem toho sa ponúka možnosť zväčšenia hraníc zastavaného územia obce o nové rozvojové lokality, realizáciou IBV, zohľadňujúce požiadavky obyvateľov obce a požiadavky vyplývajúce zo schváleného zadania umiestňované tak, ako sú zakreslené vo výkresoch grafickej časti a dotýkajú sa hraníc jestvujúceho zastavaného územia obce, bez negatívneho zásahu do jeho štruktúry. Nové dopravné a technické napojenie bude napojené na existujúce, s dodržaním všetkých ochranných pásiem, v zmysle platných právnych predpisov.

Z výsledkov prerokovania Správy o hodnotení podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov a prerokovania návrhu ÚPN obce v zmysle § 22 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku bude vypracovaný čistopis ÚPN obce. Po schválení jeho záväznej časti nasledovne podrobnejšie dokumentácie pre územné rozhodnutie a stavebné povolenie rešpektovať jeho záväzné regulatívy, ktoré zohľadňujú trvalo udržateľný rozvoj obce, v zmysle platných právnych predpisov.

Za očakávané vplyvy v poradí z hľadiska ich významnosti v území možno považovať:

1. zvýšenie kvality a pohody života obyvateľov realizovaním regulatívov územného rozvoja (+)
2. skvalitnenie obytného prostredia obce a zvýšenie jej atraktivity realizovaním zásad urbanistickej kompozície (+)
3. skvalitnenie životného prostredia - eliminácia ohrozovania spodných vôd nekontrolovateľne odvádzanými odpadovými vodami, skvalitnenie nakladania s odpadom (+)
4. skvalitnenie prírodného prostredia riešeného územia rešpektovaním prvkov ÚSES (+)
5. zábery poľnohospodárskeho pôdneho fondu (-)

Z komplexného posúdenia Územného plánu obce Kamenný Most vyplýva, že nemá žiadne negatívne vplyvy na životné prostredie a zdravie obyvateľov obce, ale naopak, navrhovanými opatreniami, limitmi a regulatívami, obmedzeniami a odporúčaniami sa stanovujú podmienky pre zlepšenie s pozitívnym vplyvom. V územnom pláne sa určuje využitie potenciálu územia na zabezpečenie rozvoja vo všetkých jeho funkčných požiadavkách, s ohľadom na vytvorenie predpokladov pre rozvoj bývania, občianskej vybavenosti, technickej vybavenosti, rekreácie, športu, zelene a v menšej miere poľnohospodárskej výroby.

Územný plán rieši environmentálne problémy návrhom kompletizácie splaškovej kanalizácie (rozvojové lokality), rieši zásobovanie energiami, odstránenie dopravných závad a dopravné sprístupnenie hlavne novo - navrhovaných lokalít. Realizáciou navrhovaných opatrení a prvkov MÚSES sa vytvoria predpoklady pre stabilizáciu prírodných hodnôt, atraktívnu prírodnú scenériu, úpravu štruktúry krajiny a zvýšenie ekologickej stability riešeného územia.

Pri spracovaní návrhu územnoplánovacej dokumentácie boli rešpektované všetky relevantné právne predpisy, uplatňujúce sa v oblasti ochrany a tvorby životného prostredia.

IV. Navrhované opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie

K navrhovaným opatreniam na prevenciu, na eliminovanie možných negatívnych vplyvov na životné prostredie a zdravie zároveň, na ich minimalizovanie a kompenzáciu ÚPN obce Kamenný Most odporúča nasledovné:

- v rámci daných možností zaviesť územnopriestorovú segregáciu jednotlivých funkcií /bývanie, poľnohospodárska výroba, rekreácia, vybavenosť, výroba a podnikanie...../;
- rešpektovať platné ochranné a bezpečnostné pásma;
- neurbanizovať potenciálne záplavové a osobitne chránené územia.

V oblasti environmentálnej a dopravnej infraštruktúry:

- vybudovanie splaškovej kanalizácie v obci a v nových rozvojových lokalitách a iniciovať proces pripojenia všetkých domácností a firiem na obecnú kanalizáciu;
- zlepšovanie vodohospodárskych pomerov na zásahmi smerujúcimi k stabilizácii pomerov za extrémnych situácií ako povodňových, tak aj v období sucha;
- zlepšenie dopravného systému obce - odstránenie dopravných závad na nadradenej cestnej sieti aj na miestnych cestách, vybudovanie obchvatu cesty I. triedy, dobudovanie siete peších chodníkov a plôch;
- realizovať také dopravné riešenia, ktoré budú ekologické, ohľaduplné voči zdraviu obyvateľstva a zároveň ekonomické.

V oblasti odpadového hospodárstva:

- uprednostniť minimalizáciu odpadov, separovaný zber a zhodnocovanie odpadov s využitím ekonomických a legislatívnych nástrojov;
- vytvoriť predpoklady pre vznik zberného dvora - separovaný zber úžitkových zložiek z komunálneho odpadu, vrátane separácie problémových látok /ÚPC N/.

V oblasti ekostabilizačných opatrení:

- zvýšenie ekologickej stability riešeného územia;
- zabezpečenie v miestach s vodnou eróziou protieroznu ochranu pôdy uplatnením prvkov ÚSES a to najmä biokoridorov, odstránenie pôsobenia stresových faktorov (skládka odpadov, konfliktné uzly a pod.) v územiach prvkov ÚSES;
- skoordinovalie všetkých rozvojových zámerov s princípom trvalo udržateľného rozvoja obce;
- zabezpečenie nástrojmi územného plánovania ekologicky optimálne využívanie územia, rešpektovanie, prípadne obnovu funkčného ÚSES, biotickej integrity krajiny a biodiverzity

na národnej, regionálnej a lokálnej, čo na území znamená venovať pozornosť predovšetkým:

- zabezpečiť, aby územia postihnuté silnou veternou eróziou boli upravené výsadbou vetrolamov;
- rešpektovať všetky kategórie chránených území a ich ochranné pásma v zmysle platnej legislatívy.

V. Porovnanie variantov (vrátane porovnania s nulovým variantom)

1. Tvorba súboru kritérií a určenie ich dôležitosti na výber optimálneho variantu

Cieľom hodnotenia predpokladaného strategického dokumentu, ktorým je návrh ÚPN obce Kamenný Most, bude výber najoptimálnejšieho riešenia v jednotlivých zložkách životného prostredia. Spoločným menovateľom je dosiahnutie trvalo udržateľného rozvoja, ktorý definuje rovnováhu medzi spoločensko - hospodárskym rozvojom a ochranou prírody a tvorby krajiny, kultúrnohistorickými danosťami spolu so životným prostredím. Záväzným výstupom z procesu tvorby územného plánu obce je teda súbor regulatívov územného rozvoja s presne formulovanými zásadami funkčného a priestorového usporiadania územia, ktoré môžeme podľa charakteru rozdeliť do 3 oblastí:

- krajinno - ekologické kritériá (regulatívy ochrany a využívania prírodných zdrojov, ochrany prírody a tvorby krajiny, vytvárania a udržiavania ekologickej stability územia a starostlivosti o životné prostredie a pod.);
- socio - ekonomické kritériá (regulatívy pre plochy bývania, občianskeho vybavenia, športu a rekreácie, výroby, dopravy a pod.);
- technicko - ekonomické kritériá (regulatívy pre technické vybavenie územia - pre vodovod, kanalizáciu, elektrickú energiu, telekomunikácie a pod.).

Spektrum vyššie popísaných kritérií je zabezpečiť trvale udržateľný rozvoj obce, ktorý bude umožňovať zdravý rozvoj ľudskej populácie a zamedzovať riziká pre zdravie obyvateľov. Uzavrieť problematiku hodnotenia optimálneho riešenia návrhu ÚPN obce bude možné až na záver jeho prerokovania a vyhodnotenia všetkých stanovísk orgánov štátnej správy, samosprávy, fyzických a právnických osôb.

2. Porovnanie variantov

Porovnanie variantov vychádza z metodického usmernenia MŽP a MDVRR SR k problematike posudzovania ÚPD ako strategického dokumentu podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. V tomto dokumente je uvedené, že návrh ÚPN obce sa posudzuje v jednom variante s uvedením odôvodnenia výberu optimálneho variantu v tejto správe o hodnotení, ktorý sa porovnáva s nulovým variantom, t. j. nerozvojovým návrhom ÚPN obce. Táto skutočnosť bola podpísaná v rozsahu hodnotenia podľa § 8 zákona č. 24/2006 Z. z. (list č. OU-NZ-OSZP-2023/019230), ktorý bol adresovaný obci z OÚ NZ, odbor starostlivosti o životné prostredie, úsek štátnej správy ochrany prírody a krajiny a posudzovania vplyvov na ŽP, dňa 20.09.2023 po vyhodnotení stanovísk k Oznámeniu o strategickom dokumente.

Nulový variant predstavuje terajší stav využívania riešeného územia obce v každej oblasti. Predkladaný návrh ÚPN obce Kamenný Most, ako ďalší variant a jeho vplyvy na jednotlivé oblasti životného prostredia, využívanie potenciálu územia bol popísaný v predchádzajúcich kapitolách správy o hodnotení tohto strategického dokumentu. Zároveň boli vymedzené aj oblasti problematiky územného plánovania ako bola najmä potreba doplnenia technickej infraštruktúry - odkanalizovanie

obce a prívod vody do lokalít s chýbajúcou technickou infraštruktúrou a do novo navrhovaných lokalít, ďalej potreba vymedzenia územia na rozvoj obytnej funkcie s potrebnou občianskou vybavenosťou, rozvoj plôch určených na rekreačné účely a potreba rešpektovania vyhlásených území ochrany prírody a tvorby krajiny, s prvkami miestneho územného systému ekologickej stability.

Oba varianty riešia čiastkovú problematiku v území a stanovujú limity využitia plôch. V optimálnom, - návrhovom variante - sa využila možnosť upraviť negatívne dôsledky predošlých úprav v území. Rozdiel vplyvu na životné prostredie je u oboch variantoch nepostrehnuteľný, nakoľko je rozvoj obce i naďalej sústredený v kompaktnej forme do súčasných hraníc zastavaného územia a v tesnom kontakte so súčasnými hranicami druhý variant - návrhový-rozšírený o zastavané územie v siedmich lokalitách. Kompletný návrh ÚPN obce Kamenný Most bude po textovej i grafickej stránke prerokovaný a na základe vyhodnotenia pripomienok bude variant riešenia prípadne upravený a tým možné pozitívne a negatívne prvky budú v maximálnej miere rešpektované alebo odstránené. Z predloženého návrhu ÚPN obce Kamenný Most nevyplývajú žiadne závažne vplyvy na všetky zložky životného prostredia, ktoré by predstavovali jeho bezprostredné ohrozenie. Z hľadiska splnenia požiadaviek zadania urbanistickej koncepcie, posúdenia socioekonomických a environmentálnych vplyvov predstavuje predložený návrh optimálne riešenie z pohľadu dlhodobej perspektívy rozvoja obce Kamenný Most.

VI. Metódy použité v procese hodnotenia vplyvov územnoplánovacej dokumentácie

Územnoplánovacia dokumentácia, Územný plán obce Kamenný Most - Návrh riešenia, vychádza z prieskumov a rozborov, ktoré analyzovali stav životného prostredia a problematiku ochrany prírody a tvorby krajiny. V procese hodnotenia vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie sa použili tieto hlavné východiskové materiály a zdroje informácií :

- Zmeny a doplnky 1 - Územný plán regiónu Nitrianskeho samosprávneho kraja (r.2015);
- Prieskumy a rozbor ÚPN obce Kamenný Most 12/2023;
- Zadanie schválené OZ Kamenný Most uznesením č. 180/2024 dňa 14.03.2024;
- Atlas krajiny SR, 2002;
- Regionálny územný systém ekologickej stability okresu Nové Zámky (2022);
- Detailná charakteristika pôdnych typov Slovenska;

Samotný návrh územného plánu obce, nemá priamy vplyv na životné prostredie, ale prostredníctvom regulatívov, limitov obmedzení a usmernení, vytvára predpoklady na cieľavedomý, primeraný a proporčný rozvoj tohto špecifického priestoru, ktorý je založený na princípe udržania a skvalitňovania životného prostredia. Riešenie vychádza z prieskumov a rozborov a krajinnno-ekologického plánu pre riešenie územnoplánovacej dokumentácie, ktorý analyzuje stav životného prostredia, problematiku ochrany prírody a tvorby krajiny a dopĺňa ÚSES. Na základe týchto informácií sa koncipovali jednotlivé oblasti záujmu, vstupy a výstupy, vyplývajúce z požiadaviek, charakteristika životného prostredia a zhodnotenie predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie.

V procese hodnotenia územnoplánovacej dokumentácie boli použité všeobecne známe informácie o území publikované napr. na internetových portáloch (*kataster portál, pôdny portál, enviroportál, SHMÚ, Atlas krajiny SR 2002*) ako aj všeobecne záväzné právne predpisy. Údaje o súčasnom stave životného prostredia a zdravia boli získané v rámci prieskumov a rozborov ÚPN obce Kamenný Most.

Na základe týchto údajov boli skoncipované údaje o vstupoch a výstupoch, charakteristika súčasného stavu životného prostredia a zhodnotenie predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie.

Zo záverov správy je možné konštatovať, že realizáciou návrhu riešenia územného plánu obce a stanovením navrhnutých regulatívov dôjde k stabilizácii prvkov ÚSES v rámci záujmového územia obce a k zlepšeniu celkového stavu životného prostredia a kvality života obyvateľov obce.

VII. Nedostatky a neurčitosti v poznatkoch, ktoré sa vyskytli pri vypracúvaní správy o hodnotení

Pri vypracovaní správy o vplyve ÚPN obce na životné prostredie sa vychádzalo z faktu, že územnoplánovacia dokumentácia vychádza z princípov trvalo udržateľného rozvoja obce a na základe špecifickej analýzy, ktorá bola vypracovaná v stupni: Prieskumy a rozборы a v časti: Zadanie, pred samotným riešením návrhu územného plánu obce. Neurčitosti v poznatkoch pri vypracúvaní správy môžu vyplývať z faktu, že posudzovanie vplyvu na životné prostredie je predprojektovou etapou, v ktorej sa overujú limity územia z hľadiska rôznych záujmov a návrhy aktivít definovaných v územnoplánovacej dokumentácii nie sú určené bližšími kvantitatívnymi ukazovateľmi. Uvedené neurčitosti a nedostatky nie sú zásadného charakteru a všetky podstatné okolnosti pre posúdenie návrhu územného plánu obce Kamenný Most, boli v správe o hodnotení vplyvu na životné prostredie zohľadňované. Táto etapa spracovania je vhodným materiálom pre zaujatie stanovísk orgánov štátnej správy, samosprávy, fyzických a právnických osôb k predkladanej dokumentácii, na ktorého konci bude predkladaný návrh, upravený o vyhodnotenie pripomienkového konania do formy čistopisu ÚPN obce Kamenný Most. Jeho záväzná časť bude obsahovať zásadné limity a regulatívy, ktoré budú usmerňovať ďalšiu činnosť v riešenom území obce a obec si ich schválí všeobecne záväzným nariadením.

VIII. Všeobecne záverečné zhrnutie

Územný plán obce Kamenný Most - Návrh, bol vypracovaný podľa ustanovení zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov a vyhlášky č. 55/2001 Ministerstva životného prostredia SR o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii. Pri vypracovaní návrhu ÚPN obce Kamenný Most, bola rešpektovaná záväzná časť Územného plánu regiónu Nitrianskeho kraja v jeho plnom znení, vrátane Zmien a Doplnkov ÚPN R-NSK č.1. Územný plán regiónu Nitrianskeho samosprávneho kraja bol schválený uznesením č. 113/2012 na 23. riadnom zasadnutí Zastupiteľstva Nitrianskeho samosprávneho kraja, konaného dňa 14. mája 2012 a záväzná časť bola vyhlásená Všeobecne záväzným nariadením č.2/2012 zo dňa 14. mája 2012. Dokument nadobudol účinnosť dňom 29.mája 2012. Zastupiteľstvo Nitrianskeho samosprávneho kraja na 16. riadnom zasadnutí, konanom dňa 20. júla 2015, uznesením č. 111/2015 schválilo „Územný plán regiónu Nitrianskeho kraja – Zmeny a doplnky č. 1“.

Spracovávaný územný plán obce Kamenný Most bude predstavovať komplexný, ucelený rozvojový dokument obce, ktorý v dlhodobom horizonte umožní primeraný rozvoj bývania, občianskej a technickej vybavenosti, aktivít v oblasti športu a rekreácie, poľnohospodárskej výroby, ako aj rozvoj zamestnanosti pri rešpektovaní všetkých limitujúcich faktorov ako sú ochranné pásma, ochrana prírody, archeologické lokality, kultúrne a historické danosti a prvky ÚSES. Upozorňuje na škodlivé vplyvy v oblasti životného prostredia, poškodzujúce prírodu a krajinu.

Prináša riešenie a vytvára územné predpoklady pre skvalitnenie jednotlivých zložiek životného prostredia a revitalizáciu prírodného prostredia.

Spôsob plnenia špecifických požiadaviek

- Strategický dokument riešiť v súlade s Územným plánom veľkého územného celku Nitrianskeho kraja, v znení jeho neskorších zmien a doplnkov, v rámci ktorých je potrebné rešpektovať najmä ustanovenia záväznej časti.

Akceptované - pozri textová časť Návrh ÚPN obce Kamenný Most, kapitola B2.

- Zabezpečiť ochranu pamiatkového fondu archeologických nálezov a situácií archeologických nálezísk v obci, na základe poskytnutých podkladov k spracovávanej územnoplánovacej dokumentácii ako neoddeliteľnej súčasti ochrany kultúrnych hodnôt obce.

Akceptované - pozri kapitola C II. 10; pozri výkres č.2, č.5.

- Rešpektovať pripomienky Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra, doručené listom 8/23-231-585, zo dňa 4.8.2023;

- Dostatočne zohľadniť územia, na ktorých sa nachádzajú sanované, rekultivované lokality;
- Rešpektovať, že predmetné územie, spadá do stredného radónového rizika, čo môže negatívne ovplyvniť ďalšie možnosti využitia územia. Ministerstvo podľa § 20 ods. 3 geologického zákona, výskyt stredného radónového rizika vymedzuje ako riziko stavebného využitia územia. Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom stredného radónového rizika je potrebné posúdiť podľa zákona č.355/2007 Z. z. a vyhlášky MZ SR č. 528/2007 Z. z..

Akceptované - pozri kapitola B I. 3 a B II. 3,4,5; pozri výkres č.4.

- V celom rozsahu rešpektovať požiadavky Národnej diaľničnej spoločnosti, doručené listom č. 7972/30102/2023, zo dňa 1.8.2023

- V celom rozsahu rešpektovať požiadavky Ministerstva dopravy SR, doručené listom č. 23676/2023/SSD/74871, zo dňa 18. 8. 2023;

- V celom rozsahu rešpektovať vyjadrenie dopravného úradu, doručené listom č. 19507/2023/ROP-002-P/39592, zo dňa 8.8.2023

Akceptované - pozri kapitola B I. 5; pozri výkres č.2, č.8.

- V celom rozsahu rešpektovať požiadavky Slovenského vodohospodárskeho podniku, š.p., OZ Povodie Dunaja, doručené listom č. SVP 272/2023/24, zo dňa 16.8.2023

- rešpektovať hydromelioračné zariadenia a ich ochranné pásma;
- rešpektovať Zákon o vodách č. 364/2004 Z. z. a príslušné platné normy STN 73 6822, STN 75 2102

- v záujme zabezpečenia ochrany územia pred povodňami musia byť rozvojové lokality v súlade so Zákonom č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami

Akceptované - pozri kapitola C II. 4; pozri výkres č.2, č.10.

- V celom rozsahu rešpektovať požiadavky Okresného úradu Nitra, Odbor starostlivosti o životné prostredie, oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia kraja;

- rešpektovať územia NATURA 2000 a prvky ÚSES;

Akceptované - pozri kapitola C II. 8; pozri výkres č.3

IX. Zoznam riešiteľov a organizácií, ktoré sa na vypracovaní správy o hodnotení podieľali, ich podpis (pečiatka)

Ing. arch. Peter Mizia – autorizovaný architekt, SKA, reg. č. 0550AA

X. Zoznam doplňujúcich analytických správ a štúdií, ktoré sú k dispozícii u navrhovateľa a ktoré boli podkladom na vypracovanie správy o hodnotení

- Prieskumy a rozbory ÚPN obce Kamenný Most, 12/2023
- Zadanie ÚPN obce Kamenný Most, 03/2024
- Návrh ÚPN obce Kamenný Most, 11/2024
- Oznámenie o strategickom dokumente
- ZaD č.1 ÚPN Regiónu Nitrianskeho samosprávneho kraja 06/2015
- Atlas krajiny SR (MŽP SR 2002), Aktuálne ÚHDP (Úrad geodézie, kart. a katastra SR)

XI. Dátum a potvrdenie správnosti a úplnosti údajov podpisom (pečiatkou) oprávneného zástupcu navrhovateľa

Starosta obce Kamenný Most: Ján Richtárik

Kamenný Most 11/2024